

شاه جو رسالو

(ڪلياڻ آڏواڻي جي رسالي مطابق)

(محترم عبدالماجد ڀرڳڙي جي ٽيڪسٽ انيٽ)

سنڌي عوامي برقي ڪتاب
Sindhi Awami e-Books

سٺا

صفحو	سُر	صفحو	سُر
183	گهاتو	03	كلياڻ
185	سورٺ	12	يمن كلياڻ
192	ڪيڏارو	32	ڪنڀات
199	سارنگ	40	سريراڳ
208	آسا	54	سامونڊي
217	رپ	61	سهڻي
221	ڪاهوڙي	82	سسئي آبري
226	بروو سنڌي	100	معذوري
230	رامڪلي	109	ديسي
249	ڪاپائتي	120	ڪوهياري
253	پورب	127	حسيني
257	ڪارايل	143	ليلا چنيسر
260	پرياتي	148	مومل راڻو
263	ڏهر	159	مارئي
271	بلاول	178	ڪاموڏ

سُرُ ڪلياڻ

داستان پهريون

1

أول الله عَلِيمٌ، اعليُّ، عالمٌ جو ڏٺي؛
 قادرُ پنهنجي قُدرت سين، قائم آه قديم؛
 والي، واحدٌ، وَحْدَهُ، رازق، رَبُّ رَحِيمِ؛
 سو ساراه سچو ڏٺي، چئي حَمْدُ حَكِيمِ؛
 ڪري پاڻ ڪَرِيمُ، جوڙون جوڙ جهان جي.

2

وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، جن اُتوسين ايمان؛
 تن مڃيو مُحَمَّدٌ ڪارِطِي، قلبِ ساڻ لسان؛
 اوءِ فائِقٌ ۾ فَرْمَانِ، اوتڙ ڪنهن نه اوليا.

3

اوتڙ ڪنهن نه اوليا، سَتَّوِيا سالِمَ؛
 هيڪائي هيڪُ تيا، اَحَدَ سين عالمَ؛
 بي بها بالِمَ، آگي ڪيا اڳهين.

4

آگي ڪيا اڳهين، نسوروئي نُورُ؛
 لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، سچن ڪونهي سُورُ؛
 مولي ڪيو مَعْمُورُ، اَنگُ اَزَلُ ۾ اُن جو.

5

وَحْدَهُ جِي وِديا، اِلَّا اللهُ سين اورين؛
 هنيون حقيقت گڏيو، طريقت تورين؛

معرفت جي ماڻ سين، ڏيساندرُ ڏورين؛
سُڪ نه سُتا ڪڏهين، ويهي نه ووڙين؛
ڪُلهنئون ڪورين، عاشق عبداللطيفُ چئي.

6

وَحَدَهْ لَا شَرِيكَ لَهْ، بڙءِ نه پوڙا؛
ڪه تو ڪنين سٺا، جي گهٽ اندر گهوڙا؛
گاڙيندين ڳوڙها، جت شاهد ٿيندءِ سامهان.

7

وَحَدَهْ لَا شَرِيكَ لَهْ، اهو وهائج ويئ؛
گتئين جي هارائئين، هند تهننجو هيئ؛
پاڻان چوندءِ پيئ، پري جام جئت جو.

8

وَحَدَهْ لَا شَرِيكَ لَهْ، اي هيڪڙائيءِ حق؛
بيائي ڪي پڪ، جن وڌو، سي ورسيا.

9

سِرُ ڏُونڊيان، ڌڙ نه لهان، ڌڙ ڏُونڊيان، سِرُ ناه؛
هٿ ڪڙيون آڱريون، ويا ڪچي ڪانه؛
وحدت جي وهانءِ، جي ويا، سي وڊيا.

10

عاشق چو ڪي، مَر ڪي چو معشوق؛
خالق چو مَر خام تون، مَر ڪي چو مخلوق؛
سَلج تنهن سلوڪ، جو ناقصئا نڳيو.

11

وحدتان ڪثرت ٿي، ڪثرت وحدت ڪُل؛
حق حقيقي هيڪڙو، بوليءِ پيءِ مَر پُل؛
هُو هُلاچو هُل، با الله سندو سڄڻين.

12

پاڻهين جل جلاله، پاڻهين جانِ جمال؛
 پاڻهين صورت پرينءَ جي، پاڻهين حُسنِ گمال؛
 پاڻهين پر مُريد تئي، پاڻهين پاڻ خيال؛
 سڀ سپوڻي حال، منجهان هي معلوم تئي.

13

پاڻهين پسي پاڻڪي، پاڻهين محبوب؛
 پاڻهين خلقي خوب، پاڻهين طالب تن جو.

14

پڙاڏو سو سڏ، وڙ وائيءَ جو جي لهين؛
 هئا اڳهين گڏ، ٻڌڻ ۾ به تيا.

15

ايڪ قَصْر، دَر لڪ، ڪوڙين ڪڙس ڳڙ ڪيون؛
 جيڏانهن ڪريان پرڪ، تيڏانهن صاحب سامهون.

16

ڪوڙين ڪايائون تنهنجيون، لکن لڪ هزار؛
 جيءُ سيڪنهن جيءُ سين، درسن ڌارون ڌار؛
 پريم تنهنجا پار، ڪهڙا چئي ڪيئن چوان.

وائي

سپڪا پريان ڪون پوڄي؛
 نيهن نيڻين، ڳڻ ڳاله وو.
 جا چتايڻ چت ۾، سڄڻ سا تو بجهي؛
 لات جا لطيف جي، سڏ تنهنجو سڄي.

داستان ٻيو

1

اگهي اگهائي، رنجُ پريان کي رسيو؛
چکيم چگائي، سورانگهي سُوريءَ تان.

2

اندا اوندا ويڃ! گل کُجاڙيا کانئين؟
اسان ڏکي ڏيل ۾، تون پيارئين پيڃ؟
سُوري جنين سيڃ، مرڻ تي مُشاهدو.

3

سُوري آه سينگار، اڳهين عاشقن جو؛
مُڙن موٽن ميهڙو، تيا نظاري نروار؛
کُسن جو قرار، اصل عاشقن کي.

4

سُوريءَ مٿي سين، ڪهڙي ليکي سَرا؟
جيله لڳا نيڻ، تي سُورياڻي سيڃ تي.

5

سُوريءَ تي سؤ وار، ڏهاڙيو چنگ چڙهين؛
جَمَ وِرچي چڏئين، سڪڻ جي پچار؛
پرت نه پسين پار، نيهن جئان ئي نڳيو.

6

پهرين کاتي پاء، پيڃ پوءِ پريتڻو؛
ڏکُ پريان جو ڏيل ۾، واجت جئن وچاء؛
سيخن ماهُ پچاء، جي نالو گيڙءَ نينهن جو.

7

کاتيءَ ڪونهي ڏوه، ڳنُ وڍيندڙ هت ۾؛
پسيو پر عجيب جي، لچيو وڃي لوه؛
عاشقن اندوه، سدا معشوقن جو.

8

ڪاتي تڪي مَر تئي، مَرُ مُنيائي هوءَ؛
مانَ وِرمَن توءَ، مُون پريان جا هتڙا.

9

اڳيان اڏن وَت، پوين سر سنباهه؛
ڪات نه پوين قبول ۾، مچڻ پائين گهٽ؛
مٿا مُهائين جا، پيا نه ڏسين پت؟
ڪالڪي هت، ڪُسن جو ڪوڀ وِهي.

10

جي اٿيئي سڌ سُرڪَ جي، ته وَنءُ ڪالڪن ڪاتي؛
لاهي رک، لَطيفُ چئي، مٿو وَت ماتي؛
تڪ ڏيئي پڪَ پي تون، منجهان گهوت! گهاتي؛
جو وَرنهَ وهاتي، سو سر وَت سَرو سهانگو.

11

جي اٿيئي سڌ سُرڪَ جي، ته وَنءُ ڪالڪي ڪوءَ؛
مهيسر جي مندَ جي، هت هڏهين هوءَ؛
جان رمز پروڙيم روءَ، تان سر وَت سُرڪي سڳڻي.

12

ناڻي ناهِ ڪڪوهه، ڪي ملهه مهانگو مند؛
سنباهج، سيد چئي، ڪاڻ ڪارڻ ڪنڌ؛
هي تين جو هنڌ، مٿن پاس مرنَ جي.

13

عاشق زهر پياڪه، وه ڏسي وهسن گهڻو؛
ڪڙي ۽ قاتل جا، هميشه هيراڪه؛
لڳين لنو، لَطيفُ چئي، فنا ڪيا فراق؛
توڻي چڪن چاڪه، ته به آه نه سلن عامَ ڪي.

14

مَرِ كَرِ سَدَّ سَرِي جِي، جِي تون تارئين تُوهُ؛
پيتي جنهن پاسي تئي، منجهان رَگن رُوح؛
کاتي چَکُ کُوهُ، لاهي سرُ، لَطيفُ چئي.

15

سَدَڙيا شراب جون، کُه پِچارُون کَن؟
جُ کات کالان کديا، تہ موتيو پوءِ وِچن؛
پِکُون سي پين، سِرَ جن جا ستِ ڀر.

16

سِرَ جُدا، دَڙ ڌار، دوڳَ جنين جا ديڳَ ڀر؛
سي مَرُ کَن پِچارَ، حاضر جن جي هتِ ڀر.

17

اصل عاشقن جو، سِرُ نہ سانڍڻُ کُمُ؛
سَوُ سِسِنئان اڳرو، سَنَدو دوسان دَمُ؛
هِي هڏو ۽ چَمُ، پِکَ پريان جِي نہ پَڙي.

18

جِي مٿي وٽ مِڙن، تہ سپڪنهن سَدَ تئي؛
سِرَ ڏني سَتَ جُڙي، تہ عاشقِ ائن اچن؛
لڌا تي لِين، مُلھ مَهانگا سُپرين.

19

مُلھ مَهانگو قَطرو، سِڪَ شَهادت؛
اَسان عِبادت، نَظَرُ نارُ پرين جو.

وائِي

مَنڌُ پَندي مون، ساڄنُ سهي سُجاتو؛
پي پيالو عِشقَ جو، سيڪي سمجھيو سُون؛

پريان سندي پارَ جي، اندر آڳ ائون؛
 جئُ ناهي جڳ ۾، ڏينهن مڙيئي ڏون؛
 الا، عَبْدُاللَطِيفُ چئي، آهين تون ئي تون.

داستان ٿيون

1

اُتياري اتي ويا، منجهان مون آزار؛
 حبيبَ ئي هڻي ويا، پيڙا جا پچار؛
 طبيبن تنوار، هڏ نه وڻي هاڻ مون.

2

اور ڏگندو او ٿئي، هادي جنهن حبيب؛
 تڙ تفاوت نه ڪري، تنهنڪي ڪو طبيب؛
 رهڻما رقيب، ساڻر صحت سپرين.

3

ساڻر صحت سپرين، آهي نه آزار؛
 مجلس ويرا منو ٿئي، ڪوئيندي قهار؛
 خنجر تنهن خوب هڻي، جنهن سين ٿئي يار؛
 صاحب رب سڻار، سوجهي رڳون ساه جون.

4

رڳون ٿيون رباب، وڃن ويل سڀڪنهن؛
 لڇڻ ڪڇڻ نه ٿيو، جانب ري جباب؛
 سوئي سنڌيندم سپرين، ڪيس جنهن ڪباب؛
 سوئي عين عذاب، سوئي راحت روح جي.

5

سوئي راه رڌ ڪري، سوئي رهڻما؛
 و ٿعز من تشاء، و تذل من تشاء.

6

سڪين ڪه سلام ڪي، ڪرين ڪه نه سلام؟
 پيا ڌر تن حرام، اي ڌر جنين ديڪيو.

7

منايان منو گهڻو، ڪڙو ناه ڪلام؛
 سڪوت ئي سلام، پريان سندي پار جو.

8

پريان سندي پار جي، مڙيئي منائي؛
 ڪانهي ڪڙائي، چڪين جي چيٽ ڪري.

9

تو جنين جي تات، تن پڻ آهي تنهنجي؛
 فَاذڪُرُونِي اذڪُرُ ڪُمُ، اِي پَرُوڙج بات؛
 هت ڪاتي ڪڙ وات، پُچن پَر پرين جي.

10

پاڻو هي هڪار، مون کان پُچيو سڄڻين؛
 اَلَسْتُ بِرَبِّڪُمْ، چيائون جنهن وار؛
 سندي سور ڪنار، تڻ تڏهانڪون نه لهي.

11

پاڻو هيو پُچن، ڪتي هت حبيب جو؛
 نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي پاڻ نه ڪن؛
 عاشق اجل سامهان، اوچي ڳات اچن؛
 ڪَسْنُ قُرْبُ جَنِّ، مَرْنُ تَن مَشَاهِدُو.

12

ڪوئي ڪهي سڀرين، ڪوئي ڪهن ساڻ؛
 نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي ڪر م پاڻ؛
 جُل، وڃائي ڄاڻ، عاشق! اجل سامهون.

13

ڪونٺُ قَرِيبنَ جو، عِينُ تَرُتُ آه؛
 اِي اَلتي ڳالھڙي، سِڪَ وَرَندي ساہ؛
 آسَرُ هَدمَ لاه، چئُ ڳنديُ اُنَ جو.

14

ڪُهَنَ تان ڪَر لَهَن، ڪَر لَهَن تان ڪُهَن؛
 سيئي ماءُ! مُهَن، سيئي راحتَ رُوحَ جي.

15

ڪُهِي سو ڪَر لَهِي، ڪوئي سو قَرِيبُ؛
 اها عادتَ سِڪيو، هَر زَمانَ حِيبُ؛
 تِچي سو طِيبُ، سو ئي راحتَ رُوحَ جي.

وائي

ٿيندو تَنَ طِيبُ، داڙون منهنجي دَرَدَ جو؛
 پُڪي ڏيندُمَ باجھَ جي، اچي شالَ عَجيبُ؛
 پَرين اچي پاڻَ ڪيو، سندو غورُ غَرِيبُ؛
 ڏُڪندو سِپوئي ڏور ڪيو، مَنجهون تَنَ طِيبُ؛
 اڏيون! عَبدُاللَطِيفُ چئي، هاتڪُ آه حِيبُ.

سُرِ يَمِنَ كَلِيَاڻَ

داستان پهريون

1

تون حبيبُ، تون طبيبُ، تون دردَ جي دوا؛
جانِبَ! منهنجي جيءَ ۾ آزرَ جا انوا؛
صاحبَ! ڏي شفا، ميان! مريضن کي.

2

تون حبيبُ، تون طبيبُ، تون دارُون کي دردَن؛
تون ڏٺين، تون لاهين، ڌاٽر! کي ڏڪندن؛
تڏهين ڦڪيون ڦرڻ ڪن، جڏهين امرُ ڪريو اُن کي.

3

هڻُ، حبيبَ! هٿَ کڻي، ٻنگان لهي پاڻُ؛
ماڳهين مون منهن ٿئي، جهوليءَ و جهان پاڻُ؛
انَ ڀرَساجنَ سانُ، مانَ مُقابلو مون ٿئي.

4

ڄت حبيبَ هڻن، ناڻڪَ ڀري نينهن جي؛
تتي طبيبن، وڃا وڃي وسري.

5

هڻين جي حبيبَ! محبتي ميا ڪري؛
ڀڄان ڪينَ طبيبَ، هوند گهائڻ سين ٿي گهاريان.

6

کاناريا ڪڻڪن، جنين لوهَ لڳن ۾؛
محبتَ جي ميدانَ ۾، پيا لالَ لڄن؛

پاڻهين ٻڌن پٽيون، پاڻهين چڪيا ڪن؛
وَتان وادوڙين، رهي اچي راتري.

7

رهي اچي راتري، تن وادوڙين وٽاءُ؛
جن کي سورُ سريرِ ۾، گهٽ منجهاران گهٽ؛
لڪائي لوڪاءُ، پاڻهين ٻڌن پٽيون.

8

اُچ پڻ ڪنجهو ڪنجه، وادوڙڪيءَ منهنءَ؛
جڙ پڻ پيڻ سنجھ، هو پنيون هو پٽيون.

9

سگهن سڏ نه سورُ جي، گهايل ڪيئن گهارين؛
پيل پاسو پٽ تان، وادوڙ نه وارين؛
پر ۾ پڇن پرينءَ لئي، هئي! هنجون هارين؛
سجڻ جي سارين، تن رويو وهامي راتري.

10

سگهن سڏ نه سورُ جي، تارنڪن رنجوري؛
پيا آهن پٽ ۾، مٿن ماموري؛
لڳين لنوءَ لطيف چئي، سدا جي سوري؛
پرت جن پوري، تن رويو وهامي راتري.

11

آيل! ان نه وسهان، هنجون جي هارين؛
اٿيو آبُ اکين ۾، ڏي کي ڏيڪارين؛
سجڻ جي سارين، سي نڪي روئن نه چون ڪي.

وائي

ورسيا ويڃ ويچارا! دل ۾ دردُ پرين جو؛
اٿيو ويڃا! مَر هو، وڃو ڊبَ ڪٿي؛

بُڪي ڏيندا ٻاجھ جي، آيا سُورَ ڏٺي؛
آيا جيءَ جيارا، دل ۾ ڌرڏُ پرين جو.

داستان ٻيو

1

تَنَ طبيبِ نه تُون، سُدَ نه لهين سُورَ جي؛
سانڍِ پنهنجا ڊبڙا، گڏَ کڻي ۾ پُون؛
ڪانَ گهرجي مُون، حياتي هونَ ري.

2

ويجن سين وائيءَ پيا، ڪري نه ڪيائون؛
جي پندِ پاريائون، ته سگهائي سگهائيا.

3

آهي گهڻو اگهن جو، تَرَسُ طبيبنَ؛
ڪيو وَسُ ويجن، تان ڪريءَ ري ڪينَ تئي.

4

پاڙي ويڃَ هُئام، تان مون مُور نه پُچيا؛
تيلاهين پيام، موريسرَ اکين ۾.

5

هاريا! تو هري، ڪُپُڇُ ڪايا سين ڪيو؛
ڪرئين جي ڪري، ته تون تَوانو تئين.

6

جي پائين پرينءَ مڙان، ته سِڪُ چوران ڪي ذاتِ؛
جاڳڻُ جُشنُ جن ڪي، سِڪُ نه ساري راتِ؛
اُجهي بجهي آيا، وائي ڪن نه واتِ؛
سلي سُوريءَ چاڙهيا، بيان ڪن نه باتِ؛
توڻي ڪُسن ڪات، ته به ساڳي سلن ڪين ڪي.

7

تڙي طبيبن، گهايلُ گهران گڏيو؛
 چڪيا چاڪَ چيهون ڪري، ڪڙيون مور نه ڪڻ؛
 دوستَ جي درسَنَ سين، پئي نارُ نپن؛
 ورجيو ويڃَ وڃن، آءُ ته پريمِ! اُبهان.

8

وڍي جن ودياس، وري ويڃَ ئي سي ٿيا؛
 ٿرتُ ٻڌائون پٽيون، روزِ ڪيائون راس؛
 هيئنڙا! تنين پاس، گهارِ ته گهايلُ نه ٿين.

9

ويڃَ! مَرِ بُڪي ڏي! الا چڱي مَرِ ٿيان!
 سڄڻُ مان اچي، ڪَرِ لاهو ٿي ڪڏهين.

10

هئين ته ويڃن وٽ، تون ڪئن جيءَ جڏو ٿئين؟
 سرُ ڏيئي ۾ ست، ڪُه نه ڪيءَ ڊٻڙا؟

11

ڪُنيس ڪويڃن، تن طبيب نه گڏيا؛
 ڏيئي ڏنپَ ڏڏن، پاڻان ڏيلُ ڏکوئيو.

12

ترسُ طبيبن جو، جڏن ڪيو نه جات؛
 جو ويڃن جي وات، دارونٿان تنهن دُور ٿيا.

13

دارون ۽ ڪارون، جان ڪي ڪيا ويڃَ مون؛
 بُڪي ڏيندا ٻاجهه جي، نهاري ناڙون؛
 جن جون سينَ لهن ساڙون، تن تان ڏڪندو دُور ٿئي.

14

اڳهن مڙي اڄ، ڪيو سڏ صحت ڪي؛
 ڏور، ڏکندا! ڀڄ، مهريءَ منهن ڏيڪاريو.

وائي

اچي سار لهيڃ، ساجن سور ٿماري آئون ماري!
 سور ٿماري جي مران، تان مون ڏوه مر ڏيڃ؛
 ڊبن پري هٿڙا، دارون، دوست! ڪريڃ.

داستان ٿيون

1

هيءَ هيءَ! وهي هاءِ، من ۾ محبوبن جي!
 جيرا جوش جلاڻيا، بڪين بري باه!
 پسو مڇ مٽاءِ، جي ويساه نه وسهو!

2

کاندين تاندين ٻاڙين، پچان مر پيئي!
 جيرا، جگر، بڪيون، سيخن ۾ تيئي!
 ويڃنئون ويئي، تي وهيئي سڄڻين!

3

سر جو سڄيو سڄڻين، پهر ٻاڻ پري؛
 چمڪيو سو چوه مان، ڪڙ ڪڙ کان ڪري؛
 جيرا، جگر، بڪيون، لنگهي پيو پري؛
 لڳو جيءَ جڙي، تاڻيان، تير نه نڪري!

4

پُچُ پَتَنگن کي، سَنديُونِ کَامَطُ حَبَرُون؛
 آڻِيو وَجَهَن آگِ ۾، جِيءُ پَنهنجو جِيءُ؛
 جيري جِنين جِي، لڳا نيزا نِينهن جا!

5

پَتَنگ چائين پاڻ کي، تہ اچي آگِ اُجھاءُ!
 پَچُ گھڻا پَچائيا، تون پَچُ کي پَچاءُ!
 واقف ٿي وساءُ، آگِ نہ ڏجي عامر کي.

6

پَتَنگُ چائين پاڻ کي، پَسِي مَچُ مَر موٽُ!
 سَهائِيءُ سُوپيرين جِي، گھڙ تہ ٿئين گھوٽُ!
 اِجا تون اَرُوٽُ! گُوري حَبَر نہ لھين!

7

پَتَنگن پَھُ کيو، مَڙيا مَڙي مَچُ؛
 پَسِي لَھَس نہ لَچيا، سَڙيا مَڙي سَچُ؛
 سندا گَچين گَچُ، ويچارن وِجائيا.

8

جِي تَتو تَن تَتُورَ جَئَن، تہ چَندي ساڻُ چِماءُ؛
 آڻِي آگِ اَدب جِي، ٻاري جانِ جِلاءُ؛
 بُرقعان اندر بازيون، پَنهنجو سڀ پِچاءُ؛
 لُچُ لَنوُ، لَطيفُ چَئي، پَدرِ هَڏَ مَر پاءُ؛
 مَتان لوڪَ لَڪاءُ، وصالان وِچ پَئي!

9

اِجا تَتُوران، کالھ کِديائون سَچُطين؛
 پَڻ تايائون تَڪڙو، وِحدت جِي وِڌان؛
 مَحبتين مَتان، مَچُ مُورائين نہ لَهي!

10

پڄائي پهائُ، جن رسائيو رُڪَ ڪي؛
تنين سندو ڄاڻُ، آهي اڳڙين ڪي.

11

ڌنُ ڌنُ ڌمُ وار، اڄ پڻ اڳڙين جي؛
باري مڇ مجاز جو، اوتيائون اڱارُ؛
ڏوڏا! ٿي مَ ڌار، ڄمَ ڪڇو رُڪُ ڪڙيون ٿئي.

12

ڏوڏا! تون نه ڏئين! آڳِ اوڏو نه وڃين!
اُلا جي عشق جا، سي تان تون نه سَهين!
اُيو ائن چئين، ته آئون اڳڙيو آهيان!

13

سُرُ سانداڻ ڪري، پُڇج گهرُ لهارَ جو!
ڏڪن هيٺ ڌري، مانَ گڏينئي رُڪَ سين!

14

سَهين جئن سانداڻ، ڏڪن مٿي ڏڪڙا!
وَه وڃائي پاڻ، ڏي ڏٻائون ڏگرين.

15

اڄ اڳڙيا آيا، سوڏا سِراڻي؛
پياري پاڻي، تيغون ڪندا تڪيون.

16

اڄ اڳڙيا آيا، ساڻو ڪي سڄاڻ؛
لاهيندا مورياڻ، رُڪُ ڪريندا پترو.

17

سرها ڏنم سي، جن ساڃاءِ سِراڻِ سين؛
تيغ تنين جي ڪي، ڪڻ نه لڳي ڪڏهين.

وائي

جيءُ جياريو، جيءُ جياريو، ڪين منهنجڙو هاريو؛
 پرين جيءُ پچار، سيٺن جيءُ سنپار، جڏڙو جيءُ جياريو؛
 اُچيو تن عميق مان، پرين پوڄ پياريو؛
 مرض مريضن تان، اشاري ساڻ اُتاريو؛
 ڪرم ڪرمن جي مون کي، اُهڪيءَ مان اُڪاريو؛
 سنئون منهن ڪري، سپرين! ائين نرمل نورنهاريو؛
 سائنن جنن سڏ ڪري، ائين طالحن کي تاريو.

داستان چوٿون

1

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻا! عشق نه ڪري ايئن!
 ليڪيا جي لڳڻ ۾، سي قرب رسندا ڪيئن؟
 هئڻ ڪيا هيئن، وانجيا، پس! وصال کان.

2

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻا! عشق نه ايئن ڪري!
 آڻي سي ايڪ ٿيا، جي گتا نينهن ڳري؛
 دوئي ڌار ڌري، جهُ خلت خنجر آڻيو.

3

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻا! عشق نه ڪري اڏا!
 اي تان، ساعر! سڏ، ڪيءَ جا قوال سين.

4

قاتل ڪمائي ڪري، وه ماڪي جي ڪن؛
 وتان ويهي تن، پيچ ڪي پيالون.

5

هوندو هڏَ مَ سَنَدِ، لاءِ پياڪَن پانهنجو؛
 پوڄَ پيارِجَ پَنهِيڙا، ويندا ونيو ڪَنڌَ؛
 تہ هٿَ تنهنجي هَنڌَ، موڪي! ڪو مانُ لهي.

6

هوندو هڏَ مَ رَڪُ، لاءِ پياڪَن پانهنجو؛
 وڻي واناڙنَ ڪي، تان پياري پَرَڪُ؛
 سالِڪَ لهي ٿي لَڪُ، جا تو ايندي اُنَ سين.

7

گهڻن ۾ گهٽڪَن، وڻيون پيَن وَهَ گاڏيون؛
 بَرخيز بدہ ساقي! پيارِ ڪي پَرين؛
 پڪين نہ پرچن، مت تڪيائون مَنجهيان.

8

آڻي اُترِ واءِ، موڪيءَ مت اُپتيا؛
 مَتارا تنهن ساءِ، اچن سِرَ سَنباهيو.

9

وجهج واناڙنَ تي، ميخاني جي ماڪَ؛
 ٿيندي سُدَ سِپڪنهنين، هندَ هندَ پوندي هاڪَ؛
 پرہ جا پياڪَ، جُ سي اڳڻَ آيا.

10

جُ سي اڳڻَ آيا، تہ سَرو ڪندا سُجَ؛
 سائي ٿيندين اُچَ، هي پيتو! هُو آڻَ ڪي!

11

موڪي چوڪي نہ ٿئي، اصل اوچي ذاتَ؛
 وڻيون ڏيئي واتِ، مَتارا تنهن ماريا.

12

مَتارا مري ويا، موڪي! تون نہ مَرين!
 ڪيهيءَ پَرِ پَرين، ڏُڪي! ڏاتارن ري؟

13

مَتارا مري ويا، موڪي! تون بي مَرُ
تنهنجو ڏوسُ ڏمُ، ڪون سهندو اُن ري!

16

سَري ڪين ڪيون، ويڻُ موڪيءَ جي ماري!
ڪو جو سخن ڪلال جو، پتي تي پيون!
تهان پوءِ ٿيون، مرڻُ مَتارنِ ڪي!

15

ڪَنڌ ڪَتارو، مُنهن وڻي، عادت سندن اِيءُ
تئين تڪُون ڏنيون، جُنبي منجهان جيءُ
سرو تن سَبيءَ، جن حاصل ڪيو حال ڪي.

16

موڪيءَ مَنو نه گهريا، وه نه وهاتيا
سُرڪيءَ ڪاڻ، سيڏ چئي، اُتي ٿي آتيا
جي ڳالهين ڳنگاتيا، تن بَنن پاسي بَنيون.

20

سِرُ ڏيئي سَتِ جوڙ، ڪنهن پَرِ ڪالان سين!
ڪاتي ڪَرُ ڪپار ۾، حُنجرُ آڻي ڪوڙ!
مَرُٿان مُنهن مَرِ موڙ، وڻي ٿي وڌ لهي!

18

وڻ وڻ وڻ وڻي ۾، مٺ مٺ مٺ منڏ پيو
قدر ڪيف ڪلال جو، پياگن پيو
اچن دُرسُ دڪان تي، ڪَنڌ قبول ڪيو
سُرها سِرُ ڏيو، چگن سُرڪَ سيڏ چئي.

19

ڪالائون ڪاءِ، مَتِ نه سِڪين مون هِنئان!
روئندي رات وهاءِ، چڪائيندي بَنيون!

وائي

دوسُ پيهي در آيو، تيو ملڻ جو ساعيو؛
 ڏينهن پُڄائون آئي اسان کي، مولي مُحب ملايو؛
 ويو وچوڙو، تيو ميلايو، واحد واءُ واريو؛
 هو جنهن جو ڏسُ ڏوراڏو، اوڏو اڄ سو آيو؛
 عَبْدُاللطيفُ چئي، اچي عجيبن پاڻ فضلُ فرمايو.

داستان پنجون

1

صوفي سالم سي ويا، جي اڪثر سين اڏيار؛
 بازي بازندن کي، آهي اويسار؛
 پريا سين پهڪار، رنديءَ رساڻي ڪيا.

2

صوفيءَ سيرُ سپن ۾، جئن رڳن ۾ ساه؛
 سا نه ڪري ڳالهڙي، جئن پويون پروڙي پساه؛
 آهس اي گناه، جي ڪا ڪري پڌري.

3

ڏني ڏکوياء، اڻ ڏني راضي ٿيا؛
 صوفي تي ٿيا، جئن ڪين ڪنڀائون پاڻ سين.

4

صوفي لاکوفي، ڪون پانئيس ڪير؛
 منجهيان ئي منجهه وڙهي، پڌر ناهس پير؛
 جنين ساڻس وير، ٿئي تنين جو واهرو.

5

صوفيءَ صاف ڪيو، ڌوئي ورق وڃود جو؛
 تهان پوءِ ٿيو، جيئري پسڻ پرينءَ جو.

6

صوفي چائين، سڏ ڪرين! صوفين اي نه صلاح؛
ڪاتي رک ڪُلاه، وجهه اچلي آگ ۾.

7

جي ڪُلاه رکين ڪنڌ تي، ته صوفي سالم ٿي؛
وه وٽي هت ڪري، پُر پيالو پي؛
هنڌ تين جو هي، جن حاصل ڪيو حال ڪي.

8

جُسي ۾ جَبَّار جو، حُفي خيمو ڪوڙ؛
جَلِي تون زبان سين، چار ٿي پهر چور؛
فڪر سين فُرقان ۾، اسم اعظم ڏور؛
بيا در وڃي مَ ووڙ، اي اُمَل اِثائين سَپجي.

9

عالم آئون ساڻ، پريو تو پير ڪري؛
پاڻ نه آهي جاڻ، مانڊيءَ مندُ پڪيڙيو.

10

طالبُ ڪَثر، سونهن سُر، اي روميءَ جي روءِ؛
جنين ڏني جوءَ، تني ڪُچيو ڪين ڪي.

11

طالبُ ڪَثر، سونهن سُر، اي روميءَ جي راءِ؛
ماڙهو ات ڪياءَ، مندُ نه پسين مندِيو!

12

طالبُ ڪَثر، سونهن سُر، روميءَ چيو آهي؛
تاڙي جي لاهي، ته منجهين مُشاهدو ٿئي.

13

ظاهر ۾ زاني، فڪر منجهه فنا ٿيا؛
تئين ڪي تعليم جي، ڪڙه اندر ڪاني؛
حرف حَقاني، دورُ ڪيائون دل ۾.

14

جن کي دَورُ دَرَدَ جو، سبق سُوَر پڙهڻ؛
فِڪرَ فَرُهِي هت ۾، ماڻ مُطالِع ڪڻ؛
پَنو سو پڙهڻ، جنهن ۾ پَسَن پَرِين ۽ ڪي.

15

سا سَتَ نه سارين، اَلَف جنهن جي اڳ ۾؛
ناحَقُ نهارين، پنا پيا پَرِين ۽ لي.

16

سا سَتَ ساريائون، اَلَف جنهن جي اڳ ۾؛
”لَا مَقْصُودَ فِي الدَّارِين“ اِن پَرِ اُتائون؛
سَڳرُ سونائون، تيا رَسِيلا رحمانَ سين.

17

اڪر پڙهي اڀاڳيا! قاضي تئين ڪيا؟
پيرئين ۽ پانئين، ايڏا ائن نه آءُ!
اِن سُرڪِي ۽ سندو ساءُ، پچج عزازيل ڪي.

18

عاشق عزازيل، بيا مڙيئي سَدَڙيا؛
منجهان سِڪَ سَپِيَل، لعنتي لال ٿيو.

19

جو مون پڙهيو پاڻ لِي، سبق سابق جو؛
پهرين سُجاتم پانهنجي، نفسَ جو نهو؛
جي عَرَفانُ اَصَل ۾، ٿي رُوحن روزَ ڪيو؛
وري وَرَقُ پيو، گڏيم وِڏُ وصال جو.

20

پڙهيو تا پڙهڻ، ڪڙهن ڪين قُلُوب ۾؛
پاڻان ڏوهَ چڙهڻ، جئن وَرَقَ ورائين وِترا.

21

اڪر پڙهه آلف جو، وَرَقَ سڀ وسار؛
اندر تون اُچار، پنا پڙهندين ڪيترا.

30

جئن جئن وَرَقَ وَرَائِين، تئن تئن ڏنو ڏوه؛
تنهن ڪهڙي ڪبو ڪوه؟ جي رهڻي رهيو نه سڀرين.

23

ڪاتب! لڪين جئن، لايو لامُ آلف سين؛
اسان سڄڻ تئن، رهيو آهي روح ڀر.

24

تهڙا چاليها نه چاليهه، جهڙو ڀسڻ ڀرينءَ جو؛
ڪهڙي ڪاتب! ڪرئين، مٿي پنن پيهه؛
جي ورق وارين ويهه، ته اڪر اهوئي هيڪڙو.

25

تئن ڪڏي، مَنُ حُجرو، ڪيم چاليها رڪ؛
ڪوه نه پوڄيو پوڄئين، انئي پهر الڪ؟
تان تون پاڻ پَرَڪ! سڀڪنهن ڏانهن سامهون.

26

سڀڪنهن ڏانهن سامهون، ڪوهنڌ خالي ناه؛
اڃا جي آرڪ ٿيا، سي ڪانئر ڪبا ڪانه؟
مُحَبُّ منجهين مَن مانه، مون اڃا ٿنديءَ اُجهيو.

وائي

وسارج مَ ويڻ، جوپن ٻه تي ڏينهڙا.
لونيون سَهَن لوڪ جا، وهڻي ٿيون ويڻ؛
اصل اسارين جا، ستي ويڙا سين؛
جيڏيون! جي مان وسهه، نند مَ هيريونيڻ؛

راتڙيون جاڳن جي، سي آئون ڪندڙي سڀڻ؛
آڏيءَ رات اُتي ڪري، جهل تون نڀان نيڻ.

داستان ڇهون

1

دائودي ديُون ڪري، رَنگَن ڪونهي رنگُ؛
گهوڙيءَ هيٺ اينگُ، ڪاهيو پاگرئين هڻي.

2

دائودي ديُون ڪري، رَنگَن ڪونهي چيٽُ؛
گهوڙيءَ هيٺ سُچيٽُ، ڪاهيو پاگرئين هڻي.

3

او قابيل! اکين ۾، توکي باري بانُ؛
اُپو اڳرائيون ڪرين، ماڳ هڻيو مَستانُ؛
جانب! تون زيان، اکين سين ايڏا ڪرين!

4

جي هو پائين ڪانُ ڪمانُ ۾، ته سڀنو سڀر رکُ؛
منهن ۾ معشوقن جا، چاڪَ چٽڪا چڪُ؛
سوري پانءِ مَ شڪُ، عاشقُ ٿي ته اُبهين.

5

جي هو پائين ڪانُ ڪمانُ ۾، ته سڀنو سڀر ڏيڇُ؛
منهن ۾ معشوقن جا، جهالو ٿي جهليڇُ؛
پاهان پڳَ مَ ڏيڇُ، عاشقُ ٿي ته اُبهين.

6

پائي ڪانُ ڪمانُ ۾، ميان! مار مَ مونُ؛
مون ۾ آهين تون، متان تنهنجو ئي توکي لڳي.

7

ڪيو ڇڏين ڪان، هڏ نه هٽائين ٿا؛
ٿيا جي نيشان، ته پهرئين سان پورا هئا.

8

لوري جت لڳوم، اُت اُپوئي آهيان؛
سوره پرين سندوم، مان باجهائي پيو هٽي!

9

محبت جي ميدان ۾، ڪر پڙاڏو پٽ؛
سرُ سوريءَ، ڏڙ ڪنگرين، متان ڪچين ڪٽ!
عشق نانگ نيٺ، خبر کاڌن کي پوي.

10

محبت جي ميدان ۾، سر جو ڪر م سانگ؛
سوريءَ سڀيرين جي، چڙهه ته ٿئين چانگ؛
عشق آهي نانگ، خبر کاڌن کي پوي.

11

عشق نه آهي راند، ته ڪي ڪنس گپڙو؛
جي جُسي ۽ جان جي، پجي جو هيڪانڊ؛
سسي نيزي پانڊ، اچل ته آڌ ٿئي.

وائي

عشق تمام، بره تمام، وو! معن لوني يار لوڪو!
سيج ستي ٿون جهپ نه آوي، نيٽين نند حرام؛
راتيان جاڳڻ، صاحب سنپالڻ، اي فقيران دا ڪام؛
مت عقل دي منجه گئي، آيا عشق امام.

داستان ستون

1

عاشقن الله، ويروتار نه وسري؛
آه گريندي ساه، كڏهن ويندو نڪري.

2

عاشق ائن نه هون، جئن تون سڄي اگرين؛
وڃي در دوستن جي، رت ڏهاڻي رُون؛
پي پر ڪنهن نه پون، ماکر محبوبن سين.

3

جان عاشق مٿي رت، تان دعوى ڪري م نينهن جي؛
سائو منهن، سونهن گئي، سڪڻ اي شرط؛
نڪي گوڏ گرت، مٿا سر سوڏا ڪري.

4

اڃا تو منجهان، ڪڪ چٽي رت نڪري!
منهن ۾ محبوبن جا، ڪئن جهليندي گهاء؟
سو تون ڪڙاڙيا، سڪڻ جون سڏون ڪرين؟

5

سڪڻ ۽ سوري، ٻئي اکر هيڪڙي؛
وهڻ وانڙين تي، ڪارڻ ضروري؛
پنهي جي پوري، جيءَ ڏني ري نه جڙي.

6

جيڪي سڪڻ سڪ، نات پَس سڪندئين؛
پاسي تين م لڪ، نينهن نه سڃاڻن جي.

7

عاشق! معشوق جي، وٺي ويهه ڳري؛
جر ورجي ڇڏئين، سنڊي دوست ڌري!

ڏيندا پڪي ٻاجھ جي، ويندءِ ٺپ ٺري؛
 آسان تان نه سري، تون ڪئن سري سپرين؟

8

عاشق! معشوقن جو، وٺي ويهه ڏڪاڻ؛
 پئج پيش پرين جي، پٽيءَ وجهي پاڻ؛
 ته تون تين ساڻ، سدا رهين سرخرو.

9

عاشق! معشوق جو، وٺي ويهه گهٽ؛
 جمر ورجي ڇڏين، موڪيءَ سندو مٺ؛
 ڪري سر جي سٺ، پيچ ڪي پيالئون.

وائي

سپيريان جي سونهن جي، ڳالهه ڪين وڃي؛
 وڃي در دوستن جي، سوريءَ سر هجي؛
 عاشق انگن چڙهيا، ٻيو سپڪو پڃي؛
 پڃ پوءِ پريتون، پهرين سر سڃي؛
 عاقل ئي اوچون ٿيا، پورو ڪين پڃي.

داستان انون

1

هر هر هرائي، وڃڻ در دوستن جي؛
 پاڙي ڏانهن پرين جي، اُچ مَ اوائِي!
 الڙ ٿي آچ مَ تون، وائڙن وائي؛
 لائيندءِ، لطيف چئي، سوران سرهائي؛
 ڳجهو ڳالهائي، پرت وٽجي پاڻ ۾.

2

سُورُ جنينِ کي سَريو، سَري تنِ صحتَ؛
مِنيِ مصيبتَ، آهي عاشقنِ کي.

3

جي پياري پاڻَ، ته ڪَڙهو ٿي پاڻي پئين؛
اڳي انِ نياڻَ، اڻ ڪوٺيو ڪونَ گهڙي.

4

اڻ ڪي عيانِ نه ٿي، ڪي پروڙي ڪونَ؛
سڄي جيهي سونَ، منهن نه پيئي ماڙهوئين.

5

اڻ ڪي عيانِ نه ٿي، ڪي پروڙي ڪونَ؛
سا سُونهين ٿي سونَ، اَمُرُ عطا جنهن جو.

6

چئن توءَ مَ چنُ، پاءُ اَميري انِ سينَ؛
جي اوڳڻ ڪنئي، اَسُونهين! ته تون ڳڻان ئي ڳنُ؛
پاند جهليو تون پڻُ، هن سُونهاري سڱَ ۾.

7

نمي گمي نهار تون، ڏمُرُ ڏولائو؛
ٿيئي ساڃائو، جي اُپئين انهيءَ پيرَ تي.

8

گمُ! گمندنِ کٽيو، هارايو هوڙنَ؛
چڪيو نه چُوندنَ، هو جو ساءُ صبرَ جو.

9

گمندنَ گهرَ کين، چوندڙ چڱا نه ٿيا؛
ويٺنهنون ويڏ پئي، هتِ نه اچي ڪين.

10

هُو چُونئي، تون مَ چو، واتان ورائي؛
اڳُ اڳرائي جو ڪري، خطا سو ڪائي؛

پاندڙ پائي، ويو ڪيني وارو ڪين ڪي.

11

ڪين ڪين پرائيو، ڪيني منجهان ڪين؛
جي هوءَ ستاڻي سيگ، ته زه چني جو ڪو ٿئي.

12

اڻ چوندن م چو، چوندن چيو وسار؛
انئي پهر ادب سين، پر اهائي پار؛
پايو منهن مونن م، غربت ساڻ گذار؛
مفتي منجه وهار، ته قاضيءَ ڪانيارو نه ٿين.

13

جين سنڊيءَ ”بوڏ“ م، ڀتون ڀتين ”جي“؛
تن! تين سين پي، اوڏا اوڏي پگڙا.

14

ويني جين وٽ، ڏگندو ڏاڍو ٿئي؛
سا مجلس ئي مت، جي حاصل هوءَ هزار جو.

15

ويني جين وٽ، ڏگندو ڏور ٿئي؛
تن! تين سين ڪٽ، اوڏا اڏي پگڙا.

وائي

يار سڄڻ جي فراق، ڙي جيڏيون! آئون ماري!
در دوسن جي ڪين جو هوندا، مون جيها مشتاق؛
جائي ڪاتي محبوبن جي، آه حسن جي هاڪ؛
سرمو سهي ڪر اکين جو، خاص پريان جي خاڪ؛
عبداللطيف چئي، پرين اسانجو هميشه آحسناڪ.

سُرُ ڪِنِيَات

داستان پهريون

1

پَلا ئِي آهين، پرين پَلا ئِيءَ پانهنجي؛
 سَباڃها سِر چڙهيو، ڏوراڻو نه ڏين؛
 مان ڏي مديون ٿين، سَڄَ سَڄاين ۾.

2

تون چنڊا! اهوئي، جو هت پسين تو پرينءَ کي؛
 آڏت چئج ان کي، ڏيانءَ جو روئي؛
 هيڪانديءَ هوئي، سانگ ۾ پوي سَڄَڻين!

3

مر هيڪاندا هون پرين، سانگ ۾ وڃن سين؛
 رهيا آهين روح ۾، نت جنين جا نيٽ؛
 وماسيا جن ويٺ، تو تاريءَ تڳي تن هنئون.

4

رات سهائي، پون سنئين، پائي! گهرجي پل؛
 آهر ۾ ايلاجيون، چندن چري چل؛
 مون توئي سين ڳالهڙي، بئي ڪنهن ۾ سل؛
 هاهر ڪندو هل، ته ڪجايون ڪرن کي.

5

چوڏهينءَ چنڊا! تون اُپرين، سهسين ڪرئين سينگار؛
 پلڪ پريان جي نه پڙين، جي حيلن ڪرئين هزار؛
 جهڙو تون سڀ ڄمار، تهڙو دم دوست جو.

6

سهسين سجن اُپري، چوراسي چندن؛
بالله ري پرين، سڀ اونداهي پانعيان.

7

چنڊا! تنهنجي ذات، پاڙيان نه پرين سين؛
تون اچو ۾ رات، سڄڻ نت سو جهرا.

8

چنڊا! چوانءَ سڄ، جي مني نه پانئين؛
گڏهن اُپرين سنهڙو، گڏهن اُپرين گچ؛
منهن ۾ بريئي مڃ، تو ۾ ناھ پيشاني پرينءَ جي.

9

گڻي نيڻ ڄمار مان، جان ڪيائون نازُ نظر؛
سورج شاخون جهڪيون، ڪوماڻو ڦمر؛
تارا ڪٽيون تائب ٿيا، ديڪيندي دلبر؛
جهڪو ٿيو جوهر، جانب جي جمال سين.

10

تارا تيليءَ روءِ، لڏا لالڻ! اُپرين؛
جهڙي تو صُبح، تهڙي صافي سڄڻين.

11

توڏانهن گهڻو نهاريان، تارا! تिलाھين؛
سڄڻ جيڏاهين، تون تيڏاهين اُپرين.

12

هن تاري، هن هنڌ، هت منهنجا سپرين؛
سڄڻ ماڪيءَ مند، ڪوڙا ٿين نه ڪڏهن.

13

تارا، تر، تروڪڻيون، مٿن ڦلڙيون؛
ڪوءِ! سي راتڙيون، جي مون پرينءَ پڄاڻا پيئيون.

وائي

وَهَلِي وَنْءَ مَرِّ وَهَامِي! رَهْ رَات! رَائِنْدِيسِ پَرِينِءَ كِي.
 شَمَعِ تِينْدِيسِ شَبِ مَرِّ، اِنِ خَوْشِيءَ كَانِ كَامِيءَ؛
 بَابُوئنِ سَنْدِي بَاهِ جِئْنِ، پَرَانِ شَالِ اُجْهَامِي!
 پَرْتِ جَا پِيْتَمِ جِي، سَا كِينِ پَرُوژِي عَامِيءَ؛
 مَوْنَكِي مَوْنِ پَرِينِ جَوِ، آهِي دَرْدُ دَوَامِيءَ؛
 آهِيَانِ يَارُ سَيِّدِ جَوِ، كَانِ رَهِي كَا خَامِيءَ؛
 هُوءَ جَا لَنْوُءُ لَطِيْفُ چِئِي، مَوْنَكِي آهِي مُدَامِيءَ؛
 رَوْشَنُ تِيَانِ رُجُنِ مَرِّ، جِي هُنَّانِ لَنْوُءُ اِنْهِيءَ لَامِيءَ؛
 كَارِي سَا قِيَامِ سَنِّينِ، هَوْتُ جَنْهِنَجُو حَامِيءَ؛
 آيْمِ تَنْهِيْنِ لَوَكِ سَانِ، جِيْسِيْنِ مَانِ چَوْنِ سَامِيءَ.

داستان بيو

1

نَاسِيْنْدِي نِگَاهَ، پَهْرِيْنِ كِجِ پَرِينِ ڏِيءَ؛
 اَحْوَالِ عَاجِزِنِ جَا، اَكِجِ لُڳِ اللّٰهَءَ؛
 رَوْزُ نَهَارِيْنِ رَاهَ، اَكِيُونِ اُوْهَانَجِي اَسْرِيءَ.

2

چَگَا چَنْدَا! چِئِيچِ، سَنِيْهَا كِي سَجَطِيْنِءَ؛
 مَتَّانِ اَگُڻِ اُپَرِيءَ، پَرِينِ جِي پِئِيچِءَ؛
 جِهِيْطُو ڳَالْهَائِيچِ، پِيرِيْنِ وَجِهِي هَتَّرا.

3

اُپَرُ چَنْدَا! پَسُ پَرِينِ، تُو اُوڏَا، مُونِ ڏُورِءَ؛
 سَجَطُ سَتَا وَلَهْ مَرِّ، چَوْتَا پَرِي ڪُپُورِءَ؛
 پِيرِيْنِ اَتُونِ نِه پُجُڻِيءَ، ٻَاڀَلِ ڏِئِي نِه پُورِءَ؛
 جَنْهِنِ تِي چَڙْهِي اَسُورِءَ، سَنْجِهِي سَجَطُ سِيْتِيَانِ.

4

ڏٺي! ڪريندين ڪڏهين، حياتيءَ هيڪانڊ؟
 مَن ۾ مُشتاقن جي، ڪي رنجائي راند؛
 پرين ڏيساندر پاند، ڳجھ ڳرهيان ڪن سين؟

5

هنڙي سڄڻ ساريا، ڪتي هوندم هير؟
 اچي لالَن! نه ڏئين، مٿي پلنگن پير؟
 ٿي ورونهڻ وير، ڳجھ ڳرهيان ڪن سين؟

6

ڪر هو نه ڪيڪان، پيرين آئون نه پڄڻي؟
 جو مون رات رساڻي، نيئي ساجن ساڻ؛
 مون نه وهيڻو پاڻ، ويئي نيڻ نچوئيان.

7

ڪرها! ڪسر چڏ، وڪ وڌندي پاء؛
 منهنجو هلڻ آهين، جتي جانب جاء؛
 توکي چندن چاريان، پيو وڳ، لاڻي ڪاء؛
 ائين اٿ! اٺاء، جيئن هونديءَ رات هت مڙون.

8

ڪسر چڏ ڪنواٽ! وڳون وجهه وڌنديون؛
 سنئين سپيرين جي، ونڱي پانءِ م واٽ؛
 چڏ جهوري، ڏي جهات، ته هونديءَ رات هت مڙون.

9

اڻي پڏم وڻ جاء، مان مڪريون چري؛
 ڪڏاڻورو ڪر هو، لڪيو لاڻي ڪاء؛
 ان مئي سندي، ماء! مون کي ڳالهڙين ڳوڙها ڪيو.

10

ميا! مڃُ منٿ، اڄ منهنجي ڪرھا!
 جهاڳيندي جر پٽيون، متان ڪرئين ڪٿ؛
 سڀريان جي سٿ، مون کي نيئي ميڙئين.

11

ڳل ڳانا ياڻوت جا، موتين ڳتيس مال؛
 ڪڍي جي ڪرھا! هيدي پائينءَ حال؛
 چندن چارينءَ جال، جي مون رات رسائين.

12

ميا! تو مهار، سڄي پايان سون جي؛
 چارينءَ چندن چوٽيون، نايو مينديءَ ڌار؛
 سندي پي پچار، جي مون رات رسائين.

13

اٺ نه وڃي وڳ سين، چري نه چانگو؛
 لڳيس نائڪ نينهن جي، نهوڙيو نانگو؛
 ڇڏي سر سانگو، رڙهي رند پرين جي.

14

وهي منجهين وڳ، ڪٿوريءَ ڌار چري؛
 ماء! منهنجي ڪرهي، پڌر پڳ نه لڳ؛
 جڳ سين جهڙو جڳ، هنئين سين هٿ چري.

15

اڄ نه اڳينءَ ڌار، ڪرهو جيئن ڪاله هو؛
 اڳڻ آيو نه ڪري، پاهوڙي پچار؛
 جيڪس منجه ڦٽار، ڪا ول چنائين وه جي.

16

مِي ماکائي، وڌو واٽُ ولين کي؛
 خَبَرِ ٿي کيٽَ ڏٺين کي وڏوڙا واهي؛
 گَرهي ڪاکتَ چڙي، وريس نہ وائي؛
 چانگي چريائي، ويئي ويچاري وسري.

17

وٽي سيٺَ سوٽَ، پاءِ پنهنجي گَرهي؛
 وليون واسَ ورنئون، پهريون مٿي پٽَ؛
 چانگي چٽي چٽَ، تہ پوءِ نہ رهندو پندري.

18

گَرهي کي ڪئين، وڌمَ پندَ پلڻَ جا؛
 ليڙو لائيءَ کي چري، نيرَ ساڻَ نئين؛
 چانگي سندي چٽَ ۾، صاحبَ! وجهه سئين؛
 اوباهيوس ائين! لطفَ ساڻَ لطيفُ چئي.

19

چانگي چئي چڪياس، مٿان اکَ نہ آهي!
 جنهن ولِ گهٽا وهاتيا، انَ سين آر لڳياس؛
 چوڌاري چندنَ وٺَ، پڇي پوڄَ پياس؛
 رٿاري رتَ ڪياس، هنَ ڪڏاڻوري گَرهي.

20

اٿي اڙائينس، چڙيو تہ چيڪَ ٿيو؛
 ڪاراين، ڪڙيو وڃي، پلاڻي پائينس؛
 ڏانوڙَ تنهن ڏائينس، جئنَ چري ۽ چنگهي ڀٽو.

21

ڏو دستي، ڏو پيرَ، سيني سنگهرَ رُڪَ جي؛
 ماءُ! منهنجي گَرهي، تازي قلن هيرَ؛
 تنهن ڪامنَ ڪندي ڪيرَ؟ جو مونهنين وٽَ مسَ رهي!

22

ڪنن ڪامڻ ڪيائ؟ ڪيئن پنيولئين؟ ڪر ها!
 اکين مٿي اڪيا، پڙ ڀر پير گنا!
 وڳ ڪ وسرياء؟ ٻڌو جئن گهاڻي وهين.

23

ڪائي نه ڪٽهار، چندن جا چوپا ڪري؛
 اڳر اوڏو نه وڃي، سرگند لهي نه سار؛
 لاڻيءَ جي لغار، ميو متارو ڪيو.

24

چانگا! چندن نه چرين، ميا! پئين نه موڪ؛
 اڳر اوڏو نه وڃين، ٿڪيو چڏين توڪ؛
 لاڻي وچان لوڪ، تو گهڙي اکر آڙي؟

25

جئن ڪوڙ به ڪائون، پنجين لڪين پاء؛
 ميو تنهن ماڳاء، ڏيهائي ڌار چري.

26

لڪ لاکيڻو ڪر هو، ڪوڙين ڏيئي ڪاه؛
 ايلاجيون آهر ڀر، پوڄ ميا ڪي پاء؛
 ڪٽ نه ڪندو ڪاء، ج پلاڻيو ته پرين مڙي.

وائي 1

سڌين سيڻ نه هون، نينهن نياپي نه ٿئي؛
 ڪاريءَ رات رت ڦڙا، جان جان نيڻ نه رُون؛
 موٽن جنين ميهڙو، پڙ تي سيئي پُون؛
 جن مسافر سُپرين، سي مرُ رويو رُون.

وائي 2

توڻي تڙئين ٿون، يا آلا! تو درُ توءِ نه چڏيان!
مون کي سو مُشاهدو، جي مُنهن نه ڏئين مُون؛
مُون پيا درَ گهڻا نهاريا، آهين ٿون ئي ٿون.

سُر سِريراڳ

داستان پهريون

1

مان پُچنئي سُپرين، چتان لاهِ مَر چُرُ؛
اَنِين جا اَمُر، گُڻُ ته خالي نه تئين.

2

مان پُچنئي سُپرين، چت ۾ رڪج چيٽُ؛
سِڙهَ ڏٺاري صافُ ڪر، صابُنُ ساڻ سُوپيٽُ؛
سامونڊي! سُچيٽُ، ٿي ته پهجين پار ڪي.

3

مان پُچنئي سُپرين، چتان لاهِ مَر چورُ؛
گڏي چڏِ قلبَ مان، ماري ڪوڙو ڪورُ؛
هُن پَر سَنڊو هورُ، مٿان تو معافُ ٿئي.

4

مان پُچنئي سُپرين، چيتاريچ چتُ؛
دائما دُور پيءُ ۾، پَسين وِلاٽن وِٽُ؛
نيهَ نيڪاري نِتُ، ملاح! گڏ مُعلمَ سين.

5

ڪايو ڪمايومر، موتي مون نه وِڻجيا!
سيهي جو سِيڏُ چئي، وِگَرُ وِهايومر؛
ههڙو حالُ سَنڊومر، توهَ تَنهنجي اَبهان!

6

ڪڇ ڪمايوم ڪوڙ، پڳم عهد الله جا!
پڇرو جو پاپن جو، سو چوڻي تائين چور!
معلوم اٿيئي مور، ڳوڙها! انهيءَ ڳالهه جو.

7

ڪوڙ ڪمايءَ ڪڇ، اٿي اور الله سين؛
ڪيئون دغا دل مان، صاحب وڻي سڄ؛
مُحبت سندو من ۾، ماڻڪا! پارچ مڇ؛
ان پر اٿي اڇ، ته سَوَدو ٿيئي سَفرو.

8

لڙ، لهريون، لس، ليٽ، جتي انت نه آب جو؛
الله! ات م اولئين، بيٺا مٿي بيٺ؛
جوکو ٿي م جهاز کي، ڦرهي اچي م ڦيٽ؛
لڳي ڪا م لپيٽ، هن غاربي غراب کي!

9

سڙه سنوان، لاجو نوان، مهاڻا سندن مير؛
ساڻي سفر هليا، ٿيا سڻاوا سير؛
جي اچن ساڻ اڪير، سي بيٺا رڪين باجهه سين.

10

منجهان پيئي مڪڙيءَ، ڪا جا پاڻيءَ بوند؛
سيئي ڏنم روند، وگر جن وڃايو.

وائي

سهسين شڪرانا، ڪوڙين پال ڪريم جا.
حمد چئج حڪيم کي، جور هڻي جانا؛
تو ڏيڪاري تو ڏڻي، باطن جا بانا؛
متان، مردا! وسارئين، صاحب جو ثنا؛

دوستُ رڪي دل ۾، پڙه لالڻ لسانا؛
 جفا ڏيئي جي ڪي، ٿي فڪر منجه فنا؛
 ٿسي تو سين توه ڪري، من آگو احسانا؛
 ڪڏ تون دغا دل مان، پانهپ سين، پانا!
 صاحب وڻي سچ سين، ٿي دانه، ديوانا!
 جي تسليم سين تحقيق هئا، سي ڪئن امانا؟
 جاگيا جي جبار لء، سيئي سمانا؛
 فاڏگروني، اڏگروم، ڪهيو قرآنا؛
 واشڪروالي ولا تگفرون، ڪڏ تون ڪفرانا؛
 سڀ سنوريا سپرينء، ڪول تو ڪنا؛
 چڱي چئج چاه سين، مدح اي منا؛
 تائب ٿيو تڪڙا، جوشا، جوانا!
 نه لهين تون لطيف ڪان، امن ايمانا.

داستان ٻيو

1

جيڪي منجه جهانء، سو تاريء تڳي ٽنهنجي؛
 لطف جي، لطيف چئي، تو وٽ ڪمي ڪان؛
 عدل چٽان ائون نه، ڪو ڦيرو ڪج فضل جو!

2

ساري رات سبحانء، جاگي جن ياد ڪيو؛
 ان جيء، عبدالله لطيف چئي، مٽيء لڌو مان؛
 ڪوڙين ڪن سلامء، آڳه اچيو ان جي.

3

سيوا ڪر سمنڊ جي، جت جر وهي تو جال؛
 سئين وهن سير ۾، ماڻڪ، موتي، لال؛
 جي ماسو جڙيئي مالء، ته پوجارا! پر ٿئين.

4

سي پوچارا پُر ٿيا، سمنڊ سيويو جن؛
 آنداڻون عميق مان، جوتي جواهرن؛
 لڏاڻون لطيف چئي، لاڻون مان لهرن؛
 ڪانهي قيمت تن، مله مهانگو ان جو.

5

سيويو جن سبحان، وير نه وڙهي تن سين؛
 توبه جي تاثير سين، تري ويا طوفان؛
 ڏيئي توگل تڪيو، آر لنگهيا آسان؛
 ڪامل ڪشتيان، وچ ۾ گڏين واهرو.

6

ساري رات سجان، سڌو ڪن صاحب سين؛
 پانهپ پري پيڙيون، هليا جوپ جوان؛
 پاڻي پهوان، لحظي منجه لنگهي ويا.

7

اي گت عواصن، جن سمنڊ سوجهياڻون؛
 پيهي منجه پاتار جي، ماڻڪ ميڙياڻون؛
 آڻي ڏناڻون، هيرو لال هتن سين.

8

آچارا عميق جا، گڏيا عواصن؛
 جهريون جهاڳي آيا، ڪارونپار ڪئن؛
 سمنڊ سوجهي جن، آڻي امل اوليا.

9

ويا جي عميق ڏي، منهن ڪائو ڏيئي؛
 تن سڀون سوجهي ڪڍيون، پاتاران پيهي؛
 پسندا سيئي، امل اگڙين سين.

10

آڏو چڪڙو چاڙ، منهنجي موج نه سهي مڪڙي؛
 ميڙي مناين جو، بيحد چاڙهيم ٻار؛
 چوڻو چارو ناه ڪو، بديون بي شمار؛
 ڪپر ڪارونپار، اڪارئين احسان سين.

11

وير م لاهي ويه، مٿي آر اوڙاهه جي؛
 پسي پاڙي واريون، ڪج انديشو ايه؛
 ويندو نه پسين ڏيه، پتڻ هن پار مٿي؟

12

هڪي ٻانهي ڇت ۾، ٻي سٽي صاحب؛
 ڪڍي اونهي ڪن مان، اي اڳي جو عجب؛
 ائي سائينءَ جو سبب، جئن ٻڌا اڪاري پار مان.

13

هڪي ٻانهي ڇت ۾، ٻي جا ڪري الله؛
 پاڻهين وجهي ڪن ۾، پاڻهين اڪاري اوڙاهه؛
 تنهن واحد کي واه، جو ستر سپيئي ڪري.

وائي

ڪنڌي ساريان ڪان، يا امن! امان!
 يا الاهي! ٻاجهه ٻلائي پانڻيان.
 ڳڻڻ ڳاڻيتو ناه ڪو، اپر تيا عصيان؛
 خبر ناه قبر جي، نسورا نسيان؛
 والي! رسج وهلو، آرڪ تيا انسان؛
 سڻ سٻاجها سپرين، نعرو نگهبان!
 مديون پسي منهنجون، شرميا شيطان!
 هن منهنجي حال تي، هيءَ هيءَ ڪن حيوان!

سائين! سُڪاڻي آهئين، سامونڊي، سُبْحانَ!
 تَرهو چُنم تارِ ۾، رَسِج تون رَحمان!
 بيلي جو ٻُڌن جو، مون تي موتي مان؛
 وينو پني پٽو، ڪر پيرو مٿي پاڻ؛
 خالق تان خوبُ ڪيا، ڳولن جا ڪُڏران؛
 آئون پڻ آندو اُن ۾، وينو پنان پاڻ؛
 سڀ سُوالي سَمِگيا، داتا ڏيئي دان؛
 ولها سڀ وَنھيا ڪيا، تنهنجي جُودَ، جُوان؛
 مَتان مُونڪي ڇڏين، بيلي سندا پاڻ!
 وِيرا! وَسيلو آهئين، داڙو ۾ ديوان؛
 لاءِ ڏھارين ڏينھن ڪي، خيمو اڏيو خان؛
 اُتي عَبْدُاللطيفُ چئي، سُڻج ڪا سُلطان!

داستان ٿيون

1

گُوها ڪاله ڪڙي، اُن وڌا اُتر آسري؛
 الا جُهري مَر اُن جي، اولي جي اُڻي؛
 وُڻجارن وُڻي، وُڪر وڌو ٻيڙين.

2

وُڪر سو وهاءِ، جو پئي پُراڻو نه ٿئي؛
 ويچيندي ولاتِ ۾، ڏرو ٿئي نه ضاءِ؛
 سا ڪا هڙ هلاءِ، آڳه جنهنجي اُبهين.

3

اورياين اُڻين، ميڙيو مُعلمَ خُبرون؛
 سا تان سُد نه ڏين، جتي وهُ ويد ڪري.

4

بيٽڙي پُراڻي، وڪرَ پاءِ مَ وِٿرو؛
 تڙي مِ تَنَ پيا، پاسَنئون پاڻي؛
 هيءَ هڏِ وِهاڻي، ڪڙهَ ڪالهوڻي ڏينهنَ ڪي.

5

تڙي تَنَ پياس، پاسَنئون پاڻي وِهي؛
 ڪوهو جُهَرُ جهنو ٿيو، لاجُو سَپ لڙياس؛
 جيلان سَڌرُ سڪاڻياس، وِهي تي وَهَ سامهون.

6

وينو تَنَ تَنِينس، مَڪِ ڏيهانِي مَڪڙي؛
 سَنباهي، سَيدُ چئي، مٿي نِيندوُءِ نِينس؛
 وَتائي وَڌاندرآ، لاجُو لَڳائِينس؛
 آخِرَ اهرائِينس، تہ جو ڪو ٿئي نہ جهازَ ڪي.

7

اچي سو ڏنوءَ، جو ڪَپرُ سوءَ ڪَننَ سين؛
 سَتي لوڪَ لَطيفُ چئي، يادِ نہ ذرو ڪيوءَ؛
 غافلُ ٿي غرابَ ڪي، اوڙاهَ تي آندوءَ؛
 سو چَترُ چوهي ڪانَ رَڪين! جو پيو پُراڻو پوءَ؛
 جهازُ ضَعيفنَ جو، پاڻيءَ مِ پَرَتوءَ!
 سَيدُ! ساڻَ سندوءَ، پُرَ بَندرَ پَهچائِين!

8

جُتو وانءُ جَهازَ! گَڏيو غرابنَ سين؛
 پُوريندي هُنَ پارَ ڏي، سَڌرَ ڪَڇِ سازَ؛
 اچن تا آوازَ، سَٽائي سَمُنڊَ جا.

9

دَنگي وِچِ درياهَ، ڪي بُڏي ڪي اُپڙي؛
 هُو جِي وادي وِاڻيا، سي سُونهَٽَ سَپ سَڙيا؛
 مَعلَمَ ماڳِ نہ اڳئين، فِرَنگي مَنجھَ قَريا؛

مَلاح! تَنهِنجِي مَڪُڙِيءَ، اچِي چورَ چَڙهِياءَ؛
جَتِي ڊِينِگَ ڊِرِياءَ، تَتِي تاري تَنهِنجِي!

10

پيڙيَ تاتا! پيئي، تو نه ڦَڻديُون ڳالهيُون؛
سَڄِيُون راتِيُون سُمهين، پَرُ سَڪاڻَ ڏيئي؛
صُباحَ سَپِيئي، پارَ پُچَندَءَ خَبَرُون.

11

وَهَ تَڪَ وَهَڪَراءَ، جَت لَنگَرِ نَه نَهَرَن؛
وڌاندرِيُون وَهَ سَامُهِيُون، جَهجَهِي زورَ جُنبن؛
نيدوُءَ ۾ ناتاريُون، وَڻجَارا وَجَهَن؛
مُلان مَعلَمَن، مُون ڳَري سَئي ڳالهي.

12

وَڻجَارا! ويني، تو نه سَرندي شاهَ ري؛
مَڪَ پَنهِنجِي مَڪُڙِي، چَگِي ڪَر چيني؛
پاسا پاڳڙين جا، سَمندُ تُو سيڪي؛
جي لُندا ۾ ليڪي، وِيرَ وڙهندي تِن سين.

13

ناگُئو نِگهَبانُ، مَعلَمَ مُنجِي خَبَرُون؛
جِن ساري گنيو سَمندَ تي، سَفرَ جو سامانُ؛
لُطفَ ساڻَ لُطيفُ چَئي، تِن لَنگهيو طوفانُ؛
سَنپاري سُبْحانُ، وِچِي عادَنئون اُگتا.

14

بَندرَ جانَ پيئي، تَه سَڪاڻِيَا مَ سُمهوءَ؛
ڪَپَرُ تُو ڪُنَ ڪَري، جِئَن ماتي منجه مهي؛
ايدو سُوَرُ سَهِي، نندَ نه ڪجي، ناگُئا!

15

سُتا سَپَ پيئي، سَندي مَعلَمَ آسري؛
اَئين پڻ سُمهوءَ، ناگُئا! بَندرَ ناهَ پيئي؛

جن جي سيد لڄ ڪئي، سي سڀ لنگهيندا لڪيون.

وائي

سائين ٺنڌا بار، وو! تن پانڌين ٺنڌا بار؛
 توکي آرس اگڙين ۾!
 پاتا پاڙيو اريين، پڳهه منجهه پاتار؛
 پتڻ ٿو پور ڪري، آئي ٺهنجڙي وار؛
 سڄيون راتيون سُمهين، ڪيو منجهه ڄمار؛
 ڪ تو ڪنين نه سئي، هلڻ جي هاڪار؟
 تائب ٿيو تڪڙا، سڄي اي سنپار؛
 نڀڙ نه ڪجي ايتري، سٽج ادا يار!
 سائينءَ مڪين سڄ ڪي، تون ڪوڙو منجهه قطار؛
 ڪ تو ڪنين نه سئي، ڪپر جي ڪوڪار؟
 گهڙان ٿي رءُ گهڙي، الاهي ٺهار!
 هو جو شڪُ شارڪ جو، تڻان رکُ ستار!
 ڪُلُ نَقَسُ دائِقُهُ المَوْتِ، پڙهو اي پچار؛
 شڪارُ تون شهبازُ جو، تون تان منجهه شڪار!
 يَوْمَ يَفِرُّ المَرءُ مِنْ أَخِيهِ، جت پڇندا پار؛
 تڙهو چنو تار ۾، اچڻ تون اوسار!
 لڪَ مَزيءِي لُتِيَا، هُنئِهين ويا هزار؛
 ڏنءُ جي الله ڪي، هوند تئين پرين پار؛
 جوئن مٿان جُتڪي، ڏني ٺهنجي دار؛
 جيفو آه حديث ۾، انڌيءَ اي آچار؛
 وڻيءَ ڪين ولهن سين، ڪني پڙ قهار؛
 سا ڪئن هلي تو سين، جا پڳي کان پتار؟
 جِيٺُ جالُ نه نِبهِي، سٽج اي سنپار؛
 جَمَ وسارئين ويسرا! پتئين جي ڀلڪار.

داستان چوٿون

1

سَيِّئِي سُبْحَانَ جِي، كَرِ حَوَالِي كَرَمَ؛
تِي تَحْقِيقُ تَسْلِيمَ ۾، لاهي عَمَ وَهَمَ؛
قَادِرُ سَاٺُ كَرَمَ، حَاصِلَ كَرِي حَاجَ تَو.

2

چَڱا ڪَن چَڱاڻُون، مَنائُون مَنَن؛
جَو وَڙُ جُڙِي ڄَن سِين، سَو وَڙُ سَيِّئِي ڪَن.

3

مَيِن مَتِي سَمَرَا، ڪُهِيَن سَدَّ ڪَرِين؛
سَاٺُ نِباهِيو نِين، اِي پَرِ سَنَدِي سَجَٽِين.

4

وٺُ وِيمي جَو جِي لُهِين، تَه پِي ڪَارِ نَه ڪَرِين ڪَا؛
سَا پَرُوڙِجَ ڳالُهَڙِي، وَتَجَارِنِ وَتَان؛
مَوِتي مَن هَتَان، آندَءَ ڳهَٽِي آدَبَ سِين.

5

اُمَلِ آچَ مَرِ اُنِ ڪِي، جِي نَه پَرُوڙِين مَتِي؛
جَتِ ڳڏجِيئِي جَوهَرِي، ماٺُڪُ تَتُهِين مَتِي؛
جَنِين سَوَنُ سِين سَتِي، تِن هَٽِي رِي رَدِ ڪِيو.

6

سَوِنا! وَاَنُ صَرَاڻَ سِيئَن، لَدُو لَاهِ مَرِ لَدِي؛
سَوِو سَوِي چَدِي، جَنهن ۾ جَوَاهِرُ نَاهِ ڪِي.

7

جُ صَرَاڻَن لَدِيو، تَه تُون پِٺَ لَدِجِي، سَوِنِ!
قَدُرُ لَهِنْدَءَ ڪُون، نِيئِي ڳڏِينْدَءَ ڳڏُونءَ سِين.

8

اگهيو ڪائو ڪڇ، ماڻڪن موٽ ٿي!
پليءَ پاڻو سڄ، آچيندي لڄ مران!

9

ويا سي وينجھار! هيرو لال وندين جي،
تئين سندا پويان، سيهي لهن نه سار،
ڪئين ڪٽ لهار، هاڻي انين پيڻين.

10

وجن م وينجھار! پاڻيٺ جي پرگڻا،
ڪيڙو پاڻو اڪئين، لهن سيڪنهن سار،
موتيءَ جي مزاج جو، قدر منجه ڪنار،
صرافنئون ڌار، ماڻڪ ملاحظو ٿي!

11

ماڻڪ، منڍ هٿان، پيتيءَ ۾ پُرزا ٿيو!
سڄو تان، سيد چئي، لهي لڪ سوا،
پڳي پڄاڻا، پدمان پري ٿيو.

12

جتي ماڻڪ ماڳ، تتي چوران ٿڪيو،
سنئون تن سڀاڳ، امل جن اوباھيو.

13

چورُ ايو ائن چوءِ، ته آئون اهوئي آهيان،
جي اسي اڪين هوءِ، نه لڪي ڪي ڪونه لهي.

وائي

جاگو، يارا! جيڏيون! پاڻ پرنجي،
جاگو جوشان، جيڏيون! پاڻ پرنجي.

هَلندي حَبِيبَن ڏي، ويلو وچ نه ڪجي؛
 مَتان اَهِسَ اَسِرِي، پَتَنگَ جِئَن پِيءُجي؛
 عَرَضُ اَحِوالِ اُنِ ڪي، چَگِيءَ پِتَ چَئُجي؛
 ڪري نِيارُ نِڪَٽو، وَاحدَ ڏي وِرَجي؛
 آهي مَوْتُ مِڙَن تي، گوڙيُون ڪيو گَجي؛
 اَجَلُ ايندُءَ اوچتو، جو سَدا تو سَجي؛
 اَڳيان اُونداهيءَ جو، سَمَرُ ساڻ ڪجي؛
 گُٺُ تون قُوْتُ قَبَرِ جو، گهڻو تو گهرجي؛
 اَگو عيبَ اوهانجا، يَڪيا گُجَه بُجهي؛
 جيڪي وَهي وُجُوڏِ ۾، صَاحِبُ سو سَمجهي؛
 ڊِڇي ڊاءِ ڏِٻِيءَ جي، جيڪو پِيءَ پِچي؛
 اَمَنُ آهي اُن ڪي، جو مَنجَه اَللهُ اَجهي.

داستان پنجون

1

لَهريُن ليڪو ناهِ ڪو، جَتِ ڪَپرَ ڪُنَ ڪارا؛
 اَچاڙا عَميقَ جا، اَچَن اوپارا؛
 اُٿي اَسارا! وِيرِ وِڙهنديءَ ويسرا!

2

ڪاله وِڌائين ڪُنَ ۾، جاڏا جُنڱَ جَهَارَ؛
 تَنهنجي اُچُ تَرارَ، آهي اَر اَڪين ۾.

3

مُلاحِظو مَهراڻَ جو، مُورَ مَ لاهِ مَناءُ؛
 سامُوندي! سَنپالِ ڪي! سُمَهڻَ آئيءَ ساءُ؛
 جاڳي جَرَ مَٽاءُ، تاري وانءُ تَرارَ ڪي.

4

تاري وانءُ تَرارَ ڪي، مَنجهان مَوچَ، مَلاحِ!
 دانهُون ڪُنَ درياهَ جون، اُونهي جا آگاهَ؛

سُونَهَنَ جِي صَلاَحَ، وَنْ تَه وِيرَ لَنگَهِي وَچِين.

5

سُونَهان سَدِيون ڏِين، هِنَ دِيوانِي درِياهَ جونَ؛
 ڪُوڙَ اوڏائِي ڪِينَ ڪِي، رُگُو سَچُ سوڊِين؛
 عِجَزَ جِي اڏَ راتِ ڪِي، وَڪَرُ وَهائِين؛
 ساڻَ نِباھِيو نِين، ثابِتُ اِنھِيءَ سِيرَ مان.

6

قَرَقَلَ قوتا، پارچا، پاڻِيٽَ پاتاڻون؛
 ڪوئيون قِيَمَتَ سَنديُون، تَرِ ۾ تاڪِيائُون؛
 لاڄُنَ مَنجھ، لَطِيْفُ چئي، پيڙا ٻڌائُون؛
 نَڌَرُ نَبِيءَ جَامَ جو، چڙھندي چيائُون؛
 جِي چُوھِي چوڙيائُون، سي بيڙيون رَڪِينَ باجھَ سين!

7

وچِينءَ جان ويھِي، جَرَ پَلوُ پائِيان؛
 ”تڙَ پيڙا! گھَرِ سُرِين!“ اوسَھِ اِي پيئي؛
 جئنَ وَڻجارو سين وَگَرِين، سَرها سَيِيئي؛
 حُرْمَتَ ساڻَ حَبِيبَ جِي، سُونگِيا نہ سِيئي؛
 پاڻھِين اُوءَ پيھِي، گنڊَ ڪيڙائو آئيا.

داستان چھون

1

تانگھِي ۾ تائي، ٻڌَ پَنھنجو تَرھو؛
 اُونھِي ۾ آڻِي، ڪو نَ ڏيندُءَ ڪو پيو!

2

ڏوري لَهَ ڏاتارُ، جَمَ وَھِين ويسرو!
 هڪِيو هوئجَ هوشيارُ، ڪنوڻَ ڪنوڻديءَ اوچتي.

3

ڪنوڻ ڪنوايو، آيءَ نِنڊَ اڀاڳَ ڪي!
جَنين نه پوءِ پانيو، ڪري توائي تِن ڪي.

4

سامونڊي! تُو سَنبِهين، ساڄو جَهَل سُڪاڻُ؛
لڳي واءُ وَڌانڌرو، مُنجهائي مَهراڻُ؛
جَنين پانيو پاڻُ، ڪري توائي تِن ڪي.

5

نُڪو سُڪَ نَڪتِين، نه ويساندِ نئين؛
جيڪا اچيئي سامهين، پانئين سا سنئين!
مُوڙي ڪوه مئين؟ جئن سَجيُون راتِيُون سمهين!

6

اهُڪي راهَ اللهُ جِي، اهُڪي، اهُڪيءَ پِت؛
هُوءَ جِي ڏيهائي ڏيهَ جا، تِن پڻ مُوڙهي مَت؛
آڇاڙان اُبت، گهڙج گهاتي نِينهن سين.

7

تَن ۾ ترازُ توهَ جِي، گهڻو لَهَ گهوري؛
اَدبَ ۽ اِخلاصَ جا، سِڙهَ بَدجَ سوري؛
وڪرَ ويٺتِين جو، تنهن ۾ پائجَ توري؛
تِهَ عادَنئون اوري، تَنهنجو توائي نه ٿئي.

8

سمندُ جِي سيوين، تِنين ماڻَڪَ ميڙيا؛
چَلرَ جِي چوئين، تِن سانڪوتا ۽ سَتِيون.

سُر سامونڊي

داستان پهريون

1

پڳه پاسي گهار، آيل! سامونڊين جي،
وڃهي جي جنجار، ڄم وڃئي اوھري.

2

پڳه پاسي پڇ، آيل! سامونڊين جي،
من ۾ ٻاري مڇ، ڄم وڃئي اوھري.

3

پڳه پاسي ويه، آيل! سامونڊين جي،
تون ويسري وڪ گڻين، هو پوريندا پرڏيه،
سمنڊ جن ساڻيه، ڪوه نه ويئينءَ تن سين؟

4

ننگرئون نيڻين، من اوليءَ نه اوھري،
سٻاجھين سيڻين، پائي گڻ گھيو هنئون.

5

سيئي جوپن ڏينهن، جڏهن سڄڻ سفر هليا!
رٿان رهن نه سپرين، آيل! گريان ڪيئن؟
مونڪي چاڙهي چيئن، ويو وڻجارو اوھري!

6

نه سي تڙ هوڙاڪ، نه وايون وڻجارن جون!
سرتيون سامونڊين جا، اڄ پڻ چڪيم چاڪ،
مارينم فراق، پاڙيچيون پرين جا.

7

ويا اوهرِي اوء، مُونكي چڏي ماڳهين؛
جُڳن جا جُڳ تيا، تَنان نہ موتيو ڪوءِ!
گُوندَرُ ماريندوءِ، ويچارِي! وِين جو.

8

اُونهي ۾ اوهرِي، جڏهن ويا جي؛
موتِي ماڳ نہ آئيا، ماءُ! سامُوندي سي؛
ڪارو تَنين ڪي، جيڪُس وَه وري ويو!

9

اُهرِيا جِئائين، يُڪن تِن تَرَائين!
سامُوندين، سائين! واءُ سَٽائو وارئين!

10

سامُونديڪو سَگ، آهي گُوندَرُ گاڏئون؛
انگن چاڙهي انگُ، ويو وَٽِجارو اوهرِي!

11

وجيئي وسري شال! جو تو سودو سِڪيو؛
اڃا آئين ڪال، پڻ تو سَقرِ سَنبِهين!

12

گريو جهليو روءِ، مٿي مُهري هٿڙا؛
ڪوءِ! سودو سَندوءِ، جو تون، ڍوليا! سِڪيو.

13

اَلوڙڻ نہ ڏئي، وَرُ وڌائين وَنجھ ڪي؛
رَه اُچوڪي راتِري، لالَن! مُون لائي؛
وِجُ مَرُ قوڙائي، ايڏي سَقرِ سُپرين!

14

جيڪُس نَبَرُ نِينهن سَندومر؛ جئن مون پيني هن تيليو؛
سعيو سامُوندين سين، اڳهين تان نہ ڪيومر؛
وَجَهڻُ مَنجھ هُئومر، پاڻُ وراڪي رَس سين.

15

بيٽيءَ جي ڀٽن، نينهن نه ڪجي تن سين؛
 اڀيون ڏني ڏسن، جُ سڙه ڏيئي سير ٿيا.

16

هنڙو بيٽيءَ جان، ڏٺڙ پئي ڏينهن ٿيا!
 ڀڄيو تان نه پريان، ڪر لاهو ٿي ڪڏهين.

17

سرِ نسريا پاند، اتر لڳا، آءُ پرين!
 مون تو ڪارڻ، ڪانڌا! سهسين سڪائون ڪيون.

18

جيڪر اچي هاڻ، ته ڪريان رُوح رُچنديون؛
 آيل! ڍولئي ساڻ، هوند ڳر لڳي ڳالهيون ڪريان.

19

آيل! ڍولئي ساڻ، اچي ته جهيڙيان؛
 لايءَ ڏينهن گهڻا، مون سين ڪيءَ ٿورڙا.

20

لاهندا ئي ڪن، ڳالهيون هلڻ سنڌيون؛
 ڏيندا مون ڏگن، وه وجهندا چندڙو!

21

مونڪي جياريو، پرين جي ڳاله ڪري؛
 ڏنو اڄ اڏيو، هنڙو ڪوٺ بُرج جئن.

22

ڇمڪيون چوڌار، ڏڄون ڌاڙيچن جون؛
 ماءُ! سامونڊي آيا، سهسين ڪري سينگار؛
 انين جي پچار، ڪالهنڪر ڪانگ ڪري.

وائي

آيل! ڪريان ڪيئن؟ منهنجو نينهن اڀليو نه رهي.
 ويو وڻجارو اوھري، مونڪي چاڙهي ڇيئن؛
 ساموندين جي سڱ ڪي، رُٿان راتو ڏينهن؛
 اڏوهي ۽ جئن ڏڱڙا، چڙهيا چوتي ۽ سيئن؛
 گوندر مٿان جندڙي، وريا ولين جيئن؛
 مادر! پائي منڍيون، وڃان هاڏي ۽ سيئن.

داستان پيو

1

اڄ پڻ وايون ڪن، وڻجارا وڃن جون؛
 هلڻ هارا سُپرين، رُٿان تان نه رهن؛
 ائون جهليندي ڪيترو؟ آيل! ساموندين؛
 پڳهه چوڙي جن، وڏا پيڙا پار ۾.

2

لاهيان جي نه چتان، آلا! ان مَ وِسران!
 مڙهيو منجهاران، جي منهنجو جن سين.

3

تڙين تنوارين، ماء! سامونڊي آيا؛
 مونڪي چيارين، وايون وڻجارن جون.

4

لڳي اتر اوھريا، واهوندي ورن؛
 ائون گهڻو ئي گهوريان، سوڌو سامونڊين؛
 اڱڻ جن اچن، عيد ورتي ان ڪي.

5

اڱڻ آيا جان، ته سرتيون مون سڪ ٿيا؛
 امل پرين ۽ مٿان، پرڪيو بين ڏيان.

6

سِزَهَ تِي سِبيائُون، بِنْدَرَ جَن تَرِنِ تِي؛
 سِزَهَ سِبي ساچا كَري، گُوها گَنيائُون؛
 بِيرَقُون بَحَرِنِ ڀر، چوڙِي چَڏيائُون؛
 لَهريُون لَنگَهيايُون، لُطف سان لُطيفُ چَئي.

7

سِزَهَ تِي سِبيائُون، بِنْدَرَ جَن تَرِنِ تِي؛
 مُلان مُعَلِمَ خَبَرُون، پُچِي پُوريايُون؛
 سُتَرُ سُونيائُون، اُوتَرُ كَنهن نَه اوليا.

8

بِنْدَرَ ديسان ديس، مُلهه نَه ملي واريين؛
 فُقيرائي ويس، اُمَلُ دَين اُتوريا.

9

اُپيون تَرُ پُوجين، وَهُون وَطجارجون؛
 اُٿيو اكا دَين، گُٿوري، سُمُوند كي.

10

جَرَ تَرُ دَيا دَئي، وَطُ تَرُ بَدِي وانُٿيون؛
 اَلا! كانُڌ اچي، آسائِي آهيان!

11

جا جَرَ جائُون نَه دَئي، دَيا نَه موهي؛
 سَدُون كوهُ كَري، سا پنهنجي كانُڌ جون؟

داستان ٿيون

1

پُران، ماَنَ پُجان؛ بِنْدَرَ مون دُورِ ٿيا؛
 نَه مُون هَڙ نَه هَنجَ كي، جو اُئون چَئي چَڙهان؛

ايهين ڪڇ، پاتڻي! جنهن پر پرينءَ مڙان؛
ڪارون تي ڪريان، تو در اُپي، ناڪئا!

2

هڙ ۾ ڪين هئون، هنيئن هن نه چاڙهيا؛
سارو ڏينهن سمنڊ تي، لهي سج ويون؛
جڏهن سائينءَ سبب ڪيون، تڏهن ستر تيا سيد چئي.

3

اسان آڌارا، آڻي آونگ چاڙهيا؛
منهن ڏيئي مون آيا، سمهان سيارا؛
اُپرن سپڪارا، پسو ور بين جا.

4

مون اُپي تڙ هيٺ، پرين پڳهه چوڙيا؛
ڪا مونهن ۾ ڏيڻ، نات سڄڻ سباجها گهڻو.

5

مون اُپي تڙ پاس، پرين پڳهه چوڙيا؛
هو الله هار اهريا، آئون دم دم دعا ڪندياس؛
آه نه لاهيندياس، موتي ايندا مان ڳري.

6

ڪاري ڪيڙائو، مٿي مني موتيا؛
سودو ڪن نه سون جو، وڏا وهائو؛
موتي جي مهراڻ جا، تن جا طاماعو؛
سامونڊي ساڻو، لنگا لوي آيا.

7

لنگا لنگا ڪن، ليءَ لنگا جي اوهريا؛
سڻي سون لنگا جو، سڪ نه سامونڊين؛
پر هه پڳهه چوڙيا، ڪاري ڪيڙائون؛
وڏي پاڳ پڙن، جي گهيا ڪارونپار ڏي.

8

وٽجارن وري، پرہ پڳه چوڙيا؛
 اوليون پسي ان جون، پيڙم گچ گري؛
 وينديس، ماء! مري، ساري ساموندين کي.

9

وٽجاري جي ماء، وٽجارو نه پلئين؟
 آيو بارهين ماه، پڻ تو سفر سنهه!

10

وٽجاري ڪانڌاء، مون وڙ ويني گهاريو!
 لڳي اتر واء، ڊوليو هلڻ جون ڪري.

11

جي تون وٽجارو ڪانڌ، ته مون هڏم لائون لڏيون!
 پر ڏيه مٿي سانگ، انهي پهر جنهن ڪيو.

12

ڏني ڏياري، ساموندين سڙه سنههيا؛
 وجهيو وڙ ونجهه کي، روئي وٽجاري؛
 ماريندء ماري! پرہ سور پرين جا.

سر سهڻي

داستان پهريون

1

وَه تِڪَ، واهڙ تِڪَ، جِت نِينُهَن، تِڪَ نرالي؛
 جِن كِي عِشَقُ عَمِيقُ جو، خِلَوَتِ خِيَالِي؛
 وارئين سا، والي! هِنئَڙو جِن هَتِ ڪيو.

2

واهڙ وَهَن نَوان، اِجا وَه اڳي ٿيو؛
 گهر وينيون گهڻا ڪريو، سَرَتِيُون سَگَ سَنوان؛
 صُورَتَ جا ساهڙَ جِي، سا جِي ڏني اَن؛
 هُونَدَ نه پليو مان، گهڙو سڀ گهڙا ڪڍي.

3

ڪَنڌِي اُپِيُون ڪيتريُون، ”ساهڙُ ساهڙُ“ ڪَن؛
 ڪنِين سانگو ساهَ جو، ڪِي ”گهوريس“ ڪيو گهڙن؛
 ساهڙُ سَنَدو تَن، گهاگهائي گهڙن جِي.

4

وَتَن وينا ڪانگَ، وچين ٿي ويلا ڪري؛
 گهڙي گهڙو هَتِ ڪري، سَڻِي سانجهيءَ ٻانگَ؛
 سيئي ڏوندي سانگَ، جتي ساهڙُ سُپرين.

5

گهڙي گهڙو هَتِ ڪري، ٻُهون نِهاري ٻَنگَ؛
 سر در يار فدا شد چه بجا شد، وَصَلِ اِهوئي وَنَگَ؛
 رات جنين جو رَنگَ، الا! سي اُڪارين.

6

گهڙي گهڙو هتِ ڪري، ٻهون نهارِي بَنگُ؛
 وَ اَمَامَنَ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ، اِي لَنگِهِيائِين لَنگُهَ؛
 سِڪَنديَن ڪي، سِيءُ چئي، ڪينَ جِهَليندو جَهنگُ؛
 راتِ جِنين جو رَنگُ، الا! سي اُڪارئين.

7

گهڙي گهڙو هتِ ڪري، الاهي تهارِ!
 جَنگه جَرَڪي واتِ ۾ سِسيءَ ڪي سِيسارَ؛
 چُوڙا پيڙا چڪَ ۾، لُڙ ۾ لُڙهيس وارَ؛
 لَڪين چُهتيس لوهُڙيُون، تيلهيُون تَرنئون ڌارَ؛
 مڙيا مِچَ هزارَ، پاڱا تيندي سُهڙي.

8

گهڙو پِگُو تَه گهوريو، مَرُ چورُ تئي چُوڙو؛
 طَالِبُ المولى مُدڪَرُ، اِي بُذندن بُوڙو؛
 ڪوڙهيو ڏمُ ڪُوڙو، مُون ميهارُ مَن ۾.

9

گهڙو پِگُو تَه گهوريو، پاڻان هو حجابُ؛
 واجتُ وِجي وُجودَ ۾، رهيو رُوحَ رَبابُ؛
 ساهڙ رءُ صوابُ، آءُ گهڙو ئي گهوريان.

10

گهڙو پِگُو تَه گهوريو، تان ڪي ترُ، هنيان!
 اَدبُ اڪڙين ڪي، ڏيهائي ڏيان؛
 ميهارنِ ميان، سئون سُونهايم پيچرو.

11

گهڙو پِگُو تَه گهوريو، آسَر مَ لاهيچُ؛
 لا تَقنَطُوا مِن رَحْمَةِ اللّهِ، تُرهي اِن تَرِيحُ؛
 حَيبائي هيچُ، پَسين مُنهن ميهارَ جو.

12

گهڙو پڳو، مُنڌ مُئي، وَسِيلا وِيا؛
تنهان پوءِ سَئا، سُهڻيءَ سڌَ مِيهارَ جا.

13

پاڻُ مَر گُڻج پاڻُ سين، وَسِيلا وَسار؛
لُڙ لنگهائي، سُهڻي! پرتِ وَجهنديءَ پار؛
سي تَرُت لنگهينديون تار، اُڪنڍِ اڳهَ جن سين.

14

پاڻُ مَر گُڻج پاڻُ سين، رءِ وَسِيلي وانءُ؛
مَتان سائِر، سُهڻي! پرتِ وَنجي پانءُ؛
نينهن ڳنهندي نانءُ، وَنءُ پريانَ جي پارَ ڏي.

15

ڪونهي اڳهَ اَهڙو، جهڙي مُحبتَ مَن؛
اُپيون اورئينَ پارَ ڏي، ڪُوڙيون ڪَڪَ پُڇن؛
نڍي تَن نيڙُ تَئي، جي رِيءَ تَهي تَرَن؛
سِڪَ رَساڻي، سُهڻي! اَصَلِ عاشقَن؛
سي جَهليون ڪينَ ڪُنن، پُڇنَ جي مِيهارَ ڪي.

16

پُڇنَ جي مِيهارَ ڪي، پُڇي سي مِيهارَ؛
تَهِو تَنينَ بارُ، عِشَقُ جَنينَ ڪي آڪِرو.

17

ساهڙُ، سا سُهڻي، سائِرُ پڻ سو ئي؛
اهي نِجو ئي، ڳجُه: ڳجِهاندَرُ ڳالهڙي.

وائي

ڪهڙي منجهه حساب؟ هٿن منهنجو هوت ري، لا!
 گولي! پيچ گناه کان، ڪونهي سول ثواب؛
 نڪي تفاوت ۾، نڪي منجهه رباب؛
 خديائي خوب ٿين، لائين جي لعاب؛
 پليٽ ٿي پاڪ ٿئي، جنيو منجهه جناب؛
 سو نه ڪنهن شيء ۾، جيڪي منجهه ثراب؛
 هوءَ جي جرڪيا جر تي، سي تان سڀ حباب؛
 هاديءَ سين هن پار ڏي، رڙهين ساڻ رڪاب؛
 چنبو وجهي چور کي، آءُ چڙ، عقاب!
 ديد وڃاءِ م دوست جو هلي منجهه حجاب؛
 ڪسرت آهي قرب ۾، ادغام ۾ اعراب؛
 فنا وجهي فم ۾، ڪارڻ ٿي ڪباب؛
 ڏي ٿهورا تن کي، جي سڪن لاءِ شراب؛
 مٺيءَ ڪيا مرض ۾، جاوا سڀ جواب.

داستان ٻيو

1

ڪرڳل ڪوچ ڪن گهٽا، جت جر واڳو جئائين؛
 پاڻ اچلي آب ۾، وه سر وڌائين؛
 لهريون لنگهيائين، لطف ساڻ لطيف چئي.

2

دهشت دم درياه ۾، جت سناڻا سيسار؛
 بيحد باڳو بحر ۾، هيبتناڪ هزار؛
 ساريان ڪان سرير ۾، طاقت توهان ڌار؛
 ساهڙ جام! ستار! سگهو رسچ سير ۾.

3

دهشت دم درياه ۾، جت کڙڪو کڻ ڪري؛
 توڙي تاڪن وچ ۾، مٿان وير وري؛
 آءُ، ساهڙ! منهنجا سڀرين! ڀرتان پير پري؛
 هاديءَ، هت ڏري، اونهي مان اڪارئين.

4

دهشت دم درياه ۾، جت کڻن جو کڙڪو؛
 آهيم انهن پار جو، دل اندر ڌڙڪو؛
 پيڇي سڪ، سيد چئي، سير سڌو سڙڪو؛
 والي! ڪج وڙ ڪو، ته ٻار لنگهيان ٻاجه سين.

5

دهشت دم درياه ۾، جت جايون جانارن؛
 نڪو سڌو سير جو، مڀ نه ملاحن؛
 ڌرندا درياه ۾، واکا ڪيو ورن؛
 سڄا پيڙا ٻار ۾، هليا هيٺ وڃن؛
 ڀرڙو پندا نه ٿئي، تختو منجهان ٿن؛
 ڪو جو قهر کڻن، ويا ڪين ورن؛
 اتي اٿتارن، ساهڙ! سير لنگهائ ٿون.

6

درهڙ ڏس درياه ۾، جت لهريون ڪن لوڙا؛
 سئين اچي سمونڊ ۾، ٿيا سيڻايا سوڙا؛
 جي تارو هئا توڙا، تن هرڀو پانيو هيڪڙو.

داستان ٿيون

1

تڙ تڪڙ تار گهڙڻ، اي ڪاٿيارن ڪم؛
 ڏه ڏه پيرا ڏينهن ۾، ڏي ڏوراپا ڏم؛
 عقل، مت، شرم، ٿيئي نينهن نهوڙيا.

2

گهٽڙان ڪري نه گهور، تڙ تڪڙ کان نه لهي؛
 جنهنڪي سڱ ساهڙ جي، پورن مٽي پور؛
 ڪاريءَ رات ڪئن ۾، وهمن ڪي وهلور؛
 جنهنڪي ساڻ پريان جا سور، تنهنڪي نڍي ناه نگاه ۾.

3

جئان گهڙي تئان گهڙ، ڪپرو پڇن ڪوڙيون؛
 ڏم سين جسو ظاهر، من ميهار سين ميڙ؛
 سا نڍي پانئي نيڙ، جنهنڪي سڱ ساهڙ جي.

4

جئان وهي تئان واٽ، ڪپرو پڇن ڪوڙيون؛
 جن ڪي سڱ ساهڙ جي، سي گهڙ نه پڇن گهات؛
 جن ڪي عشق جي اسات، سي واهڙ پانئين وگڙي.

5

ڪنهن جنهن گهڙ گهڙي، جئن اوڙان تڙ ٿيوس؛
 سالم ويئي سهڻي، ڪئن ڪين ڪيوس؛
 اھس اگڙين ۾، پريان جو پيوس؛
 حقان حق ٿيوس، هئي طالب حق جي.

6

هئي طالب حق جي، توڙي لاکون توڙ؛
 نه ملاح نه مڪڙي، نڪي ٻڌي نوڙ؛
 پاڻي پنيءَ ٻوڙ، سهڻيءَ ليڪي سير ۾.

7

توڙي توڙائين، نينهن نوازي سهڻي؛
 گچيءَ هار حبيب جو، لائق لڏائين؛
 سو تڙ سونائين، جيڏانهن عالم آسرو.

8

توڏي! ٽهائين جي، سي هتي ڇڏِ حرص؛
 ساهڙ ڌاران سُهڻي! ڪوٽيون ڪن ڪرس؛
 وڏي اي ورس، جيئن ڏم وٽ ڏينهن گذارين.

9

ساري سڪُ سبق، شريعت سنڌو، سُهڻي!
 طريقتان تڪو وهي، حقيقت جو حق؛
 معرفت مرڪ، اصل عاشقن کي.

10

صبرُ شاکرن، آهي اوطاڻن ۾؛
 جي اصل ٿيا وصال ۾، سي ذرو ظاهرُ نه ڪن؛
 ويبت واهر تَرن، هنڙا، جن هجي ويا.

11

سياري سه رات ۾، جا گهڙي وسندي مينهن؛
 هلو ته پڇون سُهڻي، جا ڪر ڄاڻي نينهن؛
 جنهن کي راتو ڏينهن، ميهارُ ئي من ۾.

12

سانوڻ گهڙي سيڪا، هيءُ سرهي سياري؛
 تن وڌائين تار ۾، ارواح جي آري؛
 محبتي ماري، ڪونهي دادُ درياه ۾.

13

واهڙ! پريون مر پاء، تو پڻ ليڪو ڏيڻو؛
 سدا سانوڻ ڏينهڙا، هنن نه هونداء؛
 وهائي ويندء، اوپر اُتاهان لهي.

14

محبتي ميهار جون، دل اندر ڏونهيون؛
 آڻيو وجهي آر ۾، لهاڻو لوهيون؛
 جي ساهڙ جون سونهيون، سير سراڙو تن کي.

وائي

مَدَتَ تِي، مِيهَارَ! يَارَ! سَاهَرُ! سَائِرَ سِيرِ ۾.
 اُونها ڪُن، اَتانگَ تَر، اولِي هُن، آڌارَ!
 ڏينهن ڏهلا ڏم سين، آهيان اوهان ڌارَ:
 پچل پانڊي پار ڪري، اَتِ اَبَتا آرَ:
 تتي گهڙي سُهڻي، آڳهَ رءِ آڌارَ:
 ”ڪاري رات، ڪچو گهڙو“ توڏي ڪي تنوارَ:
 سَنپُوڙو سِيٽاهِ سين، سِگهو رَسُ، سَنگهارَ!
 اوراران آهون ڪريان، پهچان شل پراڻَ:
 سَٽيو جهانءِ جهجي هنئون، سانپارا سَنپارَ:
 آيم ريلي ريءِ سين، الله تو آهارَ:
 تار ترنديس، لڙ لنگهينديس، وينديس وتِ وِچارَ:
 پورينديس پار مڻي، سَهسين جي سيسارَ:
 گولي گهاگهائي گهڙي، جڪن تا جانارَ.

داستان چوٿون

1

اڏيون! سڀ اندام، چڙن مُنهنجار چوريا:
 لارن جا لئو لائي، سا ڪيئن آچيان عامر؟
 لڳيس جنهن جي لامر، سو ڊلاسا دوست مُنجي.

2

ڪارا ڪُن، ڪاري تڳي، جت ڪاريهر ڪڙڪا:
 مئي متي مهراڻ ۾، اچن ڏپارا ڌڙڪا:
 ويندي ساهڙ سامهان، جهول ڏنس جهڙڪا:
 ڪرڪن جا ڪڙڪا، سُونهان ٿيڙس سِيرِ ۾.

3

ڇياريَسَ سَنِيَارَ، ڪُهَ ڪَرِيندَمَ ڪڏجِي؟
ويروتارَ وُجُودَ ۾، پَرِينُءَ جِي پِڇَارَ؛
سَجَڻَ هُون ڌارَ، جِي هِنئينَ ۾ حلُ ٿيا.

4

پيلي پارِ پُري، مون کي چڙنِ چوريو؛
مُحَبَّتِي مِيهَارَ جِي، سَتِي شاخِ چُري؛
مَتِي جهُوڪَ جُهري، پُوندِيسَ پارِيجَن جِي.

5

هُنَ پَرِ سِيَمِ هُوَءَ، سَتِي سَنِيَارَن جِي؛
چُٽَ چڙنِ چوريو، جُونڪَ ٿِيڙَمَ جُوَءَ؛
مُحَبَّتِي مِيهَارَ جِي، بِاللِهُ پِيَمِ بُوَءَ؛
وڃي رُوَءَ بَرُوَءَ، دِيڪِيانِ دوستَ مِيهَارَ کي.

6

ڪِٽِي ٿِيو مِيهَارُ؟ ڪِٽِي تُو گِهِندُ ڪَڙِي؟
ڪِٽِي ڏُونهي دوستَ جِي؟ ڪِٽِي پَرِيون پارُ؟
جَنهن مُون سَڀ جَمَارَ، جَرِ ۾ جهُوڻُون ڏَنِيُون.

7

مِيهارانِ مِرڪَ، پِيَتائِينِ پَرِيَمَ جِي؛
تَنهن مُنڌَ مَتواليِ ڪِي، سَنديءَ ساءِ سُرڪَ؛
لِگيسَ ڪامَ ڪِرڪَ، لوهانِ تِڪِي لَطيفُ چئي.

8

مَري تان مَ مِيهَارُ، وَتائُ وَلهُو مَ تِئي؛
وَچن جِي وَڇارَ جو، وَنگو تِئي مَ وارُ؛
ساهڙُ مُون سِينگارُ، ماڻهن لِيڪو مِهڻو.

9

چَاهڪَ چَري، تارِ تَري، آيون مَتِي پِيٽَ؛
لُڙَ لَنگِهيندِيُون لِيٽَ، لُطِفَ ساڻُ لَطيفُ چئي.

10

چاهڪَ چَري، تارِ تَري، آيون مَتي کُن؛
 ڪوڙين ڪَ گَندِيُون، ساهڙَ جي سَمَن؛
 مينهُون ساڻُ اَمَن، پَرِجي پارِ لَنگهيندِيُون.

داستان پنجون

1

سانده سڀ درياهه، پري ڪندي پارَ جي؛
 چڪي چوليءَ ۾ گهڙي، جتي جي وڙاهه؛
 پسيو ڏوه ڏڪي هنئون، آر مَتي ارواح؛
 جي توه تئي توڏانهن، ته ويرَ وهيڻو ناهِ ڪي.

2

سڪڻ وارن سٿرو، جي دهشت سان درياهه؛
 اوڙڪَ ائين جو نه رهي، آر بنا ارواح؛
 ويندي ساهڙَ سامهون، صدقو ڪنديون ساهه؛
 جن ڪي حُبَ انهن جي آه، ساهڙَ ساڻي تن جو.

3

گهڙيا سي چڙهيا، ائين اٿيئي؛
 مئي مٽي مهراڻ ۾، پوءِ ٿيو ڏيئي؛
 ته ميهارُ مليئي، سنڀوڙو سيڻاهه سين.

4

اڪيون منهن ميهارَ ڏي، رڪيون جن جوڙي؛
 رءُ سَنده، سيدُ چئي، تارِ گهڙن توڙي؛
 تنين ڪي ٻوڙي، سائِرُ سگهي ڪين ڪي.

5

جيڏانهن چتَ چاهه گهڻو، آر به اوڏانهين؛
 وڃي وهه واکا ڪيو، تڪو تيڏانهين؛
 ميهارُ ملائين، لهرن منجهه، لطيفُ چئي.

6

پَلِيان، پَلِيو نہ رهي، نِرْتُون نِينُهَن نِبَارُ؛
گهڙان، گهوريو چنڊڙو! اٿل مُون اُپارُ؛
جِنين مَن مِيهَارُ، هَلُڙ تَن حَقُ تِيو.

7

سَنَدو ڏَمَ ڏَهڪارُ، هڏهين ڪونهي هِنَ ڪِي؛
هِيءَ پاڻِيءَ سِين پانهنجو، پُساڻي نہ سينگارُ؛
ڪارُڙ مُنڌُ مِيهَارُ، ڪاريءَ راتِ ڪُنَ تَري.

8

جِيهَرَ لَوڪَ جِهَپَ ڪَري، ڏرو جاڳَ نہ هوءَ؛
اوهيرَ اچيو، اڏيون! پَه پريان جو پوءَ؛
جي ڪچو چُونم ڪوءَ، تہ مَرڪُ پانِيان مِهڻو.

9

تہ ڪَرڪينءَ سَئي؟ جي سِيرَ نہ گهڙي سُهڻي؛
هتِ حياتِيءَ ڏينهڙا، هڏهن تان نہ هُئي؛
چُلي تنهن چَري ڪَئي، جو ڏَسُ اُنَ ڏهي؛
سُهڻي ڪي، سِيڏُ چَئي، وڌو فُربَ ڪُهي؛
هُنئين هُوندَ مُئي، پَر بُڏِيءَ جا پيڻا تيا.

10

ڪا جا ڪُن ڪَرين، پَنيءَ پُڻ جُهڙ پاڻ ڀر؛
اڪيون تنهن آَبَ ڪي، آڏِيءَ اڪيرين؛
توڻي تڪُون ڏين، تہ بہ اُجَ اُنين ڪي نہ لهي.

11

دائِمَ جا دَرِياهَ ڀر، سا مَچي ڪَني ڪوهَ؟
آهس اِي اَندوهَ، پاڻِي ڪَتي پيان.

12

لهرَ مڙوئي لالَ، وهنُ ڪُڻوريان وترو؛
اوبهارا عبيرَ جا، جَرَ مان اچن جالَ؛

ڪُنن گهڙي ڪال، سڪ پريان جي سُهڙي.

13

جيڪي ڏنڻءَ تار ۾، ڪنڌي سو گهيج؛
جر وڏو، جهاجهه گهڙي، پاندُ مَ پُساڻيج؛
ساهڙ ساگاھيج، ته ثابتُ لنگهين سير مان.

14

جا هڙ اندر جي، ساهڙ ڏني ساه ڪي؛
سا هڙ چڙي نه ساه جي، سا هڙ ساهڙ ري؛
ساهڙ ميڙ، سميع! ته سا هڙ چڙي ساه جي.

وائي

اڪيون پير ڪري، ويججي، وو! ويججي.
سُپيريان جي ڳالهڙي، ڪنهن سان ڪين ڪجي؛
لڪائي لوڪ کان، ڳجهڙي ڳوٺ نجي؛
مُحَبَّتِيءَ ميهار جو، سُر نه ڪنهن سلجي.

داستان چهون

1

ساهڙ جا سينگار، اڻ لڪيا اڳي هئا؛
نڪا ڪُن فَيڪُونُ هُئي، نڪا پي پچار؛
ملڪنن مهند هُئي، توڙي جي تنوار؛
مُحَبَّت ساڻ ميهار، لايائين لطيف چئي.

2

گهيڙ لنگهيو گهاري، ميثاقان ميهار ڏي؛
اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بلى، پر اها پاري؛
ڏسيو ڏيڪاري، پرت پريان جو پيچرو.

3

اَلَسْتُ اَرَوَا حَنَ كِي، جَدَهِنَ چِيائُون؛
 مِيثَاقانَ مِيهَارَ سِين، لَدِيُون مُون لائُون؛
 سو موتي ڪيئن پانهون؟ جو مَحْفُوظانَ مُعَافُ ٿيو.

4

اَلَسْتُ اَرَوَا حَنَ كِي، جَدَهِنَ اَمْرُ ڪيو اَحَدَه؛
 هو مَنَ ڪاڍو مِيهَارَ ڏي، سُهڻِيءَ سِڪَنَ سَدَه؛
 دِلو دَوْرَ دَرِياهَ جِي، ڪيو اِرادي اَدَه؛
 جيڪي آيسِ ڏانهن عَهْدَه، سو پارِي مُنڌَ پاتارَ ۾.

5

’اَلَسْتُ‘ اَرَوَا حَنَ كِي، جَدَهِنَ جاڳايو جَلِيلَه؛
 سَنِينِ رَاهَه، سِيءُ چئي، سونائُون سَسِيلَه؛
 وَحَدَتَ جِي واديءَ ۾، ڪوڙين ڪي قَلِيلَه؛
 دَرِياهَ جِي دَلِيلَه، لَڪِين لَهوِارا ڪيا.

6

ڪامان، پِچان، پِجُران، لُچان ۽ لوچان؛
 تَن ۾ تَوْنَسَ پَرِينَه جِي، پِيان نَه ڍاپان؛
 جِي سَمُنَدَ مُنهن ڪريان، توءَ سُرڪيائي نَه ٿئي.

7

ڪاري رات، ڪچو گهڙو، اُٿِيهَ اُونداهِيه؛
 چَنَدَ نالو ناهِ ڪو، دَرِياهَ دَڙَ لائي؛
 ساهڙَ ڪارَڻَ سُهڻِيه، آڏِيءَ ٿي آئي؛
 اِي ڪَمُ اِلاهِيه، ناتَ ڪُنن ۾ ڪيرَ گهڙي؟

8

ڪاري رات، ڪچو گهڙو، نڪا سِيٺَه سان؛
 وَجِهِي وَيرَمَ نَه ڪري، پريان ڪارَڻَ پاڻ؛
 مُحَبَّتَ ڪي مهراڻُ، سُڪِي سِي پَتُ ٿيو.

9

اورار نه پرار، ويچارِي وَهَ وِچَ ۾رِ!
 سُڪِي ڏنيءَ سڀرين، پيو مڙوئي تارِ؛
 تون گهڙ، ڪيم نهار، ٻڌندن سين باجهون ڪري.

10

هن پار، نه هن، ويچارِي وَهَ وِچَ ۾رِ!
 نيچُ نھاري نه گهڙي، تنهن ۾رِ پيس تُن؛
 الله! ساڻ اُمن، آران ڪنهن اُڪارئين.

11

سهسين سائڙ گجن، توءَ سهج نه مٽي سهڻي؛
 ته ڪي نينهن چجن، پرتهين پرين جي؟

12

سپيريان جي ترهي، ٻڏي! هٿ مَ لاءِ؛
 صباح تو چونداءِ: ”اسان تو اُڪاريو.“

13

سپيريان جي ترهي، ٻڏين، توءَ مَ لڳ؛
 جي پانئين پرينءَ مڙان، ته پور اُبتي وڳ؛
 پاءِ تيداھين پڳ، ناهِ جيڏاهين نجھرو.

14

سُڪِيءَ ٻُڌن جي، ساهڙ ساڻي تن جو؛
 لهرن سرِ لطيف چئي، ڪلھن چاڙھيو ني؛
 جي پُچن پنڌ پري، تن اُماڻي اورھون.

15

سُڪِيءَ جي سانباھ ۾رِ، ٻُڏين، توءَ ٻُڏ؛
 ڪڪ، ڪانديرا، ڪانيون، ميڙي، ٻڏ مَ مڏ؛
 نڪو ساهڙ سڏ، نڪا سُجي سُهڻي.

16

جي تو بيت پانيا، سي آيتون آهين؛
نيو من لائين، پريان سندي پار ڏي.

داستان ستون

1

پوڙئين، چاڙهين، تون ڏڻي! ٻئي جو دعوى رسي نه دم؛
هن منهنجي حال جو، ميهه تي معلوم؛
رڪ پيلي جو ڀرم، جو اچي پيو آجهور ۾.

2

کانڌي گنگ تياس، وهڻ جنازو سهڻي؛
بگها جي بيتن جا، گها تن ڏناس؛
اڪين ملڪ ڏناس، توه من ڪاڍو ميهه ڏي.

3

اڀو تڙ ميهه، ملاحن سڏ ڪري؛
آءُ پڻ وجهان هٿڙا، ائين پڻ وجهو ڄار؛
گهوريون ڪارونپار، مان ملنئون سڀرين.

4

گنڌي جهليو ڪانهن، عاشق اڀو آهون ڪري؛
تو ڪيئن پوڙي سهڻي؟ بيلي منهنجي ٻانهن؛
درياه! تو تي دانهن، ڏيندس ڏينهن قيام جي.

5

جتي پير پرن، ڀريون پون پواريون؛
تانگه نه لڏي تارئين، مڀ نه ماتين؛
گنڌيء اڀا ڪيترا، سيڻاهيا سنگن؛
تون ڪيئن تن تڙن، اچيو، اساري! گهڙين؟

6

سانپارا سڏ ڪيو، اڀا چونم: ”آءُ“
هڪ تڪوئي تار وهي، پيو لڙ، لهريون ۽ واءُ؛
ساڻي جن الله، بجهان سي نه ٻڌنديون.

7

هاري! حق رکيج، سانپارا ساهڙ جو؛
خواب، خيال، خطرا، تن کي ترڪ ڏيڃ؛
اندر آئينو ڪري، پر ۾ سو پسيڃ؛
انهيءَ راه رميڃ، ته مشاهدو ماڻئين.

8

سانپارا سيئي، تن جنين جو طالبو؛
من پريان نيئي، پگهيو پاڻ ڳري.

داستان انون

1

ٻڌندي ٻوڙن کي، ڪي هاتڪ هت وجهن؛
پسو لڃ، لطيف چڱي، ڪيڏي کي ڪڱن؛
توڻي ڪنڏيءَ ڪن، نات ساڻن وڃن سير ۾.

2

ڪچي ڪاني ڪانهن، ٻڏا ڪڍي ٻار مان؛
يالنگهائي، لطيف چئي، يا ڌريان ڪري دانهن؛
ڪما حقه ڪڱن جي، آهي ڳالهه اڳانه؛
جيڪي ڏي ٻڏن کي پانهن، نات ساڻن وڃن سير ۾.

3

آهين هت امان، ٻڏ ت رهو تار جو؛
لهريون، لڙ، لطيف چئي، جهليا جنگ جواڻ؛
اونهي تڙ اگهتيا، آڏي پائي آڻ؛
جي پيا منهن مهراڻ، تن پاندين پيٽ نه اجهي.

4

ڪَچي ساڻُ ڪَهي، پَڪو پُچي نَه سُهڻي؛
لَنگهيو لُڙ، لَطيفُ چئي، وَچارَن وَهي؛
سا ڪئن نِينهن نَهي؟ جنهنڪي نِينهن نَدو ڪَڻي.

5

ڪڍيا جي ڪُلال، سي پسي خال خوش ٿئي؛
پاڻيءَ چٽ پُساڻيا، ڌاءُ نه جهلي ڌمال؛
سپڪَ پانیا سُهڻيءَ، جوپنَ جي جمال؛
آڪي جا احوال، مَعَلُمُ تيا مهراڻ ۾.

6

ڪچو تان ڪوهُ؟ پَڪو نَظَرُ پَرِينِ جو؛
ساهڙُ مُنهنجو سُپرين، ڏَمَ ڏنِيئي ڏوهُ؛
جي چتو جي چوهُ، تہ پُورينديس پارِ مَڻي.

7

ڪَچي ڪَڻ نه جهليو، پيلو پيو پُري؛
سارَ چڏيائين سيرِ ۾، ٻانهن کان پُري؛
لَتي لَهريُون ويئون، چوڌاري جُري؛
هنڙي منجهه هُري، ماهيتَ مَلڪِ المَوتِ جي.

8

پيلي پُلاڻي، پسي چٽ چري ٿئي؛
”پَر! پَر! بُڏي سُهڻي!“ وِرنِ ۾ وائي؛
ڪَچي ڪيرائي، لال لَهرنِ وِچِ ۾.

9

پَڪو ڪُڇ پاڻُ سين، چڱو چٽائي؛
ڪَچو ڏيچ ڪُلالِ ڪي، مُنهن تي مَوتائي؛
سو سُنُ هنئين سين، سُهڻي! جيڪي فائقُ فرمائي؛
مؤجُون مُنجهائي، مارينئي مهراڻ جون.

10

پُر، ڀَلِيرا سُڀرين! ڀِلا ڀر ڀيراہ:
تو رءَ تاري ناهِ ڪا، والي! تو رءَ واہ:
ساهڙ جي صلاح، تَن ڪي ڪڍي تارِ مان.

11

تَن ڪي ڪڍي تارِ مان، صلحُ ساهڙ جو:
اُتِ آڏو اچي ڪين ڪي، ڀيلپو ڀئي جو:
ميهر! ڪج مُنهنجو، ڪو اوڪرُ ڪنهن آر تان.

داستان نائون

1

جَرِ تَرِ تڪَ تنوار، وَڻ تَن وائي هيڪڙي:
سڀيئي شئي ٿيا، سُوري سزاوار:
همهَ منصورَ هزار، ڪهڙا چاڙهيو چاڙهين.

2

سڀتِ پچارِ پرين جي، سڀتِ هوتِ حُصورُ:
مُلڪُ مڙيو منصورُ، ڪهي ڪهندين ڪيترا؟

3

لهرن لڪَ لباس، پاڻي پسنُ هيڪڙو:
اونهي تنهن عميقَ جي، واري چڏِ وِماس:
جتِ ناهِ نهايتِ نينهن جي، ڪوئ اُتِ پنهنجي ڪاس:
تڙن جي تلاس، لاهِ ته لالن لڳِ ٿئين.

4

وِجان ڪين وري، هوند رءَ چئي رهي رهان:
دونهينءَ پاسي دوسَ جي، ماڳهين پٺان مري:
صورتَ نه سُنهن ڪا، ڪيسِ چتِ چري:

وِصالان فِراقِ جِي، سُجِي ڳالھ ڳري؛
تِيلاھين تَري، مُنھن ڳنيو موتيو وِجان.

5

جِي قِيامَ مِڙن، تہ ڪَراوڏا سُپرين؛
تِهان پَري سُجن، واڏايون وِصالَ جُون.

6

اَئون ڪِ نہ ڄاڻان ايئن؟ تہ جَرَ گهڙي جو ڪو تئي؛
قُضا جا ڪَريمَ جِي، تَنھن کان ڪَنڏُ ڪَڍيو ڪِيئن؟
هَڪُ لَڪَئي، پَئي نِينھن، آڻِي اوليسِ اول ڀر.

7

نہ ڪاتيءَ نہ ڪانھن، نڪو ڏوھ قَلَمَ جو؛
انگُ اُتيئي لَڪيو، جت نہ رسي پانھن؛
ڪَنھنڪي ڏيان دانھن؟ قُضا قَلَمُ وَهائيو.

8

نڪو سَندو سَورَ جو، نڪو سَندو سِڪَ؛
عَدَدُ ناهِ عِشَقَ، پُڄاڻِي پاڻ لَهي.

9

سِڪَ تَنھنجِي، سُپرين! اندر تِي اَجھل؛
پَرڪيو ٻاھر نِڪري، گُوري ڪانِي ڪَل؛
رءُ سِيراھِيءَ سَل، مُونڪي ڏنا سَجَطين.

10

ڪِي تران ڪِي تارِ مُون، ڪِي سَگهان ڪِي سَگھ؛
آڏو ڏيچ مَر لَڳ، مُون هِيڪَليءَ، وَلَها.

11

ڏني ڏينھن تِيامَ، ڪوھ ڄاڻان ڪهڙا پرين؟
سَھسين سِجَ اَلْهي، واجھائيندي وِيامَ؛
تِنين سالَ تِيامَ، جنين ساعَتَ نہ سَهان.

متفرق بيت

1

سَاهڙَ ڌاران سُهڙِي، نِسوري ناپاڪَ؛
 نِجاستَ ناهِ ڪري، اُنين جي اوطاقَ؛
 هُوَءَ جي ڪيرَ پياڪَ، پاسي تئين پاڪَ ٿئي.

2

سَاهڙَ ڌاران سُهڙِي، هيءَ تان جُنبي جوءَ؛
 هِنَ پاڻِيءَ سين پانهنجو، مُورِ نه مٿو ڌوءَ؛
 جي پرينءَ پاسي هوءَ، ته ڪر توڙِيءَ تڙ ڪيو.

3

سَاهڙَ ڌاران سُهڙِي، هي تان جُهڪي زالَ؛
 توڙِيءَ تپُ شروع ٿيو، هيءَ! هيڻيءَ جي حالَ؛
 جڏِيءَ رءُ جمالَ، اگهي ٿي آهون ڪري.

4

سَاهڙَ ڌاران سُهڙِي، آهي ۾ آزارَ؛
 ڏمَ پاسي ۾ ڏُگندو، صحتَ وٽِ سَنگهارَ؛
 توڙِيءَ سَندي تَنَ جي، ڌوا ۾ ڊيدارَ؛
 جي پسي مُنهن ميهارَ، ته سِگهيائي سِگهي ٿئي.

5

ڏيهائي ڏمَرُ ڪري، مٿي مُحبتَ مُونَ؛
 تنهن کي اچي تُون، پريمِ! ڪوهُ نه پلئين.

6

جان جان هُئي جڙِي، وِرچي نه وينِي؛
 وِچي پُون پيني، سِڪندي کي سَجڻين.

7

جان جان هُئي جِئري، ويئي نه ويساند؛
لُڙهي لَهَرن پاند، مُيائي ميهارَ ڏي.

8

وَرُ اُونداهي راتڙي، ڪوڙ چاندوڻي ۽ چنڊان؛
اوري ميهاران، مُنهن مَر پسان ڪو پيو.

9

سائڙ ٻوڙي سُهڻي، نه ڍوري نه ڍنڍ؛
اڪين منجه اُڪنڍ، مُيائي ميهارَ ڏي.

10

سانوڻ لَهريُون، تَر واري، تَر وار؛
انهان ئي اُپار، مُون سين پلي پال ڪيا.

وائي

مُنهنجُون سِپِيئي، آيل! ماءُ، مَن مُرادُون پُنيُون.
جهڙي پريان ڳالهڙي، تهڙي ٻي نه ڪاءُ؛
ڪجي تان ڪوڏُ تئي، سڄي تان سِبياءُ؛
ويهُ داتا جي دَر تي، شُڪرُ جنهن جُڳاءُ؛
ڪانهي حدَ حَمَدَ جي، ته ڪريان لالَن لاءِ؛
ڳڻيو، ڳڻيان ڪيتريُون، وڏيون وڏاڀاءُ؟
سو مُون هتان نه تئي، جيڪي تو جُڳاءُ؛
تو سَڄيون، تو سَنديُون، سِڪَن توهين ساءُ؛
اڃ تَنهنجي اُجيُون، لوچن توهين لاءِ؛
دلِ دانهن ري نه رهي، مُون ڪي ماڻَ جُڳاءُ.

سُر سسئي آبري

داستان پهريون

1

جي سجهائي سڪ، ته پڻ سڪي سسئي؛
پيتائين پنهونءَ کي، هڏ نه پگيس هڪ؛
ان تڙ منجهان تڪ، ڏني پاڻ اُج تئي.

2

پسي جهاجه جمال جي، جنين پيتي پڪ؛
اڀر اڳانجهو ٿيو، سورُ انين کي سڪ؛
هڏ نه پگين هڪ، سدا سائر سِير ۾.

3

مُحَبَّتَ جن جي مَن ۾، تن تَشَنگي تار؛
پي پيالو اُج جو، اُج سي اُج اُٿيار؛
پنهون پاڻ پيار، ته اُج سين اُج اُجهائيان.

4

مَحَبَّتَ سَنَدو مَن ۾، پُر پيالو جن؛
پيٽُ پَرچاءُ ناهِ ڪو، ڪنهن جنهن ڏاهِ ڏين؛
تنهن نَهائِيتِ ناهِ ڪا، جنهن سِجَا سُجَ وِجن؛
تيلان اُج مَرَن، سدا سائر سِير ۾.

5

سدا سائر سِير ۾، اندر لَهي نه اُج؛
پَسَنُ جو پَرينءَ جو، سا سِپائِي سُج؛
تيلان مَرَن اُج، سدا سائر سِير ۾.

6

ساجنَ ڪارڻ سڃ، مَرُ قَبُولِي سَسُئي؛
اندرُ جنين اُج، پاڻي اُچيو اُنَ ڪي.

7

پاڻيءَ مٿي جهوپڙا، مُورڪَ اُجَ مَرِن؛
ساهان اوڏو سڀرين، لوچي تان نه لهن؛
دَمُ نه سڃاڻن، دانهون ڪن مٺن جئن.

8

سَسُئيءَ ڪينَ سَمجهيو، اوري آريءَ ساڻ؛
ڪري پيڪُ پُنهونءَ سين، پاڌاريائين پاڻ؛
جَتَ وِجايو جَانُ، پانِيڻَ پَروچنَ سين.

9

لڳي ڪوسو واءُ، لوڪُ مڙوئي لَهسيو؛
اينَ منجهان آيو، ”هيءَ! هيءَ!“ جو هڳاءُ؛
طِيورَنَ تَنواريو، پُنهونءَ پُجاڻاءُ؛
رَسِيو سُوَرُ شَبانَ ڪي، وُحُوشَنَ وِتاڻاءُ؛
مَرُوئِنَ موٽَ قَبُولِيو، اَپَرِ اَفسوساءُ؛
بَرَ پَڻُ ڪن بُڪاءُ، اُڪَنڊيا آريءَ لاءِ گهڻو.

10

مَهَندي مُحتاجي ڪري، پُنيءَ پيرُ گُڻيڃ؛
ڪُڀلياڻي! ڪيڇَ ڏي، حُجَ مَرِ هلائيڃ؛
پاڻا ڌارَ پَرِيئَڻو، سَسُئي! ساڻَ گُڻيڃ؛
اوڏي عَزازيلَ ڪي، ويجهي تان مَرِ وِجيڃ؛
نا اُميدي نيڃ، تَه اوڏي تَعينَ اُميدَ ڪي.

11

ويه مَرُ مُنڌا! پَنپورَ ڀر، هاڙهي هڏَ مَرِ هَل؛
ڪُوڙي ڪَڇَ مَرِ ڪڏهين، سَچي ڳالھ مَرِ سَل؛
جانِبَ لاءِ مَرِ جَلُ، سُوَرِ وِساڙَ مَرِ سَسُئي!

12

سُكِينِ تِي مَر سَنَرِي، پَسِي دُكَمَر دَرُ؛
پَتِي كَرَمَر پَانَهِنجُو، گَهوَرِي! اَدَمَر گَهَرُ؛
مَارِي! هَدَمَر مَرُ، مَچُڻ جِي جِيَارِين.

داستان ٻيو

1

پَسِي دُونِگَر، ذَاه! جَمَر هَلُڻ ۾ هِيڻِي وَهِين؛
لَانِجِي لُڪَ لَطِيْفُ چَئي، پُنِيءَ كِيچِين كَاه؛
پُچِي پُورِج، سَسُئي! بَلُوچاڻِي باه؛
اِنَ وَڙاَتِي وَرَ جِي، آسَر هَدَمَر لَاه؛
جُو اَكَنُڻُون اُوڏو آه، سو پَرِين پَرَاهُون مَر چَئُو.

2

هَتانَ گَڻِي هَت، جن رَڪِيُو، سِي رَسِيُون؛
ساجَنُ سُونَهِن سُرَت، وِڪانَ ئِي ويجهو گَهَڻُو.

3

جِيڪُس يادِ كِياس، وَرُ وِچِي وَڻِڪارِ ۾؛
جِلْدُ جَرِيدي پَنْدَ ۾، اَدِيُون! اَجُ تِياس؛
وِچِي كِيچِ پُنِياس، باروچاڻِي باجهه سين.

4

واڻفُ نه وَڻِڪارَ جِي، پاڻِي گَڻِيْمَر نه پاءُ؛
جَبَلُ جِلْدائِيُون كَرِي، تِڪَ دِيڪارِي تاءُ؛
لِڳِي لُڪَ لَطِيْفُ چَئي، مَعْدُورِن مَتاءُ؛
اُتي اُوڏو آءُ، جَتِ هُوَتِ هِيڪَلِي آهيان.

5

وَدَا وَڻَ وَڻِڪارِ جا، جَتِ نانگَ سَجَنَ نِيلا؛
اُتي عَبْدُاللَطِيْفُ چَئي، ڪِيَا هِيڪَلِيَن حِيلا؛
جَتِ ڪُڙَمَر نه قَبِيلا، اُتِ رَسِيَج، رَهَبَر! راهَ ۾.

6

ويچاريءَ وَطِڪَارُ، اَڳُ نہ ڏٺو ڪڏهين؛
 مَهَرَ نہ هئي ماڙهين، هو سڀُ هندوڪارُ؛
 جَتُ ڪيائين يارُ، سُورَن ڪارُ سَرَتيُون!

وائي

هوءَ جي هليا هوتَ سُونهارا؛
 مُون نہ وهِيٽا، پنهنوءَ سَگِيٽا.
 سَسُئي پُچي ساڻَ جا، اوڻاڻُون اوتارا؛
 آن ڪي ويندا ڪڏيا؟ آريائي اِهَ پارا؛
 تَلِيُون تُوَنرَ هَلُوِيُون، مِينِ سِرِ موچارا؛
 مُون ڪي نيندا پاڻُ سين، ڪاملَ ڪَرُ اُجارا؛
 اَدِيُون! عَبْدُاللَطِيفُ چئي، دوسَ آيا ڍلدارا.

داستان تيون

1

پُنهنوءَ چڏيو پوءِ، جانبُ جَبَلُ ڳولئين؛
 تِلاهين تَنگُون ڪَرئين، جيلانهين تون جوءُ؛
 ساڄنُ سَچَ نِهاريين، ڏکِي! ڏوهَ ڪيوءُ؛
 هاڙهي هوتَ نہ هوءَ، وري پُچُ وينين ڪي.

2

وري پُچُ وينين ڪي، سندا پُنهنوءَ پارَ؛
 ساڄنُ سڀُ ڄمارَ، ڏکِي! ڏورج ڏيل ڀر.

3

ڪونهي اَتِ ڪوهيارُ، جَتِ تو، پوري! پانعيو؛
 پَنڌَرُ ڪَرِ پهاڙَ ڏي، وُجُوڏِي وَطِڪارُ؛
 ڌاريا پانئج ڌارَ، پُچُ پريان ڪَرِ پاڻُ تون.

4

سَيِّئِي سَارِي، سَسُئِي! گهرَ كُنْدُون تون گهور؛
وچي ڏور مَ ڏور، درا منجه دوست ٿيو.

5

سوئي گڻيو ساڻ، سوئي ڏورئين، سَسُئِي!
گڏهن گنهين نه ڪيو، جُلُڻَ منجهان ڄاڻ؛
پُچُ پريان ڪر پاڻ، ته تون تئائين لهين.

6

جو ٿون ڏورئين ڏور، سو سدا آهي ساڻ تو؛
لالن لاءِ، لطيف چئي، منجهي ٿي معذور!
منجهان پنئن پروڙ، تو منجه آهس ٿڪيو.

7

وچين چو وٽڪار؟ هت نه ڳولئين هوت ڪي؛
لڪو ڪين لطيف چئي، ٻارو چو ٻئي پار؛
ٿي ستي، ٻڌ سندر، پرت پنهنوءَ سين پار؛
نانئي نيڻ نهار، تو ڀر ديرو دوست جو.

8

هل هنئين سين هوت ڏي، پيرين ڪر مَ پند؛
رائي پُچُ مَ رند، رڙهه روحاني سَسُئِي!

9

گجي پند، پڇان تو، ڪيچين ڪارڻ ڪيئن؟
بيخود هلج بر، آئون تو چوان ايئن؛
سگڻ ساڄن سيئن، متان، مٺي! ڇڏئين.

10

متان، مٺي! ڇڏئين، پريتڻو پاڻ؛
ڇاين جئن ڄاڻ، تون پڻ هوئج تن جئن.

11

مَتان، مُني! چڏئين، پاڻان پريتڻو؛
گڏوريءَ گڏو، مڙهي مڙهڻ مڙهن ۾.

داستان چوڻون

1

هيءُ نه هوندو جن، سي ڪيئن وندڙ وينديون؟
وهو وچ رهن، سهسين سڏن واريون.

2

سڏائڻي سڀڪا، بڪ نه باسي ڪا؛
جيهيءَ تيهيءَ ذات جي، جنبش ڪانهي ڪا؛
مون سين هلي سا، جا جيءُ منو نه ڪري.

3

وريتيون! ورو، آئون نه ورندي وري؛
جاڏي هن جبل جو، تانگهينديس ترو؛
جتن سان ڏرو، نينهن نبيرون نه ٿي.

4

وچوسپ وري، ائين جي ورن واريون؛
قوڙائي فراق جي، سڄي ڳالهه ڳري؛
پٺيان جن پري، ڏونگر سي ڏورينديون.

5

اڄ ملنديس، ماء! ڏاڃا ڪنديس ڪپڙا؛
چيچان! جوڳياڻي ٿيان، مون کي جهل م پاء؛
هوٽ پڙوچي لاء، ڪنين ڪنڙ پائيان.

6

مُونِ كِي پَانِي پَاجَ، ڏيرَ ڏوراڻا هليا؛
اڳيان اُتي اُنَ جي، خُوبُ نه پَڪَمَ ڪاڇَ؛
ميڙي آپَ سَرَتِيُون، نڪِي ڳايمَ ڳاڇَ؛
سا مُونِ هتان نه ٿي، جيڪا رَسَمَ راجَ؛
آيل! آءُ اڪاڇَ، ٻولُ پَروچي وِترو.

7

پهرين تُون پاريڇ، پارڻُ پوءِ پُنهونءَ تي؛
ٻولُ مَ وساريڇ، هو جو ڪِيءَ هوتَ سين.

8

توسين ٻولُ ٻهون، سَهسين ساجنُ جي ڪري؛
ڪندينءَ توءَ ڪهون، جي نالو ڳيڙيءَ نينهن جو.

9

سُڻي ٻولُ سَنَدان، جَمَ سُمهين سَسُئي!
ڪندينءَ ڪوهُ ڪيڻان؟ جِ سِي اُنَ اورانگهيا.

10

سِجَ اُٿي سَسُئي، رَتَ وَرڻو روءَ؛
پهي نه پانڌي ڪو، جنهن ڪَرِ پُچي لوءَ؛
موڙهي وڃي توءَ، موٽڻَ جي ڪانَ ڪري.

11

چَلان، مَنجهرِ نه چاڪَ، پُران، پُونِمَ پُرڪڻا؛
مَتان ڪا مُنڌَ ڪري، موٽڻَ جي مَزاڪَ؛
چَتُ سَنَدو مُونِ چاڪَ، هاڙهي هڏِ هڻي ڪيو.

12

موٽڻَ جا مَڏڪورَ، جانَ ڪِي چيسَ جيڏئين؛
پَرِيَتَ پهرئين پُورَ، نيئي پَهچائي پُنهونءَ ڪي.

13

موتِي مَران مَ ماء! مَوْتُڻُ کان اڳي مَران!
لُچي لالَن لاءِ، شالَ پونديس پيرتي!

وائي

مَعْلُومُ حالُ حَبِيب! مُونَ کي دَرْدُ قَدِيمِي، وو!
دَرْدُ جَدِيدِي، حُبَّ حَبِيبِي.
اَلُوڊِي آزارَ کان، تَوَلَّءَ تَيْسَ، طَبِيب!
شادِي ڏيڻ صِحَتَ جِي، عُمِي لاهِ، عَرِيب!
اهڻان ٿي آهون ڪَريان، نَعرو مَنجھ نَصِيب!
ڪاهلِ آهيان ڪُوڙِي، رَسِي لاهِ، رَقِيب!
حاذِقُ آهڻين هِنَ جو، اَچين شالَ، عَجِيب!
دوا آهڻين دِلَ جِي، پُچَ پُچَ رَهيسَ طَبِيب!
الا! عَبْدُاللطيفُ کي، ڪوڙِي لاءِ، قَرِيب!

داستان پنجون

1

پِچِي جان پَنپورَ کان، ڏونگرُ ڏورِيو مُون؛
ڪاهي رَسيسَ ڪيچَ کي، جتي پاڻَ پُڻهون؛
سپتِ آهڻين ٿون، قضا ڪندين ڪن سين؟

2

پيهي جان پاڻَ ۾، ڪيمَ رُوحَ رهاڻ؛
تہ ٺڪو ڏونگرُ ڏيهَ ۾، ٺڪا ڪيچين ڪاڻ؛
پُڻهون تيسَ پاڻَ، سَسُئي تان سُوَر هئا.

3

پُنھون تيس پائھين، ويو سسئيءَ جو شرمُ؛
 هيڪليون هلن جي، پڇي تن ڀرمُ؛
 جو وندڙ ڀر ورمُ، سو سودو سر يس هتهين.

4

پُنھون تيس پائھين، ويئي سسئيءَ جي سونھن؛
 خلقِ آدمِ عليٰ صورتہ، ائن وٽن منجھ ورونہ؛
 چري منجھان چونہ، گڻي هوت ھنج ڪيو.

5

ويئي سونھن سسئيءَ جي، پُنھون تيس پاڻ؛
 سڀن جي سيد چئي، آهي اتِ اماڻ؛
 پنيور جا پاڻ، آڏا عجيبن ڪي.

6

وهمَ ورساياس، نات پُنھون ائون پاڻ هئي؛
 پاڻ وڃايم پانهنجو، پئي پريان جي پاس؛
 رتي علم نہ راس، ڌاران پسڻ پرينءَ جي.

7

هيڪر هئڻ ڇڏ، تہ اوڏي تئين عجيب ڪي؛
 مارايتُ شينءَ اِلا ورايتُ الله، نيئي اجها اوڏانهين آڏ؛
 تہ هوت توهين کان هڏ، پرين پاسي نہ ٿئي.

8

هوتُ تنهنجي ھنج ڀر، پڇين ڪوہ پهي؟
 وَ فِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ، سوجهي ڪر سهي؛
 ڪڏهن ڪانه وهي، هوت ڳولڻ هت تي.

9

هوتُ تنهنجي ھنج ڀر، پڇين ڪوہ پريان؟
 وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ، تنهنجو توهين ساڻ؛
 پنهنجو آهي پاڻ، آڏو عجيبن ڪي.

10

ووڙيمر سڀ وٽان، يار ڪارڻ جت جي؛
 الله بڪل شيءِ مُحِيٽ، اي آريائيءَ اُهڃاڻ؛
 سڀ ۾ پُنهون پاڻ، ڪينهه ٻيو بروج ري.

وائي

اهڪيءَ آڳهه آهي، وو! مون کي تان نه ڇڏيندو تڪ ۾.
 پڇي پوءِ پين کي، لڪن ۾ لڏ لاهي؛
 آري اگهاڙن کي، پُنهون ڄام پراهي.

داستان چهون

1

جڏائيءَ جو ڄام، ڏنائون ڏکيءَ کي؛
 منگل منهنجي من ۾، ٻاريو هوت ڄام؛
 آرڪ ٿيو آرام، ڪاڪل پسي ڪانڌ جو.

2

درد نه لهي داروئين، زلف زور ڏنوم؛
 ڪاڪل ڪال ڏنوم، رُخساري تي روپ سين.

3

ڪاڪل ڪني جا، ڪفن تنهن ڪين ٿئي؛
 منجهه شهادت سان، لڏي ۽ لاڏ ڪري.

4

ڏکا، ڏونگر ڄام! مَر ڪر معذورن تي؛
 توتي لڄ، لطيف چئي، آهي سنڌي عام؛
 مار مَر چئي معذور کي، ونهيا ڪانڌ! ڪلام؛
 پرچ پيادن سين، الله لڳ، علام!
 جا نوازي آهنجي نام، سا، هوت! مَر ڇڏج هيڪلي.

5

پير پتانئي ڪئرا، ڏونگر مٿي ڏي؛
 ڦٽيا ڦٽ ڦڦير جا، سيرون ٿيڙا سي؛
 جهڙي تهڙي حال سين، پري پنهنون ڏي؛
 وڃي، مان وري، بانهيءَ بندڻ جنهن سين.

داستان ستون

1

وندر جي وڃن، سي مر ٻڌن سندر؛
 پيون ڪوه ٻڌن، چوڙي جي ڇڏينديون.

2

ڏيه ڏيهان ئي ڏور، پرڏينهان پري ٿيا؛
 سيٽن ڪارڻ سسئي، پيئي پرانهين پور؛
 ٿون وڃين، هوت! حضور، منهنجو جئڻ جيلانهين ٿئي.

3

هڪانديءَ هوئي، اٿي رات روان ٿيا؛
 ساه سڳي ۾ سور جي، پنهنون ويو پوئي؛
 ره، قضا! دم ڪوئي، ته هڪر هڪاندي ٿيان.

4

هڏ نه ساه سڏير، دل درماندي دوس ري؛
 پائي ويڙا پرت جو، زوراور زنجير؛
 جي جسو، جاگير، هاڻي ملڪ هوت جي.

5

عمر سڀ عشق سين، پنهنون جي پڃن؛
 ريس ريڏاليون تن سين، ڪڇاڙي ڪي ڪن؟
 مارڳ جي مرڻ، وڏو طالع تن جو.

6

ويني وَرِ نِه پَوَن، سَتِي مِلَن نِه سُوپَرِين؛
جي مَتِي رَنَدَن رُون، ساڄَن مِلِي تَن كِي.

7

رائِي كِي رَنجُورَ، تَڪَر تَوءِ تَاڪِيو چَڙهي؛
لَانچِي لَڪَ، لَطِيْفُ چَئي، هَلِي ڏَانَهَن حُضُورَ؛
رَهِيا سَپ رُجُن ۾، سَسُئيءَ جا سَالُورَ؛
ساڄَن مِيٽِيَس سُوَر، سَڪَ نِه مِيٽِيَس سُوپَرِين.

8

مَنجِهان پَنءُ پُروڙَ، سَپ مَر پُچِج، سَسُئي!ِ
ويهي وَڌِي ڊِڳَ مان، ڏُٽِي وَجِهَڇ ڏُورَ؛
تِه تون ماڻِئِين مُورَ، جي پَنڊِ اِهائي پارئين.

9

پَرِيائي تِه ٻارَ، ڦُوڪَ تِه لَڳِي اَنبرِين؛
هَتِي جِي هُئُڻ جُون، وَثُون سَپ وَسارَ؛
سَمُوري سَرَڪارَ، نِيئي رَڪِج ناهِ ۾.

10

قُد بَدِي، تُون كِين، پَهُچَندينءَ پُنَهونءَ سِين؛
جئن سِينو سَاهِيئن سَسُئي، تئين تَهوارون تِين؛
مُنِي! تِي مَسِڪِين، هَمَتَ هَوُتَ وَجائِيو.

11

پَلر لَڳو پاڻُ، پَسو! جَوءَ جَرا تِي؛
سا مُنڌَ مَرِي نِه جَئي، پِيئي پِچاڙِي پاڻُ؛
سَسُئي سُوَرَن ساڻُ، سَنِيوڙِي سِيڏُ جَئي.

داستان انون

1

اڏر، نڌر، اڀري، آسونهين آهيان؛
 لڙڪ لعل، لطيف چئي، ور لءِ وهايان؛
 هيجان هنجون حب ۾، هوئن لءِ هاريان؛
 جانب ضعيفيءَ سين، پنهنون پهريان؛
 پيهان، پچايان، جي مان نيو پاڻ سين.

2

اڏر، نڌر، اڀري، آهيان آسونهين؛
 پر ڏيهي پرين ڪيا، مرڻ لءِ مونهنين؛
 سسئيءَ ڪي سيد چئي، تنگن ۾ ٿونهين؛
 هاري! ڪئن هونهين، رءِ سمر سڏون ڪرين.

3

اڏر، نڌر، اڀريءَ سڌر تي سچي؛
 سڀڪ تي، سيد چئي، پهڻن منجه پچي؛
 معذور تي مارو ڪيو، اولاڪن اچي؛
 منجهان راه رچي، ٿيڙي لال، لطيف چئي.

4

اچي عزرائيل، ستي جاگائي سسئي؛
 تي ڊوڙائي دليل، ته پنهنون ماڙهو موڪليو.

5

مڪرءِ نڪير ڪي، جڏهن ڏنائين؛
 اڳيان اتي ان ڪي، پنهنون پچيائين؛
 ادا اتائين، ڪو ويوساڻ سڄڻ جو؟

6

پاڻي ٿي پور، ڀنيءَ ڪيچين ڪرا؛
 راتو مڙيوئي رت، ڪارڻ ڪانڌ ڪڪور؛
 لانچي لڪَ لَطيفُ چئي، اُتي ڏونگر ڌور؛
 جتُ وڃي ٿو زور، اُڀرُ تان اوڏي ٿئين.

7

جُهٽَ پٽي، پهُ جَهنگِ، هاڙهي پُڄُ مَ هوتَ ڪي؛
 سُورُ سُبيلي، سَسُئي! لڪَ تَنهين سين لَنگهه؛
 تہ سَپيريان جِي سَنگِ، مُنڌا! ميڙائو ٿو ٿئي.

8

گِرڪو واڪو وَسُ، وَهُ مَ مُنڌَ پَنپورَ ڀر؛
 چڙهي ڏاڍين ڏونگرين، پيرُ پُنهونءَ جو پَسُ؛
 ڌورَڻُ مَنجهان ڏَسُ، پَوَنڌُءَ هوتَ پُنهونءَ جو.

داستان نائون

1

ويهُ مَ وِساري، پُڇا ڪِر مَ پَنڌَ جِي؛
 نِرْمَلُ نِهاري، هلندِن تان هِتَ ڪيو.

2

اَوجهڙَ اَسُونهَن، ڏيهُ گهڻو ئي ڌوريو؛
 سَگر رءُ سُونهَن، پهتي ڪانه پَنڌَ ڪري.

3

واءُ! وِجاءُ مَ سو، ڀنيءَ جنهن پَنڌَ ڪريان؛
 چَٽا! چَپرَ پَرينءَ جو، پيرُ پَرِنيان تو؛
 بَر بَورائو جو، لڳي، متان لَٽئين!

4

ڏور مَ تون ڏوريڇ، صبرُ ڪرِ مَ سَسُئي!
 پُرُڻُ ڇڏِ پيرنِ سين، وهڻُ وِ ساريڇ؛
 سَگنِ جا، سَئڏُ چئي، لاڳا پا لاهيڇ؛
 هنئين ساڻُ هليڇ، پَنڏُ پاسي پِرِ نِري.

5

گهي جا گنيائين، وڪَ تنهين ويجهي ڪئي؛
 چڪيءَ چنائين، پَنڏُ مڙوئي پَبَ جو.

6

سوءُ ڪوه ڪري سِڪا، ٿون، گهي! ڪڇِ وڪَ؛
 تاڻِجِ مَنجهان تڪَ، تہ پَنڏُ پاسي پِرِ نِري.

7

هيڪليائي هيل، پورينديس پُنهونءَ ڏي؛
 آڏا ڏونگر لڪيون، سُوريون سُجن سيل؛
 تہ ڪرَ پيلي آهن پيل، جي سُور پريان جا ساڻُ مون.

8

دوستُ ڏنائين دلِ سين، وِ رچي تان نہ وهي؛
 لانچي لڪَ، لَطيفُ چئي، پَهڻن مَنجهه پهي؛
 سندي نينهن نهي، ڪي سرفرازُ سَسُئي.

داستان ڏهون

1

آءُ اوراهون، سُپرين! پري وِجِ ۾ پي!
 موٽُ، مَرنديس چَپرين، ٿون جيارو جي؛
 هوت! مَ ڇڏِج هي، پُنهون! پيادي پَنڏُ ۾.

2

آءُ اور اهُون، سُرِين! ذُڪِيءُ ذِيچَ مَرِ ذَاڪُه؛
وَتِ چَڏِي مُونَ وَاڪُه، آري! وِئينَ عِشَقَ جو.

3

هَتانَ هَڏَ نَهَ چَڏِيانَ، صَبَرُ شُڪْرانَو؛
ذُوقَ زَمانَو، مُونَ، وَرَ! وِيوَ وِسْرِي.

4

ناهِ جَمِعِيَتَ جَانِ كِي، هَوَتَ پُجائِتا هَاڻَ؛
اَللَّهُ! سِيئِي آڻَ، جنَ ساءُ چَڪايرَ سِڪَ جو.

5

ناهِ جَمِعِيَتَ جَانِ كِي، هَوَتَ پُجائِتا هَتِ؛
پُنهونءَ جِي پَرَتِ، ساءُ چَڪايرَ سِڪَ جو.

داستان يارهون

1

ڪَنُ تِي، ڪِيچِين ڪُچِيو، ڪُچُ مَرِ، تا ڪُچِن؛
اِشارَتُون اَنِ جون، سُڪُوتانَ سُجَن؛
وَتانَ ويهي تَن، سُنُ تَهَ سوڙُ پَرائِيين.

2

سُنُ تَهَ سوڙُ پَرائِيين، ”آءُ“ چيائُون اُچُ؛
پولي پي نه سِڪيا، ”پاڻا“ چوندءِ ”يُچُ“؛
واچي وَتِ مَرِ وُچُ، ٻُڏُ تَهَ پيائِي لَهي.

3

ڪَتارو ۽ ڪوسُ، اڳڻِ آريءَ ڄامَ جِي؛
دِيَتَ آهي دوسُ، مارَگَ ۾ مُينَ جِي.

4

اڪيون آريءَ ڄامَ جون، انڌيءَ سين آهين؛
هُو جي وَڻَ وَنڌَرُ جا، سي مُون سُونهائين؛
ڏسيو ڏيڪارين، پيشاني پنهونءَ جي.

5

سڌ مَ ڪَرِ سڌنِ ري، هلڻ رءُ مَ هل؛
جلڻ رءُ مَ جل، رڻڻ رءُ متان رئين.

متفرقه بيت

1

اٿيو ۽ اٿياڪُ، ڪالھوڪو ڪاڏي گيو؟
ويو جاڳائي، جيڏيون، برهه، هي بيباڪُ؛
چُر ڦُر ڪاري چاڪُ، سُورُ سُمھاري ڪين ڪي!

2

جان ساماڻيئن، سسئي! تان ويس وڙن جو ڪر؛
لاهي لڄ، لطيف چئي، تي بيگاريائي برهه؛
ته ويندي پوئي ور، اڳيان هوت حُصور ۾.

3

مُنڌ نه منجهان تن، پسي لڪ لڏن جي؛
جا پر ڪاهوڙين، سا پر سڪي سسئي.

4

مُنڌ مَ منهن ويهه، اُپي اوسرُ اس ۾؛
تو سيئي سيٺ ڪيا، ڏور جنين جو ڏيهه؛
پاڙي پاڙي پيهه، وٽ پڇندي پرينءَ ڪي.

اولاڪن اچي، معذور تي مارو ڪيو؛
 متان، ور وِسارئين، منجهان ڪر ڪچي!
 لاهي لاڳاپا لنگهه ٿون، سيٽن ڏانهن، سچي!
 منجهان راه رچي، ٿيندينءَ لعل، لطيف چئي.

سُرُ معذوري

داستان پهريون

1

هلندي هوت پُنهونءَ ڏي، ڪُهجن ڪي ڪوتِيُون؛
 پَهڻُ تَنين پَتُ تَئي، جي لءِ لالَن لُونِيُون؛
 سِپُ سَهيليُون سِڪَ ڪي، چُنجهون ۽ چُونِيُون؛
 ٻانِيڻُ! تِي بُوَتِيُون، تہ ڪُتا ڪِينِي ڪِيچَ جا.

2

تن پيئي جانارَن ياد، جي پاريل پُنهونءَ ڄامَ جا؛
 سَندي لالَن لادَ، مٿان پوءِ مندُ تَئي.

3

جاڳايسَ جَنبُورَ، ڪُتي قَرِيبَن جي؛
 بَهي پُونڪي اُتيو، گَهڙي مَنجهان گُهورَ؛
 سِپُ لاهِيندو سُوَر، گَري هِن غَرِيب تان.

4

ڪُتو طالِبُ دُونِدَ جو، اسين ڪُتي ڪِيڙَ؛
 چُهَتي آهي چِيڙَ، ڪارايي جي ڪَن ۾.

5

سَگِبانَ سِيندِاريَا، بَچِيَا، تي بَهَنَ؛
 قَرِيا نَه فَرمانَ ڪان، مُلُهَ نَه مَوَتِيڙَنَ؛
 ڪونهي ڏوهُ ڪُتنَ، ڏاڪارِيا، ڏاڙهين تان.

6

ڏڪا، ڏونگر جا مرون، مرُ تا مون تي ڪن؛
 پڙندا ڪين پريت تي، هن جا سدرَ تا سجن؛
 سڳائيءَ جي، سيدُ چئي، آهي سڌ سين؛
 هوند نه هت ترن، پر قرابت ڪم ڪيو.

7

سدرَ سين سڱ ڪري، پر گندين پيياس؛
 ڪير برهمڻ؟ ڪن جي؟ ڪير چاڻي ڪيڻاس؟
 هوند نه سنڌ سڀاس، هن پرين ڪيس پڌري.

وائي

خوبي منجه خفت، اي! دوست! دقت، آهي عبداللطيف ڪي.
 مدح مون کان نه ٿئي، سڌي سور صفت؛
 هجي ڪريان هيچ سين، مطالع محبت؛
 حزن هوت پنهونءَ جو، رڳيا ئي راحت؛
 پريان جي پستان جو، فاقو ئي فرحت.

داستان بيو

1

اڏيون! ورُ اگهاڙ، وهانءُ جنهن وساريو؛
 جيڏيون! چڏي جاڙ، سڀ ننگيون تي نڪرو.

2

سڀ ننگيون تي نڪرو، لاڳ چڏي لوپ؛
 سڀ پريان سين سوپ، ننڍون ڪندي نه ٿئي.

3

سڀ ننگيون ٿي نڪرو، پرهن چڙي پوءِ؛
مهڻد مڙنائان هوءَ، گهي جا ڪين ڪڍي.

4

گهي جا ڪين ڪڍي، پرينءَ پهتي سا؛
وهي ويڙهجي جا، وصل تنهن وڃايو.

5

وصل تنهن وڃايو، سيند سُر مي سيئن؛
سا لوتي ليلان جيئن، مڻيو جنهن مٿ ڪيو.

6

هونديان هوت پري، اوڏو آه ان هوند ڪي؛
ساجن تن سري، ”لا“ سين لڏين جي.

7

لائي خنجر ”لا“ جو، هيءَ! خچر ڪي هڻ؛
سڏن جون سيد چئي، وٿون سڀ وڪڻ؛
پير پروڙي ڪڻ، ته هلڻ ۾ هوري وهين.

8

هورن هاڙهو لنگهيو، ٿي جريدي، جوءِ!
هوند جنين سين هوءَ، هوت نه هوندو تن سين.

9

هورن هاڙهو لنگهيو، مني! موسٿ چڙ؛
”لا“ سين اتي لڏ، ”ڪين“ رساڻي ڪيچ ڪي.

10

نڪاهت، نه هت، ڪا گوريءَ سندي ڳال؛
ڪين پهتي مال، حال پهتي هوت ڪي.

داستان ٽيون

1

هلندي هاڙهو مڙي، ڪرڻ ڪوهه پيامر؛
 ارڏا آريءَ ڄام ري، گوندر گذريامر؛
 لڪيون، لڪ، لطيف چئي، اورانگهڻ آيامر؛
 پُرڻ پُنهنونءَ پُنڻ ۾، اي سعادَت سنديامر؛
 مٿس ڪم وڌامر، وهان تان نه وس پيو.

2

وڌو ڪيمر وڻاهه! اونچا ڏونگر! مر ٿيو.
 تمو مر نيڻاهه، ته پير نهاريان پرينءَ جو.

3

وارو! مون وڻراهه! ڪا سڌ سونهپ جي نه ڏيو؟
 وجهي وراڪن ۾، معذور ڪي مر منجهاءَ؛
 منجهان پاڻ پياديون، هادي تي هلاءَ؛
 پريان ڪي پهچاءَ، ته لڳي لُونو نه ٿئين.

4

ڪندا مون پيرن ۾، توڻي لڪ لڳن؛
 آگر، آگوني نه مڙي، چيون پير چنن؛
 ويندي ڏانهن پرين، جتي جات نه پائيان.

5

جتيون سي پائينديون، جنين پير پرين؛
 لاتيون سڀ پرين، سسئي سپيرين ڪي.

داستان چوٿون

1

مري، جي؛ ته ماڻئين، جانب جو جمال؛
 ٿئين هوند حلال، جي پند اهائي پارئين.

2

مَرُ تَه مَوچاري تئين، اعلان اڳي اچ؛
جان ڪي هئين چري، ته مندا! پنيوران پيچ؛
پنهونء ساڻ پهچ، ته ملڪ الموث ماڻين.

3

اعلان اڳي، سسئي! مندا! چريائي مر؛
توليان تنهن مر تر، جنهن روح وچايو راه ڀر.

4

مرٿان اڳي جي مئا، سي مري تين نه مات؛
هوندا سي حيات، چٽان اڳي جي چئا.

5

اونچو اٿاهون گهٽو، چٽ ڪي جبل؛
مرٿ مون سين هل، ته پنيء تو پند ڪريان.

6

تو سگ، ساه! گهٽن سين، چٽ! گوشي جاء؛
مرٿ! مون سين آء، ته پنيء تو پند ڪريان.

7

پر ڀر پچي پرينء ڪي، مري نه چاتوء؛
”موٽو“، مندا! نه سوء، گند ڪچاڙيان کائين؟

داستان پنجون

1

هتين، پيرين، موٽڙين، هلچ ساڻ هنئين؛
عشق آريء ڄام جو، نباهي نئين؛
جان جان ٿي چئين، تان پاڙج ڪومر پنهنونء سين.

2

هٿين، پيرين، مُونڙئين، ڪهڇ پَر ڪپارَ؛
 مٿان، چوري! ڇڏِ ئين، پريٽڻي پچارَ؛
 توکي سَنڌَ، سَسِي! سَنڊِي لَنو لُغارَ؛
 جي هُونِي هوتَ هزارَ، ته به پاڙج ڪوم پُنهُونءَ سين.

3

ٿڌيءَ ٿڪِي نه وِهي، تَتِيءَ ڪَري تانَ؛
 وڌائين وِٽڪارَ ۾، سَسِيءَ پاڻُ سُڪاڻَ؛
 پُڇي پَه پَڪِين ڪِي، پِيئي مُنڌَ پَرياڻَ؛
 ڏَس ڏِيهَ وِٿن جا، تن اَلله لَڳ اُهڃاڻَ؛
 مانَ پَرچي پاڻَ، اچي آرياڻِي وِري.

4

توڻي وِلاڙون ڪَرين، توڻي هَلين وِڪَ؛
 لَڪِي مَنجھان لَڪَ، ڏرو ضايعَ نه ٿِي.

5

لَڪيو جو نِراڙَ، سو اَنگُ ڪِياڙِيءَ نه ٿِي؛
 پاڙيو وِني پاڙَ، جيڪي لالَن لَڪيو لوحَ ۾.

6

ڪيائين ڪيچِين لءِ، جُسو جلاوتَ؛
 ڇڏِي پيئي چَپرين، هاري سَپ حُجَتَ؛
 هُئي نِماڻِي نِستَ، پَنڌُ وڌائين پاڻَ تي.

7

ماڙهو ڏيئي مهڻا، مون ڪي ڪندا ڪوهَ؟
 جنهن چوريءَ ۾ چوهَ، سا پٿون ٿيندي پيرَ تي.

داستان ڇهون

1

فردا مُنڌَ قِتي ڪئي، نقدُ ڪنيو نار؛
هي جا واڳَ ولهيءَ جي، ويرمَ ڏي مَ وار؛
جانڪي مُنيءَ مار، جانڪي ميڙ مُنيءَ ڪي.

2

مُني تي مُدعا گهري، موتُ ٿيو موجود؛
اڇين ته اڄ ڪريان، صُباحَ جو سُجود؛
جانڪي ني وُجود، جانڪي ميڙ مُنيءَ ڪي.

3

ڏکي ٿي ڏٺور، لهسي لئو پُنهونءَ جي؛
ڏيئي آڳ اٿور، سڀ نه ساڙي سسئي.

4

ڏسڻُ ڏڪان اڳڙو، سسئي! آڻ مَ شڪ؛
ٿي پانهي، پير اوڻيون، لڏ مَ پسي لڪ؛
ورُ پُنهونءَ سين پلڪ، ڪوئ ٻارهن وره پين سين!

5

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، پسو! پئون پون؛
مئي پُڄاڻان مُنڌَ ڪي، روجه رُجن ڀر رُئن؛
پوڻا ايهين چون، ته ”مئيءَ آسانڪي ماريو!“

6

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، اوچنگارون اچن؛
هڻي سانگ سسئيءَ ڪي، ڪلو ڪيو ڪيچين؛
جي هتان هوت مرن، هوت تين جي هنج ڀر.

7

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، وڻ ٽڻ وائون ڪن؛
وٽان ويهي جن، وڏيءَ سي وادوڙيا.

8

وڊيءَ سي واڊوڙيا، رت نه ڏنو جن؛
 موٽ قبوليو تن، ڏنو جن ڏکيءَ کي.

9

وڊيل ٿي وايون ڪري، ڪنل ڪوڪاري؛
 هن پن پنهنجا ساريا، هي هنجون هڏن لءِ هاري.

وائي

اچي، لالن! لت، ميان! مئيءَ جو لوڙه لکن ۾.
 هو کان ڪٿوريءَ هيرئون، مون ۾ صابن چٽ؛
 آرياڻيءَ اچي ڪري، ڪا گهڙي مون وت جت؛
 ڪٿوري ڪشبوءَ سين، هاريئون هت هت؛
 درد منهنجي دل جو، تون، ڪامل! اچي ڪت؛
 اڏيون! عبداللطيف چئي، سر تائين آهي ست.

داستان ستون

1

آئون نه گڏي پرينءَ کي، سهسين سج ويا؛
 هلڻ وڃڻ هٿان، ديڪي شال دم ڏيان!

2

آئون نه گڏي پرينءَ کي، پويون ٿيو پساه؛
 سڪان ٿي سڪرات ۾، رويو پڇان راه؛
 شال م وڃيم ساه، ڌاران پسن پرينءَ جي.

3

آئون نه گڏي پرينءَ کي، آيو عزرائيل؛
 جوراڻي سين جيڏيون! نڪو قال نه قيل؛
 آيو موٽ دليل، ماريندو مراد کان.

4

ولاڙيو وٽين چڙهي، رڻي پسيو روءِ؛
وچان جو وچ پوءِ، سو ڪنهن پر ڪهي لاهيان!

5

ولاڙيو وٽين چڙهي، اونچن مٿي اچ؛
لالن ڪارڻ لڄ، باسيائين بردار جو.

6

ولاڙيو وٽين چڙهي، ڏيو پتولي لانگ؛
تاريءَ تاريءَ چانگ، سسئيءَ مور بچن چئن.

7

ولاڙيو وٽين چڙهي، پسو سگه سندياس؛
آڏيءَ وڃيو آڱڙي، ڪو پي نه ماس؛
سوئي سو سيٽاس، پري پڙاڏا ڪري.

8

رڃن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪوول جي ڪوڪ؛
ولولو ۽ وُوڪ، اي تان آه عشق جي.

9

رڃن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪرڪي ڪونج؛
نعرو منجهه نڪونج، اي تان آه عشق جي.

10

رڃن ۾ رڙ ٿي، ڪر سارنگي سار؛
اي عشق جو آواز، ماڙهو رکن مند تي.

سرِ ديسي

داستان پهريون

1

ډاگهن، ډيرن، ډونگرن، تنهي ډنم ډڪ؛
سي سپ پانيم سڪ، هيكاند كارڻ هوت جي.

2

ډاگهن، ډيرن، ډونگرن، ډگن آئون ډډي؛
پُچان پيرُ پُنهونءَ جو، وجهان وڪ وڌي؛
لڪئي آئون لڌي، نات پڻن ڪير پند ڪري.

3

اڱ مٿي اوپرا، جڏهن ډاگها ڌنءَ ڏينهن؛
وڻي سڙڪ، سسئي! ويهه وهاڻيءَ سيئن؛
چوٽي سين چانگن ڪي، جڙ زنجيرن جيئن؛
ته هوت ٽنهنجو هيئن، هوند پنهون نيائون نه پاڻ سين.

4

اڱ مٿي اوپرا، جڏهن ډاگها ڏينهن ڌنءَ؛
ڪنجون جي ڦلن جون، تان ڪنهن لڙ لڪاءَ؛
ته سڀا ٿي سنڊياءَ، ٿئي سارو ٿي سسئي!

5

اڳي اٺ رڙن، مون پيري ماڻ ٿئي؛
پلاڻيندي، پاڻ ڀر، ڪچيو ڪين ڪئن؛
ڪا جا مام مئن، هن پڻ هئي هن سين.

6

چا جي ڏنگا ڏير، مُنهنجو ڏينهن ڏنگو مَر تِئي!
 اُنن ۽ اونڙن جي، چا وهڻو وير؟
 هي گميئي ڪير؟ جا امرَ کي آڏو ڦري.

7

ديسي سيٺَ ڪجن، پرديسي ڪهڙا پرين؟
 لڏيو لاڏوڻا ڪيو، پنهنجي ديس وڃن؛
 پڄاڻان پرين، ڪجي بس پنيورَ کان.

8

اُٺَ مَ اوري آڻ، ڏاگهن ڏڏي آهيان!
 هڻي هٿَ هيَنَ کي، پري نيئي پلاڻ؛
 هوتَ مُنهنجو هاڻ، پُنهون نياڻون پاڻ سين.

9

جَتَ هڏهين هُتَ، مُون هِتَ هنڙي ۾ حلُ تيا؛
 چَنگَلَ جنين چوڦرا، راحتَ تنَ جي رُت؛
 گَنگنَ جي گُپتَ، چيڙي وڏيس چيرين.

10

گهَ سرِ تِئي مَ گَسَ، پڻي پوءِ مَ پرينءَ تي!
 جنهن سرِ ساڄنُ سُپرين، تنهن اُٺَ مَ لڳي اَس!
 پُنهون پاڪُ پُرسَ! هوتَ نه ڪجن هيڏيون.

11

لڏيندي لباسُ، جتنَ جيڏوئي ڪيو؛
 اچي آريءَ ڄامَ جو، وَڻَ وَڻَ مَنجهان واسُ؛
 مَرُون ڪينمَ ماسُ، هڏَ هلندا هوتَ ڏي.

12

اُٺَ ويري، اوناڙَ ويري، ويري تيرَ ڏير؛
 چوٿون ويري واءُ تيو، جنهن لُتيا پُنهونءَ جا پير؛
 پنجون ويري سڄُ تيو، جنهن اُلهي ڪي اوير؛

چھون ويري چپرُ ٿيو، جنهن سنوان ڪيا نه سيرَ؛
 ستون ويري چنڊُ ٿيو، ڪڙيو نه وڏيءَ ويرَ؛
 واهيري جي ويرَ، چلون ڪريان چپرِين!

داستان ٻيو

1

مڙي مُنڌَ ڏي آئيُون، ساهيڙيون سَهجانَ؛
 اَسْفَرُ قِطْعَةً مِّنَ النَّارِ هاري! موٽُ هتانَ؛
 سَگَ صِراطِ الْمُسْتَقِيمِ جو، آئيئي تان اڳيانَ؛
 سي ڪيچي نيندءَ ڪيان؟ تنهنجو نينهن نفاق سين.

2

جڏان ڪُنَ فَيُكُونُ چئي، نيو آرياڻيءَ ارواحَ؛
 انگُ اڳهين لڪيو، مُنهنجو ميثاقاً؛
 مَنَ طَلَبَ شَيْئاً وَ جَدَّ وَ جَدَّ، اَتُو عَلِيَّ شَاهَ؛
 اِجَا اِنَ حَدِيثَ جو، مُون آسرو آهَ؛
 پنهونءَ جي پيغام تان، مُنهنجو موٽُ مُباحَ؛
 سَرَتِيُون! دُعا ڪجاءُ، ته ميڙائو مُون ٿئي.

3

سَبَبَهُ سِيَاهِي، آهي آريءَ جامَ ري؛
 ڪڏهن پسي ڪا نه ڪا، رءُ لالَن لالائي؛
 دُوْدُ دِلِ تان دُور ڪري، ڪر، ساجَن! صَفائي؛
 مَنَ لَا شَيْخَ لَهُ فَشَيْخُهُ الشَّيْطَانُ، اِن رءُ اونداهي؛
 هُوَءَ جَاهِلِي هِيڪلي، سا ڪيرَبَ ڪمائي؛
 بِلَا شَيْخٍ مَّن يَمَشِي فِي الطَّرِيقِ، اهڙي آواهي؛
 تنهن رءُ توائي، ڪوڙين ٿين ڪيڙيون.

4

پنيءَ تا پيرين، سائين سَنَدَ هٿن ۾؛
ليڙن جو لطيفُ چئي، مونَ کي منجهَ نه ڏين؛
هوٿُ پنهونَ تا نين، اسونهنينءَ جو آجڪو!

5

پڻ تا پلائين، اوني اُچُ اُباڪرا؛
پهَ پاريئون پاڻَ ۾، ڏيرَ ڏهاڙي ڏين؛
هوٿُ پنهونَ تا نين، باروچي بولي ڪيو!

6

دوڪَ ڏهليا جت، گورا هلن نه گس ۾؛
چؤسالَ ئي نه چلڻا، ٿي تنگَ نهاري تَت؛
سُوڌي انين، سيدُ چئي، پوءِ پانچارين پرت؛
انَ اڙانگي پنڌَ جي، ڪا نيشن پوءِ نرت؛
سسئي وڌي ست، جا اهڙيءَ پر پنڌَ ڪري.

7

”هيءَ! هيءَ!“ ڪيو ”هءِ!“، ٿي پاڻَ هڻي سرِ پاهڻين؛
لدائين، لطيفُ چئي، جوءِ جتنَ جي جاءِ؛
شڪرَ، بار! سندا، سٿائي ساٿِ مڙي.

داستان ٿيون

1

اللهَ ڪارڻ، اونيا! ليڙا نيو مَر لَر؛
نيو نماڻي پاڻَ سين، پانهيءَ جهلي پُر؛
مونَ کي ماري منجهَ ٿي، سنڊي هوٿن هُر؛
گچو لايان ڪُر، ڪيچان اوري جي وِران.

2

ڪيچان اوري ڪيتريون، معذوريون مُيون؛
واٿون وِيهَ ٿيون، ڪُهَ جاتان ڪِيهي ويا؟

3

ڪيچان آيو قافلو، جُنڱ سُونهاريءَ جوڙو؛
تليارا توڏن ڪي، ڳچيءَ سُونهن موڙو؛
دوئل ڇايان دوڙو، جي مون نيو پاڻ سين.

4

جهوڙا جن جهلن ۾، هيري لڪ هزار؛
لڳا واٽ وٽن جا، پنهونءَ ڪي پالار؛
آن ڪي ويندا گڏيا، اهڙيءَ سٺ سوار؟
لنگهي ڪالهه قطار، تون، آئي! اڄ نهارئين!

5

مزمائن مهري، آئي جهوڪيا جهوڪ ۾؛
چاتي چنبن ۾ ويا، چئن باز ستي بحري؛
ڪوهيارو قهري، ويو نهوڙي ننڊ ۾!

6

مون پانيو مون وٽ، هميشه هوندا پرين؛
ويڙهو ڏيئي ويڪرو، پهري ويا پت؛
ساه جنين جي ست، وڪيم تي وٽڪار ۾.

7

مون پانيو مزمان، هميشه هوندا پرين؛
ڪهي ڪميڻي هليا، ڪهل ڪيائون ڪان؛
ڏيئي ويا ڏاه ڪي، سورن جا سامان؛
جورو رات جوان، جيڏيون! جت ڪري ويا!

8

پرهه مٽائيس بر، نات سڪي ڪير سڏون ڪري؟
گهڻو ڏوريائين ڏڪ سين، ڏيرن لءِ ڏونگر؛
وري آيس ور، سفر مئيءَ جا ساب پيا.

9

وَر ۾ ڪونهي وَرُ، ڏيرن وَرُ وَڌو ڪيو؛
 نهارينديس نڪري، بوتن ڪارڻ برُ؛
 آڌو ٽڪر ٿرُ، متان روه رتيون ٿين!

10

وَر وراڪا وڃ ۾، لکين آڏا لڪَ؛
 هُو جي آڏا حق، سي ڪندا ڪوه ڪنڊين ڪي؟

داستان چوٿون

1

وارو! وَرُ وَني ويا، آريجا اڙلامَ؛
 آنداڻون آريءَ جا، پُنهونءَ ڏي پيغامَ؛
 پُه ڪيائون پاڻ ۾، مُنهان مخفي مامَ؛
 سَنپورا ساڻ گڻي، ويساهي وريامَ؛
 ڪاڪيون! رات قيامَ، جيڏيون! جت ڪري ويا!

2

وارو! وَرُ وَني ويا، ڪري ڏير ڏمرُ؛
 هاڻي ٿيو حشرُ، پُنا قول قيامَ جا!

3

وارو! وَرُ وَني ويا، ڏاڙهيءَ پنيا ڏيرَ؛
 ڏينديس ڏاڍين ڏونگرين، اُنين لءِ اُيرَ؛
 ڪيچ پهچي ڪير؟ وڃڻ سين وَس ڪريان.

4

جڏيءَ وَتِ جالي، مانَ الله ڪارڻ لڪَ سيئن؛
 آهي آريءَ ڄامَ جي، هتِ هتِ حوالي؛
 عيبَ مون اڳرا، مانَ نرملُ نڪالي؛
 پرتياڻي پالي، ڪاملُ نيندو ڪيچ ڏي!

5

پَرَن جي پاڙي، جاڙُ گذاريم، جيڏيون!
جنين مُون کي ماريو، سُورن سين ساڙي؛
ارادي آڻي، سانگين سين سڱ ڪيو.

6

اسين پاڻ پرت، پورهيت پنهونءَ ڄام جا؛
هوڻ گڙوريءَ هيرئون، مُون ۾ صابڻ چٽ؛
آڻڻ منجهه اگهڻ، کانڏ ڪنهن جي م ڪري!

7

آئون تان اهڙيءَ جا پانهيءَ کي ٻائي چوان؛
مُون ڪميڙيءَ لاءِ، پنهون تي پرت ٿيو.

8

گڏيو ڌوپين ڌوءَ، پنهونءَ پارچو هٿ ۾؛
اُتي آريءَ ڄام جو، قاصد ايس ڪوءَ؛
اِي، ڪامل! ڪم نه سنڌوءَ، جئن پهس پڇاڙين پوتئين.

9

نڪو ڪيچُ پنيورُ، نڪو مائڻ مُندَ جو؛
هورُ مڙوئي هن کي، هوئن ڪونهي هورُ؛
زاريءَ ڌاران زورُ، هلي ڪون حبيب سين.

داستان پنجون

1

جئن سو هرڻ هُما، سرگردان سنسار ۾؛
هِي پڳ نه ڪوڙي پتئين، هو ڏڙ سر ڌري نه ساه؛
جيڪس تن ملاءُ، سسئيءَ سور پرائيا.

2

راتِ ڏنائين روجهه، پانءِ ڪِ اوڻي آڻيا؛
پريٽڻي پريڻ جي، سڪڻ ڪي سبوجهه؛
هڻي گهڻو ابوجهه، سورن سنهائي سسئي.

3

سمر جنين نه ساڻ، هوت حماتي تن جو؛
ڪري چيچ چپر ۾، پنهون ايندو پاڻ؛
ٿيندي ريجھ رهاڻ، لحظي منجهه، لطيف چئي.

4

سسئيءَ لنگهيو سو، مرد جنهن مات ڪيا؛
جبل وڏو جو، نوڻ مڙوئي نينهن ڪي.

5

چپر چمر پانين، ڪانيو ۽ ڪارو؛
پٺ جهنديس پٺ تي، صبح سوارو؛
وڃڻ مون وارو، ڪين وهنديس وچ ۾.

6

چپر ۽ چمر، ٿا لڳه لڳن پاڻ ۾؛
ڏاڍا ڏونگر ڪرڪرا، ويڏ، ونگايون ور؛
اٿون پيادي پٽئين، نماڻي نڌر؛
سوريون جت سگر؛ اٿ پاتاڙيءَ پيلي ٿين!

داستان چھون

1

آڏ تراچا، آهڙا، ڏونگر ڪي ڏاڪا؛
ڪيم آه عجيب ڪي، سڪ منجهان سا ڪا؛
پيئي هٿيڪي هوت ڪي، ڪوڪ وچي ڪن ڪا؛
منهنجو وس واکا، ٻڌڻ ڪم پروج جو.

2

آڏُ تراچا، آهڙا، ڏونگرَ کي ڏاڪا؛
وٺي وَرُ واٽَ تيا، بَرِ چڙهي باڪا؛
ڦٽيا پيرَ فقيرِ جا، چڙهندي چڙهاڪا؛
هُينَ جيءَ اَندرِ جا ڪا، ويا پُڄائي پانهنجي.

3

گرڙا ڏونگرَ ڪه گهڻي، جتِ بَرِپٽ، سُبَن بيرانُ؛
ڏاهنَ ڏاهپَ وسري، تيا حَريفَ ئي حيرانُ؛
سَسِيءَ لَنگهيو، سِيءُ چئي، مُحَبَّتَ سينَ ميدانُ؛
جنهنجو آرياڻي اڳوانُ، تنهن ڪانهي باڪَ بهيرِ ۾.

4

گرڙا ڏونگرَ، ڪه گهڻي، جتِ جَبَلِ گوناگونُ؛
ليڙنَ جُون، لَطيفُ چئي، تَنگِ تَنوارُون پُونُ؛
جن ڏنو پيرُ پُنهونءَ جو، سي نه ڪي رُون، نه چُونُ؛
هُونڊنَ مٿي هُون، لاڳاپا هِنَ لوڪَ جا.

5

گرڙا ڏونگرَ، ڪه گهڻي، جتِ ويا روڏا رنگائي؛
ساڳاپي سِيٽنَ جي، ٿي وَنڊرَ واجهائي؛
رَهِيسَ، رَسُ، لَطيفُ چئي، تنهن ڪَمِيٽِيءَ ڪاهي؛
آرياڻي آهي، مَنهنَ مَعْدُورنَ جي.

6

گرڙا ڏونگرَ، ڪه گهڻي، جتِ مِينهنَ وَسَنَ ماڪُونُ؛
سُبَن تِيُون، سِيءُ چئي، هاڙهي جُون هاڪُونُ؛
جتِ اَنڌيُون اوطاقُون، تَتِ ڪاهي رَسِجَ، ڪارِڻِي!

7

ماڻڪُ مٿُ سَنڊومِ، اونداهيءَ ۾ سو جِهرو؛
حَشَرَ وِيلَ حَسابَ ۾، چڏي نه ويندومِ؛
ساريو سڏُ ڪَنڊومِ، ڪوهيارو ڪيچَ ڏڻِي.

داستان ستون

1

پُنھونءَ سين پريت جو، ڪو جو پيچ پيومر؛
 پني هِن پنيور ۾، وهنُ وهُ تيومر؛
 متيون موئن سنديون، ڪاڪيون! ڪيمر ڏيومر؛
 سرتيون! ساه سنڊومر، تيو حوالي هوت جي.

2

ڏانجهن تي ڏانجهاءَ، ڏنائون ڏڪيءَ ڪي؛
 لگيس نائڪ نينهن جي، ڪڙه اندر ڪا جا؛
 ٿرڻ ۾ تاجا، ڪري مند مرڻ سين.

3

ڪو منهن ڪئل آيو، وس نه ويچاري؛
 هوت! تنهنجي هٿ ري، پهچي نه پاري؛
 اچين جي، آري! ته پاند پچي، لڪ لنگهيان.

4

ڪڏهن تان ٻاجه پئي، ساڃن! منج سلامر؛
 سڪ تنهنجيءَ، سپرين! ڪيو تن تمامر؛
 هٿين هاج وه تي، نيٽين نند حرامر؛
 دوس! نه سهان دامر، تون ونڊر تو ويلا ڪرين!

5

بر مڙوي بوءِ، چپر چائون مڪيون؛
 به به تي پنيور ۾، هند مڙيي هوءَ؛
 راڻين وري روءِ، گوندر لٽا گولعين.

6

جتن سان جانڪون، سرتيون! مون سگ تيو؛
 ڪري ڪوهيارو ويو، تن چني تانڪون؛
 آئون پڻ تڏانڪون، اڏ ڏڪوي آهيان.

7

مَتان ڪا، ٻڙي! ٻولَ ٻاروچي وَسهي؛
هُوندَ نه سَتيس، سَرَتِيُون! ويهي رَهيس وَڙي؛
جَت پَنهنجي جُوءِ ۾، گهاريَن مانَ گهڙي؛
ڪيچِين ائون نه ڪڙي، ڪنهن ڏُڪيءَ ڏاؤنُ ڏاڻيو.

8

اڏيون! ائون نه تين، جيئن پريتو پرين سين؛
ٻڏي سَتيس نه سوگهو، چلورُ چاتيءَ سين؛
ڪيچي ڪاهي ڪرھا، مونھان وَجَن ڪيئن؟
ڏوھ مُنهنجي ڏينھن، پُنهونءَ ڪي ڪا مَ چئي.

9

وَر! مَ وساريچ، آهيان تَنهنجي آسري؛
ڏاڍو ڏونگرَ جو سُجي، سو لُطفون لنگهائيج؛
اَسري اُتهين، وير! تُون، آري ڄامَ اچيج؛
نماڻيءَ ڪي نُورَ سين، لالَن! لڏائيج؛
ظلمَتَ جا زمين جي، سا نرمل! نُورَ ڪريچ؛
ڪامل! ڪن ڪريچ، فرياديُون فقيرَ جون.

وائي

چوري چڏ مَ چَپرين، ٻاروچل! ٻانهي؛
جانِبَ جهڙو جڳ ۾، ناهي ڪو ثاني؛
پُئهل! نيو پاڻ سان، پورهيت پرتياڻي؛
پورهيو ڪنديس پرَ جو، پرينديس پاڻي؛
هوٽ! مَ چڏيو هيڪلي، هيءَ جا وَنڌرَ وڪاڻي؛
اڏيون! عَبدُاللَطيفُ چئي، ايندمَ آرياڻي.

سُر ڪوهياري

داستان پهريون

1

لَيْلَ نَهْ جَاڳِينِءَ لِكِ سِيئِنِ، ڪَلِي نَوْمُ ڪِيَاءِ!
 فَمَرَّ تِي، پَهُچُ قَرِيْبَ ڪِي، اِجْلَسُ تُو نَهْ جُڳَاءِ؟
 مَنِي! مَهْمَانِ سِينِ، وَيَهِي رَاتِ وَهَاءِ؟
 جِيْلَانِ نِنْدَ ڪِيَاءِ، تِي رُوڙُ رَهِيْنِ تِي رَاهِ ۾.

2

اِجْلَسَ ڪَرِي اُتِيَا، تَنَوَارِيُو تُوڏَنِ؟
 نَوْمَ نَوَاڙِيْنِءَ، اُنَ جِي، مَرَحَبَا مَوڏَنِ؟
 رڙهِي رَسُ رُوڏَنِ، اَلْيَوْمَ سِيَرُوَا، سَسِيءِ.

3

غَافِلَ! غَفِلَتَ چُوڙَ! تُون ڪِيئِنِ، اُتَاسِي! اوڄهَرِيْنِ؟
 چُپَاتَا چڙهِي وِيَا، وِجِي پَهْتَا تُوڙَ؟
 نِيڻِيْنِ نِنْدَ اُڪُوڙَ، جَمَ وَرَنِ ۾ وَاڪَا ڪَرِيْنِ.

4

اَلُوڙُو اڪِيْنِ، اَيْمَ نِنْدَ اِيَاڳَ ڪِي!
 هَاطِي هِنَ پَنِيُوَرِ ۾، گَهَارِيَانِ ڪَارِڻَ ڪِنَ؟
 اَدِيُونِ! اوْنِيڙَنِ، هِنَعِيْنِ سَانِ هَاجُو ڪِيُو.

5

سُتِيْنِءَ پِيَرِ ڊِگَهَا ڪَرِي، وَڏِي جَاڙَ ڪِيَاءِ؟
 دَرِ پِيَرِ اُپِيئِيْنِ دُوَسِتَ جِي، تَهْ سُرِ پُرِ هُونْدَ سِيَاءِ؟
 اَصْلَ آريءَ جَامَ جِي، سِڳِي تُون نَهْ سِيَاءِ؟
 پُنُهُونِءَ سِينِ پِيَاءِ؟ تِي، نِيَاڳِي! نِنْدُونِ ڪَرِيْنِ!

6

اِيُ كَمُ كَمِيٽِيْنِ، جِئْنِ سُمَهَنَ پِيَرِ دِگها گري؛
 لوچين چو نه، لَطِيْفُ چئي، هاري! لاءِ هوتن؛
 نندان نياگين كي، اويالا اچن؛
 سي پنهون ڪوه پڇن؟ جي سنجهي رهن سُمهي.

7

سُتِينِءَ سَنجھِيءِي، مُنْهَنَ ويڙهي مُعِنَ جِئْنِ؛
 اوجاگو اکين كي، جاتوءَ نه ڏيئي؛
 هتان تو پيئي، ٿي ڪچو ڪيچين ڪرين!

داستان پيو

1

ڏونگر! تون ڏاڍو، ڏاڍا! ڏاڍاڻيون ڪرين؛
 مون تن اندر تينن وهين، جئن وڻ وڏي وادو؛
 اي ڪرم جو ڪاڍو، نات پٿر ڪير پند ڪري؟

2

ڏونگر! ڏک سندا، پرين گڏجان ته چوان؛
 پنيءَ تئين پوارئون، پيا ونگا ور سندا؛
 چڱي کان ڪيء، پير وڃايءَ پرينءَ جو.

3

ڏونگر! ڏوراپو، پهريون چونديس پرينءَ كي:
 ”پهڻ پير پٿون ڪيا، تريون چنيون تو؛
 رحم نه پيءَ روح ۾، قدر منهنجو ڪو؛
 واکو ڪنديس: ’ووا! مون سان جبل تو جاڙون ڪري!‘“

4

ڏونگر! ڏکوين كي، دلاسا ڏجن؛
 گهڻو پڇجي تن كي، جن وتان هوت وڃن؛
 تون ڪئن سندا تن، پهڻ پير ڏکوين؟

5

ڏونگر! ڏکوئن ڪي، ڳل نه سڪا ڳوڙها؛
هُو جي پَهڻ پَبَ جا، سي پِچي تيا پورا؛
گوندَر جا گهوڙا، وِجَن جانِ جُدا ڪيو!

6

ڪي جي ڪڍيا پار، ڏکيءَ ڏونگر پاڻ ۾؛
سُڻي سا تنوار، مَرُون پيا مامري.

7

ڏونگر پُونين ڪير، سَجڻَ ميخُون ڏونگرين؛
ههڙا سين سُدِير، ڪين لَهَندينءَ ڪي پيا.

8

بئي وينا رُون، ڏکي ڏونگر پاڻ ۾؛
ڪنهنڪي ڪين چُون، مَنجهن جو پريتڻو.

9

تپي ڪندين ڪوهُ؟ ڏونگر! ڏکوئن ڪي؛
تُون جي پَهڻ پَبَ جا، ته لڱ مَنهنجا لوهُ؛
گنهنجو ڪونهي ڏوهُ، اَمَر مُون سين ائن ڪيو.

10

بڙي! ته بيلي گهڻا، ساڻي پُچي سڪُ؛
رَفاقتَ رُجن ۾، ڏونگر ڪاري ڏکُ؛
آريءَ جو اُهڪُ، مُون رَهڻما راه تيو.

داستان ٽيون

1

مُون ڪي چڏ مَر چيرين، هت، هوتاڻي! هاڻ؛
اوڏي مُنڌ اُنن ڪي، الله ڪارڻ آڻ؛
پورهيو ڪنڊيس پاڻ، اڳيان آريچن جي.

2

مُونِ كِي چڙم چڙين، پوءِ رهايس پاڻ؛
جي پلايون پاڻ، تن کي رس، رسلا، راه ڀر.

3

سُتي پون چرڪ، آيل! باروچن جا؛
وم وهاتي، وو! ڙي! کوهياري ڪرڪ؛
ڏڙ ڏوڻيو تنهن ڏڪ، جڙي جڙن نه ٿئي!

4

سُتي پون چرڪ، آيل! باروچن جا؛
پنهنوءَ جي پيڪان جون، راسيون منجهان رڪ؛
هنيم هوت ڪرڪ، لوچان، لوه نه ڪري.

5

جيهي جي تيهي، ته به بانهي باروچن جي؛
حجت هوت پنهنوءَ سين، مون ڪميڻي ڪيهي؟
اصل آريءَ چامر جي، پلي آءُ پيئي؛
هوءَ جا پائين پير ڀر، تنهن جتي نه جيهي؛
وساري ويهي، تن ڪيچين کي ڪيئن رهان؟

6

هئي، جي نه هئي؛ ته به بانهي باروچن جي؛
ان سگ مقابل سسي، سندن تي سسي؛
هن تان لڄ لئي، هن جو هلڻ هوت ڏي.

داستان چوٿون

1

ڳائي نه وائي؛ اڏيون! آريچن جي؛
ڪنهن پر ڪهي لنگهيان، جبل جهاجهائي؛
جيڪس واجهائي، هاڻي مرنديس هوت لءِ؟

2

هَلُتُ سَهَان نَه هَوَتَ جَو، وَجِئْتُ مُونَ نَه وَسِ؛
 اللَّهُ! آرِيچَن جِي، گولي ميڙئين گسِ؛
 پرين، پنهور! تو پُجان، ڏونگريا! مون ڏسِ؛
 اکين جي آرس، مُنڌ جيهائي جوڙ ڪي.

3

مُون ڪي جنين ماريو، آن ڪي گڏيا سي؟
 تَن ۾ طاقتَ ناهِ ڪا، ادا! ائين ري؛
 سُورُ سَلتمَ تي، جيلان ڳالهه ڳري ٿئي.

4

مُون ڪي جنين ماريو، سُجاتمَ سيئي؛
 پُنهون پيڪانَ پِچنديا، پلن تان پيئي؛
 ويجهنئون ويئي، ٿي وهِيئي سَجڻين.

5

پَرَتُو پُنهونءَ جَو، سَهائي، سِياهُ؛
 مُنهن ڏيئي مُون آئيو، رَنگارَنگي راهُ؛
 پهرين ڏيندا پاهُ، پوءِ رَگيندا رَگ ۾.

6

پَرَتُو پُنهونءَ جَو، رُڳيائي راحتَ؛
 پانعيان ڏينهن پوارئون، ساڄن لاءِ صحتَ؛
 مَني مُصِبتَ، آري ڄامَ جِي.

داستان پنجون

1

رءُ قَرِيبَن فُوتُ ڪيو، ويئي وره چران؛
 اِنَ عَذابان اڳهين، مادر! چو نه مران؟
 اڏيون! جو نه اوهان، سو مان سُر سَرَتِيُون!

2

اڏيون! اگهي آهيان، پرين پڄاڻا؛
 سي ڪوهيارا ڪيڻ ويا، ساڄن سڀاڻا؟
 جي سسئي سڀاڻ، سي وڃي ڪيچ قراريا.

3

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان ڌري؛
 لڳي ماڻ مرونن ڪي، ڏونگر پون ڌري؛
 وڃن وڻ ٻري، اوپر اُپري ڪين ڪي.

4

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان زبان؛
 لڳي ماڻ مرونن ڪي، رسي سور شبن؛
 تاگر تڪي ڪان، جبل سڀ جلي وڃي.

5

ساريان تي سڀيل، پُر تقصرون پاڻ ڏي؛
 متان مون ڪي ڇڏين، آري ڄامر اصيل!
 ور وڙهن جا وسيل! رس، رهبر! راه ڀر.

6

سرتيون سورتن جي، ڪوه تيون پتر پون؟
 گهاڙ نه لڳن گهٽ جو، ريا مان تيون رُون؛
 چيتاريو نه چون، پار منجهي پرين تان.

داستان چھون

1

گنه پَر رُٿان پرين ڪي؟ اندر ناهِ اُسات؛
 لوهُوڪا لڪن ڀر، ويرِي مٿي واڻ؛
 چپر ڀر چُونڇاڻ، ڏنم ڏڪوڻ جا.

2

ڪنهن پر رُٿان پرينءَ کي؟ پچڻ ناهِ پچارَ؛
اندر تي آهون ڪريان، ڪاڻي منجه ڪمارَ؛
گريبي جي ڪفتار، پيءُ پٽ ٻاروچن ۾.

3

سُجِ وَسَندي تن کي، جوشِ جلايا جي؛
طالبِ جي تحقيقِ جا، نينهن تينن وٽ ني؛
ٿيڙي پسي تي، هو تان آهي هيڪڙو.

4

پيون ڏيئي پڻ کي، هلچ پاسي هيڪڙو؛
ورُ نه سهي ويڪڙو، ٿون، ٿيڙي! ٿيئون ڪرين.

5

اڃا ٿون اوائ، واتان پاسي ويسري؛
سونهين تي سوات، ته منجهان دلِ ڊڪُ لهين.

6

پانهين، پسي پڻ؛ متان ڪا، منڏا ڏين؛
اڳيان ڪو مَ ڪڙو، اڳي ڦاڻي آڏو ڪيچ کي.

سُرِ حَسِينِي

داستان پهريون

1

لُزْمَ، لاژائو ٿيو، هلي ڪر همت؛
 سِجُ سامهون مُنهن ۾، متان ڪرئين ڪٿ؛
 سِپيريان جي سٿ، ڳاڙهي سِجُ ڳالهه مڙين.

2

اُلهي سِجُ اوير ڪي، ڏنائين ڏونگر؛
 سَسئيءَ ڪي سِيڏُ چئي، سُورن جو سَمَر؛
 ڪنل رَڪيو، ڪر، ويچاريءَ وڻڪار تي.

3

ويني مُون ويو، لڙي سِجُ لڪن تان؛
 آئون ڏوريندي ڪيترو، پهڻن پيرُ پيو؟
 سُورن ساڻ سَهو، اچي ٿيم، جيڏيون!

4

سَرَتيون! سُجي سِجُ، متان ڪا مُون سين هلي؛
 پاڻي ناه، پنڌ گهڻو، اڳيان راتو رُڳي رُج؛
 متان مَري اُج، ڪا ڏئي پاراتو پرينءَ ڪي.

5

پٽيءَ نه پيرون، اوڏيءَ چڪَ نه چَميا؛
 پويون هي پيرون، نينهن نباهي هليا.

6

سُئيءَ ڪا تنوارَ، ڪي هُنئين ٿي هَتَ گُٽين؛
سوين رُليُون سَسُئيون، هوتائُن هزارَ؛
باروچاڻا ٻارَ، توڙان ترسُ نه سِڪيا.

داستان ٻيو

1

ڪي ڏرتي، ماءُ! ڪي جرَ سنڊي سَڄين؛
هلي ۽ واجههءَ، ٻنين جيرانِ وِچ ۾.

2

مٿيان مٿي مَڇُ، ٻرِئِم ٻاروچن جو؛
مُون ڪي طعنا تي ڏئين، جئن نه پُروڙئين سَڄُ؛
آمڙ! اوري اُچُ، ته سَتَ سَڻائينءَ سُوَرِ جِي.

3

مٿي منجهان مينهن، پَسو! پاڻيءَ جئن وهي؛
مُون پانيو نينهن، چِپِيُون جيري سنڊيون.

4

منجهان منهنجي رُوحَ، جي وِجي ساڄنُ وسِري؛
ته مَرُ لَڳي لُوهَ، تَرُ ٻاڻِيهو ٿي مَران!

5

ٻهي ڪام پِڄاءَ؛ آمڙ! منهنجي آسِري؛
ڏيئي لَتَ چَرخي ڪي، پُوڻِيُون پاڻيءَ پاءَ؛
ڪَتِيَم جنهين لاءِ، سو ڪوهيارو ڪيچ ويو.

6

ڪوئ هارَ هو! ٻن هوڻ! ڪوئ پُنهون، ٻن پريتَڻو!
مادر! مُون موڻ، پَسَڻان پرائيو.

7

ڪوئ بولي! ٻن ٻروچ! گهوري ذات جتن جي!
 مون کي چئي ”لوچ“، پيهي ويا چيرين.

8

جئن جئن ٽپي ڏينهن، تن تن تائي پنڌ ڀر؛
 ڪو آڳانجهو نينهن، پانيٽ ٻاروچن سين.

9

جان جئين تان جل، ڪانهي جاءِ جلڻ ري؛
 ٽٽي ٽڙي هل، ڪانهي ويل وهڻ جي.

10

ٽٽي ٽڙي ڪاه، ڪانهي ويل وهڻ جي؛
 متان ٽٽي اونداه، پير نه لهين ڀرين جو.

وائي

شاديءَ جو سينگار، آيل! مرڪُ منجهو مون ڀرين.
 آهي گهڻو ڳچيءَ جو، ڏئي هالورا هار؛
 آهي آڳاڙين کي؛ جانب جو جنسار؛
 آهين ڪاڇ بڪين جو، ٿون تان طعام تيار؛
 اعليٰ اچو عيد ڀر، دوستاڻو ڊيدار؛
 حُسن هوت پنهونءَ جي، ڪڪوريو ڪوهيار؛
 سُج ڪيائين سرهي، واسيائين وٽڪار؛
 چپر چاڻون مڪيون، عطر ٿيو آوار؛
 ڪوڙين ٿيا ڪيترا، نالي تان نثار؛
 سدا صلابت جي، گولي گرفتار؛
 گهوريان گهر گهٽيءَ تان، اچي جتان آڌار؛
 اڏيون! عبداللطيف چئي، مليو مون منار.

داستان ٽيون

1

ڪو گهمندي گهورُ، آيم ٻاروچن جو؛
چڏينديس پنيورُ، هنئون هت نه وندري.

2

پنيورجن سگن، مون کي ساٿان ڪاريو؛
هاڻي ساڻ ڏگن، تان ڪي ڏونگر ڏوريان.

3

پيئڙ! پنيوران، پچو تان اُهو؛
اڳي ان ماڳان، سرتين سور پراڻيا.

4

پيئڙ! هن پنيور ۾، دوزخ جو ڏونهون؛
سوارو سونهون، پچي پورج، سسئي!

5

پنيوران اجاڙ، سرتيون! سگر پانئيان؛
مون سين تنهن پهڙ، ڏکان هڏ نه ڏوريو.

6

اجاڙان پنيور، سرتيون! سگر پانئيان؛
آرياڻي اتور، ڏئم جت اڪين سان.

7

پليو سڀ پنيور، جو پنيءَ هوت نه هليو؛
شهر سجاتو ڪين ڪي، آرياڻي اتور؛
ماڻيو تنين مور، ديڪيو جنين دل سين.

8

بُرو هو پَنپورُ، جو آرياڻيءَ اُجاريو؛
 لاتو سڀ لوڪ تان، هاڙهي ڏڻيءَ هورُ؛
 چورِيُون چُرُڻُ سِڪِيُون، پُنهون ڪيائون پورُ؛
 آيو سو اتورُ، جنهن ڏکيون ڏڪ وِهارِيُون.

داستان چوٿون

1

لُجايَا مُونھان، ساجھَرِ تي سينَ وِيا؛
 پينَ پَنپوران، سُدَ مُنھنجي ذاتِ جي.

2

اٿون جي هيس هڏ، اڏيون! آريچن جو؛
 ساڻ لڏيندي سڏ، هوند ڪوهيارا ڪرين مون.

3

هيس جي سياءَ، ته ڪيم ڏک ڏيرن تي؛
 ادبَ وچان ان سين، ڳالهه نه ڪيم ڪاءَ؛
 ذات مُنھنجي، ماءُ! ڪچو ٿي ڪيچين ڪي.

4

ساڻي توءَ هلن، پٿر جي وار ڪريان؛
 جيڪس ٻاروچن، ڪو ڏنو عيبُ اکين سين.

5

ساڻين سئين نه جاڳين، پوءِ ڪُجاڙيان روءِ؟
 اِي پَرِ ڪُپرِ هوءَ، جئن هو سانگي، ٿون سُمهين.

6

مون سڏيندي سڏڙا، ساڻي سڏ نه ڏين؛
 ولهيءَ جي وٿاڻ تي، توڏ نه تنوارين؛
 هيڏا هاڃا ٿين، بُري هن پَنپورَ ڀر!

7

گهان، تان کيچان پري! وهان، تان وت مون!
پلي دوريم پون، عبث آريء جام کي.

8

گهان ته کيچان پري! سُمهان تان سر هيٺ!
پاروچي سين ڏيٺ، جيڏيون! جيهيءَ پري.

وائي

هوٽ! هوٽ! اي هوٽا! ڏينديس ماه مرن کي؛
آئون جرا جي گري.
ڏيئي باه پنيور کي، آئون آيس تو گري؛
آرياڻي پنهنونءَ ري، مون کي، سرتيون! تان نه سري؛
جندي پايو جان ڀر، ڏکي ڏک ڏري؛
آءُ اوراهون، سپرين! وچ مر، پي! پري؛
مون ڏني، مون وسهوءَ ورچي تان نه وري؛
ڏکيءَ جي ڏيکارين، ڌاران منهن مري؛
پيالي پرين جي، موهيس ميٺ گري؛
آريءَ جي عشق جي، مون کي اندر آڳ بري؛
تو کي توءَ نه چڏيان، جي وچان پونءَ تري؛
ڏڙ وجهنديس ڏوڙ ڀر، متو ڌار ڏري؛
هلڻ سڻي هوٽ جو، ڏکي، پس ڏري؛
پرين! گڻج پانهنجيون، اڪيون باجهه پري؛
اڏيون! عبداللطيف چئي، من ڪا مهر گري.

داستان پنجون

1

ليڙن لنگه لس، مانباڻيان مٿي ويا؛
و ني ورتا ٿيا، پنهنون جام پهنس؛
هئا وڏي وس، پاروچا پنيور ڀر.

2

چُون چِپَرَ ڪَٽِي، پَهڻَ پِٿَراڻِيُون پانئيان؛
 جتي رَهان راتِڙي، مَرُون مُنهنجا مٿَ؛
 سِيٽَن جِيءَ سَهڻَ، ڏُونگرُ ڏولي مُون ٿيو.

3

مُساڦِرُئُون، ماءُ! وِرِه وِهايمِ وِترو؛
 اچي ٿيمِ اوچتي، تن سانگين سين ساڃاءُ؛
 جيجان! جَهَل مَ پاءُ، هِنئون هوت هڻي ويا!

4

ڪيئن اڙايءَ پاندُ، پلؤ پَرڏيهين سين؟
 مَتِيُون مُوڙهيءَ، سَسئي! ڪيءَ ڪوهيارو ڪاندُ؛
 رُلي! پانئيءَ راندِ، بانِيڻ! عِشَقُ بَروچَ جو!

5

مُنهنجو پاڙيچن، ڪچو ڪونه ڏڪيو؛
 پاسي چڙهي پُنهونءَ جِي، ذاتِ سَلِتي جَن؛
 تيلان باروچن، نڌر چڏي نندِ ڀر.

6

حُسينيءَ جِي هاڪَ، مادَر! ماري آهيان؛
 ڏينهان ڏورنُ ڏُڪَ سين، راتيان چڪن چاڪَ؛
 دِجان پَرِ فِراقَ، مَتان پوئِم پَرينءَ سين.

7

جيڪي فِراقان، سو وِصالان نه ٿئي؛
 اچي اوطاقان، مُون کي پَرين پَري ڪيو.

8

قَري آءُ، فِراق! مُونکي وِصالان وِچُ پيو؛
 جِي ٿي چڪيم، سي پَرينءَ گڏجي پُوريا.

وائِي

پُنھون پَرِيشانُ، بَرِ! بَرِ! نڪو خانُ نہ مانُ؛
 هيءَ! هيءَ! حالُ مُنهنجو.
 مُونڪي بُڪَ بوٽنَ جي، ناقي پانئيان نانُ؛
 شَهرُ صحرا پانئيان، مُون ليڪي ميدانُ؛
 رُٿان تي رُجنَ ۾، آريءَ لاءِ عُرِيانُ؛
 پٽيان مُنهن پَسَٽُ لاءِ، هتي ٿي حيرانُ؛
 آهي آريءَ جامَ جو، مُون کي ڪاري ڪانُ؛
 ديوانيءَ کي دلِ ۾، سُورن جو سامانُ؛
 وجهج پڪَ پينارَ تي، پريمِ! ڪائي پانُ؛
 ڪڏهن ٿيندو ڪيچَ ۾، مُنيءَ جو مَڪانُ؟
 آهئين، عَبْدُاللَطِيفُ کي، اڳيان ٿون اڳوانُ.

داستان چھون

1

آيا آسَ ٿيامَ، ٻاروچا پَنپورَ ۾؛
 پسي پَهَرَ پُنھونءَ جي، نُنهن سِيئن نيٺَ نَريامَ؛
 گُوندَرِ وَسَريامَ، سَڪنَ شاخُون مُڪيون.

2

ڏيڪاريئسَ ڏَڪن، گُوندَرِ گَسُ پَرِينَ جو؛
 سُونهائي سُونَ، ڪي هيڪاندي هوتَ سين.

3

سَوَ سَڪن ساتي ڏيان، سرُ پڻ ڏيان سَتَ؛
 جي مُون مَڙي مَتَ، تہ ورهَ وهايان هيڪَڙو.

4

سُونَ سانگهارو، ڪڏهن تان ڪونَ ڪيو؛
 آيل! اويارو، ٻاڙوڌو ٻوڙَ وِهي.

5

لڳم ٻاڻُ بَروچَ جو، گَرها تيا قِضاڪَ!
 اُھڪي جا اُننَ کي، سا مَينَ پوءِ مَ ماڪَ!
 اڪڙين خوراڪَ، پَسَڻُ پَرڏيھينَ جو.

6

ڏُڪيُون ڏيھان، جيڪُسَ لڏي ويئيُون؛
 هاڻي ڪنَ مُلانَ، پُڄانَ پَرِينَ خَبَرُون؟

7

مُنَ مَنَ سُونِ سِپڪنھينَ، مُونَ وِٽِ وِٽانَ؛
 پَرِيُون ڪِيو پُٿانَ، وِيا وِهاڻو نڪري.

8

پيڙي پيڙي بَنڌُ، سُونائِتي! سَنَدِرو؛
 ڪيچَ اڳاھون پَنڌُ، مَتانَ لَڪنَ سينَ لَگي مَرِين!

9

ڏُڪَ سَڪنَ جي سُونھنَ، گھوريا سَڪَ ڏَگنَ ري!
 جنينَ جيءَ وِرُونھنَ، سَجَڻُ آيو مان ڳري.

داستان ستون

1

پُڄنَ سي پَسَنَ، جڏھن پَرِينَ ڪي؛
 ڏورينديُون ڏَسَنَ، اڱڻَ عَجِيبَنَ جا.

2

پُڄيو ئي، تان پُورَ؛ ناتَ پُڄَڻُ هوءَ مَ پَرِينَ ڪي؛
 ڏورَڻَ واريُون ڏورَ، هڏَ نہ آھينَ هوتَ ڪي.

3

ڏورِيانَ، ڏورِيانَ، مَ لھانَ! شالَ مَ ميلانَ هوتَ!
 مَنَ اَنڌرَ جا لوچَ، مَڇُڻَ مِلَڻَ سان ماني تئي.

4

آئون ڏورينءَ، شالَ مَ لَهَنءَ! پَرِين! هُئِين پَري!
هَڏَ نَه ساهَ سَري، تَن تَسَلِي نَه تَئي!

5

چَڏِيَمَ حُجَ هَلُ جِي، چَڪِيَمَ چاڙهيڪا؛
اڏِيُون! آڙيڪا، هِنئَڙِي پِيَمَ هَوَتَ سِين.

6

جيڪا ڪَندي سَنگُ، مُون جئنَ پاروچَن سِين؛
انگَن چاڙهي انگُ، رُئندي سارَتَ ڦَڙا.

داستان انون

1

آئُ اورانگهي ويا، آئون تي مَران، ماءُ!
پُئون ٿينديس پيرَ تي، ’هيءُ! هيءُ!‘ ڪَري هاءُ!
جئُ مُون نه جڳاءُ، پَرِين تان پاسو ڪِيو.

2

چاڻِي جِي جاتوم، ته پوندو فَلَقَ فِراقَ جو؛
اگرُ ارادتَ جو، ڏريائين ڌوتوم؛
پوءِ تان ڪونَ ڪيوم، هُونڌَ ڪَشالو ڪِيچَ ڏي.

3

ڏُڪائيندي ڏونھڙا، مُنڌا! سيٽاني وَجُ؛
پَريائون مَ پِيچُ، ساڻ چَڙهندو لَڪِين.

4

چچَ مَ قطاران، ساڻ چَڙهندو لَڪِين؛
مِچُڻَ ٿِين پُئان، وَڳَ واڻَ ئِي نه لَهِين.

5

پُچيوئي جان دوست، تان پاسي ڪر پرهيز ڪي؛
جنين ڏنو هوڻ، تن دين سڀئي ڏور ڪيا.

وائي

مُون ڪي چپر مَ چڏيجا، ٻاروڇا! پلي لڳي آهيان.
چوري چني آهيان، نينهن نياهي نيجا؛
چوري چڏي چرين، ڪيچي! ڪيمر وڃيجا؛
پنهون منهنجو آن سين، ساڻ سلامت نيجا.
مون تان وڙ وڃايو، آئين پنهنجو وڙ ڪريجا؛
جوگيڪو ويس ڪري، سگهڙي سار لهيجا؛
آريائي! عبداللطيف چئي، مون تي وهلو ور ڪريجا.

داستان نائون

1

ڪاتيءَ تان نه ڪنهن، من جهلڻ وڌيو؛
ماريس سور تنهن، جو نه چئاري، جيڏيون!

2

جي منهنجو جن، انگڙيارو وڌيو؛
پڄاڻا پرين، سبان، سڄو نه ٿئي!

3

رو، وسائي راند، ڀه پڙوڙج ساڻ جا؛
هوئن سين هيڪاند، هيٺ ٻاتي ڏينهڙا.

4

رُٺڻ ۽ راڙو، مون نماڻيءَ جي نجھري؛
ڪُٺل ڪي قلب ۾، قرب جو ڪاڙهو؛
هوئن لءِ هاڙهو، رجائينديس رت سين.

5

روئي ڪندين ڪوہ؟ ھاڻي ڪو ھوٽ وري؟
جيدئون! جيدوئي ڪيو، ساڻس سين ستوہ؛
دوھي اتيان! دوہ، متان ڪا مون سين ڪري!

6

ڪاڻي م ڪانيو، مٺي منگر م ڏيو؛
ھيڪر اجهايو، ڏيئي ٻر لھار جئن.

7

ئون جي ڪالھ مٺي، ته ڪالھ ئي گڏين ڀرين ڪي؛
گڏھن ڪان سٺي، ته ڪا سگھي گڏي سڄڻين.

8

اڳي پوءِ مٺان، مٺ مٺان مارڳ ۾!
مٺي پوءِ ڀريان، خون منهنجو جيدئون.

9

مٺ، مٺا ڏيئي، پنھون ڪارڻ پڻ ۾؛
ته سرتيون سڀيئي، واکاڻيئي وينيون.

داستان ڏھون

1

واڪيو واڪيو وڪ، پاڻوھيو پير گڻي؛
سي نه چڙھنديون ڏڪ، موڙي پير، مٺن جي.

2

وڃھ وڌندي وڪ، مڇڻ لڪ لڪائين؛
ڏڪ تينن ڪي ڏڪ، حُب جنين ڪي ھوٽ جو.

3

واڪو ھڏ م لاه، سڏن مٺي سڏڙا؛
مان تنهنجي ڪاء، سڳر ۾ سار ٿئي!

4

سُورَنِ سانديياس، پُورَنِ پالي آهيان؛
 سُگن جي، سِيءُ چئي، پُڪي نه پيياس؛
 جيڪس آئون هياس، گري گوندرَ ول جي.

5

ڪينهه طالبِ تاتِ جا، نه ته آهي تاتِ تيار؛
 ڏوريان پيو ڏڪار، گهورندڙ گڻي ويا.

6

ڪنهن جنهن نينهن نندا، جي مون واجهائيندي نه ورو؛
 جيڪي مئي ڪندا، سو جانب! گريو چري.

7

متان تئين ملور، ڪين اگاهون آهيان؛
 ڏسڻ ۾ ڪر ڏور، حدِ بنين جي هيڪڙي.

داستان يارهون

1

جئن ائن آريءَ ڄام، ائن تان اونين نه ڪيو؛
 پڙڪي باهرِ نڪتي، گادرِ منجهان گام؛
 ساه ڏنائين سام، ستي سگر پٽين.

2

لڪيون! آن لگا، ڪي پلاءِ پانديڙن جا؟
 توهان گهڙيو، ماء! روندا اوءِ رت ويا.

3

ڏوٿين چيس ”ڏور، ڪيچ اگاهون پنڌ ٿيو“؛
 پاڻا چڙهي پور، وڪ وڌائين وٿري.

4

سَسُئِيءَ جِي سِرِيءَ سان، كِيچَ دَڙِي ڪاندي؛
 پَسَٽَ ڪارَٽَ پَرِينءَ جِي، مُنڌَ هُئِي ماندي؛
 لَڪَن تان لَطِيْفُ چئي، آريائِيءَ آندي؛
 پُنهنونءَ پيراندي، نِماڻِيءَ نُصِيبَ ٿِي.

5

هِيءَ تُو وِجِي هُوٿُ، آئون ڪِ اڳِڀري ٿيان؛
 مَتان چوئَ بَلوچُ، ”ڪَمِيٽِيءَ مان ڪِنَ ٿيو“.

6

ڪَمِيٽِيُن هَتان، ٿين مُورائِين مَدِيُون؛
 ٿون ڪَرِ پاڻَ وَڙان، موٽَ سَباڄها سُپَرِين!

7

نُڪِي ٿيان سَگَ ۾، نُڪِي سَگِيٽِي؛
 آهِيان ڪَمِيٽِيءَ، ذاتِ پَرُوچِيءَ نَه جُڙان.

8

ڪِيچَ مَرِ حَبَرَ هُوءُ، هِنَ مُنهنجِي ذاتِ جِي!
 مَتان پُنهنونءَ پوءِ، لَڄَ مُنهنجِي لوءِ ۾!

داستان ٻارھون

1

ڏَنان جِي پَرُوچُ، مُون جئن هُوٿُ اڪِين سِين؛
 مُون ڪِي چِيان ”لوچ“، پاڻا پِينِيُون چَپَرِين.

2

’ووءِ! ووءِ!‘ ڪَندي وَٿُ، مَچُٽُ ’ووءِ!‘ وِسارِين!
 پاڻِي هارَ مَرِ پَدَرُو، روءِ مَنجھان ٿِي رَتُ؛
 صَبُرُ وڌو سَتُ، سِگھا ميڙِي سُپَرِين.

3

ماڻ مارينديءَ پرينءَ جي، مڇڻ، رئين رت!
چوري! ڇڏ مَ سَت، همت هوت وڃائيو.

4

جڙ جڙي جن سين، مئي پڻ سين تن؛
جي هت نه هوت پسن، سي ڪنهن پر ڪيچ پسنديون؟

5

اوجھڙ وتان آنءُ، پيون سڀ سڳر ساڻ جي؛
جا نينهن ڪنهندي نانءُ، سامون جئن پوندي مامري.

6

ٻڌو ڪنهن ٻڌاڻ، هنڙو هوتاڻيءَ سين؛
ڪا جا پيس ڪاڻ، نبيريانس، نه نيري!

7

ڏونگر ڏنا ٿوڻ، مون پارگو پڇيا؛
هڪليون هلن جي، سي تاڪن سندي ٿوڻ؛
اي اھڪي ٿوڻ، سونهن رءُ نه سٿري.

8

لڪين لوڙاڻو، سھسين آھن سڃ ۾؛
بر ۾ بوراڻو، ڪڻ پيادي! پاڻ سين.

9

نينهن م نالو ڪڻ، پريتڻي پير پيا؛
سورن ساڻ م چن، وره وھائج وترو.

10

سڃڻ ڏنو جن، تن ڪچيءَ سر ڳه ڪيو؛
پيون ڪوه بجهن، قدر ڪيميا ان جو؟

11

هاري! هنعون مَ لوڏ، سڱن پوندينءَ، سسئي!
 ڪوهيارو تو ڪوڏ، اچي ڪره قطاريو.

12

حسيني حسين لء، بيبيء پاڻ چئي؛
 تهان پوءِ تئي، خبر بي خلق ڪي.

سُر لِيلا چنيسر

داستان پهريون

1

داغُ تَنهِنجو دائِما، ماري مَعْدُورين؛
سائينءَ كارِڻ سُوپرين! وِچِج مَر ڏورين؛
آءُ تو حُضُورين، مَٽِيو وِجِهان مَچِ ۾.

2

مَٽِيو وِجِهان مَچِ ۾، هائِيءَ هَٽِي هارُ؛
سوپِي! سَڪُ سِيءُ چَئي، گَرِئين ڪوهُ قَرارُ؟
راجا ريساڻو گهڻو، سَٽاڻو سردارُ؛
چوڏس چنيسرَ جامَ جو، ڏيهان ڏيهَ ڏهڪارُ؛
ناڪرُ اڪيين نارُ، مَٽِي تي تي مَٽِين!

3

چنيسرُ چوَرَنگُ، پَرَنگو لوڪُ پيو؛
تنهن سين چنيو سَنگُ، وِچيو هارَ هَتُ چُهين!

4

مَٽِي تي موهجي، موڙهي ڪِيءَ مَرڪُ؛
چَئي چنيسرَ جامَ سين، وِڌو تو فَرَقُ؛
وَرِي ويو وَرَقُ، آييءَ ڏنءُ ڏهاڪَ جو.

5

مَٽِي مَٽِي جي هُئا، تَن چَٽن قيرِئِمَ چَٽُ؛
هارُ گَنديسَ هوڏَ ۾، نيَبهُ تيندمَ نَتُ؛
ڪوَنرُوءَ جو ڪِرِٽُ، مُونهان مَٽاهُون ٿيو.

6

مٽِيو ناهِ مٽِيُون، جو تُون پَسِي هارُ هرِڪِين؛
 اصَلِ آهي اڳهين، سنديُون ڪوڙ ڪٽِيُون؛
 ان گهوڙن هِنئي گهٽِيُون، دوسنن ان دُورِ ڪيون.

7

تو جو پانيو هارُ، سو سُونِ جو سَگرو؛
 چنيسرُ چتُ ڪٽِي، ٿيو پورهيتِ جو پارُ؛
 اوٽت جو آچارُ، ڪانڌ ڪنهن سين مَ ڪري.

8

نه ڪي هو ٻانهڙين ۾، نه ڪي ڳرِ هُئومِ؛
 نه مُون، سيندِ نه سُرُم، نه سينگارُ ڪيومِ؛
 تيلانه ڪانڌ سنڌومِ، رُڪو ئي رءُ ڳڙي.

9

سونا ڪُڙ ڪُن ۾، ڳچيءَ ڳاڙها هارَ؛
 ٻانهوتا ٻانهن ۾، سيندِ سٽيا وارَ؛
 تيلانه پي پچارَ، ڪانڌ منهنجي ڇڏِي.

10

او ڏمريو ڏسُ! حيلو هُنهنين هارَ جو؛
 سٽو سڀ سرتيُون! ورُ نه ڪنهن وسِ؛
 دعوى پهرئين دَس، پڇيو تو پورا ڪري.

11

پوڄا ڏنرِ پيرِ، ڍڪڻ مٿي ڍول جا؛
 مون پانيو تنهن ويرِ، ڪوڄهي ڪندو پريٿڙي.

12

سوڙيين سٿڙياءَ، پڪو سهُو ولاريو؛
 چنيسرَ ڪانڌاءَ! تان مُون هُنن نه پانئيو!

داستان ٻيو

1

ٿڙڪي پسي توڪ، ترڪي ٽڪڙ ۾ پئي؛
اچيو اچيو، ”اڳلي!“ چئي ليلا کي لوڪ؛
اندر اوپالن سين، ساڙي ڪيائونس سوڪ؛
بالاڀڻ جو ٻوڪ، ويو ويچاريءَ وسري.

2

هئينءَ ته گهڻو هوشيار، گل به هيءَ ڪانڊ جي؟
تو پانيو موچاري تيان، گچيءَ پائي هار!
ڪانڊ ڪوڙيءَ جو نه وڻي، سئين پتين سينگار؛
وهم لهي وينجھار، دلون پرڪي داسترو.

3

وڌيري هياس، ميڙو مون گهر سرتين؛
هٿ جهڻ هار جي، ڪڙي ڪانڊ تياس؛
ڊولي ڊيلياس، آيم ڏنءَ ڏهاڳ جو.

4

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دھلين دمامين، نقرين، ٿي پلپل پڇياس؛
ڊولي ڊيلياس، تيس ڏهاڳ ڏيه ۾.

5

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دائين، بائين، دربانن، پر ۾ ٿي پڇياس؛
دھلين دمامين، نقرين، ٿي وچ ۾ وهارياس؛
هيس داڏلي دوسن جي، گڻي هلڪي هار ڪياس؛
تنهان پوءِ تياس، ڪانياري ڪانڊ جي.

6

هُيسَ ھندورن ۾، پييم ڪانه پڙوڙن؛
مٽئي سنڌي مامري، ڪوجهي وڌيس ڪوڙن؛
سامهان ٿيم سور، ويو وٺي ولهو!

7

ليلا! ڄم لڪائين، چئي چنيسر ساڻن؛
ور سين وڙهيو اٿين، موڙهي! مٺن پانن؛
پوري! ڪيء پانن، تي آيء ڏن ڏهاڳ جو.

8

ليلا! پوري نه پئين، چئي چنيسر ساڻن؛
تو جو پانيو پانهنجو، سو ريساڻو راجانن؛
پاڻان ڌار پريانن، ڪانڌ ڪنهجو نه وٺي.

9

چئي چنيسر ڄام سين، ليلا! ٿون م لڪاءن؛
دوس ٿنهجو داستو، ڪانڌ وڌيائي ڪاءن؛
ته ڍولو ڍڪ سنڊياء، عيبن ڪي آڏو پئي.

10

چئي چنيسر ڄام سين، ليلا! ٿون م لڪاءن؛
اڻي ڪانڌ ڪنهجو نه ٿئي، نه ڪا مون نه ٿون؛
رٿنديون ڏنيون مون، ان ڌر مٽي دادليون.

11

ليلا! حيل چڏ، جي ٿون سوپي! سڪئين؛
پائي پانڌ ڳچيء ۾، پانن غريبيء ڳڏن؛
هڏ نه چوندء لڏ، جي ڪارون اٿئين ڪانڌ ڪي.

داستان ٽيون

1

چنيسر سين چاڳ، متان ڪا مُنڌ ڪري؛
جان مون پوءِ پڙوڙيو، ته هي نه ماڻي ماڳ
ڏمريو ڏهاڳ، سگهو ڏئي سهاڳڻين.

2

چنيسر سين چاءُ، متان ڪا مُنڌ ڪري؛
کانڌ ڪنهن جو نه وڻي، گيرب ۽ گاءُ؛
جي تڙي تورڙياءُ، ته دوس دسائي داستو.

3

سپيئي سهاڳڻيون، سڀني منهن جڙاءُ؛
سڀ ڪنهن پانيو پاڻ ڪي، ته ايندو مون ڳر راءُ؛
پينو تن ڊراءُ، جي پسي پاڻ لڄائون.

4

اوڳڻ ڪري اپار، تو ڊر آيس داستا!
جئن تو رُسڻ سنديون رُوح ۾، تنن مون پيڻي ناه پتار!
سائينءَ لڳ، ستار! ميت مڊايون منهنجيون.

5

جي مون موڙهي مت، ته تون پاڻ سڃاڻج سڀرين!
اصل اوڀن جا، عيب ڍڪين تون اٿ؛
اي، پر! تنهنجي پت، جئن ولهيون ڍڪين ولها!

6

ڪوڙين تنهنجون ڪامڻيون، تون ڪوڙين سَنڊو ڪانڌ؛
مون ڪي ڇڏ م داستا! ته وڃان نه وڻوانڌ؛
مون ڳچيءَ ۾ پانڌ؛ تو، چنيسر! هٿ ۾.

سُر مومل راتو

داستان پهريون

1

کاله گڏيوسون کاپڙي، بابو بيکاري؛
سامي سيلو سر تي، مالا موچاري؛
ڏيئي ڏيکاري، قتي دل فقير ويو.

2

کاله گڏيوسون کاپڙي، جهڙو ماه منير؛
فيض، فراق فقير، جوگي جاگائي ويو.

3

کاله گڏيوسون کاپڙي، پهر سج کان پوءِ؛
پسو سونهن ساميءَ جي، رت ورنو روءِ؛
جو منهن مومل جي پوءِ، موٽڻ تنهن مس ٿئي.

4

کاله گڏيوسون کاپڙي، بابو بان بري؛
سائي سال گلهن ۾، سامي سون سري؛
خبر ڏي ڪري، ڪا مومل جي مجاز جي.

5

بيڪاريءَ کي بر ۾، ويو كيف چڙهي؛
گالهيون ڪندي ڪاڪ جون، گوڙها پيس ڳڙي؛
ڪا جا انگ اڙي، جنن چٽاڻ چڙي پيا.

6

سُجُ سِڙَڙِي جا ڪَري، سامِيءَ سائِي رُوءِ؛
 اچي ٿي عَطَرُ جِي، مَنجِهان مُگت بُوءِ؛
 سا ڏيڪاريهُون جُوءِ، جِئان لاهُوتي لَعْلُ ٿيو.

7

جوڳِيءَ تي جِزاءُ، نَسورِوئي نِينهن جو؛
 پَتَنگَ جِئَن پيدا ٿيو، سامِي سِجَ وَزاءُ؛
 آيو ڪاڪَ تِزاءُ، ڪُنوارن ڪَڪوريو.

داستان ٻيو

1

آءُ لانگوتيا لال! ڪنهن پر ڏنيءَ گجريون؛
 اب آرتو اڪين، لُڙڪَ وهائين لال؛
 ڏنءَ جي جمال، سامي! ڪه نه سلائين؟

2

گجرِ ڪي گجميل جون، تارن ۾ تَبرون؛
 هڻي حاڪمين ڪي، زورَ پريون زَبرون؛
 ڪاڪَ ڪنديءَ قَبرون، پسو پرڏيهين جون.

3

گجرِ ڪاروڙين، اچيو اڏي اُپي؛
 مٿان پيئي تن، ٻڌا ٻاڻ هٿن جي.

4

مومل ماري مير، آهيتين ڪي آڪري؛
 سوڍيءَ گهٽا سڪائيا، پڙهيا پٽ پير؛
 هڻي تن ڪي تير، مٿيو جن مٿن ۾.

5

جوڳيءَ جاڳائي، ماري وڌو مامري؛
 لئو لڏوڻي ڪنڊين، اميو آهي؛
 وڃو جي ڪاهي، ته نڪون پسو نينهن جون.

6

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، جتي نينهن اچل؛
 نه ڪا جهل نه پل، سڀڪو پسي پرينءَ کي.

7

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، جتي گهڙجي نينهن؛
 نه ڪا رات نه ڏينهن، سڀڪو پسي پرينءَ کي.

8

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، چرو جت چڙهن؛
 ڪوڙين رنگ رچن، پانوڙيءَ پڪ سين.

9

آگون، ڊاگون، سرڪندڻ شاخون، جت چوڪا چندن ڪونر؛
 مِي سيئي ماڻيا، جت نه پرن پونر؛
 ڪنواريون ۽ ڪونر، ڪاه ته پسون ڪاڪ جا.

10

چڙهيا چارئي يار، سوڌا شڪاري؛
 فڪر سان قتي ڪي، سوڊي سوپاري؛
 ويا ڪاهيندا ڪاڪ ڏي، جت مومل موچاري؛
 موٽيا نه ماري، ڪونر لتاڙي ڪاڪ جا.

داستان ٽيون

1

جهڙا گل گلاب جا، تهڙا مٿن ويس؛
 چوٽا تيل چنبيليا، هاها! هو! هميش؛

پَسِيو سُونَهَن سِيءُ چئِي، نِينَهَن اچَن نيشَ:
لالَن جِي لَبِيَسَ، اَتُّ اگَرُ نه اَجْهِي.

2

جَهْڙا پائَن پَن، تَهْڙيون سَالُون مَثَن سائِيونَ:
عَطْرَ ۽ عَبِيَرِ سِين، تازا گِيائُون تَن:
مَڙهيا گَهْڙو مُشڪَ سِين، چوتا ساڻ چَنَدَن:
سُنَهَن رُپِي سونَ سِين، سَندا كامَڙِ گَن:
گِيائِيَن لالَ لَطِيْفُ چئِي، وڏا ويسَ وَرَن:
مَنجَه مَرڪِيَسَ مَن: ”سوڊِي سِين سَگُ ٿيو.“

3

سونَ وَرَنِيُون سوڊِيُون، رُپِي رانديُون گَن:
اگَرِ اوڻائَن ۾، گُڙوريُون گُڙَن:
اوتِيائُون عَبِيَرِ جا، مٿي طاقَ تَرَن:
پائَن پِيلُون بَدِيُون، پَسِيو سُونَهَن سَرَن:
تِيَا لاهُوتِي لَطِيْفُ چئِي، پَسَڻُ لَءِ پَرِيَن:
اَجْهِي تا اچَن، ڪاڪَ ڪُڪُورِيَا ڪاڙِي.

4

گُجَرِ گَهْڙا گَهائِيَا، پاڻا لَڳَسَ گَهَاءَ:
مِيندَرِي مَلاءَ، لَڳَسَ ڪانُ ڪِپَارَ ۾.

5

رُوءِ راڻِي جِي ناهِ ڪو، سوڊو سَپَن سُونَهَن:
لاڻائِيَن لَطِيْفُ چئِي، مٿان دَلِيَن دُونَهَن:
ڪانهي بي وَرُونَهَن، ٿيو مَڙوئي مِيندَرُو.

6

ڪاڪَ نه جَهَلِيَا ڪاڙِي، موهيا نه مَحَلَن:
پائِن ۽ بانِهِيَن جِي، بَنَدَڻُ ڪِيَن بَجَهَن:
لڪِيَن لاهُوتِيَن، اَهْڙِيُون اوريان چَڏِيُون.

7

ڪاڪِ نه جهليا ڪاڙِي، موهيا ڪنهن نه مال؛
 سوڍيون سجهائي ويا، ههڙا جنين حال؛
 جي چورين ڏنا چال، تپ لاهوتي لنگهي ويا.

داستان چوٿون

1

شَمَعَ ٻاريندي شبَّ، پرہ باگون ڪڍيون؛
 موٽ، مران تي ميندرا! راتا! ڪارڻ رب؛
 تنهنجيءَ تاتِ طلب، ڪانگ اڏايم ڪاڪِ جا.

2

اُپي اُپارِيام، نڪت سڀ نئي ويا؛
 هڪ ميو، پيو ميندرو، سڄي رات سارِيام؛
 ڳوڙها گل ڳاڙِيام، سورج شاخون ڪڍيون.

3

ڪتن ڪر موڙيا، تيڙو اُپا تيئي؛
 راڻو رات نه آيو، ويل ٿري ويئي؛
 ڪو سا ڪاڻي راتڙي! پرين ري پيئي؛
 مون کي ڏنءُ ڏيئي، وڃي ڍولو ڍتِ قرارِيو.

4

راڻو ڪا رات ويو، ڳجهي ڳالهه ڪري؛
 سوڍي رءُ، سرتيون! هڏ نه ساه سري؛
 وڃي، مان وري! آسائتي آهيان.

5

سوڍي ستي لوءِ، ڪا جا مون سين ڳالهه ڪئي؛
 سا جي پڏر پوءِ، ته سرتيون ڪانه سُمهي.

6

راڻا! تَنهنجي راهَ تي، ڏيهائي ڏيڪان؛
 راڻي جيءَ رهاڻِ جُون، رُوحِ اندرِ ريڪان؛
 مُحَبَّتَ جُون ميڪان، تو سين، لال! لَپِيَتِيُون.

7

آءُ، راڻا راحت! ڏاڇِ ڏرتيءَ جا ڏڻي!
 سِڪَن تِيُون سُهاڳِتيُون، سوڍا تَنهنجي سَت؛
 مون تان لاهِ مَ هَت، ڪامِلَ ڏڻي ڪاڪِ جا!

داستان پنجون

1

سَگَ ڪري سين سينهن، ڪنڌَ مَ ڦيرج ڪيڏهن؛
 رَمِجِ راڻي پُٺِ ۾، نرئون منجهان نينهن؛
 انءَ مَ وَسِجِ عامَ تي، جئن مومل! وَسَن مِينهن؛
 سنڌي حَشَرَ ڏينهن، سوڍو ساريندينءَ گهڻو.

2

جا پُون پيرين مُون، سا پُون مٿي سَڄڻين؛
 ڏَگَ لَتِبا ڏوڙِ ۾، اُپي ڏنا سُون؛
 ڏينهن مَڙِيئي ڏُون، اُتي لوچِ لَطيفُ چئي.

3

راڻو پانيو راند، ڪئن وڙِ رائيين؟
 وڙِ وڏوڻو اِيهين، جئن پَرُ پُحتوءَ پاند؛
 هيءَ! پِگِيءَ هيڪاند، سوڍو ساريندينءَ گهڻو.

4

ڪاڪِ ڪَڙهي وَڻَ وِيا، جلي مَنهنجي جان؛
 رَڪِي ڪامَ ڪِڙڪيو، ماريس تَنهن گمان؛
 هڏَ نه چيان هاڻ! سِگهو موٽجِ سَپرين!

5

ڪاڪ ڪڙهي وٺ ويا، ٻريا رنگَ رتول؛
 تو پُڄاڻا سُڀرين! هِنئڙي اچن هول؛
 جي مون سين ڪيءَ قول، سي سِگها پارچ، سُڀرين!

6

حال ڦربان، مال ڦربان، گهوريان لُڊاڻو؛
 فدا ٿي فقير جو، شل رُسي مَ راطو!
 مِين سين ماڻو، مُناسِبُ نه ميندرا!

داستان چهون

1

نه وارث نه وَلهوءَ نه سَگ، نه سِياڪو؛
 تو پُڄاڻا، سُڀرين! آيمِ اولاڪو؛
 پانڊيا! پاراپو، ڏجانءِ ڍاڻيءَ ڍول ڪي.

2

ڪَڙهو ڪَمِڻيءَ تي، سوڍا! وار، سُبڄاڻ!
 ڪُهَ ڪَريان ڪاڪ ڪي؟ تَن توهين ڏي تاڻ؛
 لاهي غير گماڻ، اڳڻ آءُ اڪنڊين.

3

اڳڻ آءُ اڪنڊين، پرچي پيارا!
 پلڪَ پَراهون نه سَهَنءَ، جيءَ جا جيارا!
 نينهان نيزارا، سچ، ته مان سُورُ لهي.

4

پَسُ توشڪُون، تڪيا، سيئي وهاڻا؛
 پَسِيو هِنڌ، پچي هِنئون، جي حَبِيبَن هائا؛
 هڪُ ڏنگا ڏاڏاڻا، پيو موٽيو تان نه ميندرو.

5

سوڊا! سُوَرِ سُڪائِيُون، اڪِيُون اَبُ نَهَ كَنُ؛
 راڻي جِيءَ رهاڻِ ڪي، وِروڻِيُون وِجَنُ؛
 سي ڪِنُ، ميندِرا! مَچَنُ؟ جِي تو سُوَرِيءَ چاڙهيُون.

6

مُون گهرِ اچي جِي تئي، ميندِرو مهماڻُ؛
 آڻي جهوڪيان آڳ ۾، چيري وجهان ڄاڻُ؛
 تاڻي تَنُورنِ ۾، پيري هٿان پاڻُ؛
 پيڪن سُوڌو پاڻُ، گهرُ تڙ گهوريان پَر تان.

7

کوڙ قناتُون ڪاڪِ ۾، راڻا ويهَ رهي؛
 ماڙهو جِي محلاتِ جا، سوڊا ڪِچ سَهي؛
 وينديءَ ڳالهه وَهي، وِڪرِ پُوندين وَلها.

داستان ستون

1

يَتِ مَرِ وِجِچِ ڊول! ڪاڻياري ڪاڪِ ڪري؛
 آءُ اڳهين آهيان، ٻڌي تَنهنجي ٻول؛
 توڪي ساري، سَپرين! رُئِمِ مَنجِه رَتول؛
 ٽڪاڻا ۽ تول، وَسَهَ مُون وَهَ تيا.

2

سوڊي سرُ نيو، هِتِ ڪَرَنگهرُ سَڪڻو؛
 راڻي جِي رهاڻِ ڪي، سِڪي ساهُ پيو؛
 پَسان ڪينَ پيو، تو رءِ اڳڙين سين.

3

راڻي رڻُ ڪيو، جيڏيون! مَنهجي جِيءَ سين؛
 مَنُ ميندِري وِڊيو، ڏُٻي ڏڙ پيو؛
 بَجهان، ٻَهَرِ ويو، هِنئون هِنڌَ نه هيڪڙي.

4

رُئان ٿي، راڻا! هِنْدَ نِهاريو حُجرا؛
 پيئي ڪه ڪئن ٿي، ٿيا پلنگ پُراڻا؛
 ڏريائي ڏوڙا ٿيا، وَرَ رءِ وهائا؛
 جايون، گل، جبات، وَڻ، تو رءِ ڪوماڻا؛
 ميندرا! ماڻا، تو رءِ ڪنڊيس ڪن سين.

5

جئن ايندي ئي موٽين، ميندرا! وڏي جاڙ ڪيا؛
 وَرُ نه هئين؟ ولها! هوند جتي مون جاڳاء؛
 ته ستي جي ساڃاء، سوڍا! سگهيائي ٿيء.

6

جڳ جئن تي چوء، سوڍو تئن نه سڪيو؛
 راڻو تئن نه روء، ڳوڙهو جئن ڳل ڳڙي.

7

تن باغنئون بس، جي ڪنڊيء ڪاڪ ڪڪوريا؛
 سوڍي رءِ سرتيون! ڪاڪ نه اچي ڪس؛
 راڻي پائي رس، تئن پيڙيء جئن تاڻيو.

داستان انون

1

ڪين ساڳاهيم، سڀرين! جاڙون ڪيم جال؛
 سوڍا! مون ڪي ڪال، موتي منهن ۾ آيون.

2

خاموشي خبر جي، مومل ٿي مت؛
 صبر ٿيو سڀت، منهنجي حق، ميندرا!

3

ڊولي ڍڪي آهيان، هيس اگهاڙي؛
ڏيئي لڪ لاڙي، ڪڪر ڪيائينم ڪاڪ جو.

4

سوڍا! صبرُ تنهنجو، مرڪُ لڄائين؛
چُپ سين جي چوَن، اڌبُ ڪجي اُن جو.

5

سوڍا! صبرُ تنهنجو، سيڪاري سَهَسَ؛
پُڄي تٽان پَهَسَ، مون کي نَصيبَ نيئي جهليو.

6

سوڍا! صبرُ تنهنجو، بي عقل آڻي باز؛
سندي صبرُ ساز، توبه ڪاريم ٽڪڙي.

7

جنين سندي منهن ۾، نهائون نڪن؛
تٽان وڊيو هيڪڙو، ته ڪهڙو ٿورو تن؟
سي مرُ سڃاڻي سونهن، جن پلي پينگ پرم جي.

داستان نائون

1

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آديسي آيو؛
چوڏهينءَ ماه چنڊ جئن، ڪيو ساميءَ سَهائو؛
لٽو اونداهو، جوگيءَ سنڊيءَ جوت سان.

2

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آيو آديسي؛
گڙوريءَ خوشبوءِ سين، ولات سڀ واسي؛
سوڌو سناسي، اتانهين ٿي آيو.

3

نئون نياپو آيو، راڻي ملان رات؛
 لڏيسون لطيف چئي، گنان ڌاڻر ڌات؛
 گهڙي پڇين ذات؟ جي آيا، سي اگهيا.

4

ڪيڏانهن ڪاهيان ڪر هو؟ چوڏس چٽاڻو؛
 منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين لڏاڻو؛
 راڻو ۽ راڻو، رءِ راڻي ٻيو ناه ڪو.

5

ڪيڏانهن ڪاهيان ڪر هو؟ چٽاڻو چوڏار؛
 منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين باغ بهار؛
 ڪانهي بي تنوار، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

سُر مارئي

داستان پهريون

1

’الستُ برَبِّكُمْ، جَدَّهِن كَن پيومر؛
 ’قالوا بلي‘ قلب سين، تَدَّهِن تَتِ چيومر؛
 تنهين وير كيومر، وچن ويزيچن سين.

2

جَدَّهِن ’كُن فَيَكُونُ‘، مَن تَدَّهَانَكُون مَارُئِينَ؛
 تُون كِنن وِجِهين تن كي، سُوَمِرَا! شَكُون؟
 هَمِيرَن هَكُون، جاژ جُسي كي پاتِيُون!

3

نُكَا ’كُن فَيَكُونُ‘ هُئِي، نُكََا مُورَتِ مَاةَ؛
 نُكََا سُدِّ ثَوَابِ جِي، نُكَو عَرَضُ كُنَاةَ؛
 هِيكَايِي هِيك هُئِي، وَحَدَايِيَتِ وَاةَ؛
 لَكِيَايِيَن لَطِيْفُ چئي، أَتِ كُجَهَانَدَرِ كَاةَ؛
 اَكِيْن ۽ اَرَوَاخِ، اِهَا سَاچَاةَ، سُوپِرِين!

4

’قَيْدَالْمَاءِ‘ تِيومر، هِتِ اَزَانِكِي كَهَارِيَان؛
 ’هِنَاكَ جِسْمِي وَالْفَوَاذُ لَدَيْكُمْ‘، هِنَعُون هِتِ سَنَدومر؛
 قَادِرُ شَالِ كَنَدومر، مِيژَاكو سين مَارُئِينَ!

5

جَهتَرُو ’قَيْدَالْمَاءِ‘، تَهتَرُو بَنَدُ نَه كُو پيو؛
 ’جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا هُوَ كَائِنٌ‘، لَهِي نَه تَرُ تَعَاءَ؛
 عُمَرَا! تُو هَتَاءَ، اَجَائِي تِي اَجَرْتِين!

6

رءِ اِعرابِينِ هِتَ، گهنگهرُ گهارُ مون تيو؛
 بُكْتِ الْعَيْنَانِ فِي هَوَاكَ دَمًا، پُجان ساڻ پرت،
 مَنْ، اَكِيُون، تَنْ تَتِ، جتي جَنُبُ جيڏين.

7

هي هنڌ، پيڻيون هاڻ، ساڙيان سڀ ڏيهين ري؛
 'كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ'، تي جهجان جهانگين ڪاڻ؛
 پري پنهنجي پاڻ، پسان ملڪُ ملير جو!

داستان بيو

1

نڪو ايرُ نه پيرُ، نڪو اوني آيو؛
 مون وَتِ آيو ڪوڻ ڪو، پائران پري پير؛
 ڪتابتون ڪيرُ، آڻي ڏيندُرُ اُن جون؟

2

اوني! ڳوني آڻين، ڪو هتي جو هت هير؛
 ته ڪنا جي ڪوئن جا، تين سرها سير؛
 آءُ ته اڪين اگهان، جي پاڻر ڏنءُ پير؛
 الله لڳ لطيفُ چئي، لاءِ مَر تون اوير؛
 ڪونين گهاري ڪير؟ محلين منجهي مون هنعون!

3

جي امرُ هنيو اڏ ڪري، سي ڪاغذ لکان ڪيئن؟
 واڳيون جي وصال سين، تنين چاڙهي چيهن؛
 رُتان راتون ڏينهن، جئن اُن جي وائيءَ ۾ وَر گهڻا.

4

تر تر اندرِ تاڪ، عُمَر! ماروئڙن جا؛
 لاتائون لطيفُ چئي، متان لونيءَ لاک؛
 عُمَر! ڪريو آڪ، پهريو ٿي پَن چران.

5

سَهْسِين سِيْبَا كَنْجَرِي، لَوِي لِيژَ تِيَامِرَ؛
 اَبائِن جِي آسِرِي، كَتِي كَانُ كِيَامِرَ؛
 جَا يَتَ دِي كِيَامِرَ، تَنهِنجُو پَرُورَ! پَن رَهائِيِن.

6

سَهْسِين سِيْبَا كَنْجَرِي، لَوِي لِيژُون لِيژَ؛
 واسِي وارَ نَه ويژَهِيان، مَرُ چَڳُون رَهَن چِيژَ؛
 مارُوءَ جِي مُهاژَ رَه، اَندرَ ناهِ اُكِيَرَه؛
 هَهژَو حَالُ هَمِيَرَه، وني شَالُ ويژَه وَجان!

7

سِيِي، سِيْبَا ڏِي، پوري نِينهَن نَه كَچوئي؛
 گَتِيءَ وَتِيُون كُتِيُون، سَتِي سِيِطِي سِي؛
 مِيچُ چُونِمَ كِي، تَه لَچائِيءَ تَرُ جَائِيُون!

داستان ٽيون

1

پَتولا پَنوهارِيُون، مُورَ نَه مَتِي كَنَ؛
 جُه لاکَ رَتائُون لَوِيُون، تَه سَالَنانَ سُونَهَنَ؛
 اَن اِيلاچِنئون اَڳَرِي، بَخِمَلَ بافتَنَ؛
 سَڪَرِ پانئِيان سُوَمِرا! گَتِي کان گُنَهَبَنَ؛
 جَا ڏنيمَ ڏاڏائَن، سا لاهيندي لَچَ مَران.

2

آرَمَ هَدَمَ اوڍِيان، پَتولا، پَتَ چِيرَه؛
 بانڏوڻا پَن ڏيان، آرَچَ ۽ عَبيِرَه؛
 مارُوءَ سِين شَلَ ماڻِيان، گَتِيُون جَهڙِيُون كِيرَ!
 اَندرَ اَچَ اُكِيَرَه، مُونَ كِي پَرِينَه پَنوهارَ جِي.

3

سونَ بَرَابِرِ سَڳڙا، ماروِءَ سَندا مُونَ؛
پَتولا پَنوهارِ کي عُمَرَ! آڇِ مَرِ تُونِ؛
وَرُ لوئي جي لُونِ، ڏاڏاڻن ڏنيامِ جا.

4

سونَ بَرَابِرِ سَڳڙا، لُونِ لُونِ بَرَابِرِ لَڪُ؛
رُپو جنهن رڌَ ڪيو، ڪوڙ تَنهين کي ڪَڪُ؛
مُونِ ماروِءَ جو مَڪُ، تيلُ نه لائِيان تَنهنجو.

5

تيلُ نه لائِيان تَنهنجو، مُونِ ماروِءَ جو مَنَ؛
ڪَريان پي نه ڪَنَ، آهَرَ اَنهين آهيان.

6

ڪَرايُن ڪَڙورِ جا، چُوڙا ڪُوڙا جَنَ؛
سو مَرَڪُ ماروِئَڙنَ، جِئان لوڪَ لَڇِ تَئي.

7

ڪارا ڪَرايُنِ ۾، سونُ اسان کي سُوءَ؛
وَرُ جيڏيُن سِينِ جُوغَ، فاقو فَرَحَتَ پانِئِيان.

8

اِيءِ نه مارُنِ رِيَتِ، جِئَن سِيٺُ مَتائِنِ سونَ تِي؛
اڇي عُمَرَڪوٽِ ۾، ڪنڊيسِ ڪانَ ڪُريَتِ؛
پَڪن جي پَريَتِ، ماڙِيءَ سِينِ نه مَتِيان.

9

وَرُ سي وَطَنَ جائيون، صحرا سَٿرُ جَنَ؛
گولاڙا ۽ گَگريُون، اوچَڻُ اباڻنَ؛
ويڙهيا گَهَمَنَ وِليِنِ، جهانگي مَنجِه جَهنگَنَ؛
مُونِ کي ماروِئَڙنَ، سُڃِ ڳڻائي سِيڃِ ۾!

10

پَلُرُ پِيئُ اُوچُ اُنَ، جن جا پيرَ مَتي پَٽَ پاڪَ؛
 وَهَٺُ وَرَاڪَنَ ۾، اُنَ جِي اجوڪِي اوطاڪَ؛
 پاڻُ نه پَسَنَ پاڻُ کي، ويچارا بي باڪَ؛
 عُمَرَ! اُوءِ نه عاڪَ، ڏُڪِيا جَمَ ڏُڪوئِين.

11

جا، عُمَرَ! تو مُلِ عِيدَ، سا سان سُوءِ وَرَتي سُوَمِرا!
 ويئي ويچارَن وَسِرِي، خوشِي ۽ خَرِيدَ؛
 سَڪَٽُ ڪِيا شَهِيدَ، ماڙو جِي مَليرَ جا.

داستان چوٿون

1

ميندا ڌوءِ مَ ماڙِي، پييسِ پَنوهاريون چتَ؛
 راجَ رُٿاري، هَنجُون هاري، هيءُ هُتيجي هِتَ؛
 آهسِ پاڻُ پارَ جو، ڪجُٺُ ۽ ڪپتَ؛
 وينگسِ ويڙيجَن رءِ، مَسَ سَٽِي ڪا مَتَ؛
 سُوَمِرا! سَپتَ، ڪَر تَه ڪوٽيان نِڪَري.

2

محلين ماندي ماڙِي، ڏنيمَ مُنهنَ مَلورَ؛
 اُٿيا سَٽيا نه ڪري، سُونهنَ وِجائيسِ سَورَ؛
 پيسِ لوهَ لُطيفُ چئي، لُٿسِ ڪوڏَ، ڪُپورَ؛
 چتَ جَنينَ جا چُورَ، سي مَڪي مَرڪُ نه ڪنديون.

3

ڪريو مُهاڙَ مَليرَ ڏي، روءِ اُپي چوءِ:
 ”سُهجُ سَوري پانِعيان، سُوَمِرا! سَندوءَ؛
 ملڪَ ماڙوءَ جِي آهيان، جورَ نه ٿيان جوءِ؛
 سو قَلبُ ڪوت نه هوءَ، جو هُتيجنَ هِتَ ڪيو.“

4

بَندي بيا قرار، اسين لوچون لوه ۾؛
مٿي تن ترار، سدا سانپيڙن جي.

5

لنگڙياري لوه ۾، جنين لءِ تياس؛
تئين تر جيترو، پلڪُ نه پُچياس؛
جهروڪن جهوريو هئون، ڪوئيُن آءُ ڪُنياس؛
ماڙن مُنجهه مياس، نات ماڙين ماريَس ڪين ڪي.

6

جي ويجهي تيان ور ڪي، ته سپاڳوم سنئون،
نٿُ نٿُ آه نئون، مون ڪي پَسُ پَنوهارن جو.

7

ائون ڪئن چڏيان، سومرا! تن پَنوهارن پچار؟
جڙ جنين جي جان ۾، لڳي رءُ لهار؛
ميخون مُحبت سنڊيون، هنڙي منجهه هزار؛
پڪا ۽ پَنوهار، ڏني مون ڏينهن تيا.

داستان پنجون

1

سُونهن وِجائِم سومرا! ماڙو مس مَجين؛
ڏنگا ڏاڏي پوئين، ڪن ڏنا، ڪي ڏين؛
جي مان لوه لاهين، ته ڪوئن ۾ ڪين هئان.

2

سُونهن وِجائِم سومرا! ميرو مُنهن تيومر؛
وِجُتُ تَت پيومر، جت هَلُ ناهِ حُسن ري.

3

سُونَهَن وَجَايِرِ سُوْمِرَا، تِينْدِيَسِ كِئِن قَبُول؟
 ڪونهي سُهڳُ نه سُولُ، پُوچِي مُنَهَن پَنوَهَارَ سِين!

4

تِن مُنَهَن مَوْچَارَا مَارُئِين، مَلِيَرُ جِنِين مَآڳُ؟
 نَاقِصَ نَوَازِي گَهڻَا، سَنَدُو تِن سِيَاڳُ؟
 اڳڻُ مُونِ آيَاڳُ، حُسنُ تِي هِيئَن تِيو.

5

ڪونهي قَادِرُ ڪو پِيو، اُنِين جو آيَاڳُ؟
 'قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا، اِي مَعْدِرَتِ مَآڳُ؟
 سِيوئي سِيَاڳُ، مَارُئيءَ مُساوي تِيو.

داستان چهون

1

جَهڙِي آيسِ جِيئَن، جِي تَهڙِي وَجَان تِن ڏِي؟
 تِه لَلائيءَ جا، لَطِيْفُ چئي، ڪَرِ مُنَدُنِ اَنَا مِينَهَن؟
 مَارِيءَ لَڳَمِ مَهڻُو، سِي جَمَانَدَرِ سِيئَن؟
 تِيَسِ ڪاڻياري ڪانڌَ جِي، هَتِي اچي هِيئَن؟
 ڪَنڌُ ڪُنڊِيَسِ ڪِيئَن، مَنَهَن مَارُوئَرَن جِي؟

2

هيڪُ جِنِ نه جاياس، پِيو ڇاپَندي جِي مِرَان؟
 گَهنگَهَرُ گَهڻُو تِياس، ڇاپِي مَارُوئَرَن ڪِي.

3

سِيَلِ پِيچَ جِي سُوْمِرَا! مُونِ ڪِي مَتِ مَرِ آچِج، مِيرَا!
 توريَن گَهڻِين ڏِينَهڙِين، وينديَسِ هَتِ هَمِيرَا!
 مِيچَ مَنجِه مَلِيرِ، ڪَنڌُ مَتَانَهون نه ڪُٿان.

4

مَر سَپَنِي مَارُئي! مُئي! مَر جَائِي؛
جنهن اچي عُمَرَڪوٽ ۾ لوئي لڄائي؛
جا سانگيُن سِيڌائي، سا ڪين مَرڪي ماڙين!

5

الا! ائن مَر هوء، جيئن آءُ مران بند ۾!
جُسو زنجيرن ۾، راتو ڏينهان روء؛
پهرين وڃان لوء، پوءِ مَر پُڄنر ڏينهنٿر!

6

آءُ بندياڻي بند ۾، ڪي پيس بند؟
منهنين لڳو مهڻو، ڪي منهنين ڪڙو ڪنڌ؟
مران جي هن هنڌ، ته نجانءِ مٿُ ملير ڏي.

7

واجهائي وطن کي، ساري، ڏيان ساه؛
بُٺُ منهنجو بند ۾، قيد مَر ڪريجاه؛
پر ڏيهياڻي پرينءَ ري، ڌار مَر ڌريجاه؛
ٿڌي وسائجانءِ ٿرن جي، مٽي مُئيءَ مٿاه؛
جي پويون ٿئي پساه، ته نجانءِ مٿه ملير ڏي.

8

واجهائي وطن کي، ساري، ساه ڏيان؛
هي سر ساڙيه سامهون، منهنجو نج، ميان!
مقامياڻي مارئين، وڃي ٿر ٿيان!
مياڻي جيان، جي وڃي مٿه ملير ڏي.

9

واجهائي وطن کي، آءُ جي هت مياس؛
گور منهنجي سومرا! ڪڇ پنوهارن پاس؛
ڏچ ڏاڏاڻي ڏيهه جي، منجهان ولڙين واس؛
مياڻي جياس، جي وڃي مٿه ملير ڏي.

10

گچيءَ ڳانا لوهه جا، زيرئون ۽ زنجير،
 پيڪڙا پيرن ۾، ڪونين اندر ڪير،
 چاري چوڪائڻ ۾، واهيت ڪن وزير،
 چن نه چچي آهيان، اهڙيءَ سٺ سريءَ
 مارو ڄام مليءَ، پڇڻ ڪي پنوهار ڪي.

11

زيرين پيڙين لوهه ۾، ڳڻن ڪيس ڳاهه،
 سنڪي سندي سومري، هڏ نه چاڙهيم ماهه،
 سرتيون! دعا ڳاهه، ته پرم پاروڙيءَ رهي.

12

پرم پاروڙيءَ رهي، جنهن ۾ اچي ان،
 ته پڻ ويني ونديان، توڙي پونس ٿن،
 غافل رک غريب ڪي، عمر! منجهه امن،
 سرتين سان سمن، آهر اني مينهنڙي.

داستان ستون

1

پنوهارن پاهيو، وريا واهندا،
 ساريم سين سڀڻ چئي، گاڏليون گندا،
 پڻن پر هندا، ڀنگا پڙ پتار جا.

2

پنوهارن پاهيو، ڪي وس واهندا،
 لٿو سي لطيف چئي، ٻڌو ڦڻ ڦڻ،
 اوءِ تا ڪورن ڪنڙي، سرتيون مٿان سسن،
 عمر! ان اگندري، پاسي ڪانڌ ڪتن،
 پاڻر ڏيون ڏيون، ننڍن نوراڻن.

ڪاٿر ڪٿيون خاصيون، اوچيون اتِ اُچنَ؛
ڪڍيو پيئُ ڪهڻَ: ”مليِر گهرجي مارئي!“

3

اٿين ڪي چاڙهين، ڏٺُ ڏيهائي، سُومرا!
ستا ڪيو، سيءُ چئي، سائون سُڪائين؛
منجهان لنبَ لطيفُ چئي، چائُر ڪيو چاڙهين؛
پُلاءُ نه پاڙين، عُمَر! آراڙيءَ سين.

4

تن ونهين ويڙيچن ۾، سدائين سُڪارُ؛
چُنڊيو، اٿيو چاڙهيون، سَنڊو ڏُونرن ڌارُ؛
جن جو ويڙن سين واپارُ، سي ڏوٽي هون نه ڏِپرا.

5

توري ڦوٽُ فراريا، رهن سَپر ستَ؛
گٽيءَ ۾ ڪه پڪليا، پوٽن اهڙيءَ پتَ؛
پنوهارڪي پتَ، پيهي پُچُ مليِر ۾.

6

نڪا جهل نه پلَ، نڪو رائُر ڏيهه ۾؛
اٿيو وجهن آهرين، روڙيو رتا گُلَ؛
مارو پاڻ املَ، مليرون مرڪڻو.

7

مٿن ٿبڪَ ٿبڪَڙا، چڪندڙا اُچنَ؛
گُڙيون ڪيه پڪليون، پگهرُ سر پيرنَ؛
اي وڙ ويڙيچن، مون لوڏان ئي لڪيا.

8

دَر، دروازا، دريون، هاڻي هتي هونَ؛
ڪوڙيين اڏيان ڪيترا، تَنبُو مٿان تونَ؛
جي مُل نه آيا، مارئي! تنين رڙ مَرونَ؛
ڪوگڻ آهي ڪو، پُسيءَ پنوهارن ۾.

9

سَنهِيءَ سُنِيءَ سَبِيو، مُون مارووءَ سين ساهُ؛
 وينِي ساريان سَومرا! گولاڙا ۽ گاهُ؛
 هِنئو مُنهنجو هُت تيو، هِت مِتي ۽ ماهُ؛
 پَڪن منجه پَساهُ، قَالِبُ آهي ڪوٽ ۾.

10

سَنهِيءَ سُنِيءَ سَبِيو، مُون مارووءَ سين منُ؛
 هَڻي گُڻ جِلَمَ جا، تَهَ وِڌائين تَنُ؛
 ڪئن توپايان ڪُنُ، اباڻي ابر ري؟

11

پاڇاهي نه پاڙيان، سَرَتِيُون! سُنِيءَ ساڻُ؛
 ڍڪي اگهاڙن ڪي، ڪين ڍڪيائين پاڻُ!
 ٻيهر ڇاپي ڄاڻُ، ابر جي اوصاف ڪي!

داستان انون

1

چُرَن، چُڻڪَن چَت ۾، وساريان ڪين وري!
 ’ڪنان عهد اَلسَت‘ جي، ڪ تهائين پري؛
 ’لَمَّ يَلِدْ وَ لَمَّ يُولَدْ‘، مارئي ڪوه ڪري؟
 اُچ ڪ ڪاله مري، ساري سانپيڙن ڪي!

2

چُرَن، چُڻڪَن چَت ۾، وساريان ڪين وري!
 جن تي پي پياريو، منجهان سگ سري؛
 ونهين ويڙيچن جي، ستائڻ سري؛
 ٿرن ٿوڪ ڌري، اُني ويڙا اڪري.

3

چُرَن، چُڙڪَن چَتَ ۾، وساريان ڪينَ وَرَن؛
 'لِيسَ ڪَمِثَلِهَ شَيءِ'، پَسَٺُ ناهِ پَرِين؛
 پَڪا پَنوهارَن، نيئي اڏيا ناهِ ۾.

4

چُرَن، چُڙڪَن چَتَ ۾، رهيا اَنڌرِ رُوخَ؛
 اَني وَيِڙا اُڪَري، مارو مَٿي موهُ؛
 ويرون وَلوڙڻَ جُون، ساريان گَهڻو صُبُوخَ؛
 وَرُ سي ڪارا گُوهُ، سَنجيمَ جي ساڙِيهَ جا!

5

پيرَ ڪَنيائون بَرَ ۾، پيارين پَهون؛
 سَنجَن سانِيڪَن تي، وَڏِيءَ ويرَ وَهُون؛
 پاڻو جَرُ جَنڊَن ۾، ڪوڏان ڪَن ڪُهون؛
 ڏينهان ڏينهن نَعون، مُون ڪي وَرُهَ ويڙِيچَن جو.

6

آڏِيءَ اُٿن تي، جيلان پاڻي پاتارَ ۾؛
 وارو ويسرِين ڏينهان ڪونه ڏئي؛
 مُون ڪَمِيڻِيءَ ڪي، مَتان گُوهُ ڪَڻي ويا!

7

سَرَتِين سَنجَٺُ چڏيو، سَتِين ڳالهَ سَئي؛
 ماريچي ماڙِين ۾، ڪڏهن ڪانَ هُئي؛
 عُمَر! آءُ نه مَئي، ان اويالِيان اڳهين.

8

پَنيءَ جي پُوڻَن، پيچَ پُٽڪو نه سَٺان؛
 سَنجَٺَ واريون سَٽِيون، وِجي ويڙهَ وَرَن؛
 پيا سيٺَ سَڙَن، تَرهي پَنهي ڪَنڊِين.

9

عُمَرَ! تيمر ايار، وره وتيان ڪن سين؟
 ڏوتيرا ڏور تيا، تڳان جن تنوار؛
 ستائون سنگهار، گوهن تان گڻي ويا.

داستان نائون

1

جُهڙ ڦڙ جت تيان، ات اڏيائون پڪڙا؛
 هن منهنجي حال جو، قدر نه ڪيڻان؛
 جيڪس آءُ وسريان، مارو ڦوٽ قراريا.

2

جُهڙ ڦڙ مٽي مارئين، جت چيها، چلڙ چڪ؛
 اندر تو اڃ مري، ساهه انين جي سڪ؛
 پيهون شال پهيون پري، تڻان ڏيئي تڪ؛
 ور پريان سين پڪ، پيا پاڻ پريائي گهوريا!

3

ڏٺين پٽين ڏير، مهين ماروئڙن جا؛
 پاڻر سڀ پڇي پيو، گهر گهاريندي ڪير؛
 ڪوٺين لڳن ڪير، محلين منجهي مون هنئون.

4

هن مند مارو سٿرا، ويڙهين وڳ وارين؛
 چچيا چيڪاريو چيلڙا، پٽين پهرائين؛
 نيٺ منهنجا ان ڪي، جهجهو جر هارين؛
 تاڙا تنوارين، مينهن وسندا موٽئون.

5

هن مند مارو سٿرا، ڪاڻر ڀر خوشحال؛
 ساڻون، سيارچ، مڪڻي، جيڏيون! اٿن جال؛

سَتِيءَ جِي سِيْدُ چئي، ڪا ساڙيهَ مَنجِهَ سَنِيالَ؟
لِگَن تان، لَطِيْفُ چئي، لَوِي لاهِ مَر لالَ!
پلو ڪَندو پالَ، مِينَهَن وَسندا موٽُ تُون.

6

هِنَ مُندا ماڙو سَنرا، دِنگرَ ديارَ رَهَنَ؛
پاڻي پُوچَ پَتَن ۾، پَڪي پاندِ پِيئَنَ؛
هِنَ ڪي لوهَ لَطِيْفُ چئي، هُوَءُ ڪاڙرَ مَنجِهَ ڪَلَنَ؛
ڪاڻو نبا ڪاڄَنَ، مِينَهَن وَسندا موٽُ تُون.

7

سدا جن پَرياڻُ، پاندي پَڪي لڏَ سينَ؛
ماڙو ڪُڻن ساڻُ، ويڙا ٿرَ اُڪَري!

8

پاسا پولڙين ۾، ٻانهون سرَ پيئي؛
اڪيون، نڪُ اريجَ ري، تمايمَ تيئي؛
ڏورَ ٿيا ڏيهي، پرين پاڻرَ وٽَ ۾!

9

تاجا ٿرَ برَ جهلَ، پيون پاڻرَ وٽَ ۾؛
سيئي ساريو، سومرا! اچي آءُ اچلَ؛
سانپينَ ڏنمَ سلَ، ڏني جنَ ڏينهنَ ٿيا.

10

جُهران جُهجان تي، جئنَ پَسَطانَ پَري ٿيا؛
الا! اوئي آڻين، جو ڪينَ جِي خَبَرَ ڏي!
مَنَ مُنهنجي ڪي، واڪو لهي ويڙهَ جو!

داستان ڏهون

1

اُني ٿي وراڻَ، ڪينَ واداڻيون آيون؛
لٿي لوڙياريين، مڙني مُنهن ڪاڻَ؛

صُلْحُ وَاَرِيو سُوْمَرِي، چَئِي پَنُوھَارَن پَانُ؛
ھَمِيرَنئون ھارُ، مُھتُ لَھَندينء مارئي!

2

اُتان اوئي آيو، حُبَرَ اِي گري؛
وساريج مَ وَرَ كي، پَسِج مَ مُنڌا! مَري؛
ويندينء اُتِ وَرِي، ڪو ڏينهن آھين ڪوٽ ۾.

3

ڪو ڏينهن آھين ڪوٽ ۾، لوئي ھڏ مَ لاه؛
ڪامڻ! اھجي ڪُرَ جي، اڏِ وَڏائي آه؛
ھت مَ پاڙج ھيڪڙو، پاڙج جي پَساء؛
سَتي! سيلُ نِباھ، مَليِر ويندينء مارئي.

4

سي ساهيڙيون سارين تو، سيلُ جنين جو سَچُ؛
ماروءَ رِيءَ مَ مَچُ، سيھو پانئج سونُ ڪي.

5

سَاهيڙيون سارين تو، سَچُ جنين جو سيلُ؛
نڪو قالُ نہ قيلُ، اُنين جي اَدبَ ۾.

6

جو ڏيهَ ڏاڏاڻيان آيو، ڏئمِر تَنهن طعنو:
”پائي ويھُ مَ پلنگين، گچِيءَ سِرِ ڳانو؛
مَتان لَڪَ لَطيفُ چئي، ڪانءَ مَ خزانو؛
سَرَتين سيلُ چوايو، جورِ ھڻي جانو؛
ٿيو سڏُ سَمانو، حَرفَ لَتي ھيڪڙي.“

7

مُون سين ماروئڙيون، ڪهڙيءَ ريتِ رُسندِيون؟
چوڻيءَ ۾ چيڙُ پيو، پين رَتَ جِيون؛
نيطين نندَ وَهَ ٿي، ساري ساڏوھيون؛
ھتي جي ھيون، تہ سڏُ پين سيلُ جي.

8

”ستِي! تَنهِنجِي سَتَ ۾، ڳالھ ڳهرجي ڳچُ؛
وڊيو، چيريو، چچريو، پر ۾ اُڀي پڇُ؛
ساڻُ امانتَ اچُ، ته تئين سَماني ساڙيه ۾.“

9

جانڪين ستين سِيرُ، تان ڪين وهنديس ڪوٽ ۾؛
سڀ سَمُندين سَڀجي، نديءَ پيي نه نيرُ؛
ڄڻ هوءَ ابر آسري، تن مون من مليرُ؛
ڪاڻر پين ڪيرُ، جي امانتَ اُتَ وڃي.

10

جر ۾ سڀون جيئن، آهين ابر آسري؛
ڄڻ ڪُنڄون سارين روه ڪي، مون تن اندر تينن؛
هُتَ وِعدا وِجڻَ جا، هتَ نه پانيم هيئن؛
ڪوئين وهان ڪيئن، جي نظرَ بندياڻي نه هئان؟

11

سڀ سَمُندين سَڀجي، ابر آساروس؛
ٻاڙو پئي نه پڙي، منو منهن لڳوس؛
ماڻڪُ تي مڙيوس، ڄڻ تنگُ ڪڍيائين تار ۾.

12

سڪو سڀ، سرتيون! سڀن ملان سيرُ؛
پيو متائي نيرُ، اڀيون ابر آسري.

داستان يارهون

1

مليران ماڙو، پڪي پيهي آيو؛
وريا واهارو، هاڻو سڀ هيٺا ٿيا.

2

پهِي سڪَ پيرِنِ ڪِيهَ! ڪو نِينَهَنِ نِيَاپو مَارُئِينِ؟
 اَتِ اُڪَنڊِي آهِيَانِ، تَنَهِنِ اَتُّڻَ، تَنَهِنِ ڏِيهَ؛
 سَنڊِي جا ساڙِيهَ، ڪَهَ ڪُٿوري پَانِيَانِ.

3

سَڪَرِ سِيئي ڏِينَهَنِ، جِي مُونَ گَهَارِيَا بَنَدَ ۾؛
 وَسَايَمِ وَدُڙُڙَا، مَٿِي مَارُئِينِ مِينَهَنِ؛
 واجهائِيَسِ وَصَالِ ڪِي، تِيَسِ تَهوارُون تِيئِنِ؛
 نِيَرُ مُنَهِنجِي نِينَهَنِ، اُجاري اُچو ڪِيو.

4

عُمَرَ! اُجُ گُڏِيَا، ڏوڻِي اُنَهِنِ ڏِيهَ جا؛
 پاراڀا پَرِينِ جا، اُپِي اُنَ چِيَا؛
 لَهِي لوهَ پِيَا، لُطَفَ ساڻ لُطِيَفُ چِيِي.

متفرقه بيت

1

جُ سِي لوڙائُو تِيَا، جِنِينِ پَرِ رَهَنَ؛
 ماڙو منجھ تَرَنَ، رَهِي رَهِنڊا ڪِيَترو؟

2

جُ سِي لوڙائُو تِيَا، جِنِينِ سَنڊِيءَ ڏِيَرِ؛
 ماڙوئڙا فُڪِيرِ، ڪَنهنِ دَرِ ڏِيندا دانَهَنڙِي؟

3

ماڙوءَ پاسِ مَلِيَرِ ۾، ڏوڻِي مَرُ مَرانِ!
 پاڻِي واري پانَهِنجو، ويندِيائي وَرانِ!
 ٿورو منجھ تَران، هُنڊَ لَڳِي لوئڙياريِينِ!

4

کانڌ نہ ڪنڊيس ڪو ٻيو، گتيروئي خُوب؛
ميروئي محبوب، آسان مارو من ۾.

5

مُنهن مُنهنجو سُومرا! مَرُ ميروئي هوءَ!
متان مارو چوءَ، ته ڌوتوءَ ڌورائڻ ۾.

6

جت گرڙ، گتا ۽ ڪاهيون، پال، پڪا ۽ پڪڙ؛
سَرهِيُون سي سَرَتِيُون، حاضرُ پاسي حق؛
ماروئن سين ماڻيان، شال مُندائتي مڪڙ؛
ڪنڪاريان حلق، جا ٿر ڄائي ۾ تُوهرين.

7

جي هت هئي مارئي، ته لڏيم ڪر ڪيڻاس؛
ارداسيم ڪي، ويجهو ٿي وٽانس؛
جي نه ڇڏيائين ڪ جهليائين، ته پنهنجو انگ اُچيانس؛
لاهي لوه لطيف چئي، هتان هندا هلانس؛
موڪي ملير سامهين، وٺي ٻانهن وڃانس؛
رهبُر ٿي ريڙهيانس، سُنهاري ساڻيه ڏي.

8

ڄڻ ڳنڍيون منجه ڳنڍير، تن مون من ماروئڙن جون؛
ڏنيون لس لطيف چئي، هنڌي ڪي همير؛
وڃي منجه ملير، سڀ چوڙينديس سُومرا!

9

سُڻي ساڻيه ڳالهڙي، لهي ويا لوه؛
اندر جا اندوه، لٽا ڏڪ، سُڪ ٿيا.

10

توڪي توڙائين لڪي، ڪمرا! اچائي؛
جنهن تو سامائي، مام نه پڳي مارئين.

11

مَرِ كِي رُوءُ، مَرِ رُزُّ كِي، هَنجُون هَدِّ مَرِ هَارِ؛
 تُو تَان بَنْدُ بَدَا تِيو، بِيژِيُون نِيئي بَارِ؛
 پَهْچَندينء پَنو هَارِ، سِگهي سَنگهارِن كِي.

12

اُچُ پڻ چڪيم چاڪء، وَنهيَن وِپڙيچَن جَاءُ؛
 سُوَرِن اچي سُوَمرا! اَندرِ كِي اوطاقُ؛
 مارُوءُ جِي فِرَاقُ، هَدِّ مُنهنجا كِپيا.

سُرُ كاموڏَ

داستان پهريون

1

تُون سَمو آءِ گَنڊِري، مُون ۾ عِيَبَن جُوءَ؛
پَسِي رَاطِين رُوءَ، مَتان ماگَرِ مَتَّعِين!

2

تُون سَمو آءِ گَنڊِري، مُون ۾ عِيَبَ اِيَارَ؛
پَسِي لِي لَغَارَ، مَتان ماگَرِ مَتَّعِين!

3

تون تَمَاجِي تَرُ ڏَڻِي، آءِ مُهَاطِي مِي؛
مُون كِي ڏُهاگُ مَرُ ڏِي، آءِ جا نَالي سِيَسِ تَنهَنجِي.

4

تون تَمَاجِي تَرُ ڏَڻِي، آءِ گَنڊِري غَرِيبَ؛
تو سِين جَامَ! قَرِيبَ، كِي ڏَنُ چَڏَائي ڏِيچَ مُون.

5

ڪِڪِيءَ هَاطِيُون ڪَاريُون، چِچِيءَ هَاطَا چِچَ؛
پَاندُ جَنِين جِي پَاندَ سِين، لُگُو تَعي لُجَ؛
سَمو جَامُ سُهَچَ، اُپو ڪَري اُن سِين.

6

ڪَاريُون، ڪوچِهيُون، ڪُوڙِيُون، مُورَ نَهَ موچَاريُون؛
وَنِي وِينِيُون واٽَ تِي، ڪِڪِيءَ جُون ڪَاريُون؛
اُنِين جُون آريُون، سَمِي رِي ڪِيَرُ سَهِي!

7

گندُ جن جيءَ گوڏَ ۾، پاپوڙا پوشاڪَ؛
 اُنين جيءَ اوطاقَ، راجا ريجهي آيو.

8

تيا تماچيءَ ڄامَ سين، مهاڻا محرومَ؛
 ننڍيءَ وڏيءَ گندريءَ، مٿي ماڙيءَ ڏومَ؛
 جي ڪنجهرَ، جي رومَ، سي سڀ انعامي تيا.

9

نه وڏي، نه وڪڻي، نه ماري نه ڌاري؛
 ڪارو وڏائين ڪوهَ ۾، نرئون نھاري؛
 سائي پر پارِي، جا گهرِ سمي جي سڀجي.

10

نه وڏي نه وڪڻي، نه ڪڻي ۾ ڪاري؛
 اُھج، سُهجَ ساھميون، ڏريان نه ڌاري؛
 سائي پر پارِي، جا گهرِ سمي جي سڀجي.

11

پاپوڙو پيش ڪيو، نئون نوريءَ نيئي؛
 حاضرُ هيون هڪيون، سميون سڀيئي؛
 نوازي نيئي، گاڏيءَ چاڙهي گندري.

12

مهاڻيءَ جي منَ ۾، نه گيربُ نه گاءُ؛
 نيٽن سين نازُ ڪري، ريجهاڻين راءُ؛
 سمو سڀن ملاءُ، هيريائين حرفتَ سين.

13

نوريءَ جي نيازَ جو، عجبُ اجهلُ هوءَ؛
 سمو سرُ سڀن ۾، مي مورچيو سوءَ؛
 اچيو اڀين پوءِ، حُجتَ پڳي راڻين.

14

هَتِين پيرين آرگڙين، مُنهن نه مُهاڻي؛
 جڻن سڳو وچ سُرنڌڙي، تنن راڻين ۾ راڻي؛
 اُصل هئي اُن کي، اهل ڄاماڻي؛
 سمي سُجاڻي، ٻيڙو ٻڏس ٻانهن ۾.

15

تهڙو ڪنجهر ڪين پيو، جهڙي سونهن سندياس؛
 مڌ، مياڻيون، مڪڙا، مڙئي معاف تياس؛
 مورچل متانس، اڀو تماچيءَ تي هڻي.

16

ڪوئ سميون! ٻن سومريون! جي اچن اوچي ڳات؛
 ورُ سي ڪنجهر ڄاڻيون، جن تماچيءَ جي تات؛
 راڻين ملان رات، ماڻڪُ مي پرائيو.

وائي

هيري هت وڌائين، ويهي سائين وچ ۾.
 نوازش نوريءَ جي، آهي تماچيءَ تائين.
 گندگيءَ گوشو ڪيو، عطر اوت اوتياين.
 انڌا منڊا آيا، سخا سڏ وڌائين.
 پسو جوڏ جوڻ جو، ڪو هنڌ ڪونه مٽيائين.
 قيمت ڪميٽن سين، جهڙيءَ وٽ وٽيائين.
 موتي مچيءَ هت تي، ڪوڏن جڻن ڪڍيائين.
 ماڻڪُ مياڻن ۾، چلرن جڻن چٽيائين.
 ڏيئي سونُ سوال ۾، رُپي راند ڪيائين.
 پاڻيئڻ آڻي پاڻ سين، لعلون سڀ لٽيائين.
 فيروزا فقيرن تان، گهوري سڀ گهوريائين.
 اتي عبداللطيف چئي، اچلي امل ڏنائين.

داستان ٻيو

1

سُرُ سَلاَبَتَ سُرِين، مَرَڪَڻ! تُون مَر مَرِيچ؛
 آهِيِن نَارُ اَكِيِن جو، وَتَان مُون مَر وَجِيچ؛
 تَماچِي تَگِيچ، ڪو ڏينهن ڪِنجهرَ ڪَنڌِيِن.

2

هيٺ جَرُ مَتي مَجَرُ، پَاسِي ۾ وَڙاه؛
 اچي وَجِي وَجَ ۾، تَماچِيءَ جِي ساء؛
 لَگِي اُترَ واء، ڪِنجهرُ هِندورو تَئي.

3

هيٺ جَرُ، مَتي مَجَرُ، پَاسِي پَرِيِن سَنڊام؛
 ڪوڙِيِن ڪاچَ سَنڊام، اُن سَدو ڪوَن رَهيو.

4

هيٺ جَرُ، مَتي مَجَرُ، ڪَنڌِيءَ ڪوَنرَ تَرَن؛
 وَرَئي واهُونڌَن، ڪِنجهرُ ڪُڙوري تَئي،

5

سَمِيُون ڪَري سِينگارُ، راءِ رِيجهائِي اُئيُون؛
 ڄامَ هَتَ ۾ ڄارُ، ڄلي ڄُپِرِن وَجَ ۾.

6

نُوريءَ جِي نُوَازِيو، ٿيو تَماچِي تِي؛
 ڪاڏِيءَ ڇاڙهيءَ ڪَنڌِري، ماڙهو ڪِيو مِي؛
 ڪِنجهرُ چُونڊا ڪِي، تہ سَچُ سَپائِي ڳالَهِڙِي.

7

ڄامان اڳي جِي ڄائِيُون، تِن جِي نِرَتِ نُوريءَ ڪِي ناه؛
 نَه مَنهن نَه مارڪِي، نَه وَجَن ڪَنهن وَهانء؛
 سِي ڪِنجهرَ ڪَنڌِيُون ڪانه، ڄن تَماچِي تَڪِيو.

8

نه ڪنهن ڄاڻو ڄامَ ڪي، نڪو ڄامَ وِياءُ؛
 ننڍيءَ وڏي گندريءَ، سڀن آه سِياءُ؛
 ”لمر يلد و لمر يولد“، اِي نِجابت نِياءُ؛
 ڪيرُ ڪِبرِياءُ، تختُ تماچي ڄامَ جو.

9

پڪا پڪاريو، ڄامُ تماچي آئيو؛
 گوندرَ لاهيو، گندريون! آتڻُ اُڃاريو؛
 ڪنجهرُ قراريو، سمي سامَ بخشي.

10

ڪو جو ڪامڻُ مِي، آهي اڪڙين ۾؛
 تڻُ تماچي ڄامَ جو، ناپون پايو ني؛
 عشقُ ائن ڪري، جئن ڄارو ڄامَ ڪلھي ڪيو.

سُر گهاتو

داستان پهريون

1

گهنگهريا گهڻ ڄاڻ، موڙهي مت مهائين؛
ويا گڏجي وير ۾، پيا منهن مهراڻ؛
اڳيان پويان تاڻ، ويا ويچارن وسري.

2

ماڪ پڄاين مولهيا، مٿان رات پئي؛
اوليون اجهڻ لڳيون، ويا ونجهه وهي؛
گلاچيان گهي، گڏهن کونه آيو.

3

کو جو قهر کلاچ ۾، گهڙي سو نئي؛
خبر کونه ڏئي، رچ کڙي رنديا؟

4

کاله کلاچيءَ ويا، چٽيون کڻي چڱير؛
پائرن پيرو نه ڪيو، اڏن ڪي اوير؛
اهڙي خاصي ڪير، ڪن ورائي جهلي.

5

تريون پسان نه تار ۾، جهڳا جاءِ نه ڪن؛
مادر! ملاحن، ماڳ نه ڊويا مڪڙا.

6

ڏهاڙي ڏنر ڪيترا، جنين ماريو موڪ؛
گهر ۾ گهاتوڙن جا، تا مارينم توڪ؛
لڏي وچان لوڪ، اونهي ويا اوهرِي.

7

اُپي اوسٿان اُس ۾، جَھليو کُن ڪِنارَ؛
گهائو گهر نه آيا، وڏي لڳين وارَ؛
هيس جنين هارَ، سي موڙي چڙهيا مڪڙا.

8

جتي گهوريو گهاتوئين، تتي واريءَ بٺَ؛
سهسين ساتي مٺَ، سرُ سڪو، سونگي گيا.

9

مُون اڌاريا مڇڙا، الله! گهائو آڻَ،
ميان! مدارن سين، مونڪي، قادر! وجُه مَر ڪاڻَ؛
هٿ مُنهنجي هاڻَ، قُدرُ لڌو جن ري.

10

ائين جا لڌو لوڏَ، اي پَر گهائوئڙن جي؛
کُن ڪلاچيءَ ڪوڏَ، سڪِ نه سٽا ڪڏهين.

11

گهوريندي گهورپيا، اگهور گهوريائون؛
ميڪرُ ماريائون، ملاحن مُنهن سَرا.

12

جئن جُهگا پائين جهول ۾، ائن نه مرن مڇَ؛
سپرَ ڌار سمنڊ جا، ڪي راڻون رڳيون رڇَ؛
هي چارون ۽ چڇَ، اڃا اوڙاهُ اڳاهون ٿيو.

سُر سورت

داستان پهريون

1

الله جي آس ڪري، هليو هيائين؛
 چارڻ ٻڌا چنگ ڪي، جهوڙا ۽ جهائين؛
 ڏولي راءِ ڏياچ جي، ڏوران ڏنائين؛
 ويٽي واحد ڌر، تنهن وير ڪيائين؛
 ”سَباڃها سائين! راءِ ريجهاين راڳ سين.“

2

”پرديسان پنڌ ڪري، هلي آيو هون؛
 اُونچو تون عرش تي، آن پورو مٿي پون؛
 ڪيئن تُسندين تون؟ هي سِر سوالي مگڻو.“

3

”پرديسان پنڌ ڪري، سڻي آيس شان؛
 مگان ڪهڙي مت سين؟ نسورو نادان؛
 سو ڪو ڏيارين ڏان، جو طمع ڪي ترڪ ڪري.“

4

”سرديءَ سالم نه رهان، گرميءَ تيان گڏاڙ؛
 امن ڏيچ امان تون، سائل هڻي ساڙ؛
 ربابيءَ ڪي راڙ، خالص ڏيچ خليل جو.“

5

”نو ڌر آيس راجيا: جاجڪ وني جي؛
 ڪنان ’ناڙ حاميہ‘ هاڻ بچائج هي؛
 والي! ڏياريني وي، جت آهي ’جئات عدن‘.“

6

”بیا درِ ڏيئي ٻن کي، آيسِ تنهنجي درِ؛
سُونهرا سورنِ ورا! ڪا مُنهنجي ڪرِ؛
پلا! پيري پيرِ، پالھو پاندُ پينارِ جو.“

داستان پيو

1

جاڳڪُ جُهوناڳڙهه ۾، ڪو عطائي آيو؛
تنهن ڪامل ڪڍي ڪيئرو، ويهي وڃايو؛
شهرُ سڄو ئي سرُ سين، تندن تپايو؛
دائون درمانديون ٿيون، ٻاين ٻاڏايو؛
چارڻ تي چايو، ته ماري آهي مڱڻو.

2

نرتي تندن نيارَ سين، ٻرائي پيجل؛
راجا رتولن ۾، اونائي امل؛
رازُ ڪيائين راءِ سين، ڪنهن موچاريءَ مهل؛
”اَنا اَحْمَدُ ٻلا ميمر“، سين هنئي سائل؛
ڪنهن ڪنهن پيئي ڪل، ته هر دوئي هيڪُ ٿيا.

3

ڪنين ڪنين ماڙهين، پيئي ڪل ڪائي؛
رسيًا جي رمزَ کي، تن پارسي پائي؛
”الانسانُ سري و انا سره“ ورتي اي وائي؛
راجا راڳائي، هر دوئي هيڪُ ٿيا.

4

سرَ جي هٽائين هليو، چارڻ چتائي؛
سو موڙا جهلي نه مالَ جا، تو ماڻڪَ موتائي؛
”تو درِ آيسِ تي، چئن تو ناہ نه سڪيو.“

5

”جي ميراڻي مڱڻا، آءُ پڻ منجهان تن؛“
ڪي ڪه منهنجي ڪن، اڙت منجهاران ان جي.“

6

”ڪا جا ڳالهه ڳري، بيڄليا! ٻڌاءِ مون؛
پينين ڄڻ ڳرناڙ ۾، تندن تان ڪري؛
ڪ تو پنڌ پري، ڪ مڱ جهليندين؟ مڱڻا!“

7

”مڱ نه جهليان مورهيڻ، نه مون پنڌ پري؛
ڳڻي آيس ڳالهڙي، ڳجهي تو ڳري؛
سا سمجهج سورڻ ورا! ويندس ڪين وري؛
پريان پير پري، تو لاءِ آيو آهيان.“

8

سر مڱي سر گهري، سر رءِ ٿئي نه صلاح؛
غريبنئون نه گذري، تو ماري مير ملاح؛
نايو نوابن جا، سوريو ڪڍي ساه؛
خالق سنجھ صباح، ڪونه ڇڏيندو ڪٿين.

داستان ٽيون

1

ڪي جو بيڄل ٻوليو، پنيءَ ويهي پان؛
راجا رتولن ۾، سيباڻو سلطان؛
”آءُ مٿاهون مڱڻا! مقابل ميدان؛
گهوريان لڪ، لطيف چئي، تنهنجي قدم تان قربان؛
مٿو هيءُ مزمان! هلي آءُ ته هت ڏينءُ.“

2

”آءِ مٿاھون مڱڻا! چڙهي ۾ چوڏول؛
توڪي گھوٽ گھرائيو، راجا منجه رتول؛
بيجل! توسين ٻول، وهاڻيءَ وڍڻ جي.“

3

محلين آيو مڱڻو، گڻي ساڙ سري؛
لڳي تندُ تَنبِيرَ جي، پيا ڪوٽ ڪري؛
هندين ماڳين هوءَ ٿي، تنهنجي بيجل! دانهن ٻري؛
سسي تنهن سلطان کان، اچي گھوٽ گھري؛
جھونا ڳڙه جھري، پوندي جهانءَ جھروڪ ۾.

4

ڏاتار ۽ مڱڻي، ڪونه وسيلو وڃ؛
سائي تال تندن جي، سائي چارڻ ڇت؛
جي هتي جي هت، ته ڳالهه مڙياڻي هيڪڙي.

5

”جاڳڪ! تو جھار، ڏه پيرا ڏياڇ چئي؛
جنهن ۾ مال نه مريءَ جيترو، تنهن تون طمعدار؛
جي اچيئي ڪم ڪپار، ته ويه پيرا وڍي ڏينءَ.“

6

”پيلي! ٻئي پار، جان مون نيڻ هڻي نهاريا؛
چوري رڪيم ڇت ۾، ڏسين جا ڏاتار؛
هي سر توهان ڌار، پيجي ڪنهن نه ٻوليو.“

7

”سو جي، مڱڻهار! م هوءَ، جنهن تو مٿي سر سٿو ڪيو؛
جو مون مل مور نه سڀڄي، تان جي سو گھريوءَ؛
تان جڳان جڳ ڏنو، ڏنگو ڏاتارن ڪي.“

8

”مٿو مٿائين گھوريان، مٿو تو مٿاءَ؛“

هڏو هِي هَتِ ڪَري، جاڄڪَ! وهلو جاءِ؛
 ٿون سين انيراءِ، ڄمَ واچارِ ۾ ولهو وهين.“

9

”مٿو مور نه پاڙيان، تنهنجي تندُ تنوار؛
 سر ۾ سڃڻُ ناهِ ڪي، موٽُ مَ، مڱڻهار!
 ڪينهي منجه ڪپارَ، لڄيندو تو لاهيان.“

10

”سو سِرَن پائي، جي تندُ برابر توريان؛
 اٿل اوڏانهن ٿئي، جيڏانهن بيجلُ پُرائي؛
 سڪڻو هڏُ آهي، سر ۾ سڃڻُ ناهِ ڪي.“

11

”مٿي اُتي مُنهنجي، جي ڪوڙين هُون ڪپارَ؛
 ته واريو واريو وڍيان، سسيءَ ڪي سو وارَ؛
 ته پڻُ تندُ تنوارَ، موهان مٿائون، مڱڻا!“

12

”جو تو ڏيڻُ، ڏياڄ! لاهيو اي سرُ سڀڪو ڏي؛
 ڪي نانه جهڙو ڏي، جو سڏَ ٿئي سواليين.“

13

پسي پاڻُ پُر ٿيو، سندو جادِمَ جوڏُ؛
 مڱَ وهائيءَ مڱڻا! مٿو هيرَ موجودُ؛
 بلڪَ آهي بوڏُ، ناڪسيءَ، نابوڏُ ۾.

14

چارڻُ چنگُ ڪلهي ڪري، پيرَ پُري پاتا؛
 صدا جي سيڏُ چئي، وائي ڪيائين واتا؛
 تنهن تي راءِ راضي ٿيو، دلِ وڏيءَ داتا؛
 مرڪي مرُ ماتا، روڙي راءِ ڏياڄ جي.

داستان چوٿون

1

رءِ مَصْلِحَتَ مَگَظا، قَصَرَ كِينَ اَچَن؛
 نُورُ تَجَلُو نُورَ سِين، نَمِيو نِيٺَ پَسَن؛
 خِيمي ۾ ڪنگهارَ جي، چانڊوٽا چِمِڪَن؛
 لَدائِين لَطِيفُ چَئي، سَنڊا ڏانَ ڏَسِين؛
 تيلان مُلڪَ ڏٺِين، مَچِيو مَگَظاَ ڪِي.

2

”مَرُ تہ آئِين، مَگَظا! مامَ پَرُوڙِي مُون؛
 جِيڪا ڳاهَ ڳالھائِين، سا سَپ سَمجھِي سُون؛
 تَنھن ۾ تَسِجَ تُون، جِيڪِي پَوِيئي پَتَ ۾.“

3

”چَارَڻ! تَنھنجي چَنگَ جو، عَجَبُ آھِ اِيءُ؛
 ھِڻِي آيو ھِٽَن سِين، جِئرو رَڪِيو جِيءُ؛
 راتِ مُنھنجو رِيءُ، ڪاٿيو تو ڪُماچَ سِين.“

4

”تانُ نہ آھي تَنڊُ جو، رُون رُون ڪري رازُ؛
 ھِٽَنڊَرُ سَنڊا ھِٽَرَا، سَپڪو چَئي ساڙُ؛
 سَتَ ڏِيئي شَھبازُ، ٿِيءُ تہ توڪُ پَرائِين.“

5

”تَنڊُ ٿَماريءَ تانُ، ڪَھيو سو قَبُولُ پيو؛
 سَرُ تہ آھي سَتَ ۾، پَرِ پيو ڪِي مَگَچَ دانُ؛
 خاڪَ، مِٽِي ڪا بانُ، ڪاٿيا پوءِ ڪُجھُ ٺھين.“

6

”چَارَڻ! ٻولِجَ ڪِي پيو، ڳھريءَ سو گھوريان؛
 گھَرُ، سورَڻ نہ پڙِي، جان تَنڊُن بَرابَرِ توريان؛

ڳجھي آھڙي، آءُ اوري، تان اوريان؛
ڪ گلهنئون ڪوريان؟ ڪ، جاڳڪ! جُسي سين ڏينءِ؟“

7

تيئي پرچيا پاڻ ۾، تَنڊُ، ڪتارو، ڪنڊُ؛
”تنهن جهوئي ناه ڪي، جو تو، چارڻ! ڪيو پنڊُ؛
اي شُڪرُ الحَمْدُ، جن مَتو گهريوءَ مَگڻا!“

8

ڪنجھي ڪيرت ڪيڙو، واڄو ولاتي؛
هنئي تَنڊُ حُضُورَ ۾، تنهن پارس پيراتي؛
ڏسنديئي ڏياچ ڪي، ظاهرُ ٿيو ذاتي؛
گڏي تنهن ڪاتي، وڌو ڪرڻ ڪپار ۾.

9

گُلُ چنو گرناڙ جو، پَنڻُ ٿيون پٿين؛
سهسين سورڻ جهڙيون، اُپيون اوسارين؛
چوٽا چارڻ هٿ ۾، سرُ سينگارِيو ڏين؛
ناريون ناڏ ڪرين: ”راجا راتِ رَمَگيو!“

10

سورڻ مُئي، سُڪُ ٿيو، خيما هنيا گنگهار؛
ٿيو راڳ، رُوپُ سو، لڳي تَنڊُ تنوار؛
سو ڏين پٿين پار، پسو! راجا راضي ٿيو.

سُرُ ڪيڏارو

داستان پهريون

1

ڏٺو مُحَرَّمُ ماہ، سَنَڪو شَهزادَن تِيو،
چاڻي هِيڪُ اَللَّهُ، پاڻ وَتُنْدِيُون جو ڪَري.

2

مُحَرَّمِ موٽي آئيو، آئيا تان نه اِمامَ:
مَدِينِي جا چَامِ مَوْلَا، مُون ڪي ميٽِئين!

3

مِيرِ مَدِينَتان نِڪَري آئيا نه موٽي،
ڪارا رَگِج ڪَپڙا، ادا نِپروٽي!
آن تِنين لاءِ لوني، جي مِيرِ مُسافِرَ رانِڀيا.

4

سَخِتي شَهادتَ جِي، مِٽوئي ملا رُ:
ڏرو ناهِ يَزِيدِڪي، اِي عِشَقَ جَوآثارُ:
ڪُسنَ جو قَراڻُ، اَصْلُ اِمامَن سِين.

5

سَخِتي شَهادتَ جِي، نِسورِ وِئي نازُ:
رندَ پُروڙين رازُ، قُضيي ڪَربلا جو.

داستان ٻيو

1

چَنڊَ وِهاڻِيءَ چَڙهيا، مَلهُ مَدِينَتان مِيرَ:
اَن سِين طَبَل، بازُ، تَبَرُون، ڪُنڊَ، ڪَتارا، ڪِيرَ:
عَلِيءَ پُٽِ اَمِيرَ، ڪندا راڙو رُڪَ سِين.

2

گربلا جي پڙ ۾، خيما کوڙيائون؛
جهيڙو يڙيدَ سامهون، جُنبي جوڙيائون؛
مُنهنَ نه موڙيائون، پسي تاءَ تَرارِ جو.

3

ڪاملِ گربلا ۾، اهلِ بيتِ آيا؛
ماريِ مصرينِ سين، تن ڪافرِ ڪنبايا؛
سچُ ڪِ پيپيءَ جاياءِ ههڙا سُورَهَ سُپرين.

4

ڪاملِ گربلا ۾، آيا جُنڱُ جُوان؛
ڌرتيِ ڏُبي، لُرزي، ٿرٿليا آسمانَ؛
گرهَ هُئي ڪان، هو نَظارو نِينهنَ جو.

5

دوستَ ڪُهائي داڏلا، مُحبَ مارائي؛
خاصنِ خَليلنِ ڪي، سَخِتيون سَهائي؛
اللهُ الصَّمَدُ بي نيازُ، سا ڪري، جا چاهي؛
انهين مَنجِهه آهي، ڪا اُونهي ڳالهه اسرارِ جي.

داستانِ تيون

1

ڏنو ڪالهه ڪنهن، جُهونجهارِ ڪو جهڳڙو؛
هاڻين هڏَ مُچائيا، ريلو رتِ نئين؛
پانئن سا سنئين، جتان جيءُ جو ڪو ٿئي.

2

آيا، اُجارين؛ تنڪ، تراريون تڙا؛
سانگيون سائڻ هٿ ۾، ڪُلهنئون نه لاهين؛
اُپا ئي آهين، مُهائي مرڻ تي.

3

هَٽَٺَ، هَڪَلُٺُ، پيلي سارَٺُ؛ مانجهيان اِي مَر ڪَٺَ
 وَجَهَن تان نه فَرَقُ، رُڪَ وَهِنديءَ راندِ ۾.

4

بَهادرُ گَڏيا بَهادرين، کَڙِڪَ ڪَلولِ ڪَنَ؛
 وَجَهَن ڏَڙَ ڏَڙَن تي، هاڪارين هَٽَٺَ؛
 ڪَرَن، ڪَنڌَ نَچَن، رَٺُ گَجيُو، راڙو تيو.

5

هوڏانهن هُن هاڪاريو، هيڏانهن هي هَٽَٺَ؛
 سُرنايون ۽ سُنڌڙا، پنين پارِ پُرَن؛
 گهوٽن ۽ گهوڙن، رَٺُ ۾ لائون لڏيون.

6

گهوڙن ۽ گهوٽن، جِٺُ تورا ڏينھڙا؛
 ڪڏهن منجهه ڪوٺن، ڪڏهن واهي رَٺُ جا.

7

جهمنديون اچن، جهوليون جهونجهارن جون؛
 پايو پُڪَ پُهارَ جا، اُن جون وهون واکا ڪن؛
 پٿين پار ڪڍن؛ رَٺُ گَجيُو، راڙو تيو.

8

”کانڌا! ڪلارين ڪپڙين، ورا! وناهيو آءُ؛
 جت سانگين جي ستِ وهي، اُتِ وڪَ وڌندي پاءُ؛
 نان تان پوءِ مَر پاءُ، جان جان ٿوڌين نه چڙهين.“

9

’پِگُو‘ آئون نه چوان؛ ’ماريو‘، ته وسهان؛
 کانڌ منهن ۾ ڏڪڙا، سيڪيندي سُونهان؛
 ته پٺ لڳ مَران، جي هُونس پُٺ ۾.

10

مُنْهَن مَتَاهان جن جا، سي پٽيو ڪڍن پاره؛
 ”جيڏيون! هن جُهَنجھار، اُجاري سڀ اڃا ڪيا.“

11

مَرُ مَرِين، آئُون رُئِنءِ! موٽي آءُ مَر، ڪانڌا!
 ڪَچَن وَڌا پانڌ، جُئُ تورا ڏينهنٿرا.

داستان چوٿون

1

ڪا جا ڏِري ڏِنگري، ڪو جو وريو واءُ؛
 عَلِيءَ شير وِيا، رڻ ۾ پين راتري.

2

جهيڙو لاه، يَزِيد! عَلِيءَ جي اولاد سين؛
 سا نه پسندين عيد، جا هوندي مير حسين سين.

3

ڪُوفِين قَهْرُڪيو، تيا جماتي يَزِيد سين؛
 پليتن کي پڙ ۾، وَرَنهُ وَر پيو؛
 سڌر هون سهو، شير شهادت رسيو.

4

ڪُوفِين ڪاغڙ لڪيو، وچ وجهي اللهُ؛
 ”اسين تابع تُنهنجا، تون اسانجو شاه؛
 هيڪر هيڏي آءُ، ته تخت تائيني تُنهنجي.“

5

ڪُوفي ڪربلا ۾، پاڻي نه پيارين؛
 اُتي عليءَ شاه کي، شهزادا سارين؛
 نڪريو، نهارين؛ چڙه، مير محمد عربي!

6

پره پڪي آئيو، ڪربلا مان گهي؛
 روضي پاس رسول جي، تنهن هلي هاڪ هنئي؛
 ”ڏنيم رڪ رئي، چڙه، مير محمد عربي!“

داستان پنجون

1

حسن ناه حسين وت، بيلي نه باهون؛
 ساڙيه شهزادن جو، آهي اگاهون؛
 يزيد! جلاھون، تيلان ڪرئين ڪڙيون؟

2

ڪلي وير ڪنگ ڀر، هيءَ! جي حسن هو؛
 پيڙو پيڙو پنهنجي پاءُ سين، پتنگ چئن پيو؛
 آهي ڪير پيو، جو ڪري هلان مير حسين تان؟

3

ڪلي وير ڪنگ ڀر، ساڻو سڀ نه هون؛
 پڙ تي سيئي پون، موٽڻ جنين ميهڻو.

4

ڪلي وير ڪنگ ڀر، پاگر جو پائي؛
 اڃا ان کي چئن جو، آسانگو آهي؛
 سورهُ سو چائي، جو رڳوئي رڻ گهڙي.

5

سورهُ! مڙين سوپ ڪي، ته دل جا وهم و سار؛
 هن پالا، وڙه پاڪرين، آڏي ڍال م ڍار؛
 مٿان تيع ترار، مار ته متارو ٿئين.

6

خُ هلي آئيو، مانجهي مردانو؛
 آهيان عاشق آڳ جو، پتنگ، پروانو؛

مان راضي ٿئي، رسولُ ربِّ جو، نبي تو نانوَ؛
هي سرُ سمانو، گھوٽ! مٿان ئي گھوريان.“

7

هئي هدايت حُرُ كي، ازل ۾ اصلا؛
چڙهي آيو جنگِ تي، هلي هن پارا؛
ايندي چيائين امامَ كي: ”گھوريس ان مٿاءَ“؛
”لا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا“، جيڪا پُجنديم سا؛
گھوٽ به لڳا گھاءَ، سر پڻ شيرُ شهيدُ ٿيو.

8

پاونگُ اُڀو پڙ ۾، هڻي هزاري هولُ؛
جوهرَ ۽ جڙاءَ سين، ڪامل سرَ ڪنگولُ؛
رتو رتَ رتولُ، مولهيو ميرَ حسينَ جو.

9

ڌاڙهي رتَ رتِياس، ڏندَ ته ڌاڙهونءَ گلَ جئن؛
چوڏهينءَ ماهَ چنڊَ جئن، پڙ ۾ پا ڳڙياس؛
ميڙي ۾ مُحَمَّدَ جي، مرُ مرَڪي ماس؛
تنهن سُورَهَ كي شاباس، جو مٿي پڙ پُرا ٿئي.

10

ڪڪرا ڪرِبالا جا، مادرِ ٿي ميڙياس؛
قنن تان رتَ ڦڙا، عليءَ تي اگھياس؛
مڙئي معافُ ڪياس، خالقَ بدلي خُونَ جي.

داستان چھون

1

ڪوٺر، ڪلي جا ڪوڏيا! جانڪي تائين جي؛
مٿان اڙن اُسري، رُڪَ پيالو پي؛
ڳاهُ ڳجهن جو ٿي، ويني جن وره ٿيا.

2

چِيَرِ جِيئنَ پَهُون، تِيئنَ رِنُ گِجُهِن رَانِيُون؛
وَنِڪَا وَنَڪَن گَڏِيَا، دُوڙِيُو ڏِيِن دَهُون؛
مُهَائِن وَهُون، نِيَرُ مَهَانِڪُو ڪَنڊِيُون.

3

ڪُوپَا ڪَلِي ڪُوڏِيَا، رَاوَتَ ڪِيِن رَهَن؛
سائِن سِرَ فِدا ڪِيَا، اڳِيَان اِمَامَن؛
”يُجَاهِدُون فِي سَبِيلِ اللَّهِ“، ڪَمُ اِهَوِي ڪَن؛
حُورُون هَارَ ٻڏَن، سَهرا شَهِيدَن ڪِي.

4

جَنَتَ سَنڊِيَن جُوءَ، فائِقَ هَلِيَا فِرْدَوْسَ ڏِي؛
فَانِي تِيَا فِي اللَّهِ، هُوءَ سِيِن تِيَا هُوءَ؛
رَبَّ! ڏِيڪَارِيَن رُوءَ، اُنِيَن جِي اِحْسَانَ سِيِن!

5

حَسَنَ، مِيَرِ حُسيِنَ ڪِي، رُنُو تِن تُولَن؛
گَهَرِ ماڙهِيَن، جَهَنگِ مِرُوئِيَن، اِيَن ۾ مَلڪَن؛
پَڪِيَن پاڻُ پِچاڙِيُو، تَه لَڏِيُو هُوَتَ وَجَن؛
الا! شَهزادَن، سوِيُون ڏِيِن، سَچا ڏِيِي!

6

حَسَنَ، مِيَرِ حُسيِنَ جُو، جن نَه هِنئَڙِي جَارُ؛
خَالِقُ، رَبُّ جَبَّارُ، ڪِيِن مَرهِيَندو تَن ڪِي.

سُر سارنگ

داستان پهريون

1

اگميو آهي، لڳه پَسُ! لَطِيْفُ چئي؛
 وُنو مِينُهَن وَدُ قُتْرُو، كَڍو دُڻُ كاهي؛
 چَن چَڏي پَتِ پَتُو، سَمَرُ سَنباهي؛
 وهو مَ لاهي، آسِرو الله مان.

2

اگمَ كيا الله، لڳه پَسُ! لَطِيْفُ چئي؛
 پَلَرُ جِي پَالُوڻُ سِين، پَتَن جَهَلِيَا پاه؛
 واحد وَڏائِي كيا، مَتِي گَسَن گاه؛
 سانگِين وريا ساه، اُنن اَبُ اگوندرو.

3

اگمَ اِي نِه اَنگ، جهڙو پَسُڻُ پرينء جو؛
 سيڻن رء سِيڏُ چئي، رُوخ نِه رُچَن رَنگ؛
 سَهَسِين تيا سارنگ، جاني آيو جُوء ۾.

4

جاني آيو جُوء ۾، تيو قلبَ قَرارُ؛
 وهلو وچائين ويو، گري غمُ گُڏارُ؛
 نظارو نروارُ، پي پَسايو پانهنجو.

5

اچُ پڻ اُترَ پارَ ڏي، تاڙي كي تنوارَ؛
 هارين هرَ سَنباهيا، سرها تيا سنگهارَ؛
 اچُ پڻ مُنهنجي يارَ، وَسَڻُ جا ويسَ كيا.

6

اُچ پڻ اُتر پار ڏي، ڪارا ڪڪر ڪيس؛
وڃون وَسَڻَ آئِيُون، ڪري لعلُ لبيس؛
پرڀن جي پرديس، مون کي مينهن ميڙيا.

7

اُچ پڻ اُميدون، اڳم سنديون اُپ ڀر؛
ساوڻ پسي، سرتيون! سڄڻ ساريو مون؛
آئون آسائتي آهيان، مان پڄائي پون؛
گهر ته گهرجين تون، مند مڙيي مينهن جي؛

8

اتران تي آئيون، ڪري هڪل هوءَ؛
پري تل ترائيون، جوڙي هليون جوءَ؛
پسو جا پڻن ڀر، ڪتوريءَ خوشبوءَ؛
اچي روبروءَ، انيون روضي تان رسول جي.

9

پي پساو پانهنجو، نظارو نا گاه؛
لٽو ڪڻ قلوب تان، ٿي وروهڻ واه؛
اميدون ارواح، پي پسندي پنيون.

10

وَسَڻَ اڪڙين جڻن، جي هوند سڪين، مينهن!
ته هوند راتو ڏينهن، بس بوندِينُئون نه ڪرين.

11

گام گنديءَ گنج، ابر ڀر اها ٿيو؛
پسي پر پرڀن جي، ڏور ٿيا سڀ ڏنج؛
شال وسندو سنج، عاشق تي اوھيڙا ڪري.

12

اڱڻ تازي، بهر ڪُنڊيون، پڪا پت سُنهن؛
 سرهي سيڇ، پاسي پرين، مر پيا مينهن وسن؛
 اسان ۽ پرين، شال هون برابر ڏينھڙا.

13

بر وٺا، تر وٺا، وٺيون ترائون؛
 پرہ جو پٽن تي، ڪن ولوڙا وايون؛
 مڪڻ پرين هٿڙا، سنگهاريون سايون؛
 ساري ڏهن سامهيون، ٻولايون، رانيون؛
 پانهيون ۽ بايون، پڪي سُنهن پانهنجي.

14

بر وٺا، تر وٺا، وٺو جيسر مير؛
 اڱم ڪري آيون، پاڻ پري پير؛
 لاتائون، لطيف چئي، واندين مٿان وير؛
 سرها ڪيائون سير، سرهيون سنگهاريون ٿيون.

15

بر وٺا، تر وٺا، وٺي ڪڇ ڪنار؛
 پونياڙي پٽن تي، ڏس! نايائون نار؛
 سباجهي ستار، لاتا ڏرت ڏيه تان.

16

سارنگ! سار لهيڇ، الله لڳ اڇين جي؛
 پاڻي پوڄ پٽن ۾، ارزان ان ڪريڇ؛
 وطن وسائڇ، ته سنگهارن سڪ ٿئي.

17

سارنگ ڪي سارين، ماڙهو، مرگه، مينهون؛
 آڙيون ابر آسري، تاڙا تنوارين؛
 سپون جي سمونڊ ۾، نئين سج نهارين؛
 پلر پيارين، ته سنگهارن سڪ ٿئي.

وائِي

مُنهنجي سِيڏُ سارَ لهندو: مُونَ کي آهَ اُميدَ اللهُ ۾.
 سَڄدي پئي سُڀرينءَ، زارِيُون زورَ ڪَڙيندو:
 اُمَتَ ڪارِڻَ اَحْمَدُ اُتَ، پَرِمَلُ پاڪُ پَنَدو:
 صُورَ ڏَڪاءُ ٿيندو، اَڪِيُون سَڀ سِجُ ڪَڍندو:
 ميڙُو ٿيندو مومنين، اُتَ مُحَمَّدُ مِيرَ مَلهندو:
 نَفَساً نَفِسي سِپِڪو ڪَري، داتا دَرِ ڊوڙندو:
 مُهَتُ ڏيندَسَ مَولُو، اُتَ بَدِيُون بَخِشائيندو.

داستان ٻيو

1

سارَنگَ سائي سِٺَ، جَهڙِي لالِي لاکَ جي:
 اِئنَ سي اُڀنَ اَنگِيَا، جِئَنَ سي چُنيءَ چَٽَ:
 بَرَسِيو پاسي پِٽَ، پَرِيائين ڪُنَ ڪِراڙَ جا.

2

پَري پِٽَ تي آئِيو، سارَنگَ سُهَڄَ مَنجھان:
 ڪَڙِيُون ڪَٺُ هارَ جِئَنَ، وِجُون اُتَرِ واءِ:
 سُرَها سَڀرا ٿِيَا، ڊامَٽَ ڊِڀَ ڪِيَا:
 پَهري پَنَنان، پَرِيائين ڪُنَ ڪِراڙَ جا.

3

پَرِيائين ڪُنَ ڪِراڙَ جا، وُنو وارياسو:
 ڪُٽِيَتِيءَ ڪِنوڻَ ڪِيو، چَڱو چَوَماسو:
 ماڪاڻِيءَ تان موٽِيو، ڏِيئي پَڀَ پاسو:
 خالِقَ ڪِيو خاصو، چِيهو چُڪِيءَ ڪَنڊِين.

4

چِيهو چُڪِيءَ ڪَنڊِين، ڪِيائين ڪَڙَنگَ تي ڪُلَ:
 هَڏاڪُتيان هَلِيو، پَري تَرايُون تَلَ:
 آندائين آَبَ اُچَلَ، مَٿي باغَ بَهارَ ٿِي.

5

اُجُ رَسِيلا رَنگَ، بادَلِ كَدِيَا بُرَجَن سِينِ؛
 سازَ، سارَنگِيُونِ، سُرندا، وَجائِي بُرُ چَنگَ؛
 صُراحيُونِ سارَنگَ، پِلَتِيُونِ راتِ پَدامَرِ تي.

6

مِينهانِ ۽ نِينهانِ، بَئي اَگرِ هِيڪَڙِي؛
 جِي وَسَڻَ جا ويسَ ڪَري، تَه ڪَڪَڙَ ڪَن ڪِيهانِ؛
 بادَلُ تِي بِيهانِ، جِي اَگَمَ اَچَڻَ جا ڪَرين.

7

ڪُڙڪَن ڪانڌُ چَتِ ڪِيو، جُهڙُ پَسِيو جِهَجَن؛
 وَرَ رَءِ وانڍِيَن اڏِيَا، پَڪا سِي مَرِ پُسنَ؛
 اُتَرُ ڊاهِي اُنِ جا، تَه ڪَنهن ڪِي ڪارُون ڪَن؛
 وارثُ وَرِي تَن، اَچِي شالَ اولو ڪَري.

8

ڪُڙڪَن ڪانڌُ چَتِ ڪِيو، جُهڙُ پَسِيو جِهَڙڪَن؛
 سُڻِيو رَڙَ رَعَدَ جِي، ڪَلِيُون تِيُون ڪَنبَن؛
 ڪَلِيُون ڪِيَن ڪُچَن، ويچارِيُون وَرَن رِي.

داستان ٿيون

1

گَنيرَ گَتِ سِڪَن، چَلڻَ جِي چاهَ پَئي؛
 هِنڊوا حيرَتَ ۾ پِيَا، لالِي ڪِي لَبَن؛
 چَمڪَن چوڏَسَ چَنڊَ جَن، وَجَڙِيُون وَهَسَن؛
 لوچَن تاهِ، لَطيفُ چَئي، پَسَڻَ لاءِ پَرِين؛
 ڪيسَرَ قَرِيبنَ، سَنباهي ساڻُ ڪَنيا.

2

مند ٿي مندَلِ مندِيا، ڪي اوهيڙنِ اوڪَ؛
 چاچر ٿي چئن ۾، مينهيون چرنِ موڪَ؛
 سرهيون ٿيون سنگهاريون، پويو پائنِ طوقَ؛
 ميهه، چپڙ، قنگيون، جت ٿين سڀيئي توڪَ؛
 لاهين مٿان لوڪَ، ڏولائي جا ڏينھڙا.

3

مند ٿي مندَلِ مندِيا، تاڙي ڪي تنوارَ؛
 هارين هر سنباهيا، سرها ٿيا سنگهارَ؛
 اڄ مُنهنجي يارَ، وسڻ جا ويس ڪيا.

4

مُحَبَّ مُنهنجا سُپرين! آڻيئي اللهُ؛
 توڪي ساريو ساهُ، اُڪنديو آهون ڪري.

5

اگر ڪيو اچن، سڄڻ سانوڻ مينهن چئن؛
 پاسي تن وسن، جي سڀ چماندرُ سڪيا.

6

اُچڻ گهرجي آڄڪو، جُهوپو سهي نه سي؛
 سُڻائج سوڙ ڪي، حال مُنهنجو هي؛
 اڳڻ آيو ٿي، ته ڊوليا! ڪنهن ڍنگ ٿيان.

7

کانڏا! ٿنهنجي پاند ري، سنجهي سيءَ مران؛
 ڪامل! ڪپاهن ۾، پيئي نارَ ٿران؛
 تاريءَ تو ٿران، چئن ورُ وهاڻيءَ وارئين.

8

کانڏا! ٿنهنجي پاند ري، سيءَ مران سڀ رات؛
 ڪامل! ڪپاهن ۾، جهپ نه اچي جهات؛
 اچين جي پريات، ته آئون سيءَ نه ساريان.

داستان چوٿون

1

سَجَطُ سَانَوَٽُ مِينَهَن جِئَن، جُهٽِڪَن پاسي جهوڪَ؛
 ڏيندا پاهُ پَتَن ڪي، مَنجھان مِينَهَن موڪَ؛
 لَسَ پيارين لوڪَ، اَگَمَ ڪِيو اڪِين سين.

2

واهندان وِجُون تِيُون، ڪَٽِيُون ڏَنهن ڪنپاتَ؛
 ڪُنڊِيُون ڪاهي گَسَ ڪَريو، وِجُون ڪَريو واٽَ؛
 سَنگهارَن سَڪُ تِيو، لَٽِي اُجُ اُساتَ؛
 جُهٽُ ڦُٽُ ڏيئي جهاتَ، پُساينديُون پَتِيُون.

3

سَجو صافُ نه اُپَري، سَري وِچان سِجُ؛
 مَنهن چَٽَهيو ماڙهن ڪي، ڏَٽِي وڌايُون وِجُ؛
 هِنٽَڙا! ڪَپُ مَ ڪِجُ، سِگها مَلندَءَ سَپَرين.

4

يَتِ ڍَري پَتِ پيئيُون، تِيا وَلهارَن وِيَ؛
 سِجُ، چَنڊُ نه پاڙيان، سِيٽَن جي شَبِيهَ؛
 جي جاني اَنڌرَ جِيءَ، سي پَرين پيهي گَهرَ آيا.

5

يَتِ ڍَري پَتِ پيئيُون، وِجَن ڪِيا ڌَرَمَ؛
 واحِدَ وڌائي ڪِيا، ڪُنڊِن ساڻُ ڪَرَمَ؛
 سَنگهارَن شَرَمَ، رَڪُ مَنهنجا سَپَرين!

6

موتِي مانڊاڻَ جِي، واري ڪِياين وارَ؛
 وِجُون وَسَٽُ آئيُون، چَوَڏَسَ ۽ چَوَڏارَ؛
 ڪي اُٿي ويئيُون اِسْتَنبُولَ ڏي، ڪي مَٽِيُون مَغْرَبَ پارَ؛

ڪي چمڪن چين تي، ڪي لهن سمرقندين سارن؛
 ڪي رمي ويئون روم تي، ڪي ڪابل، ڪي قندارن؛
 ڪي دهليءَ، ڪي دکن، ڪي گزن مٿي گرنارن؛
 ڪنهن جنبي جيسلمير تان، ڏنا بيڪانير بڪارن؛
 ڪنهن پڇ پڄاڻيو، ڪنهن ڍٽ مٿي ڍارن؛
 ڪنهن اچي امر ڪوٽ تان، وسايا ولهارن؛
 سانئيم! سدائين ڪرين، مٿي سنڌ سُڪارن؛
 دوس! منا دلدار، عالم سڀ آباد ڪرين.

7

موٽي مانڊاڻ جي، جڙي ڪيائين جوڙن؛
 وڃون وسڻ آئيون، به به ٻڌائون ٻوڙن؛
 اُن جا عالم ڀر، لکين ٿيا ڪوڙن؛
 سارنگ لاتي سوڙهه، سانده سُهائو ٿيو.

8

حڪم ٿيو باڌل ڪي، ته سارنگ ساڻ ڪجن؛
 وڃون وسڻ آئيون، ٿه ٿه مينهن ٿمن؛
 جن مهانگو لهي ميڙيو، سي تا هٿ هٿن؛
 پنجن منجهان پندرهن ٿيا، ائن تا ورق ورن؛
 ڏڪاريا ڏيه منا، شال مُوڏي سڀ مرن؛
 وري وڏي وس جون، ڪيون ڳالهيون ڳنوارن؛
 سيد چوي سڀن، آه توه ٿنهنجي آسرو.

9

اندر جهڙ جهور وهي، بهر ڪڪر نه ڪوءِ؛
 وسائيندي وڃڙي، حُب جنين ڪي هوءِ؛
 لالڻ جنين لوءِ، تن اوڪاڻين نه اڪيون.

10

اگمجي آئيون، اتران ڪري اورن؛
 جي پرين هٿڙا ڏور، سي مون ڪي مينهن ميڙيا.

وائي

آئي مُندَ مَلارَ، آئونَ گُهنا کَندِيسَ گِٻڙا؛
 وَسَٺَ جا ويسَ ڪَيا، اُڄُ مُنهنجِي يارَ؛
 لارَ لائيندي وَڇُڙا، پٽُڙسَ پَٺِيا وارَ؛
 پَڪي آءُ پَرينَ تُون، لَهَ مُنهنجِي سَيدُ! سارَ.

سُر آسا

داستان پهريون

1

لوچان ٿي لآحد ڀر، هاديءَ لَهان نَه حَڏُ؛
سُپيريان جي سُونَهَن جو، نڪو قَدُ نَه مَدُ؛
هَتِ سِڪُنُ بي عَدُ، هَتِ پرينءَ پَرِوا ناهِ ڪو.

2

”آئون“ سين اُنَ پار، ڪڏهن تان ڪوئ پيو؛
”اِنَّ اللّٰهَ وَتَرَّ يُحِبُّ الْوَتَرَ“ نيئي بيائي بار؛
هيڪڙائيءَ وَتِ هار، هنجون جي هُئُ جُون.

3

بَنِ! بيائي، سُپرين! پاڻان مون کي پل؛
”آئون“ اوريان جهل، توکي رسي ”تو“ ڏٺي.

4

هُوَ پڻُ ڪونهي هِنَ ري، هِي نَه هُنهان ڌار؛
”الْإِنْسَانُ سِرِّي وَ أَنَا سِرُّهُ“، پَرُوڙج پچار؛
ڪندا ويا تنوار، عالمِ عارفِ آهڙي.

5

جان جان پَسِين پاڻُ کي، تان تان ناهِ نماز؛
سڀ وِجائي سار، تِهان پوءِ ٽڪيرِ چئو.

6

جان جان پَسِين پاڻُ کي، تان تان ناهِ سُجُوڏُ؛
وِجائي وُجُوڏُ، تِهان پوءِ ٽڪيرِ چئو.

7

نابوديء نيئي، عبد كي اعلى ڪيو؛
مورت ۾ مخفي ٿيا، صورت پڻ سيئي؛
ڪٿي اٿ ڪيهي؟ ڳالهه پريان جي ڳجهه جي.

8

جن وڃايو وجود ڪي، سي فاني ٿيا ”في الله“ ۾؛
نه تن قيام نه قعود ۾، نه ڪو ڪن سجدو؛
جیلان ٿيا نابود، تیلان گڏيا بود ڪي.

داستان ٻيو

1

اُپرندي ئي سج، پرين جي نه پسنديون؛
ڪڍي پيئي ڏج، اڪڙيون ڪانگن ڪي.

2

نيرانا ئي نيٺ، نيئي آڇ پرين ڪي؛
ستر کاڌا ڪيڻ، جه ڏنو منهن محبوب جو.

3

تن نيٺن ڪي نيران، جن ساڄهرُ سِيٺ سانپيتيا؛
جيءُ، جُسي ۽ جان، ڪر حُضوري حُج ڪيو.

4

اڪيون علي الصبح، دوست ديگڻ آئيون؛
اُپنديون اُرداس ۾، ٻي نه ڪنديون ڪاءُ؛
رچنديون رءُ پاڻ، پرچنديون پرينءَ سين.

5

وسن ۽ وهسن، ڏيهاري ڏسڻ لءُ؛
ڏسي ڏسي آئيون، توءِ تلاشون ڪن؛
ڍاپيو نه ڍاپن، پسڻ منجهان پرينءَ جي.

6

اگڙيون اگڙين تي، ڏمر ڏوس ڪرين؛
جیلانہ سڪڻ سڪيون، تیلانہ دعویٰ منجھ ڌڙين؛
کلن ۽ ڪرين، رُسن پڙچن پاڻ ۾.

7

اڪين ڪي آئون، جان ڪي جُهَلون پائيان؛
لوڪُ لتاڙي نندَ ۾، ساڃن سونائون؛
مُون ڪي ماريائون، پاڻ پڙچي آئيون.

8

اڪين پنهنجي مت، پاڻ سين پاڻهين ڪئي؛
اتي وڃي لڳيون، جتي جان ڪپت؛
نہ ڪا ڳالهہ نہ ڳت، جي ڏني رءُ نہ جڙي.

9

اگڙين آرو، مونهان پڇي نہ ڪيو؛
اتي وڃي اڙيون، جتي چوڻ نہ چارو؛
هينئڙو ويچارو، واڻون جهليو وڄهلي.

10

اک اِلتي ڌار، ونءُ اَلتو عامر سين؛
جي لهُوارو لوڪُ وهي، تُون اُوچو وه اُوپار؛
منجھان نُوج نہار، پُر پُنيرو پرينءَ ڏي.

11

تان جي تين سامهان، پُنيرا سونهن؛
سنئون ورائي سڀرين، مَنهن جي مانڏي ڪن؛
رڳون سڀ رچن، تن ۾ تازائي ٿئي.

12

اڪيون سي ئي ڌار، جن سان پسين پرينءَ ڪي؛
پئي ڏانهن ڪيم نہار، گهڻو ريسارا سڀرين.

داستان ٽيون

1

ديڪُ مَر تُون سِين تَن، هِي جِي مَجَازِيَاڻِيُون مُنَهَن ۾؛
 ڪِين نَه سُجَاتو سُپَرِين، نِهاري نِيٽَن؛
 پَرِين سِي پَسَن، بَئِي جِنِين بُوڻِيُون.

2

مَجَازِي مَر مَتِ ڪَر، پَنپِيُون اِئِن نَه پِير؛
 پُچِي تَئِين تَه پِير، هَارِي! حَقِيقِيءَ جِي.

3

سَنئين سُونَهائي سِيڪا، ڪا مُون مُنجهائي؛
 طَلَبَ ۽ تَحْصِيلَ، اوريان ئِي آهي؛
 مان تَن تَتِ لائي، جَتِ آه نَه ناهِ ڪا.

4

جَتِ آه نَه ناهِ ڪا، اِي خاڪِيءَ جو خيال؛
 جانبَ جو جَمالُ، پَسَٽان ئِي پَرِي ٿيو.

5

جان تَن ڪِيو نَه تِيئن، سوئيرِيان ئِي سَنهڙو؛
 پَرِين پائيندا ڪِيئن، توڪي اڪڙين ۾؟

6

اڪِين ۾ ٿي ويه، تَه آئون واري ڍڪيان؛
 توڪي ڏسي نَه ڏيه، آئون نَه پَسان ڪي پيو.

7

ڪَر ڪي ڪِرُ ڪاءِ، نانگُ مَٽيارو نڪري؛
 اُپو جو اونا، سُرُ پُر سَندي سَجَٽِين.

8

سَجَٽُ سَنِيُون ڪَن، لوڪان ليڪي ونگِيُون؛
 سَندي سَپَرِين، پَرِ پَرُوڙَنُ ڏاکڙو.

9

حوصلو حيرت ۾، گري کين دَرَڪُ؛
جو حُسنُ سَندو حَقُّ، سو کُورُ پُروڙي کين کي!

10

حوصلو حيرت ۾، وڃي ٿيو ويڃون؛
مُحَبَّتَ جُونِ مِيڇُون، کُورُ پُروڙي کين کي.

11

مُئي هاڻيءَ تي مامرو، اچي ڪيو اَنڌن؛
مَناڙين هَٿن سِين، اڪِٿين کين پَسَن؛
”فِي الْحَقِيقَتِ“ فيل کي، سَجا سَجاڻن؛
سَندي سَردارن، بَصيرتَ پينا گري.

وائي 1

مُنهن مَنجھ خَليلُ، اَنڌر آڏُر آهين.
سَدَمَ گَرِ صِحتَ جِي، اِجا تُون عَليلُ؛
نالو ناهِ نِفاقَ جو، جِتي رَبُّ جَليلُ؛
مُنهن ۾ مُسلمانُ تُون، قَلْبُ تان قَليلُ؛
والِيءَ جِي وِصالَ ۾، دَوِي ناهِ دَليلُ؛
اَلا! عَبدُاللَطيفُ چَئي، سَچو رَڪائِجُ سِيلُ.

وائي 2

مَوْتِ مُنڌَ نَه آهي، تائِبَ ٿيو تَڪرًا.
”عَجَلُوا بِالتَّوْبَةِ قَبْلَ الْمَوْتِ“ ويه تُون ويرَمَ لائي؛
پَريان ڪارِڻ پاڻ کي، سِگهو ويه سَنباهي؛
اَجَلُ اَسارن کي، ڪامَ وِني تو ڪاهي؛
وَدائين وِڌڻ لَءِ، گَنُ ڪُهاڙي پاهي؛
عِمارتُون اَنڌن جُون، ڊاهيو تو ڊاهي؛
نِبا گهوٽَ گهرن ڏي، ڪَنهن وِڏي وِيرَ وِناهي؛
اَتي، عَبدُاللَطيفُ چَئي، پِنا ڪَفَنَ پَراهي.

داستان چوٿون

1

مَحْرُومَ تِي مَرِي وِيا، ماھِرَ تِي نہ مُئا؛
چڙِيءَ جِيئَن چُهَنجَ هَٻِي، لڏِيائُون لُئا؛
حُبَابَ تِي هُئا، اِنھِيءَ واديءَ وِجَ ۾ .

2

اَسِين سِڪُون جن کي، اَسِين پُٺَ سِيئي؛
”لَمَ يِلدَ وَلَمَ يُولدَ“، وَنُءُ اوڏانھين پِيھِي؛
تِهان مَنجھِيئي، پارِڪَ! پَرَڪِجَ حَقَ کي .

3

ڏَسَٺُ ڏَسِين جِي، تہ هَمَءَ کي حَقُ چَئِين؛
شَرِڪَ! شَڪُ مَ نِي، اَنڌا! اِنھِيءَ ڳالھ ۾ .

4

آڏو جو اِثباتِ کي، سو شَرِڪُ لاهي شَڪُ؛
هُئي جنھن ۾ حَقُ، تنھن نَفِيءَ جِھو ناھِ ڪو .

5

اِنَ پَرَ نہ اِيماَنُ، جِئَن ڪَلِمِي گو ڪونائِيين؛
دَعا تَنھنجي دِلِ ۾، شَرِڪَ ۽ شَيطانُ؛
مُنھن ۾ مُسلمانُ، اَنڌرِ آڏُرِ آھِيين .

6

ڪُوڙو تُون ڪُفَرِ سِين، ڪاڏُرُ مَ ڪوناءُ؛
ھِنڌو ھڏَ نہ آھِيين، جِٻِيو تو نہ جُڳاءُ؛
تَلڪُ تِنين کي لاءِ، سَچا جِي شَرِڪَ سِين .

7

مُنھن تہ آھيرِيان تِي اَجرو، قَلَبَ ۾ ڪارو؛
پَھران زيبُ زبَانُ سِين، دِلِ ۾ ھِچارو؛
اِنَ پَرَ ويچارو، ويجهو ناھِ وِصالِ سِين .

8

تُون ڪا ڪاڻي پاءِ، وَنن ۾ وصالَ جي؛
 دُوبيناڻي دُور ڪري، مَعْرِفَتَ مَلهائِ؛
 سَپيرِيانَ جي سُونَهَن ۾، رُخنو ڪونَ رهاڻِ؛
 اڪِ اَشْهَدَ چاءِ، تہ مُسَلِماني ماڻِئِين.

9

سُرمون سِياهيءَ جو، رَنن کي رهاڻِ؛
 ڪاڻي ڪارائِيءَ جي، مٿسُ تي مَ پاءِ؛
 اڪِين ۾ اَتڪاءِ، لالاڻِي لالَنَ جي.

10

سُرمون سُرخِيءَ جو، جڏهن پاتو جن؛
 تڏهن ڏني تن، رَوَئِقَ ريتي جَهڙِي.

11

سُرمون سُفيديءَ جو، جڏهن وڌو جن؛
 تڏهن ڏني تن، اِچائي عالمَ ۾.

12

مُون تان لڪائي گهڻو، روئڻَ کي روشَنُ؛
 رَسِيو ريزالنَ کي، مَنجھان زَرديءَ ظَنُ؛
 ويڙي مُون وَرَنُ، ڳالھ ڪيائين ڳجھَ جي.

13

لڪين سئين مَهراڻُ، آڻي سَپ اَدَميا؛
 سَڙان مَنجھين مان، بَهَرِ پاڻَ نہ نڪري.

14

”پاڻُ“ پَرَدو پاڻَ کي، سَڻي ڪر سَنپالَ؛
 وچان جو وصالَ، سو تان هُئڻُ هِنَ جو.

15

”پاڻُ“ پَرَدو پاڻَ کي، طالِبَ! سَڻج تُون؛
 نڪا هان نہ هُون، پَرَدو سَپ پاسي تِيا.

16

”مُون“ مُونھين ۾ سَپَجي، مُون کي ”مُون“ جُڳاءَ؛
 مُونھين جي ساڃاءَ، مُونھين مَنجھان ”مُون“ تَئي؛
 اُنھين ائن جُڳاءَ، اَن کي ائن نہ چوڻو.

17

گَندي نِينھن نہ سَپَجي، تھ نہ پَچي ماھ؛
 کَچيءَ پَر کِئاءَ، تَئي سَماجوگُ سَچَطين؟

18

نَظَرُ نَزديڪون، سَهي نہ سَگھان سَاعَتَ سِيئن؛
 پَسَنُ پَري سَندون، ائون نالي گِيڙي نَجھران.

19

مُون کي مُون پَرين، بَدِي وِڌو بار ۾؛
 اُپا اِيئن چَوَن، مَچُڻ پانڊُ پُسائين.

20

پيو جو پاتار، سو کئن پُسنَ کان پالھو رَهي؟
 سالڪ! مُون سيڪار، ڪو پھُ اُنھين پانڊَ جو.

21

ڪَرِ طَريقَتَ تَڪيو، شَريعَتَ سُجانُ؛
 هِنئون حَقِيقتَ هيرَ تُون، ماڳُ مَعَرَفَتَ جانُ؛
 هوءَ ثابُوتِيءَ ساڻُ، تہ پُستَانَ پالھو رَھين.

22

ڪُوڙِي ڪِجَ مَ کَڏھين، ڪِڪِي پانئِجَ قانگَ؛
 ساري سَناسينُ جئن، لائقُ! رَڪِجَ لانگَ؛
 تہ چارَئي چُنيءَ پانڊَ، اوسا گَنھي اُڪرين.

23

سُتوئي سِيچَ گَھرين، جفا ڏئين نہ جان؛
 صلَحَ رِيءَ سيطان، مَتانَ تُوندين نہ چَڙھين.

24

صُلِحْ جِن سَجَطُ سِين، سِيحَ مَائِيندا سي؛
 ”الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ“، اِن پَر ايا جي؛
 نيئي نوندين تي، ڏکي چٽي چاڙهيا.

25

جي تيا حلُ حَبِيبَ سِين، سُمَهٽُ تن ثوابُ؛
 نيٺ هيرائي نندَ سِين، خوش ڪيائون خوابُ؛
 اوسيڙو عذابُ، دليان تئين دور ٿيو.

26

تَنُ تَسْبِيحَ، مَنُ مَطِيو، دِلِ دَنبُورِو جَن؛
 تَندُون جي طَلَبَ جُون، وَحَدَتَ سِرِ وَجَن؛
 ”وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ“، اهو راڳُ رَڳُن؛
 سي سَتائِي جاڳن، نندَ عِبَادَتَ اِن جي.

وائي

ڪي اُنهين منجهه آهي، هو جي جهونا پسجن جهوپڙا.
 اِن دَرِ سِيئي اگهيا، جن ڪي ڪون چتائي؛
 ڌاريان پانئن ڌاريو، پاڻ پريان سين ڪائي؛
 ”اِن اُولِيائِي تَحْتَ قَبَائِي“، پنهنجا پاڻ پهرائي؛
 ”لَا يَعْرِفُهُمْ غَيْرِي“، پر ڪي ڪين پسائي؛
 پنهنجي چڏي پت ۾، رڙهه ائين جي رائي؛
 خدمت ڪر خلق سين، پاند گچي ۾ پائي؛
 اديون! عَبْدُاللَطِيفُ چئي، اِتاھين ڪي آهي.

سُر پ

داستان پهريون

1

گوندَر كيو عَرَقُ، ماء! مُنهنجو چنڌڙو؛
ڏکويَن مَرڪُ، مَتِي سَڳر پندڙو.

2

گوندَر گڏياس، صَحَتَ نِيڙيمر سَڄڻين؛
مادر! مارياس، قوڙائي پرينءَ جي.

3

گوندَر هَتَ نه پير، ورهَ منجهين وهڻو؛
کڙه ۾ قطارون ڪري، سورن لاياسير؛
مون چئن گهاري ڪير، هيڪلي رءِ سَڄڻين؟

4

اُني چئن مورن، اوڀر ولهارن ۾؛
سا پر گوندَر ڪن، جُ قوڙائو سَڄڻين.

5

ڳرن ۾ ڳرهيڄ، روئي ڪڇ م پڌرا؛
تان سُورائي سهيڄ، جان لا هيندڙ ڪو لهين.

6

ڳر ۾، ڳجهو روءِ، پڌر وڄه م پرينءَ ري؛
سورن سُپير هوءِ، هنڌڙا! ڪم ڪنن چئن.

7

جاءَ نه سڄو ڏينهن، هنڌڙو اوني وڳ چئن؛
مون پريان سين نينهن، چنڻ ڪارڻ نه ڪيو.

8

پَل پَل ۾ پَلِيانس، پَل نہ رهي پرينء ري؛
جئن جهوريء کان جھليانس، جھجيو تنن جهوريء پوي.

9

گَڪَر مَنجھ ڪَپار، جُهڙ نِيٽَنئون نہ لهي؛
اُچ مَنهنجي چت ۾، انا پرين اپار؛
آءُ سَڄڻ! لهُ سار، وره وِڙهي آهيان.

10

مُون مَنجهيئي مينهن ڪوه ڪرينديس ڪرين؟
سَرلو سارو ڏينهن، مون پريان جو نہ لهي.

11

جُ سي سنڀر جن، سہ تنين سين اوريان؛
لُئو لُئو هيٺ وِجن، رَگون رِبانن جئن.

12

چُٿرُ رهي نہ چت، ويٺين واڳيو نہ رهي؛
رئيءَ لَتجي نٿ، هنٿرو واٽ وِركَ جئن.

13

چوري چوري چت، جان نئينء وهاڻيءَ نڪران؛
نينهن گهرائي نٿ، پريان سندي پير ۾.

14

چيتاريان چُٽڪن، وساريان نہ وسري؛
ويرو تارَ ڏکن، سَڄڻَ پَڳي هڏَ جئن.

15

چيتاري چوندياس، ڳالهيون سڀوئي سڄڻين؛
جُ مُقابلِ تياس، تہ سڀ وِجنمِ وسري.

داستان ٻيو

1

سَجَطَ سان نہ پيٽ، ڳجھ ڳرهيان ڪن سين؛
ڳالهيون انهيءَ ريت، سلا ٻڌي موريون.

2

ڳالهيون پيٽ ورن ۾، وڌي وڻ ٿيون؛
پر سين مون نہ ڪيون، گوشي پرين نہ گڏيا.

3

گوني ۽ گوني، پرين پتائين گج جئن؛
جي من مجوني، سي ڪئن وڃن وسري؟

4

اندر اندريون، جئن سي وانجهي ۽ لٺ ۾؛
مون تڻ تيتريون، ته ”ڪئن ملبو سڃڻين؟“

5

جئن سي گوهيءَ نار، وهن واريءَ گاڏٿان؛
هنٿرو پريان ڌار، نبيريانس نہ نبري.

6

سپر سي پيو، نہ مون سوڙ، نہ گبرو؛
نہ مون ڪانڌ، نہ ڦوٽ ڪي، جوپن وهي ويو؛
تنين حال ڪهو، نڌر جنين نڄهرا؟

7

اٿر اوئون ڏي، نہ مون سوڙ نہ گبرو؛
سي سارينديون سي، جنين نڌر نڄهرا؟

8

اٿر ڏني اوت، نہ مون سوڙ، نہ گبرو؛
چارئي چنيءَ پوت، مون ريڙهيندي رات گئي.

9

نِينُهَن نِهائِينءَ جان، دِكِيو كوهُ نه دِكِين؟
 جَر جيري چڏي، ته ڪئن پڇندا تانءَ؟
 سندي ڪنپاران، ڪن ڪريجا ڳالهڙي.

10

نِينُهَن نِهائِينءَ جئن، دِكِيو كوهُ نه دِكِين؟
 جَر جيري چڏي، ته رچ پڇندا ڪئن؟
 تون پڻ ڪريج تئن، جئن ڪنپار ڪرن ڪم سين.

11

نِهائِينءَ کان نِينُهَن، سڪُ مَنهنجا سُپرين!
 سڙي سارو ڏينهن، بهر باق نه نڪري.

12

نيٺ نِهائِين جان، ستي لوڪَ دِڪيان؟
 اُجهاميو پَران، توکي ساريو سُپرين!

13

ڪي جو ڪنپارن، مٽيءَ پائي مَنيو؟
 تنهن مان تر جيتري، جي پئي خبر ڪرن؟
 هي تان هوند مرن، هن اڳڻ اوراتو ٿئي!

سُرُ ڪاهوڙي

داستان پهريون

1

ڪاهوڙين خفيءَ سين، سوجهي لڏو سُبْحانُ؛
عاشقُ اهڙي اگرين، لنگهيا لا مڪانُ؛
هُوءَ ۾ گڏجي هُوءَ ٿيا، بابو جي پريانُ؛
سپوئي سُبْحانُ، آيو نَظَرُ اُن جي.

2

مُون سي ڏنا، ماءُ! جنين ڏنو پرينءَ کي؛
رهي اچي راتڙي، تن جنگن سنڌيءَ جاءِ؛
تئين جي ساڃاءِ، ٿر هو ٿئي تار ۾.

3

ويئون پڻ پئي، ڪيرون ڪاهوڙين جون؛
ائون تن ڏوٿين جو، پڇان پير، پهي!
رُجن رات رهي، ڏونگر جنين ڏوريا.

4

تُون هڏ ڪُڇاڙيا، سَنجهي سَعيو نه ڪرين؟
سوارا سَنڊ ڪڍي، ڪاهوڙي ويا؛
آڻيندين ڪيا، ڏٺ ڏوراڻي ڏيهه جو؟

5

ڏوٿي سا ڏورين، جا جوءِ سئي، نه ٻڌي؛
پاسا مٿي پاهڻين، ڪاهوڙي ڪوڙين؛
وڃا اَت ووڙين، جت نهايت ناه ڪا.

6

يڪليا پوٽن، ڌڙ کي گڏيو ڏوڙ ۾؛
 ڳالهيون، ڳهلي لوڪ سين، پٿر پئي نه ڪن؛
 ڪا مل آهي تن، مون پريان جي ڳالهڙي.

7

تان وٺن ويهي آءُ، اڳڻ ڪاهوڙين جي؛
 جوش ڏنائون جيءَ کي، لڪائي لوڪاءُ؛
 ڏوٽين ڪنهن ڏڪاءُ، سُمهي سڪ نه ماڻيو.

8

ڏٺ نه ڪتو ڏوٽين، جيڪي ڏٺ ڪرين؛
 اهڃاڻيون عالم جون، اورياڻين آڻين؛
 تهان پوءِ ڏسين، پريان سنڌي ڳالهڙي.

9

جي ڪو ڏٺ ڪري، ته ڏونگر ڏورن ڏاکڙو؛
 چپر ڪين ڏئي، سوڪڙيون ستن کي!

10

مون ڪاهوڙي لڪيا، گهرين نه گهارين؛
 واحد لڳ وٺن ۾، رويو جر هارين؛
 گوندر گذارين، جه ڏوٽي ڏٺ گڏ ٿيا.

11

ڪاهوڙين ڪڙي، ساجهر ٻڌا سندر؛
 ڏوريندي ۾ ڏونگرين، ڪيائون پاڻ پڙي؛
 ڏکن ڏيل هڙي، چيه لڏائون چيرين.

12

ڪئن نه ڪيڪان، پنڌ پراهين هليا؛
 ڏوٽيرا ڪنهن ڏٺ کي، جنبيا ڏنهن جابان؛
 ڪاهوڙين اهڃاڻ، انگ نه سڄي اڳڙي.

13

سُڪا مُنهن سندن، پيرين پُراڻا ڪيترڙا؛
 سا جوءِ ڏوري آيا، سونهان جت منجهن؛
 گجها گجهيون ڪن، تهان پراهين پنڌ جون.

14

سُڪا سندن ڪڇن ۾، گرڪڻا پيرين؛
 ٿمندي نيٽين، ان ڪي ڪاهوڙي گڏيا؟

داستان ٻيو

1

پيوجن پرو، گنجي ڏونگر گام جو؛
 ڇڏي ڪيٺ گرو، لوچي لاهوتي ٿيا.

2

پيئي جن پرڪ، گنجي ڏونگر گام جي؛
 واري سڀ ورق، لوچي لاهوتي ٿيا.

3

پيئي جنين باس، گنجي ڏونگر گام جي؛
 ڇڏي سڀ لباس، لوچي لاهوتي ٿيا.

4

گهڙو اٿيئي ڪام، گنجي ڏونگر گام ۾؟
 پسي تنهن پاهڻ ڪي، اچي نه آرام؛
 متان ڏونگر ڏورئين، اجهين ڪه عوام؟
 هرا ڪري حرام، ڪام ته ڪاهوڙي ٿين.

5

ڏيهه ڏيهائي ناه، جتي پير نه پڪيان؛
 تتي ڪاهوڙيان، ور ڏيئي وڻ چونڊيا.

6

جَتِ نِه پِڪِيءَ پِيرُ، تَتِ تِمڪِي باهڙِي؟
 ٻيو ٻارِيندو ڪيرُ، ڪاهوڙڪِيءَ ڪيرِ رِي؟

داستان ٽيون

1

اچي پيا آت ۾، واٽَ وِجائي جَن؛
 اُوءَ بصيرَ بَرَن ۾، اَنڌا ٿيو اُپِن؛
 ڪَننَ آڏيون تازيون، ڪَنگنَ جِئَن گُهَمَن؛
 فِراقِيءَ فرمانَ جو، آهي پَرُ پوڙَن؛
 لَنگها ٿيا لاهوتَ ڪِي، سَتا پيا سِڪَن؛
 ڪِپَتَ ڪاهوڙين، آه اُٿي پئي نه لَهي.

2

ڏسي ڏوري ڏونگرين، واٽَ وِجائي جَن؛
 ڪُرنڊان ڪِي پَرُوڙيو، رَنڏسي نه رڙهَن؛
 بيئي دارَ ديون ڪيو، پيرتَ تان نه پُچَن؛
 ڏوڙپريان لاءِ ڌارَ ڪيو، ويچارا وِجهَن؛
 حَبَرَ ڪاهوڙين، آهي لڪَ لاهوتَ جي.

3

ڪُپيريءَ ۾ پيرُ، ڪَنهين پاتو پيرين؛
 جِيانَ مُنجهڻَ ماڙهين، سَڄڻَ تيان ئي سيرُ؛
 اُنَ پُون سَنڌو پيرُ، ڪوڙنَ مَنجهان ڪو لَهي.

4

سُونهپَ ۾ سَپَ گهڻا، مُنجهڻَ ماڪي هوءَ؛
 پَرُو تنهين پوءِ، جو اُجهي پوءِ اُن تان.

5

ڏوري ڏوري ڏيه، ماءُ! ڪاهوڙِي آڻيا؛
 مِينَ پيرين ڪيه، ڪُهَ جِاڻان ڪَنهن پارَ جي.

6

جَهَنگَلِ هَلِيَا، سِي نَه پُليَا، رَاهَ هَلِيَا قُرَجَن؛
 اَوْجَهَرِ سِي نَه پَوَن، بِيئي جَنِين چَدِيُون.

7

جَهَنگَلِ آهِيَتِيَن كِي، پِنُتُ كِيُو رُونَدُو؛
 نَه كُتَا، نَه كُوَرِ كُون، چَرَهِيُو اُپُو چُونَدُو؛
 هَذَهِيَن نَه هُونَدُو، اِنَهَان پوءِ عَالَمَ ۾.

8

وَرُ سَا سُجِي وَيَزَه، جَنهن ۾ سَجُتُ هِيكَتُو؛
 سُو مَآگُ ئِي قِير، جِتي كُوَرِ كُمَاژَهِيَن.

9

كَارِي رَات، اُچُو ڏينهن، اِي صِفَتَان تُور؛
 جِتي پَرِينءَ حُضُورُ، تِي رَنگُ نَه رُوپُ كَر.

10

ڏُونگَرِين ڏَسَجَن، اُچُ پِنُ رِيُون اَن جُون؛
 ڏَوَتِيَرَا ڏُتُ كِي، آرَاژَان اُچَن؛
 خِيَمَا كَاهُوَرِيَن، اُچُ نَه اُنَهِيَن پِيٽِيَن.

11

كَاهُوَرِي گَرَا، سُوڏِي حُبَرِ پَكِيَا؛
 سُوجَهِي جَن كِيَا مَتي اگُتُ آهَرَا.

سُرُ بروو سنڌي

داستان پهريون

1

ڇا ڪي وڃيو ڇو، ٻيلي ٿئين ٻين جو؟
وٺُ ڪنڄڪَ ڪريمَ جي، جڳَ جو والي جو؛
سوڪو هوندو سو، جنهن جو عشقُ اللهَ سين.

2

جئن ڪا ڪاڻي ڪانهن، لُسندي لائون ڪري؛
اچي پئي اوچتي، ڌرڌَ پريان جي دانهن؛
ويج! ڏنيئن ڪهه ٻانهن؟ سورهنيئن ڪي سامهان.

3

ڌرتي ڏونه جئن، سرَ پرَ سڀرين ڏي؛
لڳو آه، لطيفُ چئي، تنُ پريان ڏي تنن؛
حاصلُ ٿئي هئن، ڦرينو ڦريبَ جو.

4

لڳيءَ جو، لطيفُ چئي، نڪو قال نه قيل؛
لڪئي لامون ڪوڙيون، نيڻين وهي نير؛
هنٿرا! ٿي سڌير، ڪالهه ڦرين لڏيو.

5

ڪي اوڏائي ڏور، ڪي ڏور به اوڏا سڀرين؛
ڪي سنڀرجن نه ڪڏهين، ڪي نه وسرن مور؛
جئن مينهن ڪنڍيءَ پور، تنن دوستَ وراڪو دل سين.

6

ڪوني ڪُنائون، اُچُ پڻ اڪڙين سين؛
 ماسُ وِراهي هليا، ڪرنگلُ ڇڏيائون؛
 ”تَوَاصَوُ اِبَالْحَقِّ وَتَوَاصَوُ اِبَالصَّبْرِ“ ائين اُتائون؛
 مئي ماريائون، ڪلي گهائيو سڄڻين.

7

ماڙهو گهرن مال، آئون سڀ ڏينهن گهران سڀرين؛
 دنيا تنهن دوست تان، فدا ڪريان في الحال؛
 ڪيس نام نهال، پسڻ تان پري ٿيو.

8

ڪڏهن طاقيون ڏين، ڪڏهن ڪلن در دوستن جا؛
 ڪڏهن اچان، اچڻ نه لهان، ڪڏهن ڪوٺيو نين؛
 ڪڏهن سڪان سڏ ڪي، ڪڏهن گجهاندڙ گرهين؛
 اهڙائي آهين، صاحب منهنجا سڀرين.

9

صورت گهڻو سهڻا، ٿاڻا سندن ٿوه؛
 ريلو ڏئي رُوح، جو کائي، سو ڪامي مري.

داستان ٻيو

1

جانب! ٿون جيڏو، آهين شان شعور سين؛
 مون تي ڪر، منهنجا پرين! توه ٿسي تيڏو؛
 ائي ڪامل! ڪم ڪيڏو؟ جئن نوازينم نگاه سين.

2

جانب منهنجي جيءَ ۾، تنهنجي طمع پوءِ؛
 وڻ کاتي، وڍ انگڙا، ادب ڪر م ڪوءِ؛
 پانيان پال سندوءِ، جي ساڄن! سنئون نهاريين.

3

جانِبَ! اِيئنَ نَه جُڳاءِ، جِيئنَ ماريو، موتيو نَه پُچينَ؛
رَتِيءَ رَتُ نَه سِنجُري، سِڪَ تَنهنجِي ساءِ؛
اَسانَ تو ئِي لاءِ، پَرِ مِر پُوڄائونَ كِيُون.

4

جڏهنَ پوي يادِ، صُحبتَ سَپيرِين جِي؛
فَريادُون فَرِيادِ، ناگهَ وَجَن نَگِيو.

5

ڪَڙو مَنجِه ڪَڙي، جِيئنَ لُهارَ لِيَتِيو؛
مَنهنجو جِي جَڙي، سَپيريان سوگهو ڪيو.

6

نازَ مَنجهارانَ نِڪَري، جڏهنَ پَرينَ ڪَري تو پَنڌُ؛
پُون پَن ”بِسْمِ اللّٰهِ“ چَئي، راهَ چُمِي تِي رَنڌُ؛
اُپيون گهڙي اَدبَ سينَ، حُورُون حَيَرَتَ هَنڌُ؛
سائينءَ جو سوگنڏُ، ساڄنَ سَپِنَتانَ سُهڻو.

7

فاني نِي فاني، دُنيا دَمُ نَه هيڪَڙو؛
لُتي لوڙهَ لُئنَ سينَ، جوڙيندءَ، جاني!
ڪوڏرِ ۽ ڪاني، آهي سِرِ سَپِڪَنهين.

8

اُچُ پَن اَنگيمَ اَنگَ، هتانَ حَيِبَن جِي؛
جا پَرِ سَوَتِيءَ سَنگَ، سا پَرِ سُوَرَن سان تِي.

9

اُچُ پَن جُڙيمَ جوڙَ، دوستَ پيهي دَرِ آئيو؛
سُڪنَ اُچي دُڪنَ ڪي، مُحڪَمُ دَني موڙَ؛
جا پَرِ ڪَتِيءَ ڪوڙَ، سا پَرِ سُوَرَن سان تِي.

داستان ٽيون

1

عِشْقُ أَهڙِي ذات، جو مانجهي مُنجهائي مِينِ ڪِي؛
ڏينهان ڏورَ ڏونگرين، روئڻُ سَڄيائي رات؛
اُتي ويني تات، ميان! مَحَبُوبِن جِي.

2

يارُ سڌائي سڀڪو، جاني زباني؛
آهي آساني، ڪَمَ پڙي ٿي ڪَل پوي.

3

آدمِينِ إِخْلَاصُ، مَتائِي مانو ڪيو؛
هاڻُ ڪائي سڀڪو، سَندو ماڙهُوءَ ماسُ؛
دلبرَ! هِنَ دُنيا ۾، وڃي رهندو واسُ؛
پئي سڀُ لوڪَ لِبَاسُ، ڪو هِڪڙلِ هُوندو هيڪڙو.

4

شُڪرُ گڏياسُون، سڀرين! جڙي، جاني يارَ!
ويني جن جي وَتِ ۾، ڪوڙين ٿيا قَرارَ؛
ڏٿيم! ڪَرَمَ ڌار، پاڙو تِن پَرِين ڪان.

5

کوڙي، ڪنُ مَ سڀرين! ڪنِيئي تان ڪوڙَ؛
عادَتَ جا اڪِين جِي، سا نيئي نِباهِجَ توڙَ؛
مُون ۾ عِيبن ڪوڙَ، ٿون پاڻُ سِجائِجَ، سڀرين!

6

ڪِئان سِڪِين سڀرين، ڪاسائِڪي ڪارَ؟
تِڪي ڪاتي هَتَ ڪري، مَنيءَ سِين مَ مارَ؛
چوري چاڪَ نهارَ، سورن سانگهيڙا ڪيا.

سُر رامکلي

داستان پهريون

1

نُوري ۽ ناري، جوگيٽرا جهان ۾،
پري جن پاري، آءُ نه چئندي ان ري.

2

جوگيٽرا جهان ۾، هئا منجه حمار،
آرامان ارگُ تيا، اوڏا نه آرام،
گيائون قيام، آءُ نه چئندي ان ري.

3

وارو! ويراگين کي، ويل مَ وساريچ،
قدمُ ڪاڙين جا، ليلائي لهيچ،
پيرتَ پسيو پتَ جي، وچڻَ کي وچيچ،
راتو ڏينهن رڙهيچ، آءُ نه چئندي ان ري.

4

واچتَ ويراگين جا، مون وتِ وڌي وتُ،
سونُ سڀوئي سگيون، پسي ڪين مَ ڪتُ،
ويساهي ويل ڪنهن، پوربَ ويندو پتُ،
هلُ! گيائون هتُ، آءُ نه چئندي ان ري.

5

واچتَ ويراگين جا، مون وتِ وڌو مالُ،
مقالان مهند تيا، ڪونهي وتن قالُ،
حاصلُ جنين حالُ، آءُ نه چئندي ان ري.

6

جان ڪي مُون ڪي ني، پڳه پائي پاڻ ڏي؛
 په پڙوڙيم پٺ جا، منجهان ڪيتر ڪي؛
 هاڻي جي هنئي، آءُ نه چئندي ان ري.

7

سٿر سڳڙين سين، لحظي لاتائون؛
 ڪيتر ڪني آهيان، انهن جي آئون؛
 مون ڪي ماريائون، آءُ نه چئندي ان ري.

8

ميڙيو پاڻ پريون ڪيو، جوڳي جلائين؛
 سامي سڳڙين سين، خوديءَ ڪي ڪائين؛
 هو جي تار ٽڳائين، آءُ نه چئندي ان ري.

9

پسيو آسڻ ان جا، اڏوها اچن؛
 ڪيتر ڪاپڙين جا، صبح تان نه سڄن؛
 جي رائي منجهه رهن، آءُ نه چئندي ان ري.

10

آسڻ وت آهون ڪريان، وس نه منهنجي واڻ؛
 لڳم لاهوتين جو، ڪيتر منجهان ڪاڻ؛
 هلڻ ڪي هيهاڻ! آءُ نه چئندي ان ري.

11

وتن ويئي آهيان، ڏسيو ڪين ڏسان؛
 جنهن جهوئي ناه ڪي، سا ڪا سونهن سنڊيان؛
 پسيو ڪين پسان، آءُ نه چئندي ان ري.

12

بابو بيڪاري ٿيا، اڄ نه آسڻ وت؛
 خودي ڪانئي هليا، پير نه لائي پت؛
 ”هيءُ! هيءُ!“ جنين هت، آءُ نه چئندي ان ري.

13

بابو بيڪاري ٿيا، پڇي ڇڏيائون پاڻ؛
 نسورويي نينهن جو، نانگن وٽ نڌاڻ؛
 سرگندُ جنين سان، آءُ نه ڄڻدي ان ري.

14

نانگا نانيءَ هليا، هنگلاجان هلي،
 ديڪي تن ڏوارڪا، مهيسين ملهي؛
 آڳه جن علي، آءُ نه ڄڻدي ان ري.

15

پاڻهين وينا پاڻ سين، پر ڀر پريائين؛
 سامي سفر هليا، آسڻُ اجهائين؛
 رخصت رنارين، آءُ نه ڄڻدي ان ري.

16

جُزو وڃايو جوڳئين، ڪُل سين آهين ڪم؛
 آسڻُ جن عدم، آءُ نه ڄڻدي ان ري.

وائي

سندڙيان سڱڙي، ڳالهه ڳجهڙي، مون ماريندي ڪڏهين.

جا وڃائين جتڙا، نه تنهن نڙ جهڙي؛
 مڙليءَ کي جنهن مات ڪيو، نه تنهن ٿل ٿنبڙي؛
 تاريو جنهن توڙيءَ کي، نه سو گهنڊُ نه گهنڊڙي؛
 ڌاريو جنهن ڏياچ کي، تڏن تڏن تنهن تڪڙي؛
 نه سري، نه سنڌ ڪا، نڪا هند ههڙي؛
 منائين مني گهڻو، چوندا جن چڪڙي؛
 ونڻ اوائلي ان کي، ويه م، ڪڻ وڪڙي؛
 بيخود بابو سي ٿيا، پرندي جن ٻڌڙي؛
 جا ساراهيل سُبھانُ جي، تنهن واکاڻُ ڪهڙي؟

سَهْسِين سُرودَنِ كِي، پاڻان پوءِ وَجَهَنڌَرِي؛
 گهاندَارَ مَرُونِ موهيا، هيءَ ماڙهو مُهَنڌَرِي؛
 اديون! عَبْدُاللَطِيفُ چئي، هيءَ مُئا جياريندَرِي.

داستان ٻيو

1

ڪيم ڪاپڙين جي، پهرين ڏينهن پڙوڙ؛
 سگها ساعت نه هڪڙي، چارئي پهر چور؛
 سدائين سيد چئي، هون سناسي ۾ سور؛
 جوگي ساڻ ضرور، لڪا پڻ لوڪ ۾.

2

ويهي ويراڳين جو بئي ڏينهن ٻڌم حال؛
 اُن جا ڏاڳا ڏوڙ پڪليا، جاڳوتا زوال؛
 تن جاڻي جتائون ڇڏيون، چوتا چڱيءَ چال؛
 ويچارا وجود جي، گنه سان ڪن نه ڳال؛
 نانگا ٿيا نهال، لڪا پڻ لوڪ ۾.

3

تئين ڏينهن تمڪائين، ڏونهيون دائرن ۾؛
 ميڙيو ڪڙج ڪانيون، جوگي جلائين؛
 سنڌيون ڪامڻ خبرون، آديسين آهين،
 ڳجهه نه ڳالهائين، لڪا پڻ لوڪ ۾.

4

چوئين ڏينهن چوگان ۾، گنه جنهن په پيا؛
 وهم پريان جي وڊيا، تن ۾ ڪوڙ ڪها؟
 اندر آديسين ڪي، اچن جوش جها؛
 سامي سون ٿيا، لڪا پڻ لوڪ ۾.

5

ڪنهن جنهن پور پچائيا، پنجن ڏينهن پئي؛
 اندر آديسين کي، سورن شاخ ڪئي؛
 محبت جي ميدان ۾، لاشڪ پيا لهي؛
 تن کي ساري رات، سيد چئي، گوندر ساڻ گئي؛
 ڪريو سڀ سهي، لڪا پڻ لوڪ ۾.

6

پيا ڪنهن پرياڻ ۾، چهين ڏينهن چئي؛
 اندر آديسين کي، ڌريان ئي ڏئي؛
 پري باجھارا ڪيا، ڪانئي خاڪ ڪئي؛
 پنيو پنج ڪئي، لڪا پڻ لوڪ ۾.

7

ستين ڏينهن، سيد چئي، ڏاڃا ڌوتائون؛
 اُپي الڪ سامهون، ٻانهون ٻڌائون؛
 وڏيءَ ڪنهن ولات جا، اُهيچ آندائون؛
 رُوخ پنهنجو رام سين، پر ۾ پوتائون؛
 ڪٿيو ڪڍائون، لڪا پڻ لوڪ ۾.

8

انين ڏينهن، اُپي ويا، جوڳي جاءِ بجاءِ؛
 سا پر سامي سڪيا، جا پر جوڳ جڳاءِ؛
 ويروتار وجود ۾، ان کي رام رهيوئي آه؛
 ڪنهن جنهن ڪمائي لاءِ، لڪا پڻ لوڪ ۾.

9

نائين ڏينهن نيٺان، اوجاڳي اجاريا؛
 سباجهي باجه ڪئي، سڃاڻي سيٺان؛
 جتي نظر ناٿ جو، اُتي اوتاران؛
 اهي اُهيڃاڻان، لڪا پڻ لوڪ ۾.

10

ڏهين ڏينهن ڏک ٿيا، پرينءَ پاڻو هيا، پس؛
 ورق جي وصال جا، سي واري ڪيائون وس؛
 لڏائون، لطيف چئي، سندو گروءَ گس؛
 جوگين گنيو جس، لڪا پٽن لوڪ ڀر.

11

وريو ويراگين جو، ڪارهن ڏينهن ڪرم؛
 جوگين جاتائون پنيون، هلي ويا حرم؛
 دائر جهليو دم، لڪا پٽن لوڪ ڀر.

12

من مرادون پنيون، ٻارهن ڏينهن ٻئي؛
 جوگي ان جاتا ڪي، ٿي سڪيا سبيئي؛
 سمانا سيئي، جي گر گڏجي آيا.

داستان ٿيون

1

سدائين سفر ڀر، رمن مٿي راه؛
 پرن پورب پنڌ ڏي، منجهه موالِي ماه؛
 جن الڪ سين آگاه، هلو! تڪيا پسون تن جا.

2

نڪر ناه ڪلهي ڪري، هو م هوندن جيئن؛
 لاهوتي، لطيف چئي، هون نه آديسي ايئن؛
 سي ڪاپڙي ڪيئن، جي ڌارين تعلق تر جيترو؟

3

ڪن ڪٺ، ڪاپٺ، ڪاپڙي، ڪنوٽيا ڪن چير؛
 سدا وهن سامهان، عاشق اتر هير؛
 تسا ڏيئي تن ڪي، ساڙيائون سرير؛
 جي فنا ٿيا فقير، هلو! تڪيا پسون تن جا.

4

سامي ڪامي پرينءَ لاءِ، ڪُسي تيا ڪبابُ؛
 جهڙو ڏسن ڏوهه ڪي، تهڙو تن ثوابُ؛
 اوتين اُرتي گاڏئون، منجهان اڪين آبُ؛
 سَندو ذاتِ جوابُ، تون ڪئن پڇين تن ڪي؟

5

سامين سڱ ڪلهن تي، سڱ مڙوئي سورُ؛
 ڪهندا ويا ڪابل ڏي، ڪو جو پيڙن پورُ؛
 مڙهيءَ جو مڏڪورُ، ڪالهه ڪندا ويا ڪاپڙي.

6

سامي! مڙهي سنڊيءَ، سامهين مون سيلهه ٿي؛
 سا تان ڪهه اڏياءَ، جان نانگا وڃين نڪري؟

داستان چوٿون

1

جي پانئين جوڳي ٿيان، ته سڱ سڀيئي چنُ؛
 وڃي در دوستن جي، نانگا! ڪيمر ننُ؛
 پت تينن جي پنُ، جن بجهي نه بجهيو.

2

جي پانئين جوڳي ٿيان، ته سڱ سڀيئي توڙ؛
 جي جاوا نه ڄاڻندا، جي تينن سي جوڙ؛
 ته تون پهچين توڙ، محبت جي ميدان ۾.

3

جي پانئين جوڳي ٿيان، ته من پوري، منجهه مار؛
 دائر ڏونهين دل ۾، من سين مالها وار؛
 سه سڀڪا آ، اڳي جي ادب سين.

4

جي پانئين جوگي ٿيان، ته ڪين پيالو پيئي؟
 ناهِ نِهاري هتِ ڪري، ”آءُ“ سين اُتِ نه پيئي؟
 ته سَندو وَحَدتِ ويئي، طالبِ! توڙان ماڻئين.

5

جي پانئين جوگي ٿيان، ته مُنهن ۾ مُندا پاءِ؟
 ڪنين ڪينَ وِجائيو، جن ۾ ڪوڙين ڪڪرَ وِڌاءِ؟
 چڏِ چادرَ، ٻڏِ چمڙا، جُتي تو نه جُڳاءِ؟
 ته ساميڙا! سَندياءِ، گَرِ وَتِ گِلا نه ٿئي.

6

جوگين جوگُ جُڳاءِ، جوگُ پڻُ سُونهي جوگين؟
 جوگين سَندي جانِ ۾، گُجھ گُجهاندرُ آه؟
 هاءِ! مُونهين ڪي واءِ! جا آءُ جوگُ نه سِڪي.

7

جوگُ نه جوگو ٿون، ڪرين پچارُون جوگُ جون؟
 هڪڙو پندُ پرين جو، بي ٿنهنجي پُون؟
 سامي سيٽن ڏون، رُندا ئي رتُ ويا.

8

جوگي هُون نه جُڙا، پائي جوگُ مَر جيئي؟
 هاريا! هن ڪن سين، سُنُ سَنِهو ايئي؟
 ”وِجائي وُجودَ ڪي، پاڻان پاسي ٿي“؟
 هڏهين ڪونهي هيئي، آسارا! ”آءُ“ چوين!

9

جان ڪي جوگي ٿي، نا ته نرجا! وَنئن نِڪري؟
 ڪوهُ تو ڪن ڪپائين، جان نه سَهين سيئي؟
 پيچُ! پراهون ٿي، مَتان پيا لَجائين.

10

جوڳي ٿين نه يار، ڪنهن سين قريب ٿي؛
 مان ملاقي ان سين، جن پورب جي پچار؛
 ائني پهر ان جي، آه نانيءَ ڏانهن نهار؛
 لائي ويا لطيف چئي، اندر منجهه ايار؛
 سامين ساڻ، ستار! لاهوتي لال ٿيان.

11

گولا جي گراهه جا، جونا سي جوڳي؛
 قتل سي قوڳي، جن شڪم سانڍيا.

12

ڪن ڪورائي، ڪاڙي، چندا! ٿي مر جوءَ؛
 سر سپاهين وڪيا، سو ڪ نه، سامي! سوء؛
 جيڪي پڇين، پڇ سو، گنگا نين نه گوءَ؛
 وڃ لاهوتي لوءِ، عجز ڪي آجو ڪري.

13

نسوروي نينهن جو دل ۾ دود ڏڪاءَ؛
 آڻي آڳ عشق جي، ٻاري جان جلاءَ؛
 چندا! ايئن جڳاءِ، جنن آتشان آب ٿئي.

14

هو جي ڪن ڪپار جا، سوڌو سو نه سڻين؛
 اندر جي آهين، سڻ سنيهو ان سين.

داستان پنجون

1

مونا طور سينا، سندا سناسين؛
 پورب ڪنيو نه پاڻ سين، بود بير اڳين؛
 ردا آهي راز جي، اوچڻ آديسين؛
 قرب ڪاڙين، نهن چوڻيءَ سيئن ڏڪيو.

2

مُونَا جن مِحْرَابُ، جُسُو جَامِعَ تِنِ جَو؛
 قِبَلِي نُمَاءُ قَلْبُ كَرِي، تَنَ كِي كِيائُونِ طَوَافُ؛
 تَحْقِيقُ جِي تَكْبِيرَ چِي، جِسْمَانِ كِيائُونِ جَوَابُ؛
 تِنِ كَهَرُو دَوَهَ حِسَابُ، جن هِنئَڙِي هَادِي حَلُ تِيَو.

3

مُنْهَن مِحْرَابُ پَرِينِ جَو، جَامِعَ سَيِ جَهَانُ؛
 فَرَهِي تَانِ فُرْقَانِ جِي، كَاتِيائُونِ قُرْآنُ؛
 اَدَامِي اَتِ وَيَو، عَقْلُ ۽ عِرْفَانُ؛
 سِيوَنِي سُبْحَانُ، كَاڏِي وِجِي نِيَتِيَانِ.

4

مَنْجَه مَحَبَتِ مِجُ، بَهَرِ دَوَا دَوَرِ سِينِ؛
 چِڏِيائُونِ چُرِ لَهِي، كُوڙُ، كَلڪُ، كِچُ؛
 اَوِگُڙُ اَوِڏَا نَه تِيَا، گُڙُ كِيائُونِ گِچُ؛
 جِئَن سَڙَن، تِئَن سِچُ، جِئَن سَڙَن، تِئَن سَڙَا.

5

ڪِيهِي ڪَامَ ڪَپَڙِي، تَا اَهَڙِي رَوَشِ رَوَنِ؟
 نڪَا دِلِ دَوَرِخِ ڏِي، نڪِي بَهَشْتُ گَهَرِنِ؛
 نڪو ڪَمُ ڪُفَارِ سِينِ، نڪَا مُسْلِمَانِي مَنِ؛
 اِيَا اِيئن چَوَن، تَه پَرِينِ ڪَجُو پَانَهِنَجُو.

6

نَا اُمِيدِي اَجڪو، اَوِچُڻُ اَدِيسِيَنِ؛
 سَڌَا سُڪِ وَسَنِ، طَالِبِ اَوِءِ تَقْدِيرِ جَا.

7

نَا اُمِيدِي اَجڪو، اَوِچُڻُ اَدِيسِيَنِ؛
 ڪَڏِهِينِ تَاڙِيءِ پُڻِ تِي، ڪَڏِهِينِ هِيٺِ هَلَنِ؛
 سَامِيڙَا سَمُونَدِ پَرِ، تَنبِي جِئَن تَرِنِ؛
 جِي وَاڳوڙِ وَاٽِ وِجِنِ، تَه ڪُسنِ، ڪُچِنِ ڪِيَنِ ڪِي.

8

لالَ ڪي لالَ ٿيا، لالَ لنگهيو جن؛
 عَدمَ جي اوڙاهَ تي، ڪيا آسنَ آڏوتين؛
 گردانيو گنگن، گردابَ ڪي ڪيانَ سين.

9

ولهُون، ويلا، واو، جوڳينَ جهليا جانِ ۾؛
 اجهو رءُ الله، ڪونهي ڪاپڙين جو.

10

نا مُراڊي نجهرو، عَدمَ اوتارون؛
 رُضا راڄُ سَندون، مُورُ نه مگنَ ڪي پيو.

داستان چهون

1

گنهَن جنهنَ ڪُنا ڪات، جئنَ سامي مُورُ نه سَرا؛
 ڏينهان ڏکي ڏيل ۾، سُورُ سڄائي رات؛
 سَندي جوڳيان ذات، چيجان! هوءَ جڏاڙي.

2

رُوح ۾ رَهينَ رامُ، ٻهرِ ٻولين ڪي پيو؛
 پيالو پُرُ ڪري، جوپَ پيتائون جامُ؛
 تهان پوءِ تَمامُ، تن تڪيا تاڪي چڏيا.

3

مَٿا مُوءَ ٿيان، سَدا سُوئيتا ڪاپڙي؛
 ڪوني گنهَن نه پُچيا، ڪي اَندرِ اَندوهيان؛
 جيڪا جَماران، سا مَنجھ گوندرَ گُڏري.

4

ويني جنهين وره تيا، مٿي سين ميري؛
 اڪيون جنهن جون الڪ ڏي، پون ڏي نه پيري؛
 ڪاراڻيان ڪڪا تيا، ڄراڻيا چيري؛
 لڙڪ لال لطيف چئي، ڪنبي ۽ ڪيري؛
 نينهن نه نبيري، سور چرندي سٽرو.

5

نانگن ڪين نمايو، ناڻ نمايو نينهن؛
 مڙهن انا مينهن، جوڳيان سنڊيءَ ذات ڪي.

6

نڪي نمڻ ناڻ ڪي، ناڻ نه نمائين؛
 جاتا ڪن نه جوڳ ڪي، جوڳ نه جهارين؛
 آديسي آڻين، اهڃاڻيون الماس جون.

7

هر هر ڪن اميس، ڏون ڏهاڻي ڌوتيا؛
 جن نه ماري ميس، ناڻ نه نمي تن ڪي.

8

گهنڊن پاسي گهنڊ، گڏ گذارين گودڙيا؛
 پليتيءَ کان پانهنجا، پاڪ رکيائون پنڊ؛
 نانگا ڪن نه ننڊ، وڃن روندا رام ڏي.

9

تهڙا ڪڙج ڪڪرا، جهڙا جائن ڦل؛
 تن سامين جي سد مران، جن جي گودڙين ۾ گل؛
 اندر ملان مل، بهر ڪوجها ڪاڙي.

10

ياد گرو ڪن گودڙيا، ڀر بازار پينا؛
 پڙهن سور سبحان جي، پين تنهن پينا؛
 جيلان منهن مينا، تيلان نشا چاڙهيائون نينهن جا.

داستان ستون

1

فُوتَ كُتَايَا كَاطِرِي، طَعَامَ نَهْ طَامَاعُو؛
سَيِّنْ هَنِيَاثُونِ سُوچِ ۾، پَهَرِ نَهْ پِينَاثُو؛
اَوَسَرَ آسَاثُو، اُتِي گُونَدَرَ گُڏِيَا.

2

پَنِنِ كِينِ پَٺُ گُٺِي، گُھَرِنِ كِينِ گُھَرَانِ؛
مَھِيسِي مَحَلُوقِ جِي، اُپِينِ دُورِ دَرَانِ؛
پُچِنِ كُوهُ شَرَعَانِ، جُھُ اَنَدَرَ عَدَالَتَ اُنِ جِي؟

3

پَنِنِ چُو پَٺُ گُٺِي، سو جِي سُوچَاڻِنِ؛
تہ بَرِ ۾ بِيڪَ لَهَنِ، پَهَرِ نَهْ پَنِنِ كَاطِرِي.

4

اَسُڪُ جِنِ اَوِيَرِ، سِي سَانَجِهِيءَ رَهَنِ سُمِهِيءَ؛
لَاھُوتِي لَطِيْفُ چُئي، آڏِي ڏِينِ اَلِيَرِ؛
سُتُو لُوڪُ پَسِي پِيَا، سَامِي مَٿِي سِيرِ؛
ڪِيڏَانَهَنِ ڪَنڊَا پِيرِ؟ مِٺُوئي مِٺُو ٿِيُو.

5

وچِينِءَ وِينَا رَهَنِ، سَانَجِهِيءَ رَهَنِ سُمِهِيءَ؛
بُڪَ مَرِنِڊِي بَڪِيَا، ڪَنهِنِ ڪَانِ ڪِينِ گُھَرِنِ؛
پِيٺَ نَهْ هِيرِيَاثُونِ پَانَهِنِجَا، چُوري سَاڻُ چَسَنِ؛
قُڪِي فُقِيرِنِ، ماڳِيَانِ پَنِي مَانِ جِي.

6

گَشِي سَاڻُ ڪَشَنِ، ڏِيلِ ڪِيَاثُونِ ڏُٻَرَا؛
پِيٺَ نَهْ هِيرِيَاثُونِ پَانَهِنِجَا، چُوري سَاڻُ چَسَنِ؛
اهڙِيءَ رَاهِ رَسَنِ، ڪَاطِرِي ڪَابُولِ ڪِي.

7

آديسي آديس، هتان گري هليا؛
 ڪاپڙين قلب ۾، ڪيو ڏوراڻو ڏيس؛
 ويراڳي نئون ويس، راول ڍڪي رميا.

8

آديسين آڊب، آهي اگڙين ۾؛
 تن جو حسبُ نسبُ ناهِ ڪي، نه آما نه اب؛
 سامين ڪي سپين پرين، رُوح ۾ رهيو رب؛
 رءُ لانگوتيءَ لب، پاڇي ڪن نه پاڻ سين.

9

لنگ ڪڍيائون لانگ، موتي ڪن نه مسحو؛
 جا اسلامان اڳي هئي، سا سئائون بانگ؛
 سامي ڇڏي سانگ، گڏيا گورڪناٿ ڪي.

10

پوڄا ڪار م پاڻ ڪي، ڪو راول! پن رجائ؛
 لباسان لطيف چئي، پل ويراڳي! واٽ؛
 من ماري ڪر مات، ته تيرت پسين ٿڪيو.

11

پوڄا ڪار م پاڻ ڪي، جوڳي! رڪج جوڳ؛
 خلق خادم جئن ڪرين، اي راول! وڏو روڳ؛
 پڳن ڪونهي پوڳ، نانگا وڃن نڱيا.

داستان انون

1

رهيا اٿيئي رات، صبح ويندءَ صابري؛
 لئن لئن منجه، لطيف چئي، ڪر تين جي تات؛
 سنڊي جوڳيان ذات، پئي پيري مس مڙي.

2

تان ڪي سائڻ اور، جان آهين اوڻائڻ ۾،
 ڏه ڏه پيرا ڏينهن ۾، پاڻ مٽائڻ گهور،
 ويا جي هنگلور، ته ڪرم ملندءِ ڪاڙي.

3

تان ڪي وٽن ويه، جان آهين اوڻائڻ ۾،
 سامي سفر هليا، ڏور چٽائي ڏيه،
 ڇڏي سڪ ساڙيه، مٽي گنگا گجيا.

4

اڄ نه اوڻائڻ ۾، جاڳڻ جو ڪيڙن جو،
 ساري سناسين ڪي، رڻدين تان رو،
 پس! پاربان تو، لاهوتي لڏي ويا.

5

اڄ نه اوڻائڻ ۾، طالب تنوارين،
 آديسي اتي ويا، مڙهيون مون مارين،
 جي جي ڪي جيارين، سي لاهوتي لڏي ويا.

6

اڄ نه اوڻائڻ ۾، سندي جو ڪيڙن جوڙ،
 ساري سناسين ڪي، ڪامي ٿيس ڪوڙ،
 من جنين سين موڙ، سي لاهوتي لڏي ويا.

7

اڄ نه اوڻائڻ ۾، ڪرگل ڪين روئن،
 نه اهي آديسي اسڪا، جن سين مڙهيون سونهن،
 مڙه پوريائون ماڻ تي، واڃت ڪين وڃن،
 ويا نانگا سي نڪري، پهر نه پوريين،
 ساريو سناسين ڪي، اولاڪا اچن،
 لاجئون لاهوتين، جوڙي ڏيون جي ڪي.

8

اُچُ نه اوطافن ڀر، ڏونهين، ڏنڌ، نه لات؛
ويا ويراڳي، نڪري، چت چڪائي چات؛
آءُ ماريس تنهين مات، جيجان! جوگيڙن جي.

9

جياسون جوڙ ٿي، جوڳيءَ لاثو جار؛
سندو پورب پار، آچيائين انڌن کي.

10

هيءَ! جي هئا هت، ته مٿن هوند حق ٿيو؛
مٿيون، مورت، مت، مان وسريون ڪي لهان.

داستان نائون

1

بُڪَ وڌائون بگريين، جوڳي ڪندا جُج؛
طلبَ نه رکن طعامَ جي، اوتيو پين اُج؛
لاهوئين، لطيفُ چئي، من ماري ڪيو مِج؛
سامي جهاڳي سِج، وسنن کي ويجها ٿيا.

2

نه گندا نه گبري، نه لانگوتي لڪ؛
جيڏنهن ڀرين وڪ، تيڏنهن صاحبُ سامهون.

3

ڪچي ڪاچوتي، نانگن ٻڌي نينهن جي؛
جهڙا آيا جڳ ڀر، تهڙا ويا موٽي؛
اٺين جي چوٽي، پورب ٿيندي پڌري.

4

جئن تا پُچن ان کي، تنن جي پُچن پنڌ؛
ته رڙهي لڏائون رنڌ، لٿين لڪ لطيفُ چئي.

5

جا بَرادَ بَتَنَ جِي، سا اُجَ بُڪَ آدِيسِين؛
روزا رِنْدَ رَڪنَ، عيدَ نه اوڏا ڪاپَڙِي.

6

جَنهن سَناسِيءَ سانڍِيو، گَندي ۽ گِراهُ؛
اُنهيءَ ڪانَ اللهُ، اِجا اِگاهون ٿيو.

7

وينو پُچين پُرُ، ڪَر ڪا هِنئارَ هَلُڪَ جِي؛
اُجَ، آدِيسِي! مَرُ، صُباحَ مَرَندو سِپُڪو.

8

پَرِينديئي پيرِ ٿيا، چڏي گَنجو گامُ؛
گُروءَ سندي گَسَ ۾، جن ڪِيا تَن تَمامُ؛
ويهي ڪيو نه وِچَ ۾، تَن آدِيسِين آرامُ؛
رَهَ ۾ گڏِين رامُ، پَنڌان چُٽا ڪاپَڙِي.

9

اڪِيون، آلو ماهُ، سدا سَناسِين جُونُ؛
واري نيٺَ نِنڊاهُ، جاگِي جَهليا جوگئين.

10

اِجا سي آهين، جِي سزاوارَ سِگِين جا؛
وينا وَجائين، جِي سَناسِي! سُٽِين.

11

مَرَنُ مُسَلَمُ جن، واحدُ تَن نه وسري؛
مٿي سَگَرُ ڪاپَڙِي، ڪا نانگا نِنڊَ نه ڪَن؛
نيٺَ سدائين تَن، اوجاگن اُجاريا.

12

ڏورَنُ گهڻو ڏاڪڙو، ڏورجَ مَر رءُ ڏئي؛
تان تان هوئجَ حُجَري، جان سين يارُ جِي؛
جڏهن پاسي پاڻ ٿئي، تڏهن چڏجَ ٿڪيو.

13

ڏور مَر ڏٺان ڌار، ڏورنُ گهڻو ڏاکڙو؛
ڪوڙين لڪَ هزار، اِنَ اونداهيءَ اِنڌا ڪيا.

14

تو جو ڏٺو پانئيو، سا سُورجَ سُهائي؛
انڌن اونداهيءَ، جي راتِ وهامي ڏينهن ٿيو.

15

ناٿُ جنهين نِنڌ، تَتِ نه نهاريو جو ڪئين؛
ڪي ڪويساهيا ڪاڙي، پُريا پراهين پِنڌ؛
هُو هِنهين هِنڌ، تي هِنهين ويا هِنڪلاجَ ڏي.

16

ناٿُ جنهين نِنڌ، تَتِ پِنُ نهاريو جو ڪئين؛
سي سُويساهيا ڪاڙي، پُريا پراهين پِنڌ،
هُو هُئو هِنَ هِنڌ، هُنَ هِنڪلاجان هَتَ ڪيو.

17

گُذرَ گئي گُذرانُ، ڪينَ قُبُولجَ ڪاڙي؛
عَلِيءَ جو ميدانُ، سَڪرُ سَناسينَ ڪي.

18

هُو جي ٿيا هَرَڪيسَ، تِنَ لڳي ڪينَ لباسَ سين؛
وَتَنَ وِلهي ويسَ، لاهوتي لَطيفُ چئي.

19

بُڪَ اُنينَ جي بڪيا، ڏوڙَ اُنينَ جو ڏوپُ؛
ڪيائون سوئي رُوپُ، جتان لوڪَ لَجَ ٿئي.

20

سِگيون، سيليون، گَبريون! ٿيئي ٿولَ ٿڳو؛
پَٺَ هَڻي پَٺَ سين، پيري تِنَ پڳو؛
لاهُوتُ جنَ لڳو، سي مَڙهيان مُورُ نه نڳيا.

21

ڪوئ گودڙا! ٻن گبريون! نيئي ڪڍائون ڪانءُ؛
 جيڏانهن جوڳ ويو، نيٺ تيڏانهن نانءُ؛
 ڀٽو ايئن پانءُ، ته سڳيون شومت هٿ جون.

22

جاگر ڏني گودڙي، سا مون کي ٿي مرڪءُ؛
 چيلا! ماري چرخ، اوڍي ويه اڌب سين.

23

جاگر ڏني گودڙي، سا ٿي لاهيندي لڄ؛
 سندا تنهن سُهڄ، چيلو چوندو ڪيترا؟

24

جاگر ڏني گودڙي، سا مون گهڻي سُهءُ؛
 نيئي رسائي ماءُ، اوڍين جي اڌب سين.

25

اندر رلا رليون، ٻهر پٽولا؛
 ان پر ڪاڙي، گڏه جا گولا.

26

ٻهر رلا رليون، اندر پٽولا؛
 ان پر ڪاڙي، خدا جا گولا.

27

گل گل پسي گودڙيا، گهڻا م پانئيج؛
 سوئي سڃاڻيج، هي هو آهي هيڪڙو.

28

پٽ چڙيائون پٽ ۾، ڏنڊ چڙيائون ڏس!
 آلاشان اڳي ٿيا، موٽي ٿين نه مس؛
 هي چڙيائون حس، وڃي ڪاله ڪل ٿيا.

سُر ڪاپائتي

داستان پهريون

1

توڻي ٿون ڪاتار، ڄم هڪلي پيرئين؛
ڏني ڪا ڏٺار، صراف انهن سٺ ۾.

2

جان ڪٿين تان ڪٿ، هيءَ هڏ وهائي؛
ڪاپائتي سڀڪا، ڪتي سڀاڻي؛
ڄاتو جن ڄاتي، تن هتان پهي نه ڇڏي.

3

هيءَ هڏ وهائي، جان ڪٿين تان ڪٿ؛
ڪو پنهنجي عيد ڪي، پيري ڪڇ ڀرت؛
متان روئين رت، صباح وچ سرتين.

4

ڪٿڻ جي ڪانه ڪرين، سٽي ساهين هڏ؛
صباح ايندءِ اوچتو، عيد اگهاڙن گڏ؛
جت سرتيون ڪندءِ سڏ، ات سڪندينءِ سينگار ڪي.

5

اڄ پڻ اجهڻ ڪي مڙين، نڪي ڪٿءِ ڪال؛
پوري! توسين پال، ڪانڌ ڪريندو ڪيترا؟

6

اڄ پڻ اجهڻ ڪي مڙين، نڪي ڪٿءِ ڪال؛
مونا انجي اگڙيا، ارڻ ڍرڪي مال؛
هيءَ! تنين جي حال، جن ڪاپي منجهان ڪين ڪيو.

7

سي تو ويهي وِجائِيا، جي ڪَٽڻَ سندا ڏينهن؛
 آرٽ اوڏي نه ٿين، پوري! پوري سين؛
 ڪنڊ ڪنڊينءَ ڪيئن، اڳڻ عجيبن جي؟

8

سون ساريڪا هٿڙا، ڪوهه نه ڪٿين رڌ؟
 ويهي ڪنڊ، ڪاپو ڪر، گهٽون گوهيون ڇڏ؛
 ته صرافاڻي سڌ، مَرڪيو هوند متائين.

9

پڳو ئي پير، جانسين رتو راس ٿئي؛
 بُريءَ بيڪاريءَ سين، هاري! پاڻ مَ هير؛
 ڪٽ ڪٽينديون ڪير، نئين سين نه ڄاڻجي؟

10

پيرئين ۽ پانئين، اٿن وڏو ٿو ڪانڊ؛
 وينِي اور آرٽ سين، گچيءَ پايو پانڊ؛
 ته ٽنهنجو ئي وٺوانڊ، ڪتو وتو نه ٿئي.

11

ڄاڻت پائي ڇت ۾، سنهو ڪتو جن؛
 تن جو صرافن، ڏکو داخل نه ڪيو.

12

مُحبت پائي من ۾، رنڊا روڙيا جن؛
 تن جو صرافن، اٿن توريو ئي اگهائيو.

13

ڪو جو وهه ڪاپائين، ڪنبن ۽ ڪٿن؛
 ڪارڻ سُود سواريون، اٿن منجهه اچن؛
 اُن جيءَ سونهن، سيد چئي، صراف ئي سکن؛
 اگهيا سٺ سندن، پائي ترازيءَ نه توريا.

14

سُتُ أَنْبِنَ جَو سَقْرُو، جِي پَرِ ۾ پِجائِين؛
 آوازُ آرَتَ جَو، سَاهَ نَه سَطائِين؛
 لِڪايو، لَطِيفُ چئِي، ڪَنبِيو ڪَتائِين؛
 جِي ماڻِڪَ موتائِين، توءَ مُلُهَ مَهانگو اُنَ جَو.

15

ڪِي اوبِين عَرَبَ ۾، ڪِي ڪاِبُلَ مَنجِهَ ڪَتِن؛
 سُتُ اُنَ جَو سَقْرُو، مَتِيو ماڻِڪَن؛
 قَادَرُ ڪِيمَرُ ڪَڍِن، تِلِهِي تُلِهِي واريُون.

16

پِيرئِين، ۽ پانئِين، پانئُ پِجِي چِڏَ؛
 ڪِتو وِتو پورهيُو، هوڏَ وَجِهِنديءَ هِڏَ؛
 هِتِي ڏِيو مَتِجَ ڏِڏَا، جَتِي ڏَڪَن ڏَهَسِي واريُون.

17

اولياڻِيانِ آرَتَ، ڪِيڏانَهَن ڪَتُ واريُون؟
 پَهِيُون مَتِي پَتَ، لُڙجَن لَڪِيڙَن جُون.

18

ڪَتِي ڪَتِي ڪالُه، اُچُ نَه آتُ آئِيُون؛
 آرَتُ اُڪلي مالُه، پُوري وَيِيُون نَجُهرا.

19

نَه سِي وَوُڻَ وَڻَن ۾، نَه سِي ڪاتاريُون؛
 پَسِيو بازارِيُون، هِنئُترو مون لُونُ تِي.

20

تاچِي توريائُون، عِيَبَ نِڪتا اڳيان؛
 ڪوَنِي ڪاپائِئِين ڪِي، پَرِ ۾ پُچِيائُون؛
 اڱلَڙِي آءُ، مُون ڪان پَڙا پِڳا نَه تِيا.

وائي

ڪا هِنئين سين لاءِ پوري! ڪا هِنئين سين لاءِ.
 تَنبائي تَاڪيدَ سين، جن پِجايو پاءُ؟
 لَسِي تَندُ، لَطيفُ چئي، هلي تِن هَتاءُ؟
 پَهِيُون تَنهِنجُون جِهَرَڪَن جهورِيُون، پِيُون اُڏايُون واءُ؟
 اَرَتَ پاسي اوجهرين، توڪي سُمَهَڻَ آيو ساءُ؟
 آڏِيءَ، عَبدُاللَطيفُ چئي، روئي ريجهاڻجِ راءُ.

سُر پورب

داستان پهريون

1

کري، کانگ! کُرنشون، پيرين پرينء پئيج؛
 آءُ جو ڏينئي سنيهو، وچ مَ وساريچ؛
 الله لڳ، لطيف چئي، گجهو گالهائيج؛
 چئان تئن چئيج، ته کنياتا! خوش هئين.

2

آءُ اڏامي، کانگزا! پارانيان پچار؛
 ويهي هت وصال جو، تان ڪو تر تنوار؛
 جي ڏسڻ ۾ ڏيسار، سي اڏامي آڻ پرين.

3

پارانيان پچار، مٿي لامَ لطيف چئي؛
 قير مَ فضيلت تون، جا ڪر اوان جي ڪار؛
 جي ڏني ۾ ڏينار، سي اڏامي آڻ پرين.

4

وهلو وڙ، وريا پرين، آءُ کانگا! لئن لات؛
 ويا جي قلات، سي اڏامي آڻ پرين.

5

کانگل! سي ئي ڪوڻ، پرين جي پرڏيه ويا؛
 جنين رءُ جهان ۾، اڪڙين اروڻ؛
 الله لڳ، لطيف چئي، ڪج ڪاراچو ڳوڻ؛
 جي ڏمريا ڪنهن ڏوڻ، سي اڏامي آڻ پرين.

6

پرين جي پرديس ۾، تن جي کانگا! ڪڇ خبره
 ته سڀ مڙهايان سون سين، پڪي! تنهنجا پره
 گهمي مٿان گهر، ڏچ پارانيا پرينءَ کي.

7

ڪڍي، کانگا! تو ڏيان، هنئون ساڻ هٿن؛
 وڃي ڪاءِ ولات ۾، اڳيان عجيبن؛
 پرين مان چون، ته هٿن قربان ڪير ٿئي!

8

کانگل ڦريين جا! اچي وائيءَ وٺ؛
 تو ۾ بوءِ بهار جي، مشڪ گٿوريءَ مٺ؛
 اچي عجيبن جو، اورانگهچ اڳڻ؛
 تو کي پسي ٿڻ، سورنٿان صاف ٿئي.

9

انڊيون کانگ ڦريب جون، اڄ وادايون واه؛
 من مرادون پنيون، ٿيون سرهائون ساه؛
 آندا پرين الله، سد منهنجا ساب پيا.

10

کانگل! تنهنجي چانگ، جڏو جي جياريوه
 مٿان لامن لت ڏيو، ٻولئين سر پيلانگه
 اڏر مٿان قانگ، ته گهر اون سپرين.

11

کانگل! نيئي کانگ، منهنجي ڏي محبوب کي؛
 ”لالن! لايئي ڏينهٽا، گنه سنائي سانگه؛
 اوان ره آزانگ، ويئي وره وسائيان.“

12

رءِ پريان پرديس ۾، وره وڌي ڪي وس؛
 اڪيون پار پرين جي، ٿيون گام نهارين گس؛
 ڏيندا پانڌي ڏس، ڪينءَ جون آڻي خبرون.

13

زاع! ٽنهنجي ذات جو، ٿورو مٿي مون؛
 اڏامج، عبداللطيف چئي، صبح سيٺن ڏون؛
 ڪڇ ويٽيون وٿيون، باجهائج بهون؛
 ته ”لاڻ! ڪون لهون، جهو تو جهان ۾.“

14

قريبن جو ڪانگڙو، مٿي تار ٿلي؛
 گڻيو ڪنيا تو خبرون، ڪيرون ڏيو ڪلي؛
 لائي جنهن لائن سان، منهنجي بات ٻلي؛
 سو ور چشمن سان چلي، جو درباري دوس جو.

داستان پيو

1

تن اڪين اتان سڪ، ڪلندي گڻن جي؛
 پرين پابوهڻ سان، ڏور ڪيا سڀ ڏڪ؛
 ماڙهن ليڪي بڪ، سامي سور سنا ڪيا.

2

سامي چائين، سڪ طلبين، سڪين نه، سامي!
 اڃا اورئين پنڌ ۾، وينين وسامي؛
 گر ڪي ٿون نه گڏين، چائين انعامي؛
 دائر مدامي، پورو رهج پرينءَ سين.

3

پُورِيا پُوري ويا، آسٺُ آڌِيءَ راتِ؛
 سُمِ نِه سَنياسِئِن جُون، پِچارُون پِرياتِ؛
 ڪا جا جوگِيءَ ذاتِ، مٺُ نِه معذورَن جا.

4

مٽي راهَ رَوان ٿيا، پُورِبِ پُورِيائون؛
 هي گهَرُ گهورِيائون، اڳانڊِيائون اڳيان.

5

پُورِبِ پُورِبِ تَبِ ڪَرُون، جَبِ هِنٽَڙِي آوَن پُورِ؛
 سِڪَندي ڪي سَجَڻِين، نِڪُون لايُون نُورِ؛
 ماريَسِ تَنهن سُورِ، جِئَن ساڄَنُ سُجِي، نِه مِلي.

سُرُ ڪار ايل

داستان پهريون

1

”وَحَدَه“ وائي، چڙهندي چيائين؛
سو لڙ لنگهيائين، جتي پارڪ پڪيان.

2

بگهن سين باڻ هڻي، اڏاڻو آڪاس؛
جتي پرين سنداس، سو سُر مڻي هنجڙو.

3

اڪڙيون اوڙاهه ۾، اڀو تڪي تار؛
پڻون جي پاتار، هنج تينن جو هيرئون.

4

وچين نه پيهي، پڻ لءِ پاتار ۾؟
ڪنڌيءَ ۾ ڪيهي، هاج تهنجي هنجڙا.

5

ٿيو حُصوري هاڻ، سوجهه پيس سُر جي؛
گنڊي لڏي ڪاڻ، پڪيڙي پاتار ۾.

6

اچو پاڻي لڙ ٿيو، ڪالوريو گنگن؛
ايندي لڄ مرن، تنهن سر مڻي هنجڙا.

7

هنجن سين هيڪار، جي گڻ ڪري نهارين؛
بگهن ساڻ بيهار، بيله نه ٻڌين ڪڏهن.

8

آءِ اَڏامي هنجڙا! سر ۾ ساريئيءَ؛
متان ماريئيءَ، پاڙهيري پهُ ڪري.

9

ڪوٺر پاڙون پاتار ۾، پوٺر پري آڪاس؛
پنين سندي ڳالهڙي، رازق آندي راس؛
تنهن عشق کي شاباس، جنهن محبتي ميڙيا.

10

ڪوٺر پاڙون پاتار ۾، پوٺر پري ۾ سڄ؛
پنين سندي ڳالهڙي، عشق اي اُهج؛
تو نه لهين اُج، جي پيو پين پاڻ ۾.

11

جيهر لوڪ جهپ ڪري، اوھير اڏامن؛
پئون جي پاتار جا، چيتاريو چئن؛
ڪو ڪندا ڪي تن، پاڙهيري پهُ ڪري؟

12

ويا مور مري، هنج نه رهيو هيڪڙو؛
وطن ٿيو وري، ڪوڙن ڪانيرن جو.

داستان ٻيو

1

سو پڪي سو پڇرو، سو سر سوئي هنج؛
پيهي جان پروڙيو، مون پانهنجو منجه؛
ڏيل جنهن جو ڏنجه، سو ماري تو منجه ڦري.

2

سنا پانءِ م سڀ، ويا واسينگن جا؛
جنين جي جهڙپ، هاڻي هنڌان ئي نه چري.

3

آسٽُ جن اَريجِ ۾، اَوَءِ ڪَچَرَ وَهَ ڪَري؛
 تِنِ جَا مُنَهَنَ مَلڪَنَ جَهڙا، تِڪو نان نہ ٿري؛
 جي اُنهيَن ساٺُ اڙي، تہ ڪانهي جاءِ جَريءَ جي.

4

آسٽُ جن اَريجِ ۾، تِنِ جي وَهَ جو وَرَنُ پيو؛
 تِنِ جو ڪَنڊو ئي ڪَمُ ڪَري، جي مَتَسِ پيرُ پيو؛
 پُريِنَتان آهي پڌرو، تِنِ نانگن جو نهُو؛
 ڪَلي ويل ڪهو، جو سامهُون ٿِي سَپَن ڪي؟

5

ڪَنهن ڪَنهن ڪاريءَ ذاتِ ڪي، مورَ به مَتائين؛
 جي چُٿرا چَڪيا ڪَري، تہ وَگَ وَرائي ڏين؛
 ساٺُ سَمُورا نين، جي مَنين پانئي موٽيا.

6

پهرين ڪاري نانگَ جي، ڪو چَرَڪيلُ چيڙَ ڪَري؛
 هي هڻي ڏَنگَ ڏَسائيو، تہ ويجهو تان نہ وري؛
 جيڪي ٽپ مَري، جيڪي سِڪي سِڪي صِحَتَ ڪي.

7

ڪَپُر! ڪاروڙين سين، وڏو وَڏو ويڙو؛
 نانگ! نہ ويندين نِڪَري، تو ڏَر مَتي پيرُ؛
 هي تِنين جو ڊيرُ، جن جُهوناڳڙهَ جَلايو.

سُر پرياتي

داستان پهريون

1

اي نه پائن پير، جنن کيئر کيريء تنگيو؛
سونهاري صُبوح سين، وجهي وينين وير؛
تو کي چوندو کير، کيرت داران مگتو؟

2

ستو کئن ننڊون کرين، رو وهائيء روء؛
سپان ساز سندوء، پيو هوندو پت م.

3

سيرانديء ساز کيو، سُمهين ساري رات؛
جاچکائي ذات، اي هوء اگهين؟

4

جنين سڪ ناه کو، چارڻ سي چئجن؛
رُجن راه پُجن، متي کلهن کيئرا.

5

موڙهو پُئين مگتا! کيدانهن هُئين کال؟
لنگها! چڏ، لطيف چئي، اُجهڻ جا افعال؛
سپڙ در سوال، گر ته قيمت آڻئين.

6

چارڻ لگو، پنڌ گهڻو، کي چوتائيء چئيج؛
هت کي هلائيج، اتي آء نه اچتو.

7

جيڪي ڏڏن ڏي، ڳجهيان ئي ڳجهه ۾؛
 سي جي سٺن ڪڏهين، ڪرت وارا ڪي؛
 ته ساز مٿوئي سي، هوند پتون ڪن پلڪ ۾.

8

اٿ ڪرت وارا ڪيترا، ڪرت ڪبو ڪو؟
 جيڪي بندو ڪم ڪري، سو مٿوئي ڏوھ؛
 تون پارس، آءُ لوھ، جي سڃين ته سون ٿيان.

9

اٿيو اٻوجهاءُ، سڀڙ جو سدُ ٿيو؛
 جئن ائين ڪيرت ڪٿ نه سڪيا، تئن پاڻا ريڏو راءُ؛
 مگو مون ملاءُ، آءُ اوهان جو آهيان.

10

ڌات نه آهي ذات تي، جو وهي سو لهي؛
 آريون اٻوجهن جون، سڀڙ جامر سهي؛
 جو راءِ وٽ رات رهي، تنهن جڪي تان نه ٿئي.

11

ڏڏ تي ڏان گهريچ ٿون، ڇڏ وڃا وڃائي؛
 سڀڙ رات سنباهيا، تازي تو لائي؛
 جو ڄاڻي نه ڳائي، تنهن سين بيلي ڏٺيءَ ٻاجه ڪي.

12

پيو لپٽين لٿ، سڃيون راتيون سُمهين؛
 اٿي آڏيءَ نه ڪرئين، سڀڙ ساڻ سَهت؛
 رُونجهي رات اُپتيا، پيتنيئون پاڻيٿ؛
 ميڙي تٽان مٿ، چُونڊي پريا چارٿين.

13

ڏاتار ڏڪَ ڪيا، پاڻا مٿي مڱڻين؛
 ”مُون دَرُ چڏيو، مڱڻا! مڱين ڪوهُ پيا؟
 تڏهن تو پيا، وچان ولها ڏينھڙا.“

14

مڱ تڻھين کان، مڱڻا! جو ڏيھاڙي تو ڏئي،
 ڪوڙا دَرُ دُنيا جا، جاڳڪ! مڱين جي؛
 سڀيان توھين ڪي، موتي ڏيندا مڻھن ۾.

15

ڪڙھ اڳيان ڪپُ، ڏھاڻي ڏاتار جي؛
 لنگھا! لاهِ مَر لڪَ سڀين، مٿان چانئڻ چپُ؛
 مڱڻھارن مپُ، ڪونھي پيو ڪيرتَ ري.

16

سپڙ ساهُ پساھ، جاڳڪ! ڄمَ وسارئين؛
 ريھي رُپي سنڊيون، تڏون تڻبي ڪي پاءُ؛
 لنگھا! تون ليلاءِ، اڳيان وڃي اُن جي.

17

تُون سڀڙ، آءُ سيڪڙو، تُون صاحبُ، آءُ سڳُ؛
 پُڄي تڻھنجو پڳُ، ڪلھي پاڻم ڪينرو.

18

تُون سڀڙ، آءُ سيڪڙو، تُون ڏاتارُ، آءُ ڏوھُ؛
 تُون پارسُ، آءُ لوھُ، جي سڄين تہ سونُ تيان.

19

اُپريو تارو، اُٿي وَرَ وھاڳُ ڏي؛
 سڀڙ ريسارو، چتِ پَرَڪي چارڻين.

سُرُ ذَهر

داستان پهريون

1

گر کي ځالهرټيون، کنډا! ډور دټين جون؛
کئن سي راتريون، کنهن پر دينهن گذارين؟

2

جان تو هټرو سور، کنډا! ډور دټين جو؛
متي لامن بور، موريءَ مَجَرَ نه کرين.

3

کنډا! تون کيدو، جڏهن پريو ډور وهي؟
جسودن جيدو، تو کو گڏيو پهټرو؟

4

سچ ک سکو ډور، کنډيءَ اک ڦلاريا؛
جنگن چڏيو زور، سر سکو، سونگي گيا.

5

سکي ډور ديون تيو، کنډيءَ ڏنو کائو؛
سو پاڻي پٽيهل ڀر، اڳيون نه آيو؛
ماڙهن ميٽائو، کنهن کنهن پيٽين.

6

ډور نه اڳينءَ ڍار، مهند ملاحن لکيو؛
موڙي چوڙيا مڪڙا، پسي پاڻيءَ پار؛
جسودن جيها يار، پيٽا وير و ماس ڀر.

7

جان واهڙو ۾ وه، تان تون، مڇ! نه موتئين؛
 ڪائي ۾ ڪوه ڪرئين، پوءِ موٽڻ جو پھو؟
 سر مٿي تون سھ، مھميرُون ملاحن جون.

8

جان جرُ هڙو جال، تان تون، مڇ! نه موتئين؛
 پونديءَ اڄ ڪ ڪال، سانپيون سانگن جون.

9

جان جرُ هڙو سير، تان تون، مڇ! نه موتئين؛
 آڏا اڏي ڪير، گھٽ به جهليءَ گھائين.

10

متو آھين مڇ! ٿلهو تو ٿونا هڙين؛
 جا تو ڏني اڇ، تنهن پاڻيءَ پنا ڏينهنٿرا.

11

ڪندي ڪلين وچ ۾، جڏهن هنيائون؛
 موت نه ماريائون، ڏور ڏئي ويا ڏڪ جي.

وائي

لايءَ جا ورن ڪي، سا ڪانڌا! منهنجي ڪورا.
 ماءُ! ماريندم ڪڏهين، هن پرينءَ جي هورا؛
 اچن پرين پٺڪيا، ڪر ٻاٻيهو چئن مورا؛
 سيڙين سرگنڊ سڀجي، پيو عطر پرين اتورا؛
 چپر ڪٿوري ٿيو، بي تازي ڦلن قورا؛
 آلا! عبداللطيف ڪي، سانول ميڙ سنپوڙا.

داستان ٻيو

1

مَدِينِي جَا مِيرَ! سُنُّ مُنهنجا سَدُّڙا؛
سَرُڙُ تَنهنجي سِيرَ، تُون پار لَنگهائين پِيڙا.

2

دَڙِي! سو وارئين واءُ، جو ميڙائو سَجَطين؛
وَهِيءَ واٽ مَتاءُ، هنئڙي آسَر مَر لَهِي.

3

نِيٺُ جِي نِهارين، سي اُچُ نه اونِي آڻيا؛
هَنجُون نه هارين، پاڻِي پُنهُونءَ جَامَ رِي.

4

نِيٺُ نِهاري مُنهنجا، روئي تيارَتُ؛
پُنهُونءَ هوءَ پَهَتُ، ته پارِي نِيَن پاڻُ سين.

5

اُچُ اگڻُ ڪيڻان، آسَر لَڳِي سوريان؛
ڏُونگرَ ڏينهن لَڳان، مانَ وَرڪَن سُپرين.

6

اللَّهُ جَعَن نالوءَ، تئن مُون وَڏو آسرو؛
خالقُ! تَنهنجي ڪاندِ جو، پرو پاندُ نه ڪوءَ؛
نالو، رَبَّ! سَندوءَ، رَهيو آهم رُوحَ ۾.

7

صاحبُ! تَنهنجي صاحبي، عَجَبُ ڏني سُون؛
پَنَ بوڙين پاتالَ ۾، پَهَڻَ تارين تُون؛
جيڪرَ اچين مُون، ته ميريائي مانُ لَهان.

8

جيڏو تهنجو نانءُ، ٻاجھ به اوڏيائي مگانءَ؛
 رءُ ٿنڀين، رءُ ٿوڻين، ٿون چڙ، ٿون چانءَ؛
 ڪُجاڙو ڪهانءَ؟ توکي معلوم سڀڪا.

9

سَترُ ڪر سَٿار! آءُ اُگهاڙي آهيان؛
 ڍڪين ڍڪهار! ڏيئي پاند پناه جو.

وائي

مُون ڪي نندَ نه نيڻين نيڻين، ڪالهُون پوءِ لڪن ڀر.
 موٽُ ٿون آيل! مُنهنجي ماءُ! تان تو ڏکُ نه ڪيڻين ڪيڻين؛
 هوءَ نه نينر پاڻ سين، جا ويندڙي سيڻين سيڻين؛
 ڪالهُوڻيان اڄُ گهڻي، جهورڙي جهيڻين جهيڻين.
 پيُون سڀُ واڳيون وَرَن سين، آءُ جا واڳڙي ويڻين ويڻين.
 هنڙو ڏاڙهُونءَ ڪُلُ جئن، روئي رتڙو نيڻين نيڻين.
 آلا! عَبدَاللَطِيفُ چئي، مُحَبَّ اسان ٿون ميڙين ميڙين.

داستان ٿيون

1

گر ڪو پيرو ڪاندا! مُون نماڻيءَ جي نجهري؛
 پرين! تهنجي پاند، ڍولا! ڍڪي آهيان.

2

جئن تون قائم، ڪاندا! تئن آءُ وَر! ولهي نه ٿيان؛
 پڪي چنان پاند، ڳنڍُ نه ڄاڻي ڪو پيو.

3

کاندا پين ڪيترا، مُون وَرُ وڏي ڪاندا؛
 پاڻا ڍڪي پاند، جي ڏسي ڏوه اڪين سين.

4

وَر سِين وَجْهِيو ڪاڻ، ڪَر سِين ڪَلڻ پائينين؛
پوري! مُنڌَ اڃاڻ، ڪڻ ڇڏيو تَهَ ميڙئين.

5

سُتا! اُتي جاڳ، نِنڊَ نه ڪجي ايتري؛
سُلطاني سُهَاڳ، نِنڊَن ڪندي نه ٿئي.

6

ڪي سُمهُ، ڪي جاڳ، نِنڊَ نه ڪجي ايتري؛
اِي مانجهاندي جو ماڳ، جو تو ساڻيهُ پانئيو.

7

جاڳنَ مَنجهان جَسُ، آهي ادا! جن ڪي؛
لاهي جو، لَطيفُ چئي، مَتان قَلَبَ ڪَسُ؛
وَرنه! ڪجان وَسُ، صُبْحَ ساڻ، سَيِّدَ چئي.

8

هي تان ٿورَ ٿيون، جي ٿون، پورا! پسي پليئين؛
راتيون پيون گهڻيون، جي تو اينديون هيڪلي.

9

سُمَهَٽان ساڙو، جيڏيون! جيڏو ئي ٿيو؛
پرين سين پاڙو، مُنهنجو نِنڊَ نَبيريو.

10

پرَهَ ڦٽي، راتِ گئي، جهيڻا ٿيا نڪتَ؛
هاري! ويءِ وَتَ، گهڻا هُندينءِ هٿڙا.

11

پيئي جا پريات، سا ماڪَ مَ پَسو ماڙهئا!
روئي چڙي رات، ڏسي ڏڪوين ڪي.

12

ڍولَ مَ ڪڍي پانهڙي، پرَهَ مَ ڪڍي پاندُ؛
آءُ پنهنجو ڪانڌ، لوڪان لڪي رائيان.

13

قَرِيَا پَسِي قِيٺُ، كَرِيْنِ كِيَرُ نَه چَكِيوُ؛
 دُنِيَا كَارِٺُ دِيْنُ، وِجَائِي وِلْهَآ تِيَا.

داستان چوٺون

1

روه رامڻا ڪن، اڄ پڻ هلڻ هاريون؛
 ڪرڳل ڪونجڙين، رائي ۾ رات ڪيو.

2

وڳرُ اڪيري سرُ ساريو، سورَ چري؛
 جُهري جهجندي ڏٺي، سنيها ڪي سڄڻين.

3

وڳرُ وساري، وينينءَ ڪئن ماڻ ڪري؟
 ڪه تو نه ماري، رڻُ جهڻُ سندي سڄڻين؟

4

وڳرُ ويا وهي، ڪالهه ٺهنجا ڪونجڙي!
 ڪندينءَ ڪوهه رهي، سر ۾ سڀيرين ري؟

5

وڳرُ ڪيو وٽن، ڀرت نه چئن پاڻ ۾؛
 پَسو پڪيڙن، ماڙهنڻان ميٺُ گهڻو.

6

مَ لَنڻن ڪونجي! ماڻ ڪر، چور مَ هنئين چاڪ؛
 قتيون جي فراق، سي گهر گهارينديون ڪيترو؟

7

ڪونجڙيءَ ڪالهه لني، سڄڻ وڌم ڇت؛
 آءُ جنين رءُ هت، گهنگهر گهاريان ڏينھڙا.

8

اُترَ ڏي آلاپ، ڪالهُونڪَرَ ڪُونجَ ڪَري؛
پرين پسي منجهه خواب، وهائيءَ وايون ڪري.

9

ڪُونجون ٿيون ڪُٽڪنآ، جيڪس هلڻ هاريون؛
بچا پوءِ اٿن، وڃن واندا ڪنديون.

10

آيون دور ڍري، اصل سندي آسري؛
گنيٽر پونءِ ڪري، پاٿان پير ڏکوي پڪڙين.

11

ڪُونجَ نه لکيو ٻاڻ، ماريءَ سندي من ڀر؛
اوچتي پرياڻ، وڳر هڻي ويڇون ڪيا.

12

ڪُونجَ! نه پسين ڪڪ، ڍبُ جنهن سين ڍپيون؛
ماريءَ ماري لڪ، وڳر هڻي ويڇون ڪيا.

13

ماري! مرين شال! ڍبُ وڃئي ڍپيون؛
جنن تو اچي ڪال، وڏو وڇُ ورهن ڪي.

14

ڪير ڪريندي ريس، آيل! سنگهارن سين؛
جنين جي خميس، واريون واري ڇڏيون.

15

جين سي سنگهار، آجهي جنين گهاريان؛
مان لهڻون سار، وڃ ولهن ڏينهڙين.

16

جي پانئين وس چران، ته سنگهارن سين لڏ؛
ته هاجي سندي هڏ، ڪوڪ نه سڻين ڪڏهين.

17

مَنديُون مَتِ گُزَن، جهُوڪَ بَ سُونَهَن پَهِيٽَڙا؛
سَندي سَنگَهَارَن، جُوءَ جِئاري جَدُڙين.

18

جاڳو، جاڙيجا! سما سُڪَ مَ سُمهُو؛
پَسو، آن پَريا، لاڪو تو لوڙيُون ڪَري.

19

تائونڪين پَلاڻ، سَدا هُٽَن ڪَرا؛
لاڪي لوڙائُن جا، اهڙا ئي اُهڃاڻ؛
ڏيئي تَنگن تان، ڪُوڪَ ڪاريندا ڪَچڙي.

20

ريبارڙ! ريجهاءَ، لاڪو لُولائين سين؛
سائو مان سَندياءَ، نٿُ مَتائي ناکُرو.

21

لاڪا لڪَ سُبَجن، ڦَلاڻِيءَ پيرُ پيو؛
جَنهن پيرِ راڻا، راجيا، ڪوئن مَنجه ڪُنبن؛
جَنهن جو جاڙيجن، سَتي سَنچو نه لَهي.

22

لاڪو لڪِيءَ تي چڙهي، لُڪي لاکي هيٺ؛
سونهرايُون سِرِ ڪيو، پيڙي ٻڏي بيٺ؛
ڪَندو ڏَمَرَ ڏيٺ، صُباحَ ساڻ سَيَڪَنهين.

سُرُ بلاول

داستان پهريون

1

وَسَهُ اِنهين وَيِطُّ كِي، جِنَّ دَعَوَتَ كِي داتا؛
مَضْمَضَه وَاَتَا، وَجُهْ تَه ذِيئِي وَاَتَ ۾.

2

پِي مَرَّ طُهُورَا، وَاَنءُ اورانگهي اوريان؛
وچان جي وصالَ كِي، سي سڀ اُجُورَا؛
حاصلُ حُضُورَا، سَمِي جِي سڀ تِي.

3

سَمَا! تُو سِرَ چُتُّ، نَاتَ پاڳارا پُرسَ پِيَا؛
گَهٽُ! تَنهِنجِي گِجَڙِي، اچي جالَ جَگَڙُ؛
جِن جِيها تِي پَتُّ، تِن تِيها تِي پَڪِيَا.

4

سَمُو تِن سَدُّ كَرِي، جِن تِي وِڌُو وَيِرُ؛
اُتِي تَه آجِي تِيان، پائي پاڪوڙِي پِيِرُ؛
تُو رءُ پِيُو كِيِرُ، سَرِطِينُ جا سونا سَهِي.

5

سَرِطِينُ جا سونا سَهِي، وَسِيلُو وَلَهَنُ؛
لُڏِي كِينَ لَطِيْفُ چِئِي، اڳيان لالُ لُڪَنُ؛
جَتَ ڪوڙين كِينَ ڪُچَن، اُتَ پاڻو هي پَڌَرُو.

6

تڙ تڙ ڪيم ترس، سرُ نهارِج سڀرو؛
 ڏيندءُ لڪ، لطيفُ چئي، راجُ راهوءَ جي رسُ؛
 ولها جنهن ونهيا ڪيا، پاڳ تنهنجي پسُ؛
 ڪوڙين لاهي ڪس، جي ڳالهائي ڳاڻ ڪڍي.

7

علاؤ الدين آيو، گڻي چل چڱيرُ؛
 ڪنهن ڪين همٿيو، ڪان جهليندو ڪيرُ؟
 سومرين سامر گڻي، اٻڙي ڪيو اٺ پيرُ؛
 هو مھانئين ميرُ، پر مسٿوراتن ماريو.

8

سرڙين جي سڪ لءِ، سامر گڻي سردارُ؛
 جي آيون اٻڙي جي آڌار، سي سونگ نه ڏينديون سومريون.

9

پين مڙني ڏنيون، ڏئي نه ڏونگر راءُ؛
 اڻ ڏنين آڏو ڦري، ڏنيون ڏئي ڪاءُ؛
 لوريون لڪ مٽاءُ، اُن مٿيري موتائون.

10

اٻڙو اڳاهن ۾، پڙ جهلو پارِي؛
 سمي سواليُن ڪي، ويلاه و ساري؛
 منهن مني جڪرو، طامائُن تاري؛
 پڇي سي پارِي، جي عاجزَ اجورن ۾.

11

اٻڙو اڳاهن ۾، سڀرُ جئن پيلي؛
 سي پٽ ڪنهن نه پوريا، جي تو پڙ پيلي؛
 سڄڻ سانوڻ مينهنءَ جئن، رڄون تو ريلي؛
 اچن جي ويلي، تن بور بخشِي پٽ ڏڻي.

12

اَبڙو وڏوڙو، سوڙو، سمو، سونهن سڀين؛
تنهن ڊر سڀ اچن، ڪنڌ نه ڪڍي ڪڇ ڏڻي.

داستان ٻيو

1

جڪرو جوڙي، پاڻ ڏڻيءَ پيدا ڪيو؛
ڪيهر جئن ڪر ڪڙي، مڃون مله موڙي؛
سمونڊ جئن سير ڪيو، ٿو بار جئن ٻوڙي؛
گهوٽ چڙهيو گهوڙي، پيچين لائي پيچرا.

2

جڪرو جس گرو، پيا سڀ انيرا؛
جياين جڙيو جڪرو، تياين نه پيا؛
مٽي تنهن ماڳا، اصل هئي ايتري.

3

ڏني جادم جڪري، ڇت نه پيا چڙهن؛
ته ڪي گوھ گجن، جه سر لڀي سيرو؟

4

هتان جادم جڪري، وڻي وچ م پوءِ؛
پي پي سو پڙ ٿيو، جو حاتم پاسي هوءِ؛
ڪيف ڌاران ڪوءِ، جي ڪو م جهان ۾.

5

هتان جادم جڪري، وڻي پوءِ م وچ؛
”اچو! آيا نيچ!“ سمي وائي وات ۾.

6

جڪري جهو جوان، ڏسان ڪون ڏيه ۾؛
مهڙ مڙني مرسلين، سرس سندس شان؛

”فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ“، اِي مُيسرُ تيسرُ مكانُ؛
اِي اَگي جو احسانُ، جنهن هادي ميٽر ههڙو.

داستان تيون

1

ڪوہ نہ جُھارئين جَڪرو، جنهن ڏيهہ ڏيا ڏيئي؟
جي لڏيا تي لينگهن ۾، شالن ۾ سيئي؛
سمي سڀيئي، طاماعو تار ڪيا.

2

الا! جُنڱ جين، جنين آجهي گهاريان؛
شال مَ سڪي ويئري، جئان پي پين؛
مرڪڻ! اڪڙين، تو ڏني مون سڪ ٿئي.

3

ايندي لتي اُج، پير پيريندي نريا؛
منجهه ويئريءَ سڄ، ڪر لڏي رڻ اڪارين.

4

تُون اوڍر، تُون اوڍڪو، تُون اجهو، تُون اڳ؛
هت پڻ تنهنجو تڪيو، مهند پڻ تونهنين ماڳ؛
سي لوريون ڏين نہ لاڳ، جي آجهي آيون اٻڙي.

5

پسنديئي پُر ٿيا، جڪرو ئي جاجڪ؛
تتان ڏني مگڻي، طهورا جي تڪ؛
سمي پڳين سڪ، واصل ٿيا وصال ۾.

6

جي اڏميو اُج، ته وسندو سون سنڱ؛
جال ڏيندو جُنڱ، جڳ ڏيندو جڪرو.

داستان چوٿون

1

وڳنڊُ وري آئيو، وسنَ ڪينَ وڌوس؛
گنڊي، ماني، ماڳُ موچارو، پاسي پيرَ تيس.

2

وڳنڊُ وري آئيو، پينارِ نئون پوءِ؛
مُحڪمَ لڳسَ موچڙا، ڏرو نه ڏسَ جوءِ؛
وينو ائين چوءِ، ته پيرانِ پاسي نه تيان.

3

اَسورَ سنڊي آسري، وينو آه وڳنڊُ؛
هڏ نه ڇڏيندو هڏ، آيسَ بوءِ بهارَ جي.

4

اَسورَ سنڊو آسرو، وڳنڊَ ڪي وڌو؛
جُسي ۾ جڏو، پر ڪيڻَ تي کڙا ڪڍي.

5

وڳنڊُ وري آئيو، ٻڌو سينَ بدبوءِ؛
خاوند! ڏي خوشبوءِ، ته سُرهو تيان سُپرين!

6

وڳنڊُ وري آئيو، ڪنو ٿي ڪوجهو؛
ڇڏي نه موزو، لڳسَ آرَ عطارَ سين.

7

داتا سنڊي ڌرَ تي، وڳنڊُ وينو پَسُ!
تنهن روڳيءَ ڪي رَسُ، جو آلودو آزارَ سين.

8

وڳنڊُ وري آئيو، نسورو ئي نرڳُ؛
گندا گلابي ڪري، سيدَ جو سرڳُ؛
عطرَ سين اورڳُ، ته هئين سڌائين سُرهو.

9

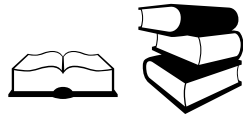
وڳنڊُ وري آئيو، بڏو بي نمازُ؛
جئن تتر متي بازُ، وڳنڊُ تئن سرهاڙ تي.

10

وڳنڊُ وري آئيو، ڪوتڙيان ڪلاڻُ؛
سندو ڪرڙ ڪاڻ، هڻ نرڳيءَ کي نڪڻين.

(محترم عبدالماجد پرڳڙي جي ٽيڪسٽ انيٽ)

سنڌي عوامي برقي ڪتاب
Sindhi Awami e-Books